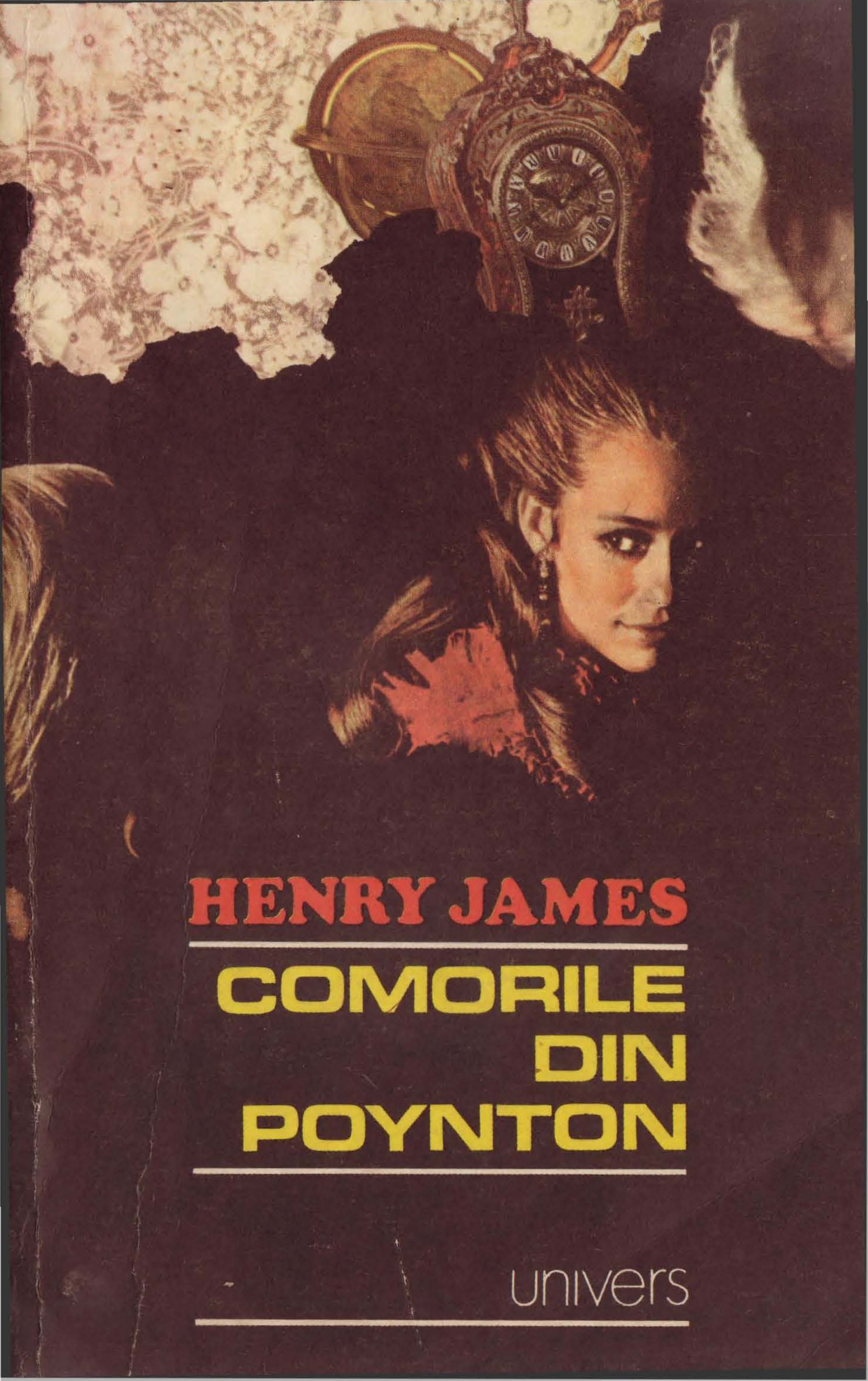

HENRY JAMES

COMORILE DIN POYNTON

univers

Henry James

COMORILE DIN POYNTON

În românește de ILEANA GALEA

Editura UNIVERS
București — 1984

CAPITOLUL 1

DOAMNA GERETH SPUSESE CĂ VA MERGE CU ceilalţi la biserică, dar atît de mult dorea să se recreeze, încît simţi deodată că îi era cu neputinţă să mai aştepte, chiar şi pînă la ora plecării : dejunul la Waterbath se servea cu punctualitate şi mai avea aproape o oră la dispoziţie. Ştiind că biserica era aproape, se pregăti în camera ei pentru mica plimbare rurală şi, cînd coborî din nou, trecînd prin coridoare şi observînd lipsa de armonie a decoraţiei şi degradarea estetică a casei spaţioase, simţi iarăşi iritarea din seara trecută, retrăi întreg sentimentul provocat de urîţenie şi stupiditate. De ce a consimţit să aibă asemenea relaţii, de ce s-a expus cu atîta nesăbuinţă ? Avusese, ştia cerul, motivele ei, dar întreaga experienţă se arăta a fi mai dureroasă decît bănuise. Să fugă în aer liber, acolo unde era cer şi flori şi păsări, era o necesitate a fiecărei fibre din fiinţa ei. Probabil că florile de la Waterbath nu aveau o culoare plăcută şi privighetorile cîntau fals ; dar îşi amintea că-i fusese descris ca un loc cu avantaje, cum s-ar spune, naturale. Dar, evident, unele avantaje nu le poseda. Îi venea greu să creadă că o femeie putea să arate bine, după ce a stat trează ore în şir din pricina urîţeniei tapetului din camera ei ; cu toate acestea, în vreme ce trecea prin hol, foşnind în noile ei veşminte de văduvă, o consolă gîndul care n-o părăsea în ocaziile mondene ale duminicilor, şi anume că era, ca de obicei, singura persoană din casă incapabilă să poarte în înfăţişarea ei pecetea oribilă a dichiselii extraordinare care s-ar remarca la soţia unui băcan. Mai degrabă ar fi murit decît să pară *endimanchée*.

Din fericire n-o acostă nimeni, căci în hol nu se afla nici una din celelalte femei, care se găteau tocmai în vederea acelui scop îngrozitor. Ajunsă în curte, își zise că, avînd o asemenea așezare și un cadru natural ce dădea tonul, constituind un exemplu pentru locatari, Waterbath-ul ar fi trebuit să fie încîntător. Cum ar fi știut ea să orînduiască lucrurile, cum ar fi urmat ea îndemnurile rafinate ale naturii ! Deodată, la o cotitură, văzu o persoană dintre invitate, o tînără care ședea pe o bancă meditînd adînc în solitudine. O observase pe fată la cină și după aceea : le privea pe tinerele fete întotdeauna cu o anumită presimțire și teamă, gîndindu-se la fiul ei. În sufletul ei persista convingerea că Owen, în ciuda intervențiilor, a strădaniilor ei, se va căsători în cele din urmă cu o paparudă ; și nu pentru că ar fi avut temeiuri concrete, dar era pătrunsă de o neliniște adîncă, avea credința că o sensibilitate deosebită ca a ei nu putea să fie pentru o femeie decît o sursă de suferință. Soarta ei, calvarul, crucea ei vor fi să accepte groaznica prezență în casă a unei paparude. Fata aceasta, una din cele două surori Vetch, nu era frumoasă, dar doamna Gereth, examinînd înfățișarea-i mohorîtă pentru a descoperi o licărire de viață, înțelese numaidecît că o asemenea făptură nu-i va pricinui deocamdată bătaie de cap. Fleda Vetch se îmbrăcase conform unei idei, și probabil fără nici un alt motiv ; acest fapt crea o legătură într-o situație în care nu exista nici o altă comunicare, mai ales că în acest caz ideea era reală, nu o imitație. Doamna Gereth ajunsese de mult la concluzia că temperamentul unei paparude se asociază foarte bine cu o înfățișare drăguță dar comună. Erau cinci tinere fete invitate, și drăgălășenia acesteia, zveltă, palidă și cu părul negru, avea să prilejuiască, mai puțin probabil decît a celorlalte tinere, un schimb de platitudini. Cele două fete Brigstock din casă, mai puțin evoluate, erau mai ales plictisitor de „drăgălașe". Examinînd-o pentru a doua oară în această dimineață pe domnișoara din fața ei, doamna Gereth ajunse la constatarea liniștitoare că părea de asemenea să fie o ființă calmă și naturală. Pînă acum nu stătuseră de vorbă, dar faptul acesta le va înlesni o apropiere, în cazul că fata se va arăta cît de cît conștientă că între ele exista o afinitate. Se ridică de pe bancă zîmbind, ceea ce îi

risipi doar în parte aerul deprimat pe care doamna Gereth i-l observase. O făcu să se aşeze din nou şi, pentru o clipă, în vreme ce şedeau una lîngă cealaltă, ochii li se întîlniră şi se cercetară reciproc. „Să mă încred oare ? Pot să vorbesc ?“ fiecare îi zise celeilalte, recunoscînd rapid, proclamînd aproape, necesitatea comună de a evada. Neobişnuita simpatie, cum a ajuns să se spună, pe care doamna Gereth era sortită s-o nutrească faţă de Fleda Vetch, a început în fond cu descoperirea că sărmana copilă a simţit imboldul de a evada, încă şi mai grabnic decît ea. Faptul că biata copilă îşi dădu la fel de iute seama cît de departe putea să meargă răzbătu din exclamaţia ei, ce dezvăluia o profundă încredere :

„Nu-i aşa că e de-a dreptul îngrozitor ?“

„Oribil — oribil !“ exclamă doamna Gereth rîzînd, „şi e de-a dreptul o mîngîiere că am cui s-o spun.“

Credea, aceasta fiind de fapt ambiţia ei, că reuşea să facă un secret dintr-o ciudăţenie stînjenitoare, din înclinaţia ei de a deveni nefericită în prezenţa urîtului. Motivul era pasiunea ei pentru desăvîrşire, o pasiune pe care n-o afişase niciodată şi nici nu se fălise cu ea, mulţumindu-se s-o lase să-i îndrepte paşii şi să se manifeste discret în viaţa ei, deoarece ştia prea bine că puţine lucruri erau atît de discrete ca o vocaţie profundă. O impresionă astfel sensibilitatea fetei care pusese degetul pe un resort ascuns. Îngrozitoare, insuportabilă era urîţenia intimă de la Waterbath, şi despre acest fenomen începură ele să discute, în vreme ce şedeau la umbră şi se împrospătau de la întinderile domoale ale cerului, din care nu atîrnau farfurioare albastre. Era o urîţenie fundamentală şi sistematică, rezultatul firii anormale a familiei Brigstock, din a cărei structură principiul gustului fusese omis în chip exclusiv. În aranjarea locuinţei lor operase un alt principiu, deosebit de activ dar sinistru şi obscur, avînd consecinţe care te deprimau, consecinţe ce-ţi provocau un sentiment al zădărniciei universale. Locuinţa era, fără doar şi poate, necorespunzătoare, dar ar fi mers dacă ar fi lăsat-o în pace. Însă nu se înduraseră s-o cruţe ; o sufocaseră cu tot felul de zorzoane de un gust ieftin, cu ciudate excrescenţe şi draperii înfoiate, cu nimicuri ce ar fi putut să fie suve-

niruri ale femeilor de serviciu şi cu nişte obiecte de utilitate practică greu de descris, ca nişte cadouri pentru orbi. Cît priveşte covoarele şi perdelele, întrecuseră orice măsură ; aveau un simţ infailibil al distrugerii şi erau atît de nemilos osîndiţi de propria lor natură, încît existenţa lor părea aproape tragică. Salonul, şi cînd spuse aceasta doamna Gereth coborî vocea, o făcea să roşească, şi noile prietene îşi mărturisiră una alteia că izbucniseră în lacrimi, fiecare în camera ei. În odaia doamnei mai vîrstnice se găsea o serie de tablouri comice în acuarelă, un fel de glumă de familie, pictate de un geniu al familiei, iar în aceea a tinerei domnişoare un suvenir de la vreun centenar sau de la altă expoziţie, despre care vorbeau cu înfiorare. Casa era plină de suveniruri din locuri chiar mai urîte decît Waterbath-ul şi de lucruri pe care ţi-ai fi făcut o datorie pioasă să le uiţi. De-a dreptul oribile erau suprafeţele date cu lac, o substanţă urît mirositoare, căreia i s-ar fi făcut parcă reclamă şi cu care totul era mînjit ; convingerea Fledei Vetch era că aplicarea lacului cu mîna lor, îmbrîncindu-se unul pe altul în hohote de rîs, era distracţia familiei Brigstock în zilele ploioase.

Cînd, critica ascuţindu-se, Fleda dădu să se înţeleagă că unii ar putea să vadă ceva în Mona, doamna Gereth o întrerupse brusc cu un geamăt de protest, o înăbuşire a binecunoscutei exclamaţii „Vai de mine !“ Mona era cea mai vîrstnică dintre cele trei, aceea pe care doamna Gereth o suspecta cel mai mult. Mărturisi tinerei sale prietene că tocmai suspiciunea o adusese la Waterbath ; şi pe dată, ca un refugiu, ca un remediu, se agăţă de ideea că se putea face ceva cu ajutorul fetei din faţa ei. Închipuindu-şi că era expusă primejdiei, şocul pe care îl simţi a fost cu atît mai puternic ; se întrebă îngrozită dacă soarta unelteа într-adevăr că să-i aducă pe cap o noră crescută într-un astfel de mediu. O văzuse pe Mona în ambianţa care i se potrivea şi îl văzuse pe Owen, chipeş şi stîngaci, învîrtindu-se în jurul ei ; dar efectul acestor prime ore nu întunecase, din fericire, perspectivele. Îi era mai limpede acum că nu va putea niciodată s-o accepte pe Mona, dar la urma urmelor poate că Owen nici nu i-o va cere. El şezuse lîngă altcineva la cină şi după aceea discutase cu

doamna Firmin care era la fel de îngrozitoare ca şi toţi ceilalţi, dar, slavă Domnului, măritată. Stîngăcia lui Owen, pe care în nevoia ei de a-şi descărca sufletul o numi fără rezervă, avea două laturi : una era monstruoasa lui lipsă de gust, cealaltă prudenţa sa exagerată. Nu trebuia să-şi facă însă griji că se va pomeni val-vîrtej cu Mona pe capul ei, deoarece Owen rar proceda în felul acesta.

La îndemnul fetei, care o întrebase dacă Poynton-ul nu era o casă minunată, doamna Gereth începuse să spună cîte ceva ; dar auzi voci, ceea ce o făcu să se oprească brusc. În clipa următoare se ridică în picioare, şi Fleda văzu că neliniştea n-avea de ce să i se potolească. În spatele locului unde şezuseră ele, terenul cobora oarecum brusc, formînd un taluz lung acoperit cu iarbă, pe care Owen Gereth şi Mona Brigstock, gătiţi pentru biserică dar luînd totul în rîs, tocmai se căţărau ajutîndu-se unul pe celălalt. Cînd ajunseră pe teren neted, Fleda putu să desluşească înţelesul exclamaţiei prin care doamna Gereth îşi exprimase rezerva cu privire la personalitatea domnişoarei Brigstock. Domnişoara Brigstock rîdea şi se zbenguia chiar, dar împrejurările nu contribuiau cîtuşi de puţin la înfrumuseţarea ei. Înaltă, dreaptă, blondă, cu membre lungi şi straniu împopoţonată, stătea acolo înaintea lor, cu ochi goi de expresie şi fără nici o intenţie perceptibilă pe obraz. Era genul de persoană pentru care vorbirea este o emanaţie inexpresivă de sunete şi care păstrează taina existenţei impenetrabilă şi incoruptibilă. Expresia ei ar fi fost frumoasă, poate, dacă ar fi avut vreuna, dar indiferent ce comunica, ea comunica într-o manieră pe care numai ea o cunoştea, fără semne. Nu la fel se întîmpla cu Owen, care făcea o mulţime de semne, toate extrem de simple şi de spontane. Robust şi deloc şiret, prin excelenţă natural, şi totodată cu desăvîrşire corect, părea activ fără să aibă vreun scop, şi anost dar totuşi plăcut. Ca şi mama sa şi ca Fleda Vetch, dar nu din aceleaşi motive, tînăra pereche dădea o raită primprejur, înainte de a merge la biserică.

Întîlnirea celor două perechi a fost într-adevăr stînjenitoare, iar Fleda, care era perspicace, aprecie şocul pe care îl suportă doamna Gereth. Existase între ei un aer de

intimitate — a, desigur, de intimitate dar şi oarecum copilăros — în zburdălnicia simplă din care tocmai văzuseră cîteva crîmpeie. Porniră cu toţii spre casă şi Fleda îşi dădu seama din nou că doamna Gereth reuşise cu dibăcie să-i despartă pe îndrăgostiţi, sau indiferent ce altceva erau. Ea mergea în spate cu Mona, iar mama pusese stăpînire pe fiu, schimbul lor de cuvinte rămînînd în timpul plimbării, nu întîmplător, neauzit. Această invitată în a cărei conştiinţă deosebit de receptivă vom căuta, spre folosul nostru, o reflectare a micii drame de care ne ocupăm, avu o şi mai vie dovadă a intervenţiei doamnei Gereth în felul cum, zece minute mai tîrziu, în drum spre biserică, o altă asociere a fost pusă la cale. Owen mergea alături de Fleda, şi fata se amuză la gîndul că mama dirijase şi de data aceasta lucrurile. Fleda avea şi alte motive să se amuze : ca, de exemplu, faptul că doamna Gereth era acum cu Mona Brigstock ; sau că acum era plină de drăgălăşenie faţă de acea domnişoară ; sau reflectînd că, dominatoare şi abilă, înzestrată cu o strălucire a spiritului, era una din acele persoane care se impun ca influenţă ; sau fiindcă, în cele din urmă, începu să vadă în Owen Gereth un bărbat teribil de frumos şi încîntător de obtuz. Această tînără deţinea secrete ale delicateţei şi mîndriei ; dar ajunse la o concluzie, mai limpede decît în alte dăţi cînd reflectase la asemenea probleme, şi anume că a fi limitat şi inofensiv era plăcut pentru cei din jur şi oarecum remarcabil — mai plăcut şi mai remarcabil într-adevăr decît să fii deştept şi nesuferit. În orice caz Owen Gereth, cu statura lui, cu trăsăturile şi deficienţele lui, nu se încadra în această ultimă categorie. Ea însăşi era pregătită, dacă se va căsători vreodată, să-şi folosească din plin inteligenţa şi îi plăcea să-şi imagineze că soţul ei va fi deosebit de recunoscător pentru îndrumarea primită din partea ei. În felul ei mai modest, făcea parte din aceeaşi clasă ca şi doamna Gereth. În frămîntarea şi harababura din acea duminică se petrecuse ceva deosebit de important ; existenţa ei retrasă cunoscu un reviriment singular. Se lepădă de trecutul ei şters, ca de o haină demodată, şi pe cînd călătorea luni spre oraş şi privea cîmpurile suburbane, contempla de fapt un viitor plin de lucruri la care ţinea din tot sufletul.

CAPITOLUL 2

ACESTEA ERAU NICI MAI MULT NICI MAI PUŢIN lucrurile în care, după cum avusese timp să afle de la doamna Gereth, abunda reşedinţa de la Poynton. Situat în sudul Angliei, Poynton-ul era căminul stabil, sau mai degrabă instabil al acelei doamne, deoarece nu demult trecuse în posesiunea fiului ei.

Tatăl băiatului, unic copil la părinţi, murise cu doi ani în urmă ; iar la Londra, Owen împreună cu mama lui ocupau în lunile mai şi iunie a casă oferită cu bunăvoinţă de colonelul Gereth, unchiul şi respectiv cumnatul lor. Mama lui o acaparase în aşa măsură pe Fleda Vetch, încît în cîteva zile fata îşi dădu seama că era posibil ca ele să sufere împreună în Cadogan Place aproape la fel de mult cum suferiseră la Waterbath. Casa bunului colonel era de asemenea o pacoste, dar în timpul următoarei luni cele două femei au avut cel puţin mîngîierea de a-şi face confesiuni una alteia. Marele neajuns al situaţiei doamnei Gereth consta în aceea că, datorită neasemuitei perfecţiuni a Poynton-ului, era sortită să se cutremure în orice loc s-ar fi aflat. Timp de un sfert de veac trăise atît de mult în intimitatea frumosului, încît, aşa cum recunoştea singură, acum nu mai era cu picioarele pe pămînt. Nu putea să plece din casa ei, fără să se expună pericolului. N-o spunea, dar Fleda îşi dădea seama că pentru ea nici un loc din Anglia nu se putea asemui cu Poynton-ul. Existau locuri mult mai impunătoare şi mai bogate, dar o operă de artă atît de desăvîrşită nu se găsea ; nu exista nimic care să impresioneze aşa de puternic pe cei ce erau într-adevăr avizaţi. Înzestrînd-o cu o asemenea situaţie, soarta îi oferise o şansă inestimabilă ; era conştientă că viaţa îi dăduse neasemuit de mult şi că gustase dintr-o fericire cu totul excepţională.

În primul rînd, avusese norocul acelei case vechi, minunate, în stil iacobin timpuriu, supremă în toate privinţele : era o provocare, o inspiraţie, o pînză neasemuită pentru întregul tablou. Apoi existase simpatia şi generozitatea soţului ei, înţelegerea şi iubirea lui, armonia de-

plină dintre ei și viața lor frumoasă împreună, douăzeci și șase de ani de planuri și căutări, o recoltă îndelungă și însorită a gustului și curiozității. În ultimul rînd, și n-o nega niciodată, fusese harul ei personal, geniul, pasiunea, răbdarea colecționarului — o răbdare, o șiretenie aproape infernală, care îi dăduse posibilitatea să realizeze totul cu o sumă limitată de bani. Pentru oricine altcineva n-ar fi fost destui bani, își spunea acum cu mîndrie, dar pentru ea fusese de ajuns. Făcuseră economii la o mulțime de lucruri în viață și nu-și permiseseră o mulțime de lucruri, dar încheiaseră tîrguri avantajoase cu tot felul de negustori în fiecare colț al Europei. Era fascinant pentru biata Fleda care n-avea un ban și nimic frumos acasă, singura-i comoară fiind mintea ei subtilă, s-o audă pe această veritabilă doamnă engleză, proaspătă și frumoasă, tînără la cincizeci de ani, declarînd cu veselie și convingere că ea însăși era cel mai abil negustor care și-a urmărit vreodată victima. Mama Fledei murise și ea n-avea nici măcar un cămin, așa că cea mai apropiată șansă de a avea unul se baza pe posibila logodnă a sorei sale cu un diacon al cărui frate mai mare se presupunea că are o proprietate din care îi va acorda și lui ceva. Tatăl ei achita o parte din notele ei de plată, dar nu era de acord ca ea să locuiască împreună cu el ; iar ea petrecuse recent la Paris, alături de alte sute de tinere, un an într-un atelier de pictură și se înarmase pentru bătălia vieții urmînd un curs la un pictor impresionist. Era hotărîtă să lucreze, dar impresiile ei sau ale altcuiva erau deocamdată singurul ei material. Doamna Gereth îi spusese că o simpatiza fiindcă avea un *flair* extraordinar ; dar în situația dată un *flair* era un dar discutabil : în locurile aride pe unde circulase mai mult, ar fi putut să aibă un catar cronic.

Era mereu chemată în Cadogan Place și, înainte de încheierea lunii, a fost reținută pentru o vizită al cărei sfîrșit, s-a căzut de acord, nu trebuia să aibă nimic de a face cu începutul. Avea impresia, în parte entuziasmată și în parte alarmată, că devenise în scurtă vreme necesară imperioasei sale prietene, care motiva în mod destul de întemeiat acest fapt spunîndu-i că nimeni altul nu-l înțelegea. De la doamna Gereth multe lucruri erau de înțeles în această perioadă, deși totul izvora din starea ei de ne-

linişte. Îi spuse Fledei că nu va putea să priceapă exact de ce era neliniştită pînă cînd nu va vedea lucrurile de la Poynton. Fleda putea să înţeleagă foarte bine această conexiune ce constituia tocmai una din chestiunile care, prin misterul lor intrinsec, erau de neînţeles pentru toţi ceilalţi.

Fetei i se promisese că minunata casă îi va fi arătată devreme în iulie, cînd doamna Gereth se va întoarce acolo ca la căminul ei ; dar chiar şi înainte de această iniţiere, ea puse degetul pe rana cea mai dureroasă din sufletul doamnei Gereth. Acesta era misterul care nu-i dădea linişte, groaza inevitabilei capitulări. Fleda avea de înfruntat aparenţa, confirmată dealtfel, că Owen Gereth se va căsători cu Mona Brigstock, se va căsători în pofida mamei sale, şi că un asemenea act va avea consecinţe imprevizibile.

Aceste lucruri erau prezente în mintea doamnei Gereth, după cîte observa însoţitoarea ei, cu o acuitate uneori vecină cu nebunia. Ea va trebui să renunţe la Poynton, şi să renunţe în favoarea unui produs al Waterbath-ului — aceasta era nedreptatea care îi măcina cugetul, o umilinţă care o va îngrozi pe Fleda numai cînd va cunoaşte Poynton-ul. Cunoştea în schimb Waterbath-ul şi îl dispreţuia — în acest fel denumea ea compătimirea. Compătimirea îi era inteligentă căci sesiza fondul lucrurilor ; făcu ochii mari de groază cînd îşi dădu seama pentru prima oară de cruzimea obiceiului englez de a expropria o mamă rămasă singură. Domnul Gereth fusese aparent un om foarte bun, dar domnul Gereth lăsase lucrurile într-o situaţie care pe fată o uimea. Casa şi ceea ce conţinea ea fuseseră considerate drept un singur obiect splendid ; totul trebuia să treacă în posesia fiului, iar văduva urma să primească o pensie şi o căsuţă în alt comitat. Nu s-a avut cîtuşi de puţin în vedere ataşamentul faţă de comorile ei, ardoarea cu care tînjise după ele şi muncise pentru ele, le selecţionase, le făcuse demne una de alta şi de casă, le veghease, le preţuise şi trăise alături de ele. El îşi închipuise, după cîte se părea, că ea va cădea la o înţelegere cu fiul ei şi că putea să se bizuie pe afecţiunea lui Owen. Şi într-adevăr, se întreba biata doamnă Gereth, cum putea el să prevadă — el care instinctiv îşi muta privirea de la orice privelişte respingătoare — apariţia unor fiinţe nefi-

rești, cum erau membrii familiei Brigstock din Waterbath ? El locuise prin case urîte, dar scăpase de un asemenea coșmar. Nu s-ar fi așteptat la o situație atît de perversă ca aceea prin care moștenitorul celor mai minunate lucruri din Anglia să aibă inspirația de a le oferi unei fete atît de puțin demne : doamna Gereth vorbea de lipsa de candoare a bietei Mona, de parcă simpla menționare a ei însemna aproape o violare a decenței, și o persoană neavizată auzind aceasta s-ar fi putut întreba de ce greșeală se făcuse sau nu se făcuse vinovată Mona. Dar lui Owen încă din copilărie puțin îi păsase de căminul său, și nu fusese cîtuși de puțin încîntat ori mîndru de el.

„Ei bine, dacă lui nu-i pasă !“ — exclamase Fleda cu oarecare impetuozitate ; se opri însă brusc înainte de a termina fraza.

Doamna Gereth o privi oarecum aspru.

„Dacă lui nu-i pasă ?“

Fleda șovăi ; nu prea știa ce să spună.

„Ei bine, va renunța la ele.“

„La ce să renunțe ?“

„Păi, la lucrurile acelea frumoase.“

„În favoarea cui să renunțe ?“ și doamna Gereth o privi și mai indignată.

„În favoarea dumneavoastră, bineînțeles — ca să vă bucurați de ele, să le păstrați.“

„Și să-i rămînă casa goală ca palma dumitale ? Absolut totul în casă este de valoare.“

Fleda rămase pe gînduri ; prietena ei o lua din scurt cu o ferocitate înăbușită, ceea ce o descumpănea puțin.

„Nu vreau să spun că va renunța la tot ; dar ar putea să vă lase să alegeți lucrurile de care sînteți cel mai mult atașată.“

„Cred că ar face-o, dacă ar fi liber“, zise doamna Gereth.

„Și credeți că, așa stînd lucrurile, *ea* îl va opri ?“

În discuțiile dintre cele două prietene, Mona Brigstock era doar „ea“.

„Prin absolut orice mijloace.“

„Dar cu siguranță nu pentru că le înțelege și le apreciază.“

„Nu“, răspunse doamna Gereth, „ci pentru că ele aparţin casei, iar casa îi aparţine lui Owen. Dacă aş dori să iau ceva, ea ar spune pur şi simplu, cu o mască împietrită : Fac parte din casă. Şi zi de zi, neţinînd seama de nici un argument, de nici o consideraţie a generozităţii, va repeta, fără să clipească măcar, cu vocea aceea, care parcă ar ieşi din stomacul presat al unei păpuşi : Fac parte din casă — fac parte din casă. Se vor izola în această atitudine“.

Fleda era uimită, puţin speriată de felul în care doamna Gereth prezenta lucrurile — se gîndea, chiar dacă numai pentru a recunoaşte zădărnicia ei, la posibilitatea unei lupte cu unicul ei fiu. Vorbele acestea o îndemnară să se intereseze de ceva, lucru care înainte i se păruse a fi indiscret ; puse problema posibilităţii, la urma urmelor, ca prietena ei să continue să stea la Poynton. Vroiau într-adevăr să recurgă la extreme ? Un compromis făcut de bună voie şi cu simpatie nu se putea imagina ? Nu puteau locui sub acelaşi acoperiş ? Era chiar de neconceput ca un fiu căsătorit să împartă pentru restul vieţii ei, cu o mamă atît de încîntătoare, o casă căreia ea îi dedicase mai mult de douăzeci de ani ca s-o înfrumuseţeze pentru el ? Doamna Gereth răspunse acestei întrebări cu un zîmbet palid, plin de jale ; răspunse că o convieţuire într-un asemenea caz era într-adevăr de neînchipuit şi că Fleda n-avea decît să arunce o privire peste frumoasa faţă a Angliei, pentru a vedea cît de puţini oameni au putut vreodată să conceapă o astfel de existenţă. Era considerată întotdeauna un lucru de mirare, o „greşeală“, rezultat al forţării unui sentiment ; şi recunoscu că ea era la fel de puţin favorabilă unei asemenea idei fanteziste ca şi Owen. Şi chiar dacă amîndoi ar fi fost favorabili, ar fi trebuit să aibă în vedere animozitatea Monei. Fleda simţea uneori că i se taie respiraţia din pricina salturilor şi a omisiunilor pe care le înregistra discuţia cu doamna Gereth. Pentru prima oară auzea de animozitatea Monei, deşi cu siguranţă că nu era nevoie să-i spună doamnei Gereth că, strînsă cu uşa, acea tînără putea să se comporte ca un catîr. Mai tîrziu Fleda îşi dădu seama într-adevăr că aproape orice fată ar putea urî o persoană care s-ar împotrivi cu atîta înverşunare să aibă de a face cu ea. Înainte de asta totuşi, într-o conversaţie cu tînăra ei prietenă, doamna Gereth dădu la iveală un motiv mai

convingător al disperării ei ; întrebînd cum ar putea ea să locuiască alături de noii proprietari şi să accepte — sau să zicem, pentru o zi, să îndure — ororile pe care ei le-ar săvîrşi în casă, Fleda se gîndi că, la urma urmelor, n-or să nimicească lucrurile şi nici n-or să le ardă ; şi doamna Gereth trebui să recunoască, în cele din urmă, că nici ea nu-i credea în stare de una ca asta. Se gîndea doar că le vor neglija, le vor ignora, le vor lăsa pe mîinile unor slujitori nepricepuţi (fiecare obiect în parte trebuia mînuit cu o desăvîrşită iubire) şi în multe cazuri vor dori să le înlocuiască, probabil, cu obiecte corespunzătoare vreunei concepţii moderne şi vulgare despre comoditate. Mai ales vedea de pe acum, cu ochii dilataţi, piesele abominabile pe care ei le vor amesteca în mod inevitabil cu lucrurile ei — înfiorătoare relicve de la Waterbath, micile console şi vase roz, adunate de pe la bazare, fotografii de familie şi texte ornamentate, „arta casnică" şi pietatea casnică a hidoasei locuinţe a Monei. Nu era suficient să se afirme că Mona se va apropia de Poynton în spiritul unei Brigstock şi că în spiritul unei Brigstock va trata achiziţia făcută ? O vedea pe *ea* Fleda, întrebă doamna Gereth, petrecîndu-şi restul zilelor alături de o asemenea creatură, ca un ghimpe în ochii ei ?

Fleda se văzu nevoită să declare că nu-şi imaginase aşa ceva şi că Waterbath-ul constituise o avertizare pe care ar fi de-a dreptul o uşurinţă s-o treci cu vederea. În acelaşi timp se gîndea că ele două prea erau sigure de unele lucruri şi că, deoarece, după cîte ştia ea, Owen Gereth nu recunoscuse că era logodit, temeiurile speculaţiilor erau mai degrabă şubrede. Tinerei noastre i se păru că într-o situaţie dificilă Owen se purtase cu o dibăcie firească ; tratînd-o pe această confidentă a mamei sale, devenită de-a casei, cu o politeţe simplă, care aproape că îi crea mustrări de cuget atît de mult avea impresia că lui ar fi putut să i se pară că se aliază cu acea doamnă, împotriva lui. Se întreba dacă el va şti vreodată cît de puţin părtinitoare era şi că se afla acolo la insistenţele doamnei Gereth, nu pentru a trăda, ci mai ales pentru a confirma şi a proteja. Faptul că mamei lui îi displăcea Mona Brigstock ar fi putut să-l determine să-i displacă fiinţa pe care ea o prefera, şi Fleda detesta gîndul că lui ar fi putut să i se pară că ea

i se prezenta anume ca un contrast exemplar. Era totuşi destul de limpede că fericitul tînăr nu avea capacitatea de a discerne motive, după cum un surd nu putea percepe o melodie, o limită din cauza căreia, la urma urmelor, ea putea să cîştige dar şi să piardă. El venea şi pleca foarte degajat, ocupat cu afaceri pe care Londra i le oferea din plin, dar în mai multe rînduri găsi prilejul să-i spună : „Foarte drăguţ din partea dumneavoastră că aveţi grijă de mămica". La fel ca şi felul lui de a vorbi repede, pe care timiditatea o făcea greu de înţeles — era de obicei ca o „încercare disperată" de a recurge la o manevră violentă — ochii de copil de pe faţa lui de bărbat vroiau să spună că, ştiţi, pentru el asta conta foarte mult şi spera că ea va mai rămîne acolo. Cu o persoană atît de inteligentă în casă, biata mămică avea o preocupare ; iar Fledei i se păru nostimă candoarea şi chiar modestia care îl împiedicau să suspecteze că preocuparea a două asemenea capete chibzuite ar putea fi chiar Owen Gereth.

CAPITOLUL 3

ÎN CELE DIN URMĂ SE DUSERĂ, CELE DOUĂ CApete chibzuite la Poynton, unde fata, cu sufletul la gură de emoţie, înţelese în sfîrşit totul.

„Acum ştii ce simt ?" întrebă doamna Gereth cînd, în minunatul hol, la trei minute după sosirea lor, drăgălaşa ei prietenă se lăsă într-un scaun cu un oftat uşor, rotindu-şi ochii mari de uimire. Răspunsul veni destul de limpede căci, trecînd o dată prin încăperi, nu se putea minuna îndeajuns de ceea ce vedea.

Înţelese perfect ce simţea doamna Gereth — înţelesese prea puţin înainte ; şi cele două femei s-au îmbrăţişat cu ochii în lacrimi, pecetluindu-şi prietenia — lacrimi care, din partea celei tinere, erau o dovadă firească şi obişnuită a faptului că fusese subjugată de acea frumuseţe perfectă. Nu i se întîmpla pentru prima oară să plîngă în bucuria contemplaţiei, dar era pentru prima oară că stăpîna de la

Poynton, cu toate că deseori își arăta casa, era martora unei asemenea trăiri. Doamna Gereth era copleșită ; emoția Fledei o făcea să plîngă mai tare ; o asigură pe prietena ei că, într-o asemenea ocazie, sărmana ei locuință veche se împrospăta și îi era mai dragă decît oricînd. Da, nimeni nu mai simțise în acest fel ceea ce realizase ea ; oamenii erau izbitor de ignoranți și toți, chiar și cei inițiați cum se considerau ei — mai mult sau mai puțin opaci. Doamna Gereth realizase într-adevăr o operă desăvîrșită ; și în această artă a căutătorului de comori, în selecția și comparația de un asemenea înalt rafinament, exista un element al creației, al personalității. Ea lăudase *flair*-ul Fledei, și Fleda putea contempla acum pînă la sațietate. Preocupările și scrupulele dispăreau ; nu cunoscuse fericire mai mare decît aceea din săptămîna pe care o petrecu întru această inițiere.

Umblînd prin încăperile luminoase, în care efectul general făcea ca preferințele să devină imposibile, de parcă ar fi constituit șocuri, oprindu-se în praguri unde perspectiva era prelungă și liniștitoare, ar fi descoperit, chiar dacă n-ar fi știut pînă atunci, că Poynton-ul era documentul unei vieți. Era scris în silabe mari ale culorii și formei, în limbile altor țări, de mîinile unor artiști neasemuiți. Regăseai Franța și Italia cu epocile lor apuse. Anglia o aflai dacă priveai pe fereastră — Anglia te îmbrățișa larg. În vreme ce afară, pe terasele joase, doamna Gereth contrazicea grădinarii și finisa natura, o lăsa pe musafira ei să țină în mîini cu gingășie bronzurile pe care era posibil să le fi atins Louis Quinze, să șadă printre catifelele venețiene, mîngîiate de palme iubitoare, să se aplece peste casete cu obiecte în email, și să zăbovească iarăși și iarăși în fața vitrinelor. Nu existau multe tablouri — lambriurile și mătasea care îmbrăcau pereții erau în sine un tablou. Și în toată casa mare, lambrisată, nu exista nici un centimetru de tapet. Cel mai mult o impresiona pe Fleda mîndria gustului elevat al prietenei sale, o aroganță fină, un simț al stilului care, oricît de amuzat și amuzant ar fi fost, nu accepta compromisul și nu ceda niciodată. Simțea într-adevăr, după cum această doamnă și prevestise, un respect și o compasiune pe care nu le cunoscuse înainte ; imaginea capitulării care avea să aibă loc o îndurera la fel de mult.

Să renunţi la totul, să te jertfeşti — gîndul acesta îi răscolea sufletul. Ea însăşi se imagina cramponîndu-se cu o putere care nu mai ţinea seama de demnitate. A crea un asemenea lăcaş însemna să ai destulă demnitate ; cînd era vorba să-l aperi, cea mai aprigă atitudine era adecvată. După o atît de însufleţită luare în posesiune, şi ea trebuia să renunţe ; deoarece se gîndea că, dacă rămînerea doamnei Gereth acolo i-ar fi oferit şi ei un fel de viitor — prelungindu-se, de-a lungul anilor liniştiţi, de partea cealaltă a unei prăpastii — apariţia celorlalţi nu putea să fie, conform aceleiaşi legi, decît o mare şi nedesluşită ameninţare, tulburarea unei ape liniştite. Acestea erau emoţiile unei fete avide a cărei sensibilitate era aproape la fel de mare pe cît fuseseră de mici ocaziile pentru comparaţie. Muzeele contribuiseră întrucîtva la formarea ei, dar natura contribuise mai mult.

Owen nu venise cu ele şi nici nu li se alătură mai tîrziu, pentru că Londra i se părea încă adorabilă ; totuşi se punea întrebarea dacă nu cumva acest calificativ atribuit Londrei era doar un fel de a spune, dat fiind vocabularul lui modest, că Mona Brigstock era adorabilă. Exista într-adevăr în conduita lui o altă ambiguitate — ceva ce se cerea explicat atîta timp cît motivul nu ieşea la lumină. Dacă era îndrăgostit, ce era rău în asta ? Şi ce era rău în faptul că nu era îndrăgostit ? Misterul a fost în cele din urmă clarificat : Fleda deduse totul din tonul cu care, într-o dimineaţă la dejun, după ce deschise o scrisoare, doamna Gereth dădu glas unei mirări. Durerea ei se dezvălui aproape într-un ţipăt ascuţit : „Vai, o aduce aici — vrea să-i arate casa !" Cele două femei se refugiară imediat una în braţele celeilalte şi, judecînd bine lucrurile, ajunseră în curînd la concluzia că motivul, misteriosul motiv pentru care nu se întîmplase încă nimic era că Mona nu ştia, sau Owen nu ştia, dacă ei o să-i placă Poynton-ul sau nu. Sosea ca să vadă dacă îi convenea ; şi ce putea fi mai caracteristic pentru Owen decît probitatea cumpănită, care îl oprise să stăruie pentru un răspuns din partea ei, înainte ca ea să vadă ceea ce avea el să-i ofere ? Era un scrupul pentru care, bineînţeles, nu putea să fie acuzat. Numai de-ar exista speranţa, se tînguia doamna Gereth, ca fata să fie dezamăgită în aşteptările ei ! Dovedea totuşi o perseve-

rență de admirat, o sinceritate de-a dreptul impresionantă, cînd susținea că, cu cît locul era mai frumos și exprima mai bine concepția căreia își datora existența, cu atît mai puțin avea de comunicat ceva unei inteligențe atît de primitive. Cum putea o membră a familiei Brigstock să înțeleagă întreaga semnificație a locului ? Ce altceva, logic vorbind, putea o membră a familiei Brigstock să facă decît să deteste ? Doamna Gereth, chiar pe cînd ducea așternuturile, încerca să se convingă de posibilitatea ca Mona să fie cuprinsă de un fel de năuceală, o prăbușire a capacității de a admira, care să-l deruteze pe iubitul ei — o speranță care Fledei i se păru absurdă și care dădea măsura dispoziției ciudate, aproape maniace, a bietei doamne de a introduce în orice situație problema „lucrurilor", de a interpreta orice comportament prin prisma unei imaginare relații cu ele. „Lucrurile" însumau, bineînțeles, lumea ; numai că, pentru doamna Gereth, lumea era reprezentată de mobile franțuzești rare și de porțelanuri orientale. Ea își putea foarte ușor imagina că oamenii nu le aveau, dar nu-și putea imagina că nu le doreau și nu le simțeau lipsa.

Tînăra pereche urma să fie însoțită de doamna Brigstock și, prevăzînd cu cîtă înverșunare le vor fi pîndite mișcările, Fleda simți față de ei, încă înainte de sosire, un fel de milă amuzată și oarecum înșelătoare. La fel ca și în cazul doamnei Gereth, bunul gust era viața ei, dar viața ei era într-un fel mai amplă tocmai din acest motiv. Mai avea însă și o altă grijă ; exista o persoană pe care n-ar fi vrut s-o vadă umilită, chiar dacă era vorba de o tînără care nu l-ar lăsa pe el să bănuiască vreodată că Fleda era capabilă de atîta delicatețe. Cînd această tînără apăru, Fleda încercă, în măsura în care i-o îngăduia dorința ei de a se estompa, s-o conducă, să-i arate casa și să-i ascundă ignoranța. Owen anunțase că, ținînd seama de mersul trenurilor, vor sosi la prînz și vor pleca înainte de cină ; dar doamna Gereth, fidelă sistemului ei de amabilitate flagrantă, propuse și obținu o amînare a plecării, astfel încît să rămînă la cină și peste noapte în casa ei. O făcu pe tînăra ei prietenă să se întrebe împotriva cărei revolte a faptelor făcea un sacrificiu atît de mare de dragul convenienţelor. Fleda rămase uimită, după prima oră, de naivitatea și nechibzuința cu care Mona acceptase responsabilitatea exa-

minării şi mai ales de extrema nepăsare pe care o manifesta, şezînd ca o turistă plictisită într-un peisaj frumos, în timp ce observa totul. Sensibilitatea ei înregistră efectul pe care îl producea o asemenea atitudine asupra doamnei Gereth, şi tocmai acest fapt o îndemnă să abată atenţia fetei în altă direcţie, avertizînd-o cu bunăvoinţă sau făcînd în treacăt cîte o aluzie. Mona privea cercetător, cu ochi care ar fi putut să fie mărgele albastre, singurele pe care le avea — ochi în care Fledei i se păru ciudat că Owen Gereth trebuia să se cufunde ca să-şi afle soarta şi mama lui pentru a descoperi dacă Poynton-ul îi plăcuse sau nu. Ea nu făcu nici o remarcă de natură să lămurească lucrurile ; impresia ei, în orice caz, nu avea nimic comun cu sentimentul care, în vreme ce frumuseţea locului vibra ca o muzică, o făcuse pe Fleda Vetch să izbucnească în lacrimi. Se mulţumea să nu spună nimic, de parcă, după cum exclamă doamna Gereth ulterior, şi-ar fi ţinut gura în timp ce treceau cu trenul printr-un tunel. Doamna Gereth izbuti să-i spună Fledei după o jumătate de oră că Mona era, evident, de o ignoranţă totală ; dar cu mai multă subtilitate Fleda descoperi că ignoranţa ei era, într-ascuns, totuşi activă.

Nu era atît de neroadă încît să nu vadă că se aştepta ceva din partea ei, deşi nu ştia exact ce anume, şi că ea nu era în stare să-l ofere ; şi singura modalitate, pe care i-o sugeră inteligenţa ei, de a înfrunta această pretenţie a fost să rămînă fermă şi ţeapănă pe poziţie. Doamna Gereth vroia ca ea să se înalţe, într-un fel oarecare, şi era pregătită s-o deteste dacă nu va face astfel : ei bine, nu putea, nu se va înălţa ; se mişca la altitudinea care îi convenea şi era în stare să vadă că, de vreme ce era expusă urii, putea cel puţin să se bucure de calm. Cel mai neînsemnat inconvenient pentru o fată care avea capul bine înfipt pe umeri era să suporte consecinţele unei situaţii pe care singură şi-o crease ; aşa încît, un vag instinct spunîndu-i că va cîştiga cel mai bine dacă nu manifesta efuziune şi fiind convinsă că acum era stăpînă pe Owen şi deci şi pe casă, avea mulţumirea onestităţii şi totodată a siguranţei ei. N-o îndemnase oare chiar onestitatea să fie agresiv opacă faţă de Poynton, întrucît îi era impus drept motiv de efuziune ? Asemenea motive de efuziune aveau pentru Mona Brig-

stock un aer aproape de indecență, iar casa îi apărea oarecum sinistră — dacă se sconta pe un asemenea efect — un efect, Fleda era sigură, de care Mona în adîncul sufletului îi mulțumea cerului că știa să se ferească. În cazul ei, presiunea la un anumit punct provoca infailibil o reacție în sens opus celui asupra căruia de fapt se exercitase. Mama ei, ca o compensație, se entuziasma universal, declara că totul era de-a dreptul „uluitor" și era vizibil fericită că persoana care pusese mîna pe Owen dădea o lovitură ; o enerva pe doamna Gereth cu formula ei de admirație care consta în a declara că fiecare lucru pe care-l contempla era „în stilul" altui lucru. Atitudinea aceasta era menită să arate cît de mult văzuse, însă arăta doar că nu văzuse nimic ; totul la Poynton era în stil Poynton, și biata doamnă Brigstock, care era hotărîtă să se înalțe în ochii celorlalți și adusese cu ea un trofeu al călătoriei sale — o „revistă pentru doamne" cumpărată la gară, ceva oribil cu tipare de șervețele pentru brațele fotoliilor și care, fiind nouă, primul număr, și părînd atît de interesantă, ea se oferi cu amabilitate s-o lase în casă — era în stilul unei femei vulgare care purta bijuterii de argint și încerca să prezinte o aviditate crasă drept simț al frumosului.

Către sfîrșitul zilei era clar pentru Fleda Vetch că, indiferent cum ar fi judecat Mona, ziua fusese hotărîtoare ; fie că simțea ori nu farmecul, simțea cu siguranță provocarea : foarte curînd Owen Gereth va putea să-i comunice mamei sale vești cît se poate de rele. Totuși cînd doamna Gereth, înainte de culcare, îmbrăcată într-un capot și cuprinsă de surescitare, veni în camera tinerei fete și exclamă : „Detestă locul ; dar ce va face oare ?" — Fleda se prefăcu neștiutoare, declară că situația i se părea obscură, și aprobă cu viclenie ideea că cel puțin aveau acum un răgaz. Viitorul era pentru ea o întunecime, dar exista un fir de mătase pe care putea să-l apuce în întuneric — nu-l va trăda niciodată pe Owen. Se putea trăda singur — cu siguranță că așa va fi ; dar asta îl privea, și gafele lui, inocența lui nu făceau decît să sporească simpatia pe care ea i-o purta. Îl va acoperi, îl va proteja și el va crede că ea este doar o invitată agreabilă, fără să cunoască intenția ei, după cum nici isteața lui mamă n-o va descoperi, rămînînd la părerea că este deșteaptă și nimic

mai mult. Din acel moment, față de doamna Gereth apăru o fisură în sinceritatea ei : admirabila ei prietenă continua să știe tot ce făcea ; îi rămînea însă necunoscut motivul general.

De la fereastra camerei, în dimineața următoare înainte de dejun, fata îl văzu pe Owen în grădină alături de Mona, care se plimba în mînă cu o umbrelă de soare, atentă parcă la ce spunea el, dar fără să-și îndrepte privirea la tabloul mare, înfloritor, atîrnat acolo de mîna doamnei Gereth. Mona își ținea ochii în jos în vreme ce se plimba, ca să observe luciul pantofilor ei de lac, oarecum asemănători cu cei bărbătești și îi azvîrlea puțintel în față — avînd de aceea un umblet ciudat — de parcă ar fi vrut să controleze dacă erau așa cum și-i închipuia ea. Cînd Fleda coborî, doamna Gereth era în odaia unde luau micul dejun ; și tocmai atunci Owen, deschizînd o ușă cu geam, păși înăuntru singur de pe terasă și o sărută pe mama lui foarte duios. Fata își dădu imediat seama că le stătea în cale, căci nu venise el pe o undă de bucurie tocmai pentru a o anunța, înainte de plecarea celor din familia Brigstock, că Mona îngăimase în sfîrșit cuvîntul drag pe care el îl aștepta ? Îi strînse mîna cu impetuozitatea lui prietenească, dar Fleda izbuti să nu-l privească în ochi : ceea ce îi plăcea să vadă în ei nu era reflectarea pantofilor mari ai Monei. Se împăca destul de bine cu acea domnișoară, dar nu putea să se împace cu opinia lui Owen despre ea. Era pe punctul de a se strecura în grădină, cînd fu oprită de doamna Gereth, care o trase brusc înspre ea, ca pentru a o îmbrățișa, așa cum obișnuia ea dimineața, iar apoi, ținînd-o astfel cu energia conferită de odihna nopții, exclamă : „Ei dragul meu băiat, ce părere are tînăra ta prietenă despre vechiturile noastre ?“

„A, i se par frumoase !“

Fleda ghici imediat din tonul lui că nu intrase pentru a spune doar care era părerea ei ; exista chiar ceva în felul lui de a vorbi, care confirma credința doamnei Gereth că primejdia trecuse. Era sigură, pe de altă parte, că omagiul său adus gustului Monei era chiar o reproducere a vorbelor ei deosebit de expresive ; avea impresia că aude, foarte clar, discuția nostimă dintre cei doi tineri. „Nu ți se pare că e simpatic aici, printre vechiturile astea ?“ „A, sînt

frumoase", remarcase Mona cu drăgălăşenie ; după aceea probabil, cu o uşoară bătaie pe spate, mai trăseseră o fugă în sus sau în jos pe malul înverzit. Fleda ştia că doamna Gereth nu-i spusese nici o vorbă fiului ei care să-i fi dezvăluit cît de mult se temea ; dar, cu braţul prietenei în jurul ei nu putea să nu-şi dea seama că această prietenă fremăta de un gînd ciudat. Răspunsul lui Owen n-a fost de natură să aducă în discuţie sensibilităţile Monei ; dar doamna Gereth continuă după o clipă, cu o nevinovăţie de a cărei ipocrizie fără scrupul Fleda îşi dădu imediat seama :

„O atrag cît de cît obiectele frumoase şi antice ?"

Întrebarea era proaspătă ca lumina dimineţii.

„Bineînţeles că-i place tot ceea ce este frumos."

Şi Owen, căruia de felul său îi displăceau întrebările — să dea un răspuns îi era la fel de nesuferit cum i-ar fi fost unui dulău mare să descopere că era „păcălit" — zîmbi blînd, întorcîndu-se spre Fleda şi lăsînd să se înţeleagă că ea pricepea probabil ceea ce vroia el să spună, chiar dacă mama lui nu se lămurea. Fleda însă pricepea mai ales că doamna Gereth, cu rîsul ei ciudat şi nestăpînit, o ţinea atît de strîns încît aproape că o durea.

„Aş putea să dăruiesc totul fără o strîngere de inimă, cred, unei persoane în care să am încredere, pe care s-o pot respecta."

Fata simţi tremurul glasului ei, în efortul de a nu arăta altceva decît ceea ce vroia să arate, şi simţi sinceritatea implicaţiei că, pentru ea, cea mai reală pietate era să îngenunchezi în faţa unei aspiraţii înalte.

„Cele mai valoroase obiecte de aici, după cum ştii, sînt obiectele pe care tatăl tău şi cu mine le-am colecţionat, obiecte pentru care am muncit, am aşteptat şi am suferit. Da", exclamă doamna Gereth cu o nobilă însufleţire, „există obiecte în casă pentru care aproape am flămînzit ! Ele au fost religia noastră, ele au fost viaţa noastră, au fost *noi înşine* ! Şi acum ele sînt numai *eu însămi* — dar sînt şi puţin din tine, slavă Domnului, dragul meu !" continuă ea deodată, dîndu-i Fledei o sărutare cu intenţia, se părea, de a o forţa să înţeleagă ce vroia să spună. „Nu există obiect pe care să nu-l cunosc şi să nu-l iubesc — da, aşa după cum omul îşi rememorează şi îndrăgeşte cele mai frumoase clipe din viaţa sa. Legată la ochi, în întuneric,

atingîndu-le doar ușor cu degetul, aș putea să-l identific pe fiecare în parte. Pentru mine obiectele acestea sînt vii ; mă cunosc și răspund atingerii mele. Dar aș putea, fiindcă trebuie și mi se pare totuși ciudat, să le las în grija altei afecțiuni, a unei alte conștiințe. Au nevoie de protecție și există o apropiere sufletească prin care frumusețea lor iese la lumină. Decît să le transfer unei femei ignorante și vulgare, mai bine le distrug cu mîinile mele. Nu-i așa că mă înțelegi, Fleda, și că ai face și tu la fel ?" — apelă ea la sentimentele prietenei mai tinere, cu ochi lucitori. „N-aș putea suporta gîndul că o asemenea femeie ar putea locui aici — *n-aș putea,* într-adevăr. Nu știu ce ar face ; cu siguranță că ar născoci vreun șiretlic drăcesc pentru ca să-și aducă aici lucrușoarele ei oribile. Lumea este plină de obiecte ieftine, în această epocă îngrozitoare, și parcă ne sînt vîrîte pe gît la orice pas. O să mi le vîre și ea pe gît, îngrămădite peste comorile mele dragi. Cine mi le va salva — te întreb, cine ?" și se întoarse din nou spre Fleda cu un zîmbet forțat, sec.

Fața ei frumoasă, cu nasul în vînt, emoționată, ar fi putut să fie aceea a lui Don Quijote, izbind în morile de vînt. Atrasă în vîrtejul acestei răbufniri, fata, înspăimîntată și jenată, încercă să-și mascheze prin rîs tulburarea ; dar numai pentru a se simți prinsă cu și mai multă forță în vîltoare și, după cum i se păru, azvîrlită în gura frumoasă, (dezvăluind o dantură perfectă) căscată de mirarea unei lente înțelegeri a bietului Owen.

„Tu ai face-o, firește — numai tu din întreaga lume, fiindcă tu știi, simți ca și mine, ceea ce este bun și autentic și pur."

O lege morală, oricît de severă, nu putea să aibă un ton mai categoric în această implicare a tinerei care mai poseda și alte virtuți decît aceea pe care o aprecia atît de activ doamna Gereth.

„Tu m-ai înlocui, tu ai veghea asupra lor, tu ai păstra casa așa cum se cuvine", continuă ea cu austeritate, „și dacă ai fi aici — da, dacă ai fi aici, cred că aș putea în cele din urmă să mă odihnesc și eu în pace !"

Se aruncă de gîtul Fledei, și înainte ca Fleda, cumplit de rușinată, s-o poată îndepărta, izbucni într-un plîns care, deși greu de explicat, ar fi putut totuși să fie înțeles.

CAPITOLUL 4

O SĂPTĂMÎNĂ MAI TÎRZIU, OWEN GERETH SOSI ca s-o informeze pe mama lui că el și Mona Brigstock luaseră o hotărîre ; dar Fleda nu se bucură defel, dîndu-și seama cît de surprins va fi el s-o mai găsească la Poynton. Din cauza scenei îngrozitoare dinaintea micului dejun, situația ei devenise falsă și odioasă ; fusese urmată, după ce rămăseseră singure, de o scenă pe care o făcu ea extravagantei sale prietene. O anunță pe doamna Gereth de plecarea ei imediată: nu se putea să mai rămînă după ce-i fusese oferită lui Owen, în felul acela și chiar în prezența ei, drept candidată a mamei sale la onoarea de a-i accepta mîna. Numai asta putea el să deducă dintr-o asemenea izbucnire și din indecența rămînerii ei acolo pentru a o savura. În acea ocazie Fleda o zbughise afară pe calea cea mai scurtă și, în agitația ei, dăduse în grădină peste Mona. Se plimbaseră fără țintă și discutaseră, deși la început anevoie și în chip aproape neplăcut din cauza vizibilei suspiciuni a Monei că fusese trimisă anume ca s-o descoase în legătură cu părerea ei, după cum încercase și doamna Gereth s-o facă. Fleda însă se arătă destul de înțeleaptă ca să trateze opiniile Monei drept un mister aproape înfricoșător ; ceea ce avu un efect mai mult decît liniștitor, așa încît, după cinci minute, tînăra de la Waterbath întrebă deodată cu perfidie :

„De ce nu și-a amenajat niciodată o seră ? Dacă voi avea vreodată casa mea, intenționez să-mi fac una."

Fleda, descurajată, își imagină totul — o încăpere acoperită cu geam, încălzită cu țevi, înălțată pe piloni de fier, cu plante în dezordine și scaune împletite din trestie; o excrescență lucitoare care să-ți ia ochii, pe fața nobilă a Poynton-ului. Își aminti de o seară de la Waterbath, unde răcise foarte tare în compania unui cacadu împăiat, fixat pe o creangă tropicală, și a unei fîntîni fără apă, compusă din scoici împlîntate într-o pastă întărită. O întrebă pe Mona dacă avea de gînd să amenajeze ceva asemănător acelei sere ; la care Mona răspunse :

„A, nu, ceva mult mai frumos ; nu am avut o seră la Waterbath."

Fleda se întrebă dacă vroia să spună că era singura splendoare care le lipsea şi peste o clipă Mona continuă: „Dar aveam o sală de biliard — asta aveam !" La Poynton nu exista sală de biliard, dar va exista, evident, una, şi va avea, agăţate de pereţi, gata înrămate la „Magazinul universal", portrete caricaturale ale unor celebrităţi luate dintr-un „ziar monden".

Cînd cele două tinere fete intrară pentru a lua micul dejun, Fleda observă numaidecît că se petrecuse încă un episod, de nuanţă mai vehementă, între Owen şi mama lui ; şi păli gîndindu-se la măsurile extreme la care trecuse probabil doamna Gereth, pe seama ei. Nu-i fusese oare recomandată, după fuga ei penibilă, cu şi mai multă stăruinţă lui Owen ? Doamna Gereth i-o fi spus hotărît: „Dacă o iei pe *ea*, eu am să plec de aici fără să cîrtesc. Dar dacă iei pe oricine altcineva, pe oricine de care nu sînt sigură aşa cum sînt de ea — martor mi-e cerul că o să lupt pe viaţă şi moarte !" Dejunul în dimineaţa aceea la Poynton a fost neobişnuit de tăcut, cu toate că doamna Brigstock scotea mici exclamaţii nedesluşite cînd întorcea farfuriile pe dos şi, în calitate de cunoscător, aplica ceştilor de porţelan lovituri alarmante cu articulaţiile mari ale degetelor ei. Cineva trebuia să-i răspundă, şi îndatorirea revenea Fledei care, prefăcîndu-se că era la unison cu ea, se întreba oare ce credea Owen despre o fată dornică, fără pic de discreţie, după ce îi fusese aruncată în braţe, să dovedească prin etalarea gustului ei rafinat că era într-adevăr ceea ce mama lui pretindea că este. De data aceasta, în orice caz, soarta lor era pecetluită : Owen, de îndată ce va ieşi din casă, îi va descrie Monei comportamentul ei neobişnuit şi, dacă mai lipsise ceva ca s-o „dea gata" pe Mona, cum ar fi spus el, deficienţa era acum reparată. De aceasta avu grijă doamna Gereth — avu grijă de fapt la sfîrşit, în prag, spunînd celei mai tinere dintre musafirele care plecau, cu o ironie al cărei ac se afla în întregime în sens, şi cîtuşi de puţin în sunet:

„N-am discutat ceea ce ar fi trebuit să discutăm, nu-i aşa ? Poate simţi că te-am neglijat şi o să-mi porţi pică din cauza asta. *Să n-o faci*, fiindcă să ştii că, de fapt, a

fost doar o întîmplare, și păstrez pentru tine tot felul de informații. Dacă totuși vei mai veni (numai că n-o vei face niciodată — presimt asta !) o să-ți ofer destul timp ca să mi le storci. Într-adevăr, există unele lucruri pe care aș stărui să le cunoști ; pe care nu ți-aș permite, în nici un caz, să *nu* le cunoști. Da, mă vei lămuri într-adevăr asupra unor fapte și la rîndu-mi voi face același lucru în ceea ce te privește ! Fiecare din noi va trebui să țină seama de cealaltă și vei avea prilejul să mă vezi așa cum sînt în realitate. Nu sînt nici pe departe ființa confuză, împrăștiată și nepăsătoare pe care probabil ți-o închipui. Dar dacă nu vrei să vii, nu vii și pace ; *n'en parlons plus.* Aici *este* într-adevăr nesuferit, în comparație cu ceea ce ești obișnuită. Facem, în general, numai ceea ce putem, nu-i așa ? Pentru numele lui Dumnezeu, vezi ca mama ta să nu-și uite aici prețioasa publicație, revista pentru femei cu, zi-le pe nume, apărătoarele de fotolii. Poftim !"

Doamna Gereth, luîndu-și avînt din prag, zvîrlise revista mai sus decît era necesar — o aruncase spre trăsura în care musafirele se pregăteau să intre. Mona, din obișnuință, într-un act reflex al obiceiului sportiv, întinse iute brațu-i lung, săltîndu-se puțin, și prinse revista cu ușurință, de parcă ar fi lovit cu racheta o minge de tenis.

„Bravo", exclamă Owen, sincer admirativ, încît nu mai luă seama la remarcile autoritare ale mamei lui.

Trăsura se depărtase, după cum declară doamna Gereth ulterior, în acompaniamentul unui rîset zglobiu; dar în timp ce rîsetul acela mai plana în atmosferă, Fleda Vetch, albă la față și amenințătoare, se întoarse spre doamna Gereth, spunînd tăios :

„Cum *ați putut ?* Doamne, Dumnezeule, cum *ați putut ?"* Opacitatea totală a acestei doamne a fost de la bun început un semn al conștiinței ei senine, iar faptul că înainte de a fi lămurită nici măcar nu și-a dat seama de ce se simțea Fleda jignită, a făcut-o pe tînăra noastră să înțeleagă cu durere și spaimă că ea, la drept vorbind, nu valora în casă mai mult decît un agent necesar. Doamnei Gereth îi părea foarte rău, dar era mai ales surprinsă că Fledei nu i-a convenit să-i fie prezentată lui Owen drept soția potrivită pentru el. De ce nu, se mira ea, dacă era exact genul ce i se potrivea lui ? După ce i s-au dat

însă explicaţii, declară că o înţelegea pe tînăra ei prietenă cînd se plîngea că a fost de fapt aşezată la picioarele lui Owen ; dar fetei i se păru că făcuse această afirmaţie doar ca să-i fie ei pe plac şi că, în fond, doamna Gereth era uimită că nu se bucurase la fel de mult să fie sacrificată de dragul unui principiu superior, cum se bucura ea că o poate sacrifica. O iubea nespus, dar aceasta se datora faptului că Fleda însăşi iubea Poynton-ul, bineînţeles. Sau oare această a doua iubire nu era, de fapt, chiar atît de puternică ? Fleda simţea că putea mărturisi că era într-adevăr puternică, dacă de dragul ei trecea cu vederea suferinţele îndurate şi, după reproşuri şi lacrimi, după declaraţii categorice şi sărutări, după ce află atît că doamna Gereth ţinea la ea numai datorită menirii ei de preoteasă a altarului, cît şi cum considera acea prietenă ofensa adusă demnităţii ei, ceea ce nu-i permitea nici măcar alternativa evadării, putu să accepte deopotrivă jena şi mîngîierea, consimţi să nu plece, să-şi găsească refugiul în slaba consolare că cel puţin cunoştea adevărul. Adevărul era că toate scrupulele doamnei Gereth îi serveau doar ei şi că pasiunea ei dominantă îi răpise oarecum umanitatea. A doua zi, după ce emoţiile se mai potoliră, îi zise prietenei sale cu glas blînd :

„Dar ai *vrea*, sper, să te căsătoreşti cu el, draga mea, dacă n-ar fi la mijloc fata asta, nu-i aşa ? Vreau să zic, dacă te-ar cere, bineînţeles, în căsătorie“, adăugă doamna Gereth, pe gînduri.

„Să mă căsătoresc cu el, dacă m-ar cere ? Cu siguranţă că nu !“

Problema nu se pusese atît de clar înainte, iar doamna Gereth rămase cum nu se putea mai surprinsă. Se minună cîteva clipe.

„Nici măcar ca să ai Poynton-ul ?“

„Nici măcar ca să am Poynton-ul.“

„Dar cum se poate una ca asta ?“

Ochii trişti ai doamnei Gereth erau aţintiţi asupra ei. Fleda se îmbujoră ; şovăi.

„Fiindcă el este prea nerod !“

Cu excepţia unei alte ocazii, de care ne vom ocupa la timpul potrivit, deşi poate cititorului îi vine greu să creadă, Fleda n-a fost niciodată mai aproape de a-i dez-

vălui doamnei Gereth că era îndrăgostită de Owen. Se amuză oarecum, reflectînd că dacă Mona n-ar fi venit, și el n-ar fi fost atît de nerod, și dacă ar fi cerut-o într-adevăr în căsătorie, ar fi fost în stare să mărturisească, dorind să-și păstreze taina, că nu consimțise decît din *pasiune* pentru Poynton.

În zilele următoare, doamna Gereth se gîndi la puține alte chestiuni în afară de cele matrimoniale ; căci izbucni cu un entuziasm spontan, pe la mijlocul săptămînii :

„Știu eu ce vor face ; se vor căsători într-adevăr, dar vor merge să locuiască la Waterbath !"

O bucură cu adevărat această idee, pe care o înzorzonă și o dezvoltă ; părea într-adevăr să fie lucrul cel mai judicios care se putea întîmpla : „Da, mă căsătoresc cu tine, dar *acolo* nu merg !" avea să spună Mona, arătînd cu răutate spre orizontul sudic. „O s-o lăsăm pe nesuferita de maică-ta singură, acolo, pentru toată viața." Ar fi o soluție ideală, această cale de intrare pe care voiosul cuplu, în necesitatea sa spirituală de a avea un mediu mai cald, o va croi cu dalta în coasta căminului ei ancestral ; deoarece aceasta nu numai că va împiedica instalarea panicii la Poynton, dar le va pune la dispoziție, ca într-un coș de calitate inferioară sau în vreun alt vas al urîțeniei, o fericire zilnică sigură, pe care Poynton-ul n-o va putea oferi nicicînd. Owen n-avea decît să-și administreze moșia așa cum și-o administra acum, în vreme ce doamna Gereth va administra restul lucrurilor. Cînd, aflîndu-se în hol în neuitata zi a întoarcerii lui, îi auzi vocea răsunînd ca o chemare adresată unui terier, ea încă se crampona disperată, după cum află Fleda ulterior, de speranța că el venise, în cel mai rău caz, să anunțe un compromis ; să-i spună că va trebui s-o accepte pe Mona, da, dar că se va ajunge la o modalitate prin care doamna Gereth să rămînă în posesia personală a Poynton-ului. Fleda Vetch, care din prima clipă nu se lăsă amăgită, își ținu acum respirația, merse în vîrful picioarelor, rătăci prin părțile mai periferice ale casei și prin încăperi delicate, silențioase, în timp ce mama și fiul se înfruntau la parter. Din cînd în cînd se oprea ca să asculte ; dar domnea atîta liniște în juru-i, încît era aproape speriată : se așteptase să audă un zvon al disputei. Discuția, oricare ar

fi fost, dură mai mult decît se aştepta ea ; şi cînd, în sfîrşit, de la o fereastră îl văzu pe Owen ieşind afară, oprindu-se să-şi aprindă o ţigară şi apoi pierzîndu-se gînditor în grădină, află o altă pricină de nelinişte în faptul că doamna Gereth nu dăduse fuga în braţele ei. Se întreba dacă nu se cuvenea să coboare la ea şi estimă gravitatea celor întîmplate după faptul, de care se convinse numaidecît, că biata doamnă se retrăsese în camera ei şi dorea să nu fie deranjată. Acest avertisment fusese adresat servitoarei şi cu ea Fleda stătu la sfat ca la uşa unei camere mortuare ; dar fata, fără să fie vanitoasă ori indignată, deduse că, de vreme ce pe doamna Gereth o lăsa indiferentă chiar şi mîngîierea din partea unei fiinţe sincer ataşate de ea, scena fusese îngrozitoare.

Rămase absentă la masa de prînz, cînd examină îndelung faţa lui Owen ; vor exista atîtea motive pentru ca acest fapt să le rămînă amîndurora neplăcut în amintirea episodului ce încheiase ultima lui vizită. Astfel cel puţin simţi Fleda. Însă imediat ce el îi apăru în faţă, i-a fost cu neputinţă să nu se mire de simplitatea propriu-zisă a calvarului — o simplitate care era doar propria lui simplitate, un fapt particular care, pentru Fleda Vetch, ţinînd fireşte seama şi de alte elemente, făcea ca orice relaţie directă cu el să fie plăcută. Owen nu avea nici inteligenţă, nici tact, şi nici inspiraţie ; dar tot ceea ce putea spune ea era că, atunci cînd se aflau împreună, înstrăinarea pe care aceste farmece personale de obicei o atenuau nu se crea. În acea ocazie, de pildă, Owen izbuti mult mai mult decît să „pareze" efectele unei amintiri penibile : pur şi simplu nu o avea. Uitase cu desăvîrşire că ea era fata pe care mama lui i-ar fi aruncat-o în braţe ; dar era conştient că ea se afla acolo pentru a aduce servicii — conştient de înclinaţia mută care de la început îl îndemnase s-o considere nu ca şi cum ar fi complicat relaţia lui cu acel personaj, ci ca pe cineva care o simplifica. Fledei i se păru minunat că acestă teorie supravieţuise incidentului din zilele trecute ; i se păru fermecător că deşi îşi dădea seama, datorită unor ecouri subtile, că în micul ei cerc de persoane amabile, pe care faptul nu-l interesa, tendinţa ei începuse să se contureze ca fiind de natură parazitară, tînărul acesta viguros, care avea dreptul s-o ju-

dece şi chiar motivul s-o deteste, n-o judeca şi n-o detesta, se purta cu ea amabil, o trata de parcă prezenţa ei i-ar fi făcut plăcere şi, evident, chiar îi convenea rolul pe care ea şi-l luase. Se întreba cum o fi reacţionat el cînd Mona o acuzase, şi singurul răspuns la întrebare era că probabil Mona n-o acuzase. Dacă Mona era taciturnă, doar n-o fi atît de nerod încît să se însoare cu ea. Îi părea bine că Fleda se afla acolo, ceea ce apăru destul de limpede în tonul de familiaritate domestică cu care îi zise :

„Trebuie să-ţi spun că am avut un scandal cu mama. M-am logodit cu domnişoara Brigstock".

„Serios ?" exclamă Fleda, reuşind să afişeze o strălucire a feţei de care în sinea ei era mîndră. „Ce emoţionant !"

„Prea emoţionant pentru biata mămica. Nici nu vrea să audă. A criticat-o cu înverşunare. Zice că este o *barbară.*"

„Cum aşa, doar e drăguţă", exclamă Fleda.

„A, e o fată minunată. Mama trebuie să cedeze."

„Acordă-i puţin timp", zise Fleda.

Avansase pînă în pragul uşii, deschisă acum în faţa ei şi, fără să treacă mai departe, aruncă înăuntru o privire aprobatoare. Îl întrebă pe Owen cînd va avea loc căsătoria şi, din răspunsul lui, deduse că nenorocita atitudine a doamnei Gereth nu va avea nici o influenţă asupra evenimentului, care şi fusese fixat cînd el a venit la Poynton, şi care urma să aibă loc peste numai trei luni. Era bucuros că Fleda părea să fie de partea lui, deşi era o chestiune de importanţă secundară, căci ceea ce îl preocupa acum mai ales era atitudinea mamei sale în legătură cu Poynton-ul, hotărîrea ei declarată de a nu renunţa în nici un caz la el.

„Bineînţeles că îmi doresc casa", zise el, „iar tata a pus totul la punct pentru ca să-mi revină mie. Dar opoziţia ei poate să devină al dracului de penibilă. Ce Dumnezeu poate omul să facă ?"

Acest lucru vroia să-l ştie Owen, şi nu putea exista o dovadă mai bună a simpatiei lui decît impresia pe care o crea că se bizuia pe sfatul Fledei Vetch. Fata îi ceru detalii, în ora pe care o petrecură împreună, şi deoarece el îi înfăţişă gravitatea loviturii de pe urma căreia se redre-

sase, se simţi tristă şi înfricoşată de faptele pe care i le oferea, ca ea să găsească o soluţie. *Era* într-adevăr diabolic de penibil, dar era astfel şi din cauză că Owen nu avea imaginaţie. Fantezia lui se adăpostise, ca într-o încăpere goală, în afirmaţia că mama lui se împotrivea s-o cedeze fiindcă se împotrivea Monei. El nu înţelegea, bineînţeles, de ce o ura pe Mona, dar asta făcea parte dintr-o categorie de mistere cu care nu-şi bătea niciodată capul : existau o mulţime de lucruri, mai ales în mintea oamenilor, pe care nu le înţelegea. Sărmanul Owen trecea prin viaţă sincer înfricoşat de minţile oamenilor : existau explicaţii pe care se sfia să le dea, dar şi să le primească. Prin urmare, pentru nimic nu exista explicaţie, deşi una destul de clară reieşea din felul cum îi înfăţişa Fledei refuzul virtual al mamei sale de a se muta. Asta era situaţia, şi n-avea ce face ; căci nu refuzase ea de fapt să se mute cînd i-a dat de înţeles lui Owen că se va muta numai împreună cu mobila ? La mobilă nu vroia să renunţe. Şi ce rost mai avea Poynton-ul fără mobilă ? Dar întîmplător mobila era a lui, după cum întîmplător şi toate celelalte lucruri erau ale lui. Mobila — pe buzele lui vorbele sunau de parcă era vorba despre lavoare şi aşternuturi de pat — şi Fleda putea foarte bine să-şi închipuie cum sunaseră ele în urechile doamnei Gereth. În această discuţie cu el, fata se referi la obiectele din casă ca fiind numai „opere de artă". Dar pentru Owen nu conta cîtuşi de puţin cum erau numite ; ceea ce conta, îi venea ei uşor să deducă, era că Mona îi impusese — faptul constituind în realitate o condiţie a consimţămîntului ei — s-o oblige pe mama lui să dea socoteală cît mai exact asupra obiectelor. Mona începuse să se bucure de drepturile ei. Îl făcu să înţeleagă că doamna Gereth fusese pusă cu multă generozitate la adăpost de orice griji materiale şi îl întrebă categoric ce spaţiu va exista la Ricks pentru nenumăratele comori din impunătoarea casă. Ricks, mica şi plăcuta reşedinţă oferită stăpînei de la Poynton ca refugiu pentru anii bătrîneţii, fusese lăsată moştenire răposatului domn Gereth, cu mult timp înainte de moartea sa, de o bătrînă

mătuşă din partea mamei, o femeie inimoasă care îşi petrecuse cea mai mare parte a vieţii acolo. În ultima vreme casa fusese închiriată, dar era din belşug mobilată şi conţinea toate bunurile mătuşii defuncte. Owen inspectase nu demult casa şi îi comunică Fledei că o dusese în taină şi pe Mona acolo. Nu era ca Poynton-ul — ce casă lăsată moştenire putea fi vreodată atît de frumoasă ? — dar era un locşor nemaipomenit de plăcut şi Mona rămăsese entuziasmată. Dacă existau cîteva lucruri la Poynton care constituiau proprietatea doamnei Gereth, avea să le ducă, fireşte, cu ea la Ricks ; dar un lucru pe care Fleda îl înţelese limpede era că acest transfer va trebui să fie supus imediat aprobării Monei. Sarcina — şi acum îşi dădea seama că îi revenea ei — era să aibă grijă ca doamna Gereth să plece în linişte, singură, de la Poynton.

Inima i se strîngea, după plecarea lui Owen la Londra, la gîndul odioasei ei îndatoriri — şi odios era, de fapt, tot acest conflict înverşunat. N-o văzu pe doamna Gereth în ziua aceea ; şi-o petrecu rătăcind şi suspinînd deprimată şi simţi, în vreme ce trecea dintr-o încăpere în alta, că ceea ce o aştepta pe prietena ei era într-adevăr îngrozitor. Ar fi fost mai bine să nu aibă o asemenea casă, decît s-o aibă şi s-o piardă. I se părea odios ca *ea* să trebuiască să găsească soluţii ; ce relaţie ciudată între mamă şi fiu cînd nu exista o afecţiune fundamentală din care să izvorască firesc o soluţie ! Să fie oare Owen responsabil de acea secătuire ? Fleda nu putea s-o creadă, amintindu-şi că, de-ar fi după el, doamna Gereth şi-ar avea întotdeauna locul ei în căminul de la Poynton. Deoarece, acceptîndu-se căsătoria, nu se putea întrevedea nici o altă cale pentru Owen, ea îşi găsi în ziua aceea răscolitoare uşurarea în faptul că, din fericire, nu trebuia încă s-o privească în faţă pe gazda ei. Se eschiva, şi visa, şi lăsa imaginaţia să-i zboare ; în loc să găsească un remediu sau un compromis, în loc să pregătească un plan care să înlăture izbucnirea unui scandal, se lăsă purtată, în solitudinea ei plină de emoţie, de un basm, în voia păcii minunate care s-ar fi răspîndit în aer, numai de s-ar fi întîmplat ceva care de fapt nu s-ar fi putut niciodată întîmpla.

CAPITOLUL 5

„AM SĂ RENUNŢ LA CASĂ DACĂ MĂ VOR LĂSA să iau ceea ce voi cere !" Acesta a fost, în ziua următoare, lucrul pe care noaptea sufocantă a doamnei Gereth o pregăti să spună, cu o expresie tragică pe faţă, la micul dejun. Fleda se gîndi că ea „cerea" practic fiecare obiect care le înconjura. Sărmana femeie ar fi recunoscut acest adevăr şi ar fi acceptat şi concluzia care se putea deduce din el, reducerea la absurd a atitudinii ei, exaltarea revoltei. Groaza fetei de scandal, de spectatori şi critici scădea pe măsură ce observa cît de puţin avea de a face aviditatea vulgară cu această intransigenţă. Nu era o simplă brutală dorinţă de posesiune ; ci era vorba de necesitatea de a rămîne fidelă unei îndatoriri şi loială unei idei. Ideea era desigur nobilă : era aceea a frumuseţii pe care doamna Gereth o făurise cu atîta răbdare, magistral. Palidă dar radioasă, stînd cu spatele la perete, se înfăţişa precum o eroină veghind asupra unei comori. Dacă abandona vaporul, însemna să-şi încalce îndatorirea ; ceva în ochii ei spunea că va muri la post. Dacă cearta va deveni publică, ruşinea va fi numai a celorlalţi. Dacă Waterbath-ul considera că putea să-şi permită să se expună, Waterbath-ul n-avea decît să se încumete la această nebunie. Fanatismul îi conferea doamnei Gereth o nouă distincţie şi Fleda observă cu smerenie că nu fusese niciodată atît de stăpînă pe situaţie. Păşea prin casă ca o regină domnitoare, sau ca o uzurpatoare trufaşă ; deşi plină de obiecte splendide, casa nu putea să prezinte în zilele acelea o podoabă atît de frapantă ca stăpîna ei ameninţată.

Sentimentele tinerei noastre eroine erau ciudat de contradictorii ; nutrea faţă de Owen o duioşie pe care o tăinuia profund, îngăduindu-şi totuşi să se întrebe mirată cum putea să fie omul care ţinea, în orice privinţă, la o fiinţă ca Mona Brigstock, cînd cunoscuse în toate privinţele o fiinţă că Dela Gereth ? Cu o asemenea mamă care, cum s-ar zice, dăduse tonul, cum putea el să coboare atît de jos ? Se mira că nu-l dispreţuieşte din cauza asta, dar ceva o împiedica. Dacă n-ar fi existat nici un alt motiv, ar fi

fost de ajuns faptul că se descoperea din acest moment pe sine ca mediu de comunicare cu el.

„Se va întoarce să-şi afirme voinţa", spusese doamna Gereth ; şi în săptămîna următoare, într-adevăr Owen reapăru. Ar fi putut să scrie numai, se gîndi Fleda, dar venise în persoană, fiindcă era în acelaşi timp „mai plăcut" pentru mama lui şi mai eficient pentru cauza lui. Lui nu-i plăcea tărăboiul, deşi probabil Monei îi plăcea ; dacă nu avea simţul frumosului, avea la urma urmelor simţul dreptăţii ; dar era inevitabil să anunţe la Poynton data exactă cînd dorea să găsească locuinţa liberă.

„Nu crezi că sînt nepoliticos sau fără suflet, nu-i aşa ?" o întrebă pe Fleda, nerăbdarea lucind în privirea-i indolentă, aşa cum luceşte ora cinei în ferestrele cluburilor. „Casa de la Ricks o aşteaptă cu braţele deschise. Şi apoi, îi ofer timp suficient. Spune-i că poate să ia tot ceea ce îi aparţine."

Fleda recunoscu elementele care constituie ceea ce gazetele numesc stare de criză în faptul că nici un obiect de la Poynton nu-i aparţinea doamnei Gereth mai mult, sau mai puţin, decît altul. Ea trebuie să ducă ori totul ori nimic, şi fata sugeră că poate era mai bine să accepte cea de a doua alternativă şi să ia viaţa de la început. Dar cu ce să înceapă, sărmana femeie, în acest caz ? Ce putea ea practic să facă, avînd un venit modest, decît să se bucure de diferitele *objets d'art* de la Ricks, de comorile colecţionate de acea fată bătrînă care fusese mătuşa domnului Gereth ? Nu fusese acolo niciodată : ani în şir casa fusese închiriată unor oameni străini şi după aceea presimţirea că acolo îi era sortit să trăiască o oprise de la o asemenea umilinţă. Prevăzuse că se va duce în curînd la Ricks, dar Fleda (care avu grijă să nu-i divulge că Mona văzuse casa şi fusese încîntată) cunoştea bine motivele convingerii ei că principiile mătuşii necăsătorite aveau mult în comun cu principiile de la Waterbath. Nu-i rămînea, pe scurt, decît să arunce în stradă acele *objets d'art* de la Ricks. Lucrurile de la Poynton care îi aparţineau, după cum spunea Owen, vor reduce convenabil golul produs prin acea demonstraţie.

Schimbul de idei între cele două prietene devenise foarte deschis, cînd Fleda o întrebă pe doamna Gereth

dacă intenţiona într-adevăr să se încuie în casă şi să reziste atacului, ori, dacă vroia, fără multă vorbă, să se lase tîrîtă cu forţa din casă de către poliţişti. „Ah, prefer poliţiştii şi evacuarea cu forţa!“ răspunse eroina de la Poynton. „Vreau ca Owen şi Mona să facă tot ce poate fi odios în ochii publicului.“ Dădu să se înţeleagă că intenţia ei era mai ales să-i silească să ia măsuri care să-i dezonoreze, şi să dezonoreze tradiţia pe care o reprezentau, deşi Fleda era convinsă că în sinea ei cocheta şi cu o strategie de cu totul altă natură. Ciudat era că, deşi fusese toată viaţa mîndră şi pretenţioasă, acum se sinchisea atît de puţin de faptul că lumea va auzi de ciorovăiala lor. În sufletul ei un resentiment îndelung ajunsese la deplină maturizare. Ea detesta zona de umbră în care o punea pe mama-văduvă legiuirile engleze; îi vorbi despre asta Fledei cu patimă ; sublinie contrastul dintre rînduielile engleze şi omagiul adus în alte ţări femeilor în situaţia respectivă, deşi nu erau femei mai bune decît ea şi pe care le-a văzut aclamate şi întronate, pe care le-a cunoscut şi le-a invidiat ; nu făcu prin urmare nici un secret din ofensa şi amărăciunea prilejuite de un asemenea act. Marele rău pe care Owen i l-a făcut nu era că se „însoţise“ cu Mona — faptul era înfiorător, dar era un detaliu, o formă întîmplătoare ; o supăra că el, de la bun început, nu reuşise să înţeleagă ce înseamnă să ai mamă, să aprecieze frumuseţea şi sfinţenia calităţii de mamă. Era mama lui exact precum nasul era nasul lui, şi niciodată nu avusese pic de imaginaţie, duioşie sau cavalerism în ceea ce o privea. Mama, Doamne Dumnezeule, pentru un tînăr sensibil, aşa cum trebuia să fie, singurul gen de om pe care doamna Gereth îl admira, era un subiect de poezie, de idolatrizare. Nu-i povestise adesea Fledei despre prietena ei Madame de Jaume, cea mai isteaţă dintre femei, dar o fiinţă măruntică, negricioasă şi adusă de spate, care avea trei fii şi fiecare îi scria zilnic cînd era absent ? Avea casa din Paris, avea casa din Poitou, avea mai mult decît în timpul vieţii soţului (căruia, în ciuda înfăţişării ei, îi pricinuise în repetate rînduri motive de gelozie) deoarece pînă la capătul zilelor ea avea ultimul cuvînt în toate privinţele. Era lesne de înţeles că doamna Gereth ar fi renunţat la culoarea tenului, la statură, şi poate chiar la virtutea fără

pată pe care o păstrase încă și mai victorios, pentru ca să fie în locul binecuvîntatei Madame de Jaume. Dar, vai, nu putea fi, acesta fiind motivul pentru care avea acum magnificul prilej de a protesta. Era bineînțeles pe deplin conștientă de concesiile făcute de Owen, care consimțise ca ea să ia cîteva obiecte care îi plăceau cel mai mult ; dar deocamdată declara că a fi de acord cu el ar însemna să-i ofere cîștig de cauză, să-i dea, ceea ce era imposibil, dreptate. „Care-i plăceau cel mai mult ?“ Nu exista în casă obiect care să nu-i placă cel mai mult, și ceea ce i-ar fi plăcut încă și mai mult era să fie lăsată să locuiască acolo unde se afla. Cum putea Owen să se exprime în acest fel, fără să-și dea seama de ipocrizia lui ? Doamna Gereth, care critica adesea pe un ton voios, stărui cu un umor sardonic asupra frumuseții celor cîteva obiecte de la Poynton, precum și asupra fericitului efect pe care-l vor produce cînd vor fi așezate în ambianța ciudată de la Ricks. Ce altceva fusese viața ei întreagă decît o strădanie întru plenitudine și desăvîrșire ? Mai bine Waterbath-ul, atunci, în unitatea lui cinică, decît infamia unui asemenea amestec !

Toate acestea nu-i erau de mare folos Fledei în încercarea ei de a găsi o soluție. Cînd se împliniră două săptămîni, Owen sosi încă o dată, aparent pentru a sta de vorbă cu un fermier care nu fusese punctual ; fata era însă sigură că venise de fapt la îndemnul Monei, ca să vadă ce făcea mama lui. Vroia să constate singur că se pregătea de plecare și vroia să-și îndeplinească o datorie, pe cît de distinctă pe atît de imperativă, în privința obiectelor cu care ea se va retrage. Tensiunea dintre ei era acum atît de mare, încît el trebuia să aducă aceste jigniri fără să-și întîlnească adversarul. Atît doamna Gereth cît și Owen erau de acord ca el să-i adreseze Fledei Vetch orice observație necruțătoare pe care o avea de făcut ; doamnei Gereth îi era doar milă de sărmana ei tînără prietenă pentru întîlnirile repetate cu o persoană pentru care, știa prea bine, fata simțea repulsie. Fledei i se părea frumos din partea lui Owen că nu se așteptase ca ea să-i scrie. Owen, la fel ca și Fleda, n-ar fi dorit ca ea să aibă aerul că o spionează pe doamna Gereth, în interesul lui. Ceea ce contribuia la comoditatea relației cu el, în

felul acesta mai familiar, era capacitatea ei de a intui perfect cît de mult suferea doamna Gereth și de a evalua foarte bine sacrificiul pe care, în chip monstruos, partea adversă îl considera un fapt de la sine înțeles. Își dădea seama la fel de bine cum suferea Owen însuși, acum cînd Mona se și apucase să-l îndemne la a săvîrși lucruri care-i displăceau. Fleda se gîndea cum l-ar fi făcut *ea* mai întîi să-i placă orice lucru pe care l-ar fi îndemnat apoi să-l săvîrșească ; orice, chiar și un lucru dezagreabil ca acela de a apărea acolo pentru a afirma, în fond din partea Monei, că numărul de obiecte însușite trebuia să aibă, bineînțeles, limită precisă. Porniră într-o plimbare mai lungă, pentru a discuta problema ; pentru ca el s-o întrebe dacă nu socotea că vreo douăsprezece obiecte, alese strict după voia ei, ar însemna o alocație generoasă ; și mai ales să chibzuiască asupra chestiunii, foarte delicate, dacă avantajul de care se va bucura doamna Gereth n-ar trebui să rămînă la latitudinea ei. Să rămînă astfel era dorința lui Owen ; dar exista, evident, o tînără la Waterbath în fața căreia trebuia să dea socoteală. Era înduioșător, acum cînd dăduse de bucluc, la fel cît era mama lui de tragică în suferința ei profundă ; căci dacă el nu se putea să nu aibă un sentiment de bună-cuviință față de situația creată, nu se putea nici să n-o urască din suflet. Tocmai pentru că o ura, judecă Fleda, îl simpatiza ea atîta, și felul stăruitor în care îi vorbi mamei lui despre această ură aducea, în chip periculos, în una sau două ocazii, cu dezvăluirea unei simpatii. Existau clipe cînd, fără doar și poate, acea dezvăluire o preocupa foarte mult ; căci, tocmai bizuindu-se pe faptul că ei nu-i plăcea Owen, avea doamna Gereth atîta încredere în ea. Nici doamnei Gereth nu-i plăcea Owen cîtuși de puțin în vremea aceea, iar ea era, bineînțeles, întotdeauna de partea doamnei Gereth. În cele din urmă, el își luă obiceiul, în perioada pregătirilor de nuntă, de a tot veni și a pleca ; dar în nici una din aceste ocazii mama lui nu vru să-l vadă. El discuta numai cu Fleda și se plimba cu Fleda ; și cînd el o întreba, referindu-se la chestiunea esențială a vieții sale, dacă doamna Gereth într-adevăr nu acționa în vreun fel, fata de obicei răspundea : „Se preface că nu acționează, dacă mă pot

exprima astfel ; dar cred că de fapt se gîndește la lucrurile pe care le va lua cu ea". Cînd prietena ei o întreba ce făcea Owen, nu putea să aibă decît un singur răspuns : „Așteaptă, scumpă doamnă, să vadă ce veți face dumneavoastră !"

Doamna Gereth, la o lună după ce primi marea lovitură, procedă într-un mod spontan și extraordinar : o luă pe Fleda cu ea și plecară la Ricks. Sosiră mai întîi la Londra, ca apoi să ia trenul din Liverpool Street, și cel mai mic dintre neajunsurile împotriva căruia se înarmaseră era acela al felului cum va trece noaptea. Admirabila trusă de voiaj a Fledei îi fusese dăruită de prietena ei. „A, e minunată !" exclamă ea cîteva ore mai tîrziu, întorcîndu-se în salonașul curățel, după ce făcuse cîțiva pași plini de amabilitate spre fereastra formată dintr-un singur rînd de geamuri. Doamnei Gereth îi displăceau profund asemenea ferestre, geam care aluneca în sus și în jos, mai ales cînd era vorba să admire priveliștea celor patru glastre de metal pe suporturi, vopsite în alb, cu niște mușcate amărîte, așezate pe marginea unei alei prunduite căreia se străduiau să-i dea înfățișarea unei terase. Fleda își mută imediat privirile de la aceste ornamente, dar doamna Gereth se uită crunt, întrebîndu-se, bineînțeles, cum de reușise un loc situat în inima Essex-ului, la trei mile de o gară mică, să aibă un aspect atît de suburban. Încăperea era practic o cutie mică, unde la joncțiunea dintre pereți și tavan nu exista vreo cornișă, fiind marcată doar de mica panglică de hîrtie purpurie lipită jur împrejurul celeilalte hîrtii, a tapetului de un gri tulbure stropit cu flori argintii. Ornamentul era oarecum nou și foarte proaspăt ; iar în centrul tavanului se afla o grindă mare, pătrată, tapetată în alb, despre care Fleda nu se încumetă să afirme că era pitorească. Își dădu seama la vreme că ar fi o remarcă prea palidă și că, în general, n-ar putea spune nimic, nici privitor la cămin și nici la uși care, după cum observă ea, atrăseseră atenția prietenei sale, căci o auzi gemînd surd. În legătură cu ușile, mai ales, doamna Gereth avea idei dintre cele mai rafinate : lucrul pe care îl disprețuia cel mai mult pe lume era ușa

simplă. La Poynton, de la un capăt la celălalt, erau uşi înalte, duble. La Ricks intrările în odăi erau ca deschiderile în coteţe pentru iepuri.

În general, însă, lucrurile nu stăteau chiar atît de rău cum se temuse Fleda ; reşedinţa de la Ricks era doar ştearsă şi jalnică, pe cîtă vreme existase pericolul să fie arţăgoasă şi autoritară, veselă şi ţipătoare. Casa era încărcată cu obiecte a căror reunire sugera o anume fineţe şi a căror zădărnicie exprima o oarecare gingăşie ; lucruri care îi spuneau că fuseseră strînse cu aceeaşi migală şi dragoste ca florile de aur ale Poynton-ului. Dacă ar fi fost căminul ei, ar fi putut şi ea să trăiască în preajma lor ; o făceau să simtă duioşie faţă de acea mătuşă fată bătrînă ; o făceau să se întrebe chiar dacă omul nu era mai fericit cînd nu gusta, aşa cum făcuse ea, din fructul cunoaşterii. Fără resurse, fără un toiag pe care să se sprijine, cum îşi zicea ea, Fleda rămase surprinsă în cele din urmă de pretenţiile unei femei naufragiate, care putea să considere mizer un asemenea azil. Cu cît privea mai mult în jur, cu atît se simţea tot mai sigură în privinţa caracterului acelei fete bătrîne care fusese mătuşa domnului Gereth şi a cărei vagă prezenţă o îndemna la împăcare ; mătuşa fată bătrînă fusese o fiinţă scumpă ; ar fi adorat-o pe mătuşa fată bătrînă. Sărmana mătuşă îşi avusese mica ei poveste duioasă ; fusese sensibilă şi neştiutoare şi desăvîrşită ; ceea ce constituia de asemenea un fel de origine, un fel de atmosferă pentru relicve şi rarităţi, deşi diferite de acelea foarte mult preţuite la Poynton. Doamna Gereth spusese, fireşte, de mai multe ori că unul din cele mai adînci mistere ale vieţii era modul în care obiectele hidoase puteau fi iubite de unele fiinţe ; dar acum nu era vorba de iubire faţă de obiectele de aici ; era vorba, practic, doar de o anumită răbdare. Poate că un asemenea gînd se strecurase şi în mintea doamnei Gereth cînd, după un ceas de cugetare, exclamă, cuprinzînd cu privirea casa, într-un suspin de oboseală : „Ei bine, se poate face ceva din casa asta !" Fleda îşi exprimase în repetate rînduri simpatia plină de indulgenţă faţă de mătuşa fată bătrînă — era atît de sigură că suferise mult. „Sper să fi fost aşa !" a fost însă singurul răspuns din partea doamnei Gereth.

CAPITOLUL 6

A FOST O UŞURARE PENTRU FLEDA CÎND, ÎN cele din urmă, îşi dădu seama că îngrozitoarea manevră va avea într-adevăr loc. Ce s-ar întîmpla dacă ea nu s-ar efectua, fusese de la bun început greu de precizat. Era absurd să se pretindă că orice întîmplare violentă era posibilă : încăierare, ciufulire, ţipete ; totuşi Fleda îşi închipui o dramă, o „mare scenă", un act oarecum nedemn şi înjositor, rănile fiind deopotrivă pricinuite şi primite, o scenă în care deşi prezenţa doamnei Gereth, prin mişcări şi sunete, se profila impunătoare, Owen rămînea nedistinct şi în general neagresiv. El nu s-ar afla acolo cu o ţigară între dinţi, foarte chipeş şi de un calm insolent : aşa s-ar întîmpla doar într-un roman, peste a cărui pagină interesantă o asemenea siluetă, în vreme ce stătea cu ochii pe jumătate închişi, i se păru că păşeşte. În mintea ei, şi se ruşină din cauza asta, imaginea doamnei Gereth era mai degrabă confuză şi de compătimit, doamna Gereth lăsată să se descurce singură în marea scenă, doamna Gereth, care nu mai impresiona pe nimeni, trebuind să apară doar înfierbîntată şi jignită, căci nu avea dreptate. Simptomele faptului că va fi cruţată chiar şi de un asemenea spectacol rezidau nu atît de mult, prin încăperile Poynton-ului, în atmosfera tensionată, cît în vuietul alternativelor bîzîitoare. Nu se făceau pregătirile obişnuite, dar într-o zi, la colţul unui coridor, o găsi pe gazda ei foarte neliniştită, cu mîinile atîrnînde ca ale unui infirm şi cu ochii în patru ca ai unui aventurier. I se păru că aceşti ochi îi întîlnesc pe ai ei cu o ciudată expresie de bravadă, şi se lăsă o tăcere aproape stînjenitoare înainte ca vreuna din ele să spună ceva. Ulterior fata reflectă că în momentul acela gazda o acuzase în tăcere răspunzîndu-i totodată, cu un fel de acceptare sfidătoare. Şi totuşi, doar cu o candoare melancolică exclamă în cele din urmă doamna Gereth, suspinînd : „Mă tot gîndesc ce ar fi mai bine să iau !" Fleda ar fi fost în stare s-o îmbrăţişeze pentru această virtuală făgăduinţă de concesie, pentru

vestea că, în cele din urmă, acceptase ideea de a-şi înjgheba un adăpost din cîteva obiecte salvate din naufragiu.

Este adevărat că atunci cînd, întorcîndu-se de la Ricks, încercaseră să lumineze „vaporul", stînjeneala aceea pronunţată mai persista încă — situaţia odioasă de a sacrifica lucrurile splendide pe care nu le lua, lucrurilor splendide pe care avea să le ia cu ea. Imediat asta făcea ca lucrurile pe care nu le lua să fie tocmai lucrurile pe care ar fi vrut să le ia şi, după cum declară doamna Gereth, erai condamnat în toată afacerea aceasta să rămîi într-un etern cerc vicios. Într-un asemenea cerc, zile întregi se mişcase chinuitor, furişîndu-se prin încăperi, umblînd de colo-colo, comparînd obiecte incomparabile. De aceea trebuia să te crampozeni de ele şi de feţele lor imploratoare. Fleda însăşi putea să interpreteze aceste feţe, fiind atît de conştientă de valoarea lor, şi de primejdia pe care o reprezentau, şi avu destul de puţin de spus cînd prietena ei o întrebă dacă întreaga casă, dezvăluindu-se cu îndărătnicie în toată frumuseţea ei în după-amiezile de octombrie, se înfăţişa ca un loc la care să renunţi. Se înfăţişa, mai întîi de toate, printr-un efect al anotimpului şi luminii, mai mare ca oricînd, imensă, plină de tăcerea suferinţei, la rîndu-i încărcată de amintiri. Totul plana în atmosferă — fiece istorie a fiecărei achiziţii, fiece împrejurare a fiecărei lupte. Doamna Gereth trăsese la o parte fiecare perdea şi scosese fiecare husă ; ea prelungi perspectivele, deschise larg toată casa, de parcă ar fi fost în aşteptarea unei vizite regale. Luciul substanţelor lucrate se istovea în strălucirea generală ; şi aurăria veche şi alămurile, fildeşurile şi bronzul vechi, vechile tapiserii arătînd atît de proaspete, şi bogatele damascuri vechi, emanau o sclipire în care biata bătrîna îşi vedea dizolvate toate vechile ei iubiri şi vechea ei răbdare, toate vechile ei şiretlicuri şi triumfuri.

Fleda avea impresia deprimantă că, în fond, n-a ajutat-o prea mult : povara gîndului i-a fost uşurată de faptul că doamna Gereth, lăsînd-o pe nesimţite tot mai singură, nu mai părea să se aştepte acum la vreun sprijin din partea ei. Compasiunea ei, interesul, faptul că sufleteşte era alături de doamna Gereth în toate împrejurările, constituiau o forţă care contribuia cu adevărat la prelungirea crizei.

„Aş dori să te fi plictisit, ca şi obiectele mele să te fi plictisit", declară acea doamnă cu oarecare haz ; „atunci ai termina repede cu mine, ai scăpa uşor, spunîndu-mi doar să încarc cîteva lucruri în căruţă şi gata."

Cea mai mare dificultate a Fledei era să se poarte de parcă l-ar fi socotit pe Owen o brută, sau cel puţin să pareze inconsecvenţa de a sta de vorbă cu el atunci cînd venea acasă. Din fericire aceasta era datoria ei, funcţia ei, precum şi protecţia pe care o oferea doamnei Gereth. Se gîndea la el tot timpul, şi ochii ei se bucurau de înfăţişarea lui bărbătească impunătoare mai mult decît s-ar fi delectat la priveliştea vitrinelor regale din salonul roşu. Se întreba, în treacăt la început, de ce venea Owen atît de des ; dar ea nu ştia, fireşte, nimic despre afacerile pe care el le avea de rezolvat şi pentru care, alături de bărbaţi cu obrajii roşii şi cu încălţări înalte de piele, se închidea uneori cîte o oră într-o cameră numai a lui, singura monstruozitate de la Poynton : peste tot scrumiere şi trăgătoare de cizme, cum spusese mama lui — o asemenea etalare de arme ale agresiunii şi pedepsirii, încît el însuşi recunoscuse că avea acolo optsprezece puşti şi patruzeci de bice. Încheia acte pentru ca soţia să-şi aibă averea ei, săvîrşea lucruri care erau pe placul familiei Brigstock. Casa fiind proprietatea lui, Fleda considera că era frumos din partea lui Owen să se ţină deoparte cît timp mama lui se mai afla acolo ; făcîndu-şi vizitele numai între mese şi dovedind astfel că ştia prea bine cînd plecau trenurile din oraş, făcînd totul pentru ca prezenţa lui să fie simţită cît mai uşor de doamna Gereth. Faptul acesta o împiedica să accepte părerea doamnei Gereth că Owen era o brută ; în fond, tot ce putea face era să n-o contrazică atunci cînd ea spunea că el stă la pîndă — că pîndeşte în mod ofensator. *Pîndea,* fără îndoială ; dar pîndea oarecum ţinîndu-şi capul întors. El ştia că Fleda ştia acum ce vroia el din partea ei, aşa încît ar fi fost o grosolănie din partea lui s-o spună mereu. Faptul era ca o chezăşie a încrederii reciproce şi îl făcea uneori, în timp ce ochii îi pribegeau, să întîlnească privirea ei, de parcă o tăcere atît de plăcută nu putea decît să-i unească şi mai mult. Nu era vorbăreţ, desigur, şi la început fata fusese sigură că nu-i va fi dat să audă prea multe despre această pro-

blemă. Treptat, se întreba dacă nu cumva se putea presupune că, în prezența unei persoane ca ea, care îi izgonea stinghereala, ar fi fost mai vorbăreț dacă n-ar fi tăinuit unele lucruri pentru a le spune Monei.

Din clipa cînd bănui că s-ar putea ca el să țină cont de ce va zice Mona despre trăncăneala lui cu tainica „asociată" fără vreun profit, emoția înăbușită a acestei tinere se cerea și mai mult înăbușită. Situația ei la Poynton i se părea de neîndurat ; își mărturisi că era falsă și îngrozitoare... Își zise că îi dăduse de înțeles lui Owen că depusese toate strădaniile pentru a o dirija pe mama lui în direcția dorită de el ; el înțelegea foarte bine aceasta, și de asemenea înțelegea cît de nedemn era din partea amîndurora s-o supravegheze pe buna doamnă, în mînă cu o agendă și cu un bici. Nu era oare această unanimitate în fond un succes ? Fleda simți dorința subită, ca și presiunea unor motive presante, de a pune capăt șederii ei la Poynton. În primul rînd, nu-și luase obligația de a o conduce pe doamna Gereth la tren ca un polițist și de a o vedea încuiată, ca un semn de abdicare, într-un compartiment ; în al doilea rînd, nici nu se angajase să-l ducă pe Owen cu vorba la infinit, în vreme ce mama lui cîștiga timp sau se pregătea să contracareze. Și apoi, lumea spunea despre ea că se ținea scai de alții — de oameni care posedau case din care se putea achiziționa cîte ceva : faptul i-a fost dezvăluit cu franchețǎ de sora ei, acum neîndoielnic sortită curatorului, și pentru a cărei căsătorie terminase aproape o minunată broderie pe care i-o va oferi în dar, broderie sugerată de un vechi văl de altar spaniol de la Poynton. Va trebui să depună și alte strădanii pentru destinatara acestei ofrande, s-o înzestreze și cu alte lucruri, în afară de acea broderie. Pe scurt, se va duce în oraș s-o gătească pe Maggie ; și tatăl lor, care avea locuința în West Kensington, își va călca pe inimă și le va găzdui. El, la drept vorbind, nu-i pretindea un devotament de pe urma căruia să profite ; însă în măsura în care acest devotament exista, profita cu bună știință de el. Doamna Gereth renunță la ea eroic, de parcă ar fi fost neprețuită, și Fleda știu că nu-i va scăpa nici una din vizitele lui Owen, deoarece Owen vîna la Waterbath. Dacă

Owen era la vînătoare, însemna că Owen era pierdut, şi Poynton-ul oferea prea puţină distracţie.

Primele veşti de la doamna Gereth au fost veşti despre săvîrşirea, de formă cel puţin, a mutării. Scrisoarea era datată la Ricks, loc unde doamna Gereth ajunsese în urma unui impuls, aparent la fel de subit ca şi inspiraţia căreia i se supusese înainte.

Da, am venit într-adevăr [scria ea] cu o cutie de pălării şi o fată în casă ; am trecut Rubiconul, m-am instalat. Parcă m-aş fi scufundat în apă rece : mi-am dat seama că era singurul lucru ce trebuia făcut, şi nu să stau în picioare dîrdîind. Am să încălzesc puţin casa prin simpla mea prezenţă aici, timp de o săptămînă ; cînd mă întorc, gheaţa va fi fost spartă. Nu ţi-am scris să mă întîlneşti cînd am trecut prin oraş, deoarece ştiu cît de ocupată eşti şi, în afară de asta, sînt prea turbată şi nesuferită ca să stau chiar şi în compania ta. Vei spune că merg prea departe, şi aşa e, fără îndoială, orice aş face. Sînt aici în orice caz, ca să mai inspectez o dată casa, ca să fiu sigură că unele lucruri vor fi puse la punct, înainte de a intra propriu-zis în posesiunea ei. Voi fi probabil la Poynton toată săptămîna viitoare. Există aici mai mult spaţiu decît am măsurat data trecută, şi o garnitură destul de bună de Worcester antic. Dar ce înseamnă oare spaţiul şi timpul, ce înseamnă chiar garnitura de Worcester antic pentru nenorocita şi afectuoasa ta A.G. ?

În ziua de după primirea acestei scrisori, Fleda avu prilejul să viziteze un mare magazin din Oxford Street — o călătorie întreprinsă pe căi ocolite, mai întîi pe jos, şi apoi cu două omnibuse. Cel de al doilea vehicul o depuse la marginea străzii, în faţa magazinului, şi în timp ce stătea pe bordură, aşteptînd umilă cu un pachet, o umbrelă şi ţinîndu-şi rochia uşor ridicată, ca să traverseze în siguranţă, observă că exact lîngă ea se oprise brusc o trăsură, la comanda unui băţ rotit demonstrativ prin aer, de către cel dinăuntru. Acesta era Owen Gereth, care o zărise din trăsură şi care, dezvăluindu-şi şiragul de dinţi albi de sub coviltirul trăsurii, aproape clipitori în ceaţă, coborî ca s-o întrebe dacă nu dorea s-o ducă pînă undeva. Aflînd că

destinația ei era doar peste drum, renunță la trăsură ca s-o însoțească, și nu numai că o dirijă spre magazin, dar o conduse chiar înăuntru, asigurînd-o că treburile lui n-aveau importanță, că îl amuza să se ocupe de ale ei. Ea îi povesti că a venit ca să cumpere o podoabă pentru rochia surorii ei, iar tîrguielile ei stîrniră din partea lui un interes hazliu. Ilaritatea lui era aproape întotdeauna în disproporție cu situația de fapt, dar acum i se părea mai exagerată ca oricînd ; mai ales cînd ea îi sugeră că era un bun prilej pentru a cumpăra vreo podoabă pentru Mona. După ce se întrebă o clipă dacă Owen descoperise întreg înțelesul satiric al acestei remarci, Fleda alungă posibilitatea ca fiind de neconceput. El declară bîlbîindu-se că ar fi dorit să cumpere ceva „superb" *pentru ea,* și că trebuia să-i facă bucuria de a-i spune ce anume i-ar plăcea mai mult : nu putea găsi un prilej mai bun de a-i face un dar — un dar, în semn de recunoștință pentru tot ceea ce făcuse de dragul mămicii, și la care se gîndea de săptămîni întregi.

Fleda avea mai multe mici cumpărături de făcut în marele bazar, iar el o însoți peste tot, cu răbdare vădită, pretinzînd că îl interesează panglicile și nuanțele. Nemaiavînd acum nici un fel de ezitare, ea se întreba ce va fi gîndind Mona despre o asemenea atitudine. Dar nu era treaba ei — asta era problema lui Owen ; iar Owen, în inconsecvența și chiar extravaganța lui, era de nerecunoscut. Se oprea brusc, se întorcea, repeta întrebări fără să fie atent la răspunsuri, făcea observații vagi, neașteptate, despre asemănările dintre vînzătoare și despre folosirea șifonului. Prelungi apoi într-un chip atît de nefiresc tîrguielile lor acolo, încît Fleda avu impresia că amîna o anume situație căreia trebuia să-i facă față. Dacă și l-ar fi închipuit vreodată pe Owen tulburat, în acest fel i s-ar fi înfățișat. Dar de ce să fie tulburat ? Chiar și atunci cînd criza era la culme, mama lui nu-l înspăimîntase, și în prezent n-avea motive de nemulțumire în privința mamei sale. Stăruia ca Fleda să menționeze un obiect pe care să-i permită să i-l dăruiască : existau de toate în acel minunat magazin și el făcea oferte de-a valma — un pled de călătorie, un ceas masiv, o masă pentru a lua dejunul în pat și, mai presus de orice, splendid legate, un set de „opere" ale vreunui autor. Intenția lui era o declarație, un tribut, iar „operele" vor fi un gra-

ţios indiciu că inteligenţa ei era ceea ce dorea el cel mai mult să omagieze. Era nespus de zelos, iar articolele pe care i le oferea stăruitor trădau o delicateţe care o înduioşa cu adevărat : ceea ce i-ar fi plăcut lui mai ales, văzîndu-le etalate peste tot în juru-i, era unul din splendidele materiale pentru rochii de ocazie — o preferinţă pe care şi-o interzise, ca nu cumva să-i pară că o tratează de sus, că se referă la mijloacele ei materiale modeste şi la neajunsurile ei. Fledei îi veni uşor să-l tachineze în legătură cu exagerarea meritelor ei ; ea dădu măsura exactă a acestora, acceptînd o perniţă de ace de şase peny pe care litera F era marcată prin ace cu gămălie. Nu un sentiment de loialitate faţă de Mona îi impuse această discreţie, şi după acea primă aluzie la existenţa ei Fleda nu-i mai pomeni numele. Ea observă cu acest prilej mai multe lucruri la Owen Gereth decît observase vreodată, dar ceea ce observă mai cu seamă a fost faptul că nu vorbea deloc despre logodnica lui. Se întrebă ce se alesese, într-o paranteză atît de lungă, de loialitatea lui, sau cel puţin de „convenienţele" lui, iar apoi se gîndi că, şi dacă se alesese ceva foarte bun, situaţia în care o asemenea întrebare se putea pune era şi aşa puţin ciudată. Bineînţeles că Owen nu se pretă la ceva atît de vulgar ca la a-i face curte ; dar observă la el un fel de a fi exagerat de protocolar din partea unui bărbat logodit.

Această atitudine protocolară nu-l împiedică însă pe Owen să rămînă cu ea după ce părăsiră magazinul şi să insiste să caute împreună în vitrinele altor prăvălii un lucru pe care ea să-i permită să i-l dăruiască. La un moment dat, sub impresia acestei stăruinţe, ea hotărî că omagiul lui era, la o analiză mai atentă, un omagiu adresat lipsei ei de importanţă. Cu toate acestea, el vroia ca ea să ia masa undeva cu el : cărui fapt i se aducea acest omagiu ? Probabil că importanţa ei era foarte mică, dacă ea nu conta prea mult în cadrul unei asemenea escapade la restaurant. Trebuia să ajungă acasă cu podoabele cumpărate şi tot ceea ce îşi putu îngădui în compania lui a fost să se reîntoarcă la Marble Arch şi apoi, după o discuţie, odată ajunşi acolo. să traverseze amîndoi parcul. Ştia că Mona ar fi crezut că se cuvenea ca ea să ia omnibusul din nou ; dar acum trebuia să ţină seama de Owen şi în acelaşi timp de ea — nu putea să ţină seama de Mona. Chiar şi în parc aerul toamnei era

dens şi, în vreme ce păşeau pe iarbă spre apus, căci aceasta era preferinţa lui Owen, cenuşiul răcoros făcea ca vorbelelor să sune molcom, să fie, în orice caz, rare, şi estompa totul. El dorea să stea cu ea — nu vroia s-o părăsească : se cufundase într-o tăcere totală, dar asta spunea tăcerea lui. Ce anume amînase el ? Ce anume mai vroia să amîne ? O cuprinse spaima în vreme ce se plimbau, şi ea prinse să reflecteze. Totul apărea extrem de confuz, dar parcă într-un fel Owen îşi schimbase sentimentele. Fleda Vetch nu-l suspectă la început de o schimbare a sentimentelor faţă de *ea*, ci doar de o schimbare a sentimentelor faţă de Mona; totuşi îşi dădu seama că această din urmă schimbare avea ceva de a face cu faptul că păşea pe iarbă alături de ea. Citise în romane despre bărbaţi care, în ajunul căsătoriei, punînd capăt trecutului, cedaseră totuşi în acele împrejurări influenţei unei legături anterioare ; şi acum exista ceva în comportamentul lui Owen, ceva pe faţa lui, care sugera o asemănare cu unul din acei bărbaţi. Dar oare cu cine şi cu ce, în situaţia dată, o fi semănînd Fleda ? Ea nu era o legătură anterioară, ea nu constituia nici un fel de legătură ; ea era doar o tînără cu simţăminte adînci, pentru care fericirea semăna cu o scufundare în căutare de perle. Ea sălăşluia tocmai acolo jos, în străfundurile celor întîmplate în ultima vreme ; căci tot ceea ce se întîmplase în ultima vreme era că Owen Gereth venise la Poynton şi plecase de acolo. Aceasta era mica ei experienţă, şi importanţa pe care o avea pentru ea era o chestiune strict personală, în deplin acord cu faptul că nici nu-şi închipuia măcar că stabilise o legătură — cel puţin ceea ce numea ea o legătură — cu Owen. Vechea legătură, în orice caz, era Mona — Mona pe care el o cunoştea de o vreme mult mai îndelungată.

Se plimbară departe, spre colţul de sud-vest al marilor grădini, unde, lîngă bătrînul eleşteu rotund şi bătrînul palat cărămiziu, cînd ea îi întinse mîna pentru a-şi lua rămas bun, declarînd că de la poartă va trebui negreşit să ia o trăsură, păru deodată că aceasta era cu adevărat o despărţire. Ea era de partea mamei, ţinea de viaţa mamei lui, iar mama lui în viitor nu va mai veni la Poynton. După toate cîte se petrecuseră, ea nu va fi prezentă nici la celebrarea căsătoriei, şi era imposibil ca doamna Gereth să-i pomenească de acea ceremonie şi cu atît mai puţin să-şi

exprime dorința ca ea să fie prezentă acolo. Mona, din bună-cuviință și avînd în minte mai puțin pe mire cît mai ales pe mama mirelui, nu va invita nici o tînără ca Fleda. Totul deci se sfîrșise ; fiecare va merge pe drumul său ; pentru ultima dată stăteau față în față. Se priveau pe deplin conștienți de aceasta, Owen cu o expresie de mîhnire mută, o intensificare a obișnuitei sale rugăminți adresate oricărui interlocutor de a adăuga remarca potrivită la ceea ce spunea el. Fledei i se păru în aceste clipe că remarca potrivită ar putea foarte ușor să fie cea greșită. El spuse, în orice caz, doar atît : „Aș vrea să înțelegi, știi — aș vrea să înțelegi."

Ce ar fi vrut ca ea să înțeleagă ? Nu părea în stare să dea glas intenției sale, iar în ceea ce o privea, tocmai să înțeleagă nu dorea. Năucită cum era, pricepuse totuși exact atîta cît era nevoie ; sîngele îi năvăli în obraji. Ținea la ea — era uluitor — mai mult decît se cuvenea : asta se întîmplase, și asta ar fi vrut el ca ea să știe ; așa încît se pomeni la fel de speriată ca o fetișcană fără chibzuință, căreia i se fac avansuri din partea unui bărbat căsătorit.

„La revedere, domnule Gereth — acum chiar că trebuie să plec !" declară ea cu o voioșie care i se păru a fi un fel de grimasă nefirească. Se desprinse de lîngă el brusc, zîmbindu-i peste întinderea cu iarbă, întorcîndu-și apoi capul definitiv și grăbind pasul cît mai mult cu putință. „La revedere, la revedere !" rosti ea din nou în vreme ce se depărta, întrebîndu-se dacă el o va ajunge din urmă, înainte ca ea să sosească la poartă ; conștientă, și simțind totodată un dezgust acerb, că pasul ei era aproape o fugă ; conștientă de asemenea că Owen o privea din urmă cu chipu-i năucit și frumos. Avea impresia că răspunsese duioșiei cu o dojană accentuată, dar oricît era de zbuciumată reușise să se desprindă, cu toate că pînă la poartă, galopul ei odios pe Broad Walk, cu smucituri dizgrațioase care îi produceau durere, părea fără sfîrșit. Făcu de la distanță semn unei trăsuri care staționa în Kensington Road, se repezi înăuntru bucuroasă de protecția vehiculului ce se supusese cu mult zel ordinelor ei și care, la o distanță de zece iarzi, după ce ridicase cu îndîrjire geamul, îi permise să recunoască faptul că era pe punctul de a izbucni în lacrimi.

CAPITOLUL 7

IMEDIAT DUPĂ CĂSĂTORIA SURORII, PLECĂ LA doamna Gereth, la Ricks — promisiunea în acest sens fiindu-i dinainte cerută şi pe dată acordată ; şi gîndurile ei zăboveau mult mai stăruitor asupra modificărilor, împlinite acum, după cîte înţelesese, decît asupra succesului pe care îl putea avea tot născocind şi economisind pentru fericirea lui Maggie. Închipuirea ei în acest timp era într-adevăr extrem de activă şi avea multe locuri de vizitat ; deoarece, la chemarea pomenită mai sus, se repezise cu gîndul de la West Kensington spre Ricks, planase doar o oră asupra terasei cu glastre pictate, iar apoi, lăsîndu-se purtată de un curent de aer din înalturi, ţîşnise drept spre Poynton şi Waterbath. Nu ajunsese la urechile ei nici un zvon de vreo ciocnire supremă, iar doamna Gereth nu-i comunicase mai nimic ; dîndu-i să înţeleagă că, după cum era şi de aşteptat, era prea ocupată, prea amărîtă şi prea ostenită pentru amabilităţi deşarte. Îi scrisese doar că se pusese pe treabă şi că Fleda va fi mirată de felul cum arăta acum casa. Toate lucrurile erau încă întoarse pe dos ; cu toate acestea, avînd în vedere că trecuse pragul Poynton-ului pentru ultima oară, amputaţia, cum zicea ea, fusese săvîrşită. Piciorul se desprinsese — începuse să umble şontîc-şontîc, cu încîntătoarea-i proteză de lemn ; va şchiopăta toată viaţa, şi tînăra ei prietenă va trebui să vină ca să admire cît de frumos se mişca ea şi ce zgomot făcea prin casă. Rezerva manifestată la Poynton şi Waterbath se potrivise cu însăşi austeritatea secretului Fledei, sub influenţa rigorii căruia îşi repeta de o sută de ori pe zi că îi părea bine să aibă griji ce excludeau orice gînd despre el. Se dedicase cu prisosinţă, în faptă, lui Maggie şi diaconului şi opusese egoismului tatălui ei o drăgălăşenie de-a dreptul încîntătoare. Tînăra pereche se întreba de ce aşteptase atît de mult, căci totul mergea la urma urmelor strună. Ea se îngrijise de toate lucrurile şi chiar ca „liniştea“ nunţii să fie risipită cu şampanie şi tatăl să rămînă bine dispus doar cu o singură sticlă de băutură. Fleda ştia, cu alte cuvinte — şi se bucura să

ştie — că timp de cîteva săptămîni ea se manifestase în chip exemplar în toate situaţiile existenţei ei.

Se aştepta să fie surprinsă la Ricks, căci doamna Gereth era făcătoare de minuni, cînd avea la îndemînă un material bun ; dar impresia pe care o avu în prag îi tăie respiraţia şi o făcu să şovăie. Se lăsase seara cînd ajunse, şi în holul simplu, patrat, una din puţinele particularităţi de bun gust, lucirea unei lămpi veneţiene tocmai dezvăluia, pe fiecare din cei doi pereţi, bogăţia unei tapiserii admirabile. Observînd imediat că încăperea fusese ornamentată pe seama Poynton-ului, avu un şoc : parcă s-ar fi simţit deodată complice. În clipa următoare, cuprinsă în braţele doamnei Gereth, îşi îndreptă privirile în altă direcţie ; dar îşi şi imaginase, într-o clipită, marile goluri lăsate în cealaltă casă. Cele două tapiserii, nu dintre cele mai mari, dar splendid nuanţate de timp, constituiseră în general fala cea mai impunătoare a casei. Cînd putu să privească din nou, se afla pe o canapea în salon, uitîndu-se ţintă la un obiect care se dovedi foarte curînd a fi marele scrin italian, aşezat la Poynton în salonul roşu. Chiar fără să privească, era sigură că în încăpere existau şi alte asemenea obiecte, că era ticsită cu trofeele dobîndite prin luptă de prietena sa. În aceeaşi clipă chiar degetele, odihnindu-se pe canapea, tresăriră la atingerea unui vechi brocart de catifea, o ţesătură minunată pe care o recunoscu, ar fi recunoscut-o dintr-o mie, fără să-şi aplece privirile asupra ei. Ochii ei se fixară asupra scrinului cu un fel de groază disimulată, în vreme ce se întreba îndurerată dacă trebuia să-l observe, să observe totul, sau să se prefacă doar că nu este afectată. Cum putea să pretindă că nu este afectată, cînd policandrele îşi sunau cristalele la urechea ei şi, cu doamna Gereth alături de ea, privind-o neclintit aşa cum ea privea neclintit scrinul, încovoindu-se precum Atlas sub povara globului ? O îngrozea povara purtată de doamna Gereth pe umeri. Acea doamnă aştepta şi o urmărea din priviri, înfruntînd-o şi compunîndu-şi aceeaşi expresie a mărturisirii şi sfidării pe care o avusese în ziua aceea la Poynton, cînd a fost surprinsă pe coridor. Era caraghios să nu vorbească ; şi totuşi, exclamînd, participînd, ar avea sentimentul neplăcut că este implicată într-un furt. Acest cuvînt urît îi sună, parcă, Fledei în tăcerea ei, şi violenţa lui îi zgîrie auzul, făcînd-o

să arunce o privire speriată, ca a unei ființe încolțite, la dreapta și la stînga. Dar din nou tabloul, în ansamblu, îi înfățișă mai ales acele îndepărtate spații goale, o despuiere scandaloasă a pereților înalți, pustii. În cele din urmă rosti ceva convențional, incoerent — nu știa nici ea ce : n-avea legătură cu nici una din case. Apoi simți din nou mîna doamnei Gereth pe brațul ei.

„Ți-am aranjat o cameră încîntătoare — e într-adevăr plăcută. Vei fi foarte fericită acolo.“ Vorbele fuseseră spuse cu o drăgălășenie extraordinară și cu un zîmbet care însemna : „A, știu la ce te gîndești ; dar ce importanță mai are, cînd ai rămas atît de loială de partea mea ?“ Se punea acum într-adevăr problema „părților“, gîndi Fleda, căci toată casa era parcă într-o zonă de luptă. În lumina molcomă a lămpii, în vreme ce minunatele obiecte se profilau pe rînd într-o bogăție sumbră, nu putea să nu declare că ceea ce vedea era un triumf al gustului. Pasiunea ei pentru frumos prinse din nou viață. Și ceea ce stîrni acum pasiunea ei nu era oare mai ales o anume îndrăzneală fastuoasă ? Mîna de maestru a doamnei Gereth era, cu un efect copleșitor, punctul culminant al impresiei.

„E minunat ceea ce ați făcut din casa asta !“

Musafira întîlni ochii prietenei sale : se luminară de bucurie — căci însăși prietena ei era nespus de încîntată de ceea ce realizase. Nu aceasta era fraza, străbătută de un entuziasm spontan, pe care Fleda ar fi dorit s-o spună : îi dădu glas prostește, deoarece anunța din primul moment de partea cui se afla. Astfel o interpretă, evident, și doamna Gereth ; se repezi spre fata aceasta încîntătoare și o îmbrățișă din nou afectuos ; așa încît Fleda continuă curînd, cu o schimbare de ton studiată și inspectînd mai calmă încăperea :

„Păi, ați adus aici absolut totul !“

„A, nu, nu totul ; am văzut cît de puțin încape în căscioara asta. Am adus doar ceea ce mi-a trebuit.“

Fleda se ridicase ; dădu o raită prin încăpere. „V-au *trebuit* cele mai valoroase piese — *les morceaux de musée,* fiecare din ele o nestemată !“

„Bineînțeles că n-am avut nevoie de fleacuri, dacă asta vrei să spui.“

Doamna Gereth, şezînd pe canapea, urmări direcţia privirilor prietenei sale ; cu obrazul încă luminat de mulţumire, îşi frecă încet mîinile-i mari, frumoase. Oriunde s-ar fi aflat, ea însăşi era marea piesă din galerie. Pentru prima oară Fleda auzea că existau „fleacuri" la Poynton, dar deocamdată nu luă în seamă această nesinceritate ; din locul unde stătea în încăpere, numi una cîte una, de parcă ar fi avut o listă în mînă, piesele care fuseseră răspîndite în marea casă şi care acum, dacă aveau un cusur, era acela că semănau prea mult cu un menuet dansat pe covoraşul din faţa căminului. Cunoştea fiecare obiect în parte, ştia clinchetul şi farmecul propriu fiecăruia — le cunoştea după numele pe care i-l dăduse potrivit vreunui semn distinctiv sau datorită poveştii fiecăruia ; şi pentru a doua oară simţi cum, contrar intenţiei ei, această cunoaştere rostită îi păru gazdei o aprobare conştientă. Doamna Gereth nu rămînea niciodată indiferentă faţă de aprobare şi nimic n-ar fi putut s-o facă să te iubească mai mult ca exprimarea preţuirii faţă de profunda ei moralitate. În ochii ei apăru o licărire cînd Fleda exclamă, în cele din urmă, năucită de atîta frumuseţe :

„Chiar şi crucea malteză !"

Acea descriere, deşi din punct de vedere tehnic incorectă, fusese întotdeauna aplicată la Poynton unui mic dar splendid crucifix de fildeş, o capodoperă de delicateţe şi expresivitate din marea perioadă spaniolă, despre a cărui existenţă şi accesibilitate precară auzise la Malta cu ani în urmă, printr-o întîmplare ciudată şi romantică — un indiciu vag, urmat prin labirinturi tainice, pînă cînd comoara fusese în cele din urmă dezgropată.

„Chiar şi *crucea malteză ?*" repetă doamna Gereth, ridicîndu-se. „Draga mea copilă, doar nu-ţi închipui că tocmai pe ea aş fi sacrificat-o ! Drept cine mă iei oare ?"

„Un bibelou mai mult sau mai puţin", zise Fleda, „n-ar fi contat în acest grandios tablou al personalităţii dumneavoastră. Vă consider pur şi simplu cel mai mare dintre magicieni. Aţi operat cu o rapiditate — şi cu un tact !" Glasul îi tremură puţin, deoarece înţelesul fundamental al vorbelor ei era că ceea ce realizase prietena ei aparţinea acelei categorii de operaţiuni care implică în mod esenţial protecţia întunericului. Fleda simţi că într-adevăr nu putea

spune absolut nimic, dar că nu putea spune că recunoştea primejdia. Îşi termină gîndul printr-o întrebare hotărîtă şi cu desăvîrşire candidă :

„Dar cum aţi reuşit să le luaţi ?“

Doamna Gereth recunoscu existenţa primejdiei cu un cinism care o uimi pe fată.

„Chibzuind, alegînd momentul potrivit. Am avut într-adevăr tact şi am fost expeditivă. Am complotat ; şi în cele din urmă mi-am luat zborul !“

Fleda respiră adînc : observă la biata femeie ceva mult mai bun decît pur şi simplu uşurinţă — o exaltare firească ce apărea ca o stare căreia i se putea face faţă oarecum mai uşor. Exaltarea ei, la drept vorbind, nu se datora atît de mult celor realizate de ea, cît mai ales felului în care le realizase — printr-o lovitură magistrală, ca acelea comemorate în analele crimelor.

„Am izbutit fiindcă am chibzuit totul şi n-am lăsat nimic la voia întîmplării : întregul proces a fost organizat din vreme, aşa încît ducerea lui la îndeplinire a necesitat doar cîteva ore. Era în mare măsură o chestiune de bani : ah, am fost îngrozitor de cheltuitoare — a trebuit să folosesc atîţia oameni. Dar am avut nevoie de toţi — de o mică armată de muncitori, care au împachetat, au cărat, au ajutat la diverse treburi, au venit cu furgoane. A trebuit să aranjez totul în Tottenham Court Road şi să plătesc. Încă n-am achitat ; o să primesc o notă de plată groaznică ; dar cel puţin lucrurile s-au rezolvat ! Iuţeala a fost pur şi simplu esenţa întregii afaceri. Vă acord două zile, am zis ; nici o secundă în plus. Au început lucrul şi două zile le-a fost de ajuns. Oamenii au venit într-o marţi dimineaţa ; au plecat joi. Recunosc că unii dintre ei au lucrat toată noaptea de miercuri. M-am gîndit bine la toate aspectele. I-am supravegheat ; le-am arătat cum să lucreze. Da, i-am linguşit, i-am adulat. Ah, am fost plină de elan — au spus că sînt admirabilă. N-am mîncat şi n-am dormit, dar am fost la fel de calmă ca acum. Nu ştiam de ce sînt în stare ; merita să descopăr. Sînt nemaipomenită, draga mea ; am ridicat tone cu propriile mele braţe. Sînt obosită, foarte, foarte obosită. Dar nu s-a produs nici o zgîrietură, nici o ştirbitură, nu lipseşte nici o ceaşcă de ceai.“

Magnifică atît în starea ei de epuizare cît și în triumful ei, doamna Gereth se lăsă din nou pe canapea, rotirea privirilor ei dezvăluind o sinteză bogată, dar frămîntarea neliniștită a mîinilor mărturisind clar perfidie.

„Pe cuvîntul meu“, rîse ea, „că arată mai bine aici !“

Fleda ascultase consternată.

„Și nimeni la Poynton n-a spus nimic ? Nu s-a alarmat nimeni ?“

„Cine să se alarmeze ? Owen m-a lăsat singură într-un mod aproape sfidător. Mi-am ales o perioadă în care aveam motive să cred că nu va descinde.“

Fleda se minună din nou, dar nu zise nimic : nu se cuvenea s-o întrebe pe doamna Gereth dacă nu-i fusese teamă de servitori. Dealtfel, mai cunoștea și unele secrete ale modului caraghios în care își conducea ea casa, compus din șocuri pentru intimidare și provocări ale curiozității — o diplomație atît de iscusită, încît cîteva slujnice țineau neapărat s-o însoțească la Ricks. Doamna Gereth, citind cu istețime gîndurile musafirei, îi răspunse cu o franchețe admirabilă :

„Vrei să spui că eram urmărită — că își avea mirmidonii lui, angajați să-i telegrafieze dacă aflau ce *năzdrăvănie* aveam de gînd să săvîrșesc ? Chiar așa. Știu care sînt cele trei persoane la care te gîndești : m-am gîndit și eu la ele. Ei bine, le-am pus la punct — le-am potolit eu.“

Fleda nu se gîndise la nimeni în special ; nu pusese niciodată preț pe mirmidoni ; dar tonul cu care-i vorbi doamna Gereth îi spori mirarea :

„Ce le-ați făcut ?“

„Am pus mîna pe ei — i-am trimis în prima linie. Le-am dat de lucru.“

„Să mute mobila ?“

„Să ajute, dar să ajute în așa fel încît să-mi facă pe voie. Astfel trebuiau tratați ; nu se așteptaseră la una ca asta. M-am dus la ei, l-am privit pe fiecare drept în ochi, dîndu-i ocazia să hotărască dacă vroia să mă servească pe mine, ori pe fiul meu. M-au servit pe *mine*. Erau prea neghiobi !“

Doamna Gereth căuta să apară cît mai mult în postura de femeie imorală, dar Fleda a fost nevoită să admită că și ea ar fi fost neghioabă, că și ea ar fi servit-o.

„Şi cînd s-au petrecut toate astea ?"

„Doar săptămîna trecută ; parcă ar fi fost acum o sută de ani. Am muncit aici la fel de rapid cum am muncit acolo, dar încă nu m-am potolit : o să vezi restul casei. Totuşi, greul a trecut."

„Chiar credeţi asta ?" întrebă Fleda numaidecît. „Va accepta el oare, după ce îşi va da seama, ce aţi făcut ?"

„Owen — să accepte ce am făcut eu ? Habar n-am", zise doamna Gereth.

„Dar Mona ?"

„Vrei să zici că ea va fi sufletul tărăboiului ?"

„Nu întrezăresc eu sufletul Monei în nici o situaţie", răspunse fata. „Dar n-aţi auzit nimic din partea lor ?"

„Nici măcar o şoaptă, nici un pas în aceste opt zile. Poate că nu ştiu. Poate că se pregătesc de asalt."

„Dar nu s-au dus oare acolo de îndată ce aţi plecat ?"

„S-ar putea să nu fi ştiut de plecarea mea."

Fleda rămase din nou surprinsă ; i se părea greu de presupus ca vreun zvon oarecare să nu fi ajuns în zbor de la Poynton la Londra. Dacă furtuna se pregătea în tăcere, chiar şi în pieptul Monei, ea va răbufni probabil într-un mod de-a dreptul neaşteptat. Profunda tăcere a fiecărei persoane implicate era ciudată ; dar cînd stărui ca doamna Gereth să-i dea o explicaţie, acea doamnă răspunse doar cu ironia ei sfidătoare : „A, i-am lăsat cu gura căscată !" N-avea totuşi iluzii ; era încă pregătită de luptă. Căci ce altceva însemna de fapt despuierea Poynton-ului dacă nu angajarea într-o campanie ?

Situaţia era palpitantă, dar Fleda se simţi deprimată pe cînd se pregătea de culcare, în încăperea înfrumuseţată de dragul ei şi în care găsi cîteva din obiectele pe care în odaia ei de la Poynton le admirase cel mai mult. Li se adăugaseră alte piese din alte încăperi, astfel încît atmosfera tihnită era de o armonie neîntreruptă, tabloul desăvîrşit al unui alcov de fecioară. Erau cele mai încîntătoare piese Louis Seize, admirabil asortate şi combinate — o Franţă bătrînă, supusă, ornamentată, stinsă. Fleda era din nou impresionată de geniul pentru compoziţie al prietenei sale. Putea să-şi spună că nici o tînără fată din An-

glia nu s-a odihnit în seara aceea, sub o pază atît de selectă; dar nu află nici o bucurie în acel privilegiu, şi nici somnul nu coborî în acele ore ostenite care făceau ca odaia să arate, în lucirea cărbunilor şi în zorii de iarnă, oarecum cenuşie şi ostilă. Nu se putea să-i placă asemenea lucruri cînd ajungeau la ea pe asemenea căi ; exista ceva rău în legătură cu ele, care le făcea urîte. În veghea nopţii, vedea Poynton-ul dezonorat ; ţinuse la el ca la un întreg armonios, gîndi ea, şi părţile lui de acum din jurul ei păreau să sufere ca nişte membre retezate. Înainte de a merge la culcare, se plimbase cu doamna Gereth şi văzuse în dauna cui fusese mobilată întreaga casă. În dauna sărmanului Owen de la început şi pînă la sfîrşit — nu exista scaun pe care el să nu fi stat. Mătuşa fată bătrînă fusese exterminată — nu mai exista nici o urmă care să-i spună povestea. Fleda încercă să se gîndească la unele lucruri de la Poynton încă neînsuşite, dar nu-şi putea aminti de nici unul şi, încercînd să se concentreze asupra vechilor combinaţii, din nou zări doar goluri şi cicatrice, o pustietate care în unele clipe se preschimba în ceva şi mai înfiorător. Această imagine concretă o mîhnea cel mai profund, căci era chiar faţa lui Owen Gereth, ochii lui trişti, stranii, aţintiţi acum asupra ei cum nu mai fuseseră nicicînd. O priveau din întuneric, iar expresia lor era de neîndurat : părea să spună că suferea, şi oarecum din vina ei. Sperase ca ea să-l ajute şi iată cum îl ajutase. Îi făcuse cinstea s-o roage să depună eforturi în folosul lui, încredinţîndu-i o misiune dificilă şi cum nu se poate mai delicată. Nu fusese acesta tocmai genul de serviciu pe care ea dorea din suflet să i-l facă ? Ei bine, aşa cum îl făcuse, însemna pur şi simplu că-l trădase şi că-l predase duşmanului. Ruşinea, mila, resentimentul o copleşeau pe rînd ; ultimul din aceste sentimente le înăbuşi grabnic pe celelalte . Doamna Gereth o încătuşase în chinurile simţului artistic ; dar i-a fost clar, pentru o oră cel puţin, că putea s-o urască pe doamna Gereth.

Dar cînd sosi dimineaţa, altceva deveni şi mai limpede pentru ea : cel mai odios lucru va fi să-l întîlnească pe Owen din nou. Hotărî imediat să nu renunţe la nici o măsură de precauţie ca s-o ferească de acel accident. După aceasta, în vreme ce se îmbrăca, mai luă o hotărîre. Si-

tuaţia ei devenise, în cîteva ore, de o falsitate intolerabilă ; în tot atît de puţine ore îi va pune capăt. Se gîndi să-i pună capăt anunţînd-o pe doamna Gereth că, spre marele ei regret, nu mai putea rămîne alături de ea acum, nu mai putea să-i fie credincioasă, în măsura în care toate lucrurile dimprejur o cereau cu atîta stăruinţă. Se îmbrăcă cu un fel de furie, un simbol al modului în care o presa hotărîrea ei. Cu cît se vedeau mai rar, cu atît mai puţin îl va putea întîlni pe Owen ; căci Owen se va apropia acum de mama lui tocmai din necesitatea de a o înfrînge. Fleda, în nesăbuinţa supărării, nu vroia să aibă nimic de a face cu doborîrea ei ; avusese prea mult de a face cu toate celelalte întîmplări. Îşi dădea seama că era important ca, înainte de dejun, indiferent cum se va lămuri chestiunea motivului ei, să nu lase ca odioasa expresie a dezacordului dintre ele să fie însoţită de lacrimi ; şi totuşi, la parter, după ce se întoarse subtil cu spatele spre geam, pentru a ascunde starea ochilor ei, lăsă să-i scape prosteşte un suspin adînc, înainte de a pregăti un răspuns nimerit la întrebarea dacă nu era încîntată de camera ei. Accidentul i se păru numaidecît atît de grav, încît simţi că singurul refugiu era ipocrizia neîntîrziată, un impuls salvator care va pune emoţia pe seama impresiei însufleţite produse de generozitatea prietenei ei — demonstraţie care provocă o fluturare în jurul mesei şi o nouă îmbrăţişare, dar nu prea bine improvizată, Fleda avînd sentimentul că doamna Gereth era numai pe jumătate convinsă. Fusese uimită în orice caz, şi s-ar putea să rămînă bănuitoare : acest gînd se interpuse înainte ca tînăra fată, după dejun, să-şi vină în fire suficient pentru a spune ce avea pe suflet. Drept urmare, nu spuse nimic în dimineaţa aceea : îşi schimbase orientarea în chip absurd ; avusese de luptat cu spaima teribilă ca nu cumva doamna Gereth, foarte vigilentă, să se întrebe de ce naiba (adesea folosea acea expresie) susţinea ea cu atîta însufleţire drepturile lui Owen. Va putea, fără îndoială, să le apere dintr-o suflare, dar aceasta implica o discuţie, şi ideea unei discuţii o neliniştea căci îi primejduia taina ei. Pînă ce Poynton-ul nu va găsi de cuviinţă să riposteze, oferindu-i un indiciu, ea trebuia să-şi ţină firea ; şi-şi zicea că fusese o nerozie să uite,

chiar şi pentru scurtă vreme, că măsurile ei de siguranţă rezidau în tăcere.

Imediat după prînz doamna Gereth o duse în grădină, ca să-şi facă o idee despre revoluţia — sau cel puţin, zise stăpîna de la Ricks, despre zarva mare — care fusese decretată acolo ; dar abia se aşezaseră întru contemplaţie, cînd tînăra se pomeni în faţă cu o perspectivă ce se deschidea spre o cu totul altă zonă. Atenţia i-a fost atrasă, ciudat, de panglicile de la boneta cameristei care, fîlfîind în urma tinerei foarte îngrijite ce ţîşni pe neaşteptate din casă, arătîndu-şi faţa lungă, îmbujorată în vreme ce sărea prin iarbă, păreau să articuleze în fluturarea lor numele pe care Fleda trăia acum să-l audă. „Poynton — Poynton!" spuneau fîşiile de muselină ; astfel încît camerista deveni imediat o actriţă a dramei, iar Fleda, prefăcîndu-se cu laşitate că era doar o spectatoare, privi peste luminile rampei spre interpreta rolului principal. Felul în care această artistă răspunse privirii ei dovedea că şi ea era la fel de îngrijorată. Amîndouă erau obsedate de posibilităţi, dar presimţirea nici uneia dintre ele nu se conturase sub forma sosirii la Ricks a victimei doamnei Gereth, în carne şi oase. Cînd mesagera le informă că domnul Gereth era în salon, un „Ah !" gol de expresie emis de Fleda păru la fel de precipitat ca sunetul buzelor gazdei sale, dar, după cum i se păru fetei, mult mai puţin oportun.

„Mă gîndeam eu că a venit cineva" zise apoi doamna Gereth ; „dar mă aşteptam mai degrabă la un avocat."

Fleda nu pomeni că ea însăşi se aşepta, în general, la nişte poliţişti. O surprinse întrebarea doamnei Gereth, adresată cameristei :

„De cine a întrebat ?"

„Păi, fireşte că de *dumneavoastră*, scumpă prietenă !" exclamă Fleda, adresîndu-se instinctiv într-un fel care ilustra năzuinţa cea mai presantă. Vroia s-o aşeze pe doamna Gereth între ea şi primejdie.

„A întrebat de domnişoara Vetch, doamnă", răspunse camerista, cu o expresie a feţei care evocă în chip înfricoşător pentru Fleda corul voalat din bucătărie.

„Foarte bine", zise doamna Gereth, cu austeritate. Apoi, către Fleda : „Te rog, du-te la el."

„Dar ce să fac ?"

„Ceea ce faci întotdeauna — să vezi ce doreşte." Apoi doamna Gereth o expedie pe cameristă: „Spune-i că domnişoara Vetch va veni".

Fleda îşi dădu seama că, în acel moment, nimic altceva nu era în mintea mamei decît dorinţa de a nu-l întîlni pe fiul ei. Rupsese relaţiile cu el şi, după cele întîmplate, era greu să se lege din nou firul. Ca să se refacă legătura nu era destul ca el să apară neinvitat la uşă.

„Bine face că întreabă de dumneata — îşi dă seama că eşti şi acum veriga de legătură între noi; în acest sens nimic nu s-a schimbat. Sînt gata să dau ascultare, aşa cum a fost şi altădată, lucrurilor pe care doreşte să le transmită prin dumneata. În ce mă priveşte, dacă nu l-am putut întîlni acum o lună, cum o să-l întîlnesc astăzi? Dacă a venit să spună: *Mamă dragă, eşti aici în coliba în care te-am azvîrlit,* o să-l ascult; dar nu în alte condiţii. Asta să constaţi, te rog. Vei avea bunătatea s-o faci, aşa cum ai avut-o şi altădată. Hai!"

Doamna Gereth îşi întoarse spatele şi, cu un aer de superioritate, începu să îndrepte dezordinea din imediata ei apropiere. Fleda între timp ezita; zăbovi cîteva minute în locul unde fusese părăsită, simţind tainic că era manevrată de soartă. Soarta o pusese faţă-n faţă cu Owen Gereth şi avea de gînd, evident, s-o menţină în această stare. Din nou îşi aduse aminte de două lucruri: unul din ele a fost că, deşi condamna severitatea prietenei ei, nu avea totuşi cunoştinţă de scena ce se petrecuse între mamă şi fiu în casa cea mare, cu săptămîni în urmă — în ziua cînd doamna Gereth, răsturnată de la putere, stătuse în pat; celălalt a fost că la Ricks, ca şi la Poynton, se cuvenea mai întîi de toate să accepte, recunoscătoare, un rol de utilitate ce nu era, trebuia să-şi amintească, îndeobşte recunoscut. Ceea ce o determină în cele din urmă, în vreme ce doamna Gereth dispăru printre arbuşti, era faptul că, deşi se afla la distanţă de casă şi salonul nu era vizibil, putea categoric să-l vadă pe tînăr stînd singur acolo, cu necazurile lui. Îl văzu privind pur şi simpu la tapiseriile lui, îi auzi pasul apăsat pe covoarele lui, şi răsuflarea grea, străbătută de sentimentul nedreptăţii. Aşa că se duse grabnic spre el.

CAPITOLUL 8

„AM ÎNTREBAT DE DUMNEATA", ZISE EL CÎND ea ajunse în fața lui, „fiindcă am auzit de la vizitiul care m-a transportat de la gară la han că te-a adus și pe dumneata ieri aici. Schimbînd cîteva vorbe cu el, mi-a pomenit de asta."

„Nu știai că sînt aici ?"

„Nu. Știam doar că ai avut de aranjat la Londra lucrurile de care mi-ai pomenit în ziua aceea ; și Mona a crezut că, după căsătoria surorii dumitale, o să stai cu tatăl dumitale. Așa încît credeam că erai și acum la el."

„Acolo stau", răspunse Fleda, idealizînd puțin faptul. „Sînt aici pentru puțin timp. Dar vrei să spui", continuă ea, „că de-ai fi știut că sînt la mama dumitale, n-ai fi venit aici ?"

Felul în care Owen întîrzie să dea un răspuns investi întrebarea cu o nuanță mai jucăușă decît intenționase ea. Nu fusese, de fapt, conștientă de nici o intenție, în afara aceleia de a se limita pe sine cu strictețe la funcția ei. Putea să vadă că, indiferent pentru ce se înarmase Owen, ea constituia un element pe care el nu-l avusese în vedere. Pregătirea lui era de un alt gen — un gen în concordanță cu faptul că avusese grijă să meargă mai întîi și să prînzească la han. Nu fusese silit să întrebe de ea, dar simți, în prezența lui, dorința deosebită de a-l face să înțeleagă că nimic rău nu i se putea întîmpla. Putea să-l întorcă pe dos, cum ar zice lumea, dar nu va face uz de aceasta. Nu întîlnise niciodată o persoană față de care ar fi dorit să se comporte mai spontan și mai firesc și să fie excepțional de umană. Lămurirea pe care o dădu numaidecît era că, într-adevăr, n-ar fi venit dacă ar fi știut că era și ea ; fiindcă în acel caz — nu era clar ? — ar fi putut să-i scrie. Ar fi vrut s-o știe acolo, ca s-o ia la zor pe mama lui.

„Asta m-ar fi cruțat — ei bine, m-ar fi cruțat de multe. Bineînțeles că prefer să te văd pe dumneata în locul ei", adăugă, oarecum stînjenit. „Cînd omul mi-a vorbit de dumneata, te asigur că m-am bucurat din tot sufletul. De fapt, nu doresc deloc s-o văd pe mămica. Dacă își închipuie

că-mi *convine* — !“ şi suspină dezgustat. „Am venit doar pentru că mi se părea soluţia cea mai potrivită. Nu vroiam să poată spune că nu m-am purtat cuviincios. Ştii doar că a luat totul ; şi dacă nu chiar totul, ei bine, mult mai mult decît ne-am fi închipuit vreodată. După cum vezi, a adus jumătate din casă. Le-a îngrămădit aici — după cum vezi !“ Avea obiceiul să repete cu naivitate, să revină neajutorat la ceea ce era mai mult decît clar ; dar Fledei i se păru că se schimbase vizibil, dacă nu prin altceva măcar prin simplul motiv că faţa lui, altădată senină, era congestionată şi aproape desfigurată de mici crispări ale durerii. Aşa cum se înfăţişa, ar fi putut să fie un tînăr chipeş care suferea de o durere năprasnică de dinţi; prima, poate, din viaţa lui. Suferea, avea ea impresia, mai ales pentru că durerea era ceva nou pentru el ; nu ştiuse ce sînt greutăţile ; se împrejmuise cu garduri, lumea lui fiind în întregime o lume a posibilului din punct de vedere personal, mărginită într-adevăr de o suburbie cenuşie în care nu făcuse niciodată greşeala să păşească. În această regiune vulgară şi prost iluminată se rătăcise, acum, evident.

„Ne-am bazat, ştii, pe onoarea ei“, zise el, mînios.

„Poate că ai dreptul să spui că v-aţi bazat puţin şi pe a mea.“

Contopindu-se oarecum cu prada, înfăţişîndu-i-se lui Owen ca un fel de paznic al ei, simţi că trebuie să-şi delimiteze poziţia. Doamna Gereth procedase în aşa fel, încît ea nu putea decît s-o trădeze.

„Pot doar să-ţi spun că, în ce mă priveşte, am lăsat totul pe seama ei. Nu mi-am imaginat niciodată că va alege atîtea lucruri.“

„Şi nu consideri deloc că e cinstit, nu-i aşa ? Nu poţi să consideri !“

El vorbea foarte repede ; părea într-adevăr că imploră. Fleda şovăi o clipă.

„Cred că a mers prea departe.“ Apoi adăugă : „O să-i comunic neîntîrziat că ţi-am spus asta.“

Păru uimit de această afirmaţie, dar întrebă curînd : „Prin urmare, nu i-ai spus mamei ce gîndeşti ?“

„Încă nu ; nu uita că am sosit aseară.“ Apăru în propriii ei ochi de o slăbiciune mîrşavă. „Habar n-am avut ce face ; am fost luată prin surprindere. A manevrat extraordinar.“

„Este cea mai dibace uneltire pe care am pomenit-o în viața mea !“

Se priviră cu înțeles, apreciindu-i dibăcia, și Owen izbucni deodată într-un hohot de rîs. Rîsul în sine sună natural, dar ocazia în care se stîrni era ciudată ; încă și mai ciudată i se păru Fledei, și de aceea rîse și ea pe jumătate de caritatea de neînțeles pe care o dovedi el, adăugînd : „Sărmana mea mămică ! Acesta e unul din motivele pentru care am întrebat de dumneata“, continuă, „ca să văd dacă o susții.“

Indiferent ce ar fi spus sau ar fi făcut, îi plăcu oarecum pentru asta.

„Cum pot s-o susțin, domnule Gereth, de vreme ce consider, așa cum ți-am spus, că a făcut o mare greșeală ?“

„O mare greșeală ! Chiar așa !“

Vorbea — Fledei nu-i era clar de ce — de parcă această declarație ar fi fost un important punct cîștigat.

„Bineînțeles că există unele lucruri pe care nu le-a luat“, continuă Fleda.

„A, da, o mulțime. Cu toate acestea, n-ai recunoaște casa.“

Se uită prin cameră cu expresia omului pungășit pe fața-i palidă, ceea ce accentuă compasiunea Fledei, care se strădui să alunge orice zîmbet provocat de o asemenea imagine candidă a unui păcălit.

„Pe asta ai recunoaște-o imediat, nu-i așa ? Sînt tocmai lucrurile pe care ar fi trebuit să le lase. Toată casa e plină de ele ?“

„Toată casa“, zise Fleda, necruțătoare ; se gîndea la frumoasa ei odaie.

„Nu mi-am dat seama ce mult țineam la ele. Sînt grozav de valoroase, nu-i așa ?“

Felul lui Owen de a fi o deruta ; se simți cuprinsă de frămîntarea pe care tot el i-o provocase în acea ultimă și uluitoare zi, dar își aduse aminte că acum, fiind avertizată, ar fi de neiertat să-i permită să justifice teama care pusese stăpînire pe ea.

„Mama crede că nu le-am acordat niciodată atenție, dar te asigur că eram teribil de mîndru de ele. Pe cuvîntul meu de onoare că *eram* mîndru, domnișoară Vetch.“

Era ceva curios în deznădejdea lui ; parcă ar fi vrut s-o convingă, şi să fie în acelaşi timp mulţumit că ea simţea cu toată sinceritatea cît de îndreptăţit era să considere că ceea ce i se întîmplase era într-adevăr o insultă. Nu putu decît să exclame, la fel de deznădăjduită ca şi el :

„Bineînţeles că le-ai preţuit ! E aproape dureros. O să-i aduc la cunoştinţă neîntîrziat mamei dumitale", declară ea din nou, „cum ţi-am vorbit despre ea."

Se cramponа de această idee, ca de un indiciu al corectitudinii ei.

„O să-i spui ce socoteşti că ar trebui să facă ?" întrebă el cu oarecare însufleţire.

„Ce ar trebui să facă ?"

„Nu crezi că ar trebui să renunţe la ele ?"

„Să renunţe la ele ?"

Fleda şovăia din nou.

„Să le trimită înapoi — fără să facă tărăboi."

Fata nu simţise îndemnul să-l poftească să ia loc printre monumentele nedreptăţii ce i se făcuse, aşa încît Owen, agitat, se mişca penibil dintr-o parte în alta prin încăpere, cu mîinile în buzunare, dînd impresia că redevine proprietarul lucrurilor prin simplul fapt că îşi formula opiniile.

„Să dispună să fie împachetate şi expediate din nou, fiindcă ştie atît de bine cum s-o facă. Se pricepe grozav", şi se uită atent la vreo două sau trei piese valoroase. „Ce-i bun pentru ea e bun şi pentru mine !"

Rîse după ce puse problema în acest fel, însă Fleda rămase gravă.

„Ai venit să-i spui asta ?"

„Nu tocmai aceste cuvinte. Dar am venit într-adevăr să-i spun", se bîlbîi, apoi încheie : „Am venit să-i spun că trebuie să mi le trimită înapoi."

„Şi ai crezut că mama dumitale va vroi să te vadă ?"

„Nu eram sigur, dar m-am gîndit că e bine să încerc — s-o iau cu binişorul, înţelegi ? Dacă nu vrea să mă vadă, îşi face rău singură. Nu mai rămîne decît s-o dau pe mîna avocaţilor."

„Îmi pare bine că n-ai făcut-o."

„Să fiu al naibii dacă vreau aşa ceva !" declară cu onestitate Owen. „Dar ce pot să fac dacă nu doreşte să dea ochii cu mine ?"

„La ce te gîndeşti, de fapt ?“ întrebă Fleda zîmbind.

„Păi, să mă lase *pe mine* să-i spun care sînt lucrurile pe care poate să le ia.“

Era o tranzacţie pe care Fleda, după cîteva clipe, se văzu nevoită să nu mai încerce să şi-o reprezinte.

„Şi dacă nu vrea s-o facă ?“ urmă ea.

„O să las totul pe seama avocatului. *El* n-o s-o ierte. Cunosc eu omul, pe onoarea mea !“

„Este îngrozitor !“ zise Fleda, uitîndu-se la el cu jale.

„Afurisită treabă !“

Lipsa lui de logică şi vehemenţa lui o uluiră ; şi, cu privirile încă aţintite asupra lui, se gîndi, înainte de a-i pune întrebarea, ce putea să fie în spatele acestei hotărîri.

În cele din urmă întrebă :

„Mona e foarte supărată ?“

„Cred şi eu !“ răspunse Owen.

Prevăzuse că el nu va vorbi despre Mona înainte ca ea să înceapă. După ce aşteptă fără nici un rezultat ca el să mai spună ceva, continuă :

„A fost acolo din nou ? A văzut în ce stare se află casa ?“

„Cred şi eu !“ repetă Owen.

Fleda n-avea chef să pară că nu ia în seamă laconismul răspunsurilor lui, dar tocmai fiindcă o mira felul cum se exprima el, simţi imboldul de a şti mai mult. Implicaţiile spuselor lui îi erau sugerate doar de propria-i inteligenţă, căci el nu se pricepea să insinueze. Regula comunicării cu el nu era oare tocmai aceea de a spune în locul lui ceea ce el nu putea să spună ? Avea în minte acest adevăr cînd se interesă dacă Mona era supărată pentru ceea ce făcuse doamna Gereth. El îi răspunse prompt ; stătea în picioare, cu spatele spre foc, cu picioarele-i lungi depărtate, cu mîinile la spate, smucindu-şi mănuşile destul de furios.

„Îi displace total. De fapt, refuză să se împace cu situaţia. Nu înţelegi ? — ea a văzut casa cu toate lucrurile în ea.“

„Aşa că, fireşte, le duce lipsa.“

„Le duce lipsa — şi încă cum ! Le aprecia foarte mult.“

Fleda îşi aminti cît de mult le apreciase Mona şi se gîndi că, dacă el pregătise o asemenea pledoarie, era mai bine să n-o întîlnească pe mama lui. Ar fi vrut să ştie mai

multe, dar își dădu seama că deocamdată de atîta avea nevoie.

„Vezi dumneata, mă pune în situația de a nu-mi respecta promisiunea", zise Owen. „După cum spune chiar ea" (șovăi o clipă) „parcă aș fi dobîndit-o în mod fraudulos."

Adineauri, cînd vorbise mai caraghios decît și-a dat seama, Fleda rămăsese serioasă ; dar acum însăși gravitatea lui evidentă îi stîrni veselia. Fleda rîse, el o privi surprins, dar continuă :

„Ea consideră că a fost pur și simplu o șmecherie."

Fleda nu spuse nici un cuvînt ; dar în cele din urmă, deoarece el nu adăugă nimic, exclamă :

„Situația e cu totul alta, desigur !"

Știa exact cît avea nevoie, dar se încumetă să-i adreseze totuși, după o pauză, o remarcă interogativă :

„Am uitat, cînd are loc căsătoria ?"

Owen se îndepărtă de foc și, nefiind hotărît o clipă încotro s-o apuce, se apropie în cele din urmă de una din ferestre.

„Nu e tocmai sigur ; data nu este încă fixată."

„A, aveam impresia că la Poynton ai menționat o zi destul de apropiată."

„E adevărat ; era ziua de nouăsprezece. Dar am modificat data — ea dorește s-o schimbe."

Se uită pe fereastră ; apoi spuse :

„De fapt, nu va avea loc pînă cînd mămica nu-și va veni în fire."

„Să-și vină în fire ?"

„Să aranjeze locuința așa cum a fost." Și adăugă, în felul lui spontan : „Știi la ce mă gîndesc !"

Nu părea nerăbdător, dar îi vorbea cu un fel de familiaritate intimă, a cărei dulceață îi provocă o strîngere de inimă, mai ales că îl silise să-i spună ceea ce pentru el era jenant și chiar umilitor. Da, acum știa într-adevăr tot ce avea nevoie să știe : avea nevoie să știe că Mona se dovedise capabilă să îngenuncheze acel minunat picior încălțat în pantof de lac. Genul ei de persoană îi inducea în eroare numai pe cei superficiali, și nimeni pe lume nu era mai puțin superficial decît Fleda. Ea ghicise adevărul, la Waterbath, și suferise din cauza lui, la Poynton ; la Ricks nu putea decît să-l accepte, cu exaltarea mută pe care o

simţea cum creşte. Mona, foarte promptă, pusese la încercare persoana în cauză, căci a face un asemenea lucru înainte de căsătorie presupunea într-adevăr promptitudine. Că acţiunea ei fusese de fapt prematură — cine ar spune-o, în afară de aceia care ar fi judecat situaţia în lumina clară a rezultatelor? Nici la Waterbath, şi nici al Poynton, n-a descoperit Fleda cu profunzimea ei de spirit tot ceea ce era — sau mai degrabă tot ceea ce nu era — în sufletul lui Owen Gereth. „Bineînţeles că asta schimbă totul", fusese răspunsul ei la ultimele lui cuvinte.

După ce chibzui o vreme, Fleda zise :

„Doreşti, prin urmare, să-i transmit mamei dumitale că ceri restituirea imediată, şi practic totală, a lucrurilor ?"

„Da, te rog. Îmi faci un mare serviciu."

„Foarte bine, atunci. Vrei să aştepţi ?"

„Răspunsul mămicii ?"

Owen privea în gol, înmărmurit. Era tot mai înfierbîntat, căutînd să-şi lămurească situaţia.

„Nu crezi că, dacă sînt aici, s-ar putea să devină şi mai înverşunată — să creadă că aş dori s-o oblig să dea un răspuns la repezeală ?"

Fleda reflectă.

„Deci, nu asta doreşti ?"

„Vreau să mă port cum se cuvine, înţelegi — s-o tratez ca şi cînd i-aş oferi mai mult decît o oră sau două."

„Înţeleg", zise Fleda. „Atunci, dacă nu vrei să aştepţi — la revedere."

Se părea că nici această alternativă nu-i convenea.

„Dar de ce eşti *dumneata* atît de grăbită ?"

„Mă gîndesc doar că va fi nerăbdătoare — ştii, să afle ce am discutat noi doi."

„Înţeleg", zise Owen, privindu-şi mănuşile. „Ştii, pot să-i acord timp de gîndire o zi sau două. Bineînţeles că n-am venit să dorm aici", continuă el. „Hanul e ca o vizuină înfiorătoare. M-am informat despre mersul trenurilor — neştiind că eşti aici." Aproape la fel de iute ca şi interlocutoarea lui, îşi dădu seama că în afirmaţia aceasta lipsea legătura vizibilă între cauză şi efect. „Vreau să spun că în acest caz m-aş fi gîndit să rămîn pînă a doua zi. M-aş fi gîndit că puteam să stau de vorbă cu dumneata mult mai pe îndelete decît cu mămica."

„Am și discutat destul de mult“, zîmbi Fleda.
„Teribil de mult, nu-i așa ?“
Felul lui stupid de a vorbi n-o deranja pe Fleda. Deși rămase tăcut, avea multe de spus ; zăbovea probabil fiindcă era vag conștient că, îndemnîndu-l să plece, ea nu era tocmai sinceră.
„Un lucru te rog“, zise el de parcă ar fi existat încă multe altele. „Te rog să nu spui nimic despre Mona.“
Fleda nu înțelegea.
„Despre Mona ?“
„Că ea este aceea care socotește că a mers prea departe.“
Situația rămînea oarecum obscură, dar acum Fleda pricepea.
„Nu trebuie să pară deloc că vine de la *ea*, înțelegi ? Asta ar supăra-o pe mămica și mai tare.“
Fleda știa exact cît de tare, dar se feri din delicatețe să fie de acord în chip explicit. Se și gîndea concentrat la ceea ce ar fi putut s-o potolească pe „mămica“. Deocamdată nu întrevedea nimic ; nu putea decît să se agațe de speranța că va fi mai inspirată după plecarea lui Owen. A, da, exista un remediu, dar nu putea fi vorba de așa ceva ; cu toate acestea, sub impresia prezenței zbuciumate a lui Owen, a feței lui nerăbdătoare și a pasului său neliniștit, ideea stărui în mintea ei cîteva secunde. Simți că, și faptul era remarcabil, în afara rigorii cuviincioase a misiunii lui, sărmanul tînăr, din anumite motive, din oboseală, din dezgust, ar fi fost gata să nu insiste. Puterea de a ține piept mamei sale îl părăsise — nu era în dispoziție de luptă. Din fire nu era lacom și nici deosebit de mînios ; se purta așa cum fusese învățat și își dădea toată silința să-și însușească lecția care-i amărîse sufletul. Avea o delicatețe a lui, pe care și-o ascundea ca pe un dar înaintea Crăciunului. Avea sufletul pustiit, era forțat, patetic ; fusese dirijat de o altă mînă. Mîna era firește a Monei și apăsa greu chiar și acum pe spatele lui solid și lat. Atunci, de ce fusese atît de încîntat la început de atingerea ei ? Fleda alungă cu tărie această întrebare, căci nu avea legătură cu problema ei. Problema ei era să-l ajute să trăiască mai departe ca un gentleman și să ducă la îndeplinire lucrul la care s-a angajat ; problema ei era să-l reinstituie

în drepturile sale. Nu avea nici o importanță că Mona nu știa ce pierduse — nici o importanță că ea era lezată nu de privațiune, ci de insultă : avea toate motivele să fie lezată, deși era mai mult lezată în sens vindicativ, în orice caz, decît s-ar fi presupus — fără îndoială mai mult decît își închipuise Owen.

„Bineînțeles că n-am să amintesc de Mona“, zise Fleda, „și nu e cîtuși de puțin nevoie de așa ceva. Dumitale personal ți s-a făcut o nedreptate și revendicarea este perfect justificată.“

„Nu-ți poți închipui ce înseamnă pentru mine că ești de partea mea !“ exclamă Owen.

„Pînă acum“, zise Fleda după o pauză, „mama dumitale n-a avut nici o îndoială că eram de partea ei.“

„Atunci sigur că n-o să-i convină schimbarea.“

„Cred că n-o să-i convină defel.“

„Vrei să spui că o să ai un scandal în toată legea cu ea ?“

„Nu știu ce înțelegi exact prin scandal în toată legea. Bineînțeles că o să stăm de vorbă — dacă e de acord în general să discute problema cu mine. De aceea trebuie să-i acorzi neapărat două sau trei zile.“

„Te gîndești că s-ar putea ca ea să refuze cu totul să discute,“ zise Owen.

„Mă pregătesc doar pentru situația cea mai neplăcută. Nu uita că retragerea de pe poziția pe care o are, renunțarea publică la ceea ce și-a însușit în mod public, nu se potrivește defel cu trufia ei.“

Owen rămase pe gînduri ; fața lui parcă se lăți, dar nu ca să zîmbească.

„Cred că e grozav de mîndră, ce zici ?“

Părea că era pentru prima oară cînd îi trecu prin minte acest gînd.

„Dumneata știi mai bine decît mine“, zise Fleda cu ardoare.

„Nu știu absolut nimic nici pe jumătate cît știi dumneata. Dacă aș fi la fel de iscusit ca dumneata, aș putea spera s-o conving.“ Owen șovăi, apoi continuă : „De fapt, nu prea văd ce ai putea spune sau face chiar și dumneata pentru ca s-o înduplеci.“

„Nici eu nu știu încă. Trebuie să mă gîndesc — trebuie să mă rog !“ continuă fata, zîmbind. „Nu pot să-ți spun

decît că voi încerca. *Vreau* să încerc, să știi — vreau să te ajut."

El o privi atît de lung, încît ea adăugă foarte răspicat :

„Așa că te rog să mă lași singură cu ea. Trebuie să te duci înapoi."

„La han ?"

„A, nu în oraș. Am să-ți scriu mîine."

El își căută din ochi pălăria.

„Există, desigur, eventualitatea ca ei să-i fie teamă."

„Să-i fie teamă de măsurile legale pe care ai putea să le iei ?"

„E o situație tipică — ar putea să fie arestată. Cei din familia Brigstock spun că e vorba pur și simplu de furt."

„Îmi închipui ce spun cei din familia Brigstock !" își permise Fleda să remarce fără nici o solemnitate.

„Nu e treaba lor, așa e ?" a fost răspunsul neașteptat al lui Owen.

Fleda își dăduse seama dinainte că nici un om domol ca el n-ar fi putut vreodată să-și schimbe atît de iute atitudinea. Își exprimă amuzamentul.

„Au mai degrabă dreptul să spună că nu e treaba mea."

„Dumneata, în orice caz, n-o faci de ocară."

Fleda se întrebă dacă Mona o făcea ; cu atît mai curajoasă se arătă peste o clipă exclamînd :

„Nu știi ce-am să-i spun și eu dacă nu cedează !"

Owen o privi întunecat ; apoi suflă o scamă de pe creștetul pălăriei sale.

„Dar dacă ai un carambol cu ea ?"

El se opri atît de îndelung, așteptînd un răspuns, încît Fleda zise :

„Nu prea știu ce înțelegi prin carambol."

„Ei bine, în cazul că ea îți adresează dumitale cuvinte de ocară."

„Nu cred că va face așa ceva."

„Vreau să spun, în cazul că se supără fiindcă mă susții — ce vei face ? Nu se poate, știi bine, să-i placă asta."

„Se prea poate să nu-i placă. Trebuie să văd ce pot eu face. Să nu fii îngrijorat din pricina mea."

Vorbea cu hotărîre, dar Owen nu era încă împăcat.

„Nu o să pleci, sper."

„Să plec ?"

„Dacă o să se supere pe dumneata.“

Fleda se îndreptă spre ușă și o deschise.

„Nu sînt pregătită să-ți dau un răspuns. Trebuie să ai răbdare.“

„Bineînțeles că trebuie“, zise Owen, „bineînțeles, bineînțeles.“ Dar se folosi de faptul că ușa era deschisă, numai ca să spună : „Vrei să plec, și am să plec peste un minut. Însă înainte de a pleca, te rog să-mi răspunzi la o întrebare. Dacă totuși ai părăsi-o pe mama, unde te-ai duce ?“

Fleda zîmbi din nou.

„Habar n-am.“

„Presupun că te vei duce înapoi la Londra.“

„Habar n-am“, repetă Fleda.

„Nu ai — ăă — o locuință anume, nu-i așa ?“ continuă tînărul. Păru să-și dea seama ce spusese, doar după ce sfîrși ; văzu că era conștient că făcuse o aluzie mai directă decît ar fi voit la faptul că ea, la drept vorbind, nu avea un cămin. Intenționase să facă o aluzie delicată la tot ceea ce ea va sacrifica în caz că se va certa cu mama lui ; pomenind acest fapt, era imposibil să fie delicată. Adevărul este că nu puteai s-o spui simplu.

Îndîrjită cum era, Fleda se feri să lămurească această problemă și nu-i răspunse la întrebare.

„*N*-o voi părăsi pe mama dumitale,“ zise ea. „Voi căuta s-o influențez ; am s-o conving, categoric.“

„Cred și eu, dacă o privești în felul acesta !“

Era atît de pornită, încît s-ar fi putut să existe o lumină pe fetișoara ei palidă și delicată — o lumină pe care, în loc de orice răspuns, la început o îndreptă spre el și care era intens reflectată pe propria lui față.

„Am s-o fac să înțeleagă — am s-o fac să înțeleagă !“

Glasul îi sună ca un clopoțel de argint. În momentele acelea avea o încredere deplină că va izbuti ; dar încrederea ei se prefăcu în altceva cînd, în clipele următoare, văzu că Owen, trecînd iute între ea și ușa pe care ea o deschisese, i-o închise brusc, cum s-ar zice, în față. Făcu aceasta înainte ca Fleda să-l poată opri, iar acum stătea cu mîna pe clanță și îi zîmbea ciudat. Mai limpede decît ar fi putut s-o redea în vorbe era semnificația acelor clipe de tăcere.

„Cînd a început totul, nu te cunoșteam ; și acum, că te cunosc, nici nu pot să-ți spun cît de mult s-au schimbat

lucrurile. Şi ea este atît de schimbată, atît de nesuferită şi de vulgară, de cînd cu gîlceava asta. Nu, pe cineva aşa cum eşti *dumneata,* n-am cunoscut încă. Este cu totul altceva, este o situaţie absolut nouă. Ascultă-mă puţin : nu se poate face ceva ?"

Era la fel ca şi atunci la Kensington, şi nu avea nevoie decît de cuvinte pentru ca să devină fapt. Un motiv în plus, în mintea frămîntată a fetei, ca nimic să nu fie spus în cuvinte ; singurul ei gînd era să nu audă, să evite ca gîndul să devină faptă. O va face, chiar dacă va trebui să se poarte îngrozitor.

„Te rog, lasă-mă să plec, domnule Gereth", zise ea.

După care el deschise uşa, cu o şovăială de foarte scurtă durată, aşa încît, meditînd la aceste lucruri ulterior — căci avea să se gîndească întotdeauna de acum înainte — se întreba pe ce ton i-o fi vorbit atunci. Se îndreptară spre hol, unde ea se ciocni de jupîneasă, pe care o întrebă dacă doamna Gereth venise.

„Nu, domnişoară ; şi cred că a plecat din grădină. A luat-o în sus, pe drumul din dos."

Cu alte cuvinte, erau singuri în toată casa. Ar fi fost o plăcere, într-o altă stare de spirit, să stea de vorbă cu jupîneasa.

„Te rog, deschide uşa de la intrare", zise Fleda.

Owen, ca şi cum şi-ar fi căutat umbrela, se uită fără ţintă prin hol — se uită chiar gînditor în sus pe scări — în vreme ce tînăra în ţinută îngrijită executa ordinul Fledei.

Ochii lui Owen rătăciră apoi prin uşa deschisă.

„Mi se pare grozav de plăcut aici", observă el. „Te asigur că aş putea să locuiesc aici."

„Cred că ai putea, ţinînd seama că jumătate din lucruri îţi sînt aici ! E tot Poynton-ul — aproape. La revedere, domnule Gereth," adăugă Fleda.

Intenţia ei fusese, fireşte, ca tînăra curăţică, deschizînd uşa de la intrarea principală, să rămînă ca s-o închidă după plecarea musafirului. Slujnica angajată se strecurase însă cu dibăcie în dosul unui paravan ţeapăn de postav verde, pe care doamna Gereth n-avusese încă timpul să-l desfiinţeze. Fleda întinse mîna, dar Owen se întoarse — nu-şi găsea umbrela. Ea ieşi în aer liber — era hotărîtă să-l scoată din casă şi într-o clipă el i se alătură în micul

portic tencuit care semăna atît de puțin cu orice loc din Poynton. Era, după cum spusese doamna Gereth, ca porticul unei case din Brompton.

„A, nu mă gîndesc la toate lucrurile de aici," urmă el, ca o explicație la ceea ce spusese mai înainte. „Vreau să spun că mi-ar plăcea exact așa cum era ; conținea o mulțime de lucruri frumoase, nu crezi ? Mă gîndeam dacă totul ar fi înapoi la Poynton, dacă totul ar fi ca înainte."

Rosti aceste ultime cuvinte cu un fel de suspin înăbușit. Fleda nu putea înțelege explicația lui decît dacă se referea la o altă schimbare și mai miraculoasă — înapoierea în marea casă nu numai a meselor și scaunelor ei, ci și a stăpînei înstrăinate. Aceasta ar însemna instalarea propriei lui persoane la Ricks și, evident, încă a cuiva. Acel cineva nu prea putea să fie Mona Brigstock. El întinse mîna acum ; și încă o dată auzi ea cuvintele lui nepronunțate : „Dacă lucrurile s-ar aranja dincolo, aș putea locui aici cu *dumneata*. Nu înțelegi la ce mă gîndesc ?"

Fleda înțelese perfect și cu o față care, se gîndea încîntată, nu trăda nimic din această viziune, îi dădu mîna și zise :

„La revedere, la revedere".

Owen îi ținu foarte hotărît mîna și o păstră chiar și după efortul ei de a și-o elibera — un efort nerepetat, deoarece socoti că era mai bine să nu se arate emoționată. Acea soluție — de a locui împreună cu ea la Ricks — îl scotea splendid din încurcătură, pe el și nu mai puțin pe ea ; o scotea admirabil din încurcătură și pe doamna Gereth. Fleda nu putea decît să se întrebe în zadar cu ce se alegea sărmana Mona. În vreme ce el o privea, strîngîndu-i mîna, ea se simțea acum într-adevăr plătind pentru lipsa de tact a mamei lui la Poynton — pentru pledoaria însuflețită a acelei doamne că micuța Fleda Vetch era persoana care putea asigura pacea generală. La acea însuflețire făcea acum apel bietul Owen, și dacă doamna Gereth ar fi fost mai prudentă, micuța Fleda Vetch nu s-ar fi aflat la ananghie acum. Observă că Owen dorea cu stringență să se exprime și, atît timp cît nu-i elibera mîna, ea nu putea decît să i se supună. Se va apăra însă privind înainte cu ochii goi ; prin urmare, arboră o privire cît mai absentă,

avînd satisfacţia de a sesiza că nu la o asemenea reacţie se aştepta Owen din partea ei. Astfel stînd lucrurile, Owen rămase pe gînduri, de parcă i-ar fi fost deodată ruşine de el însuşi, de parcă şi-ar fi adus aminte de vreo îndatorire şi de simţul onoarei. Își luă totuşi inima-n dinţi şi zise :

„Un lucru s-ar cuveni să afli, dacă vei avea bunătatea să mă sprijini în continuare ; deşi o să-ţi dai singură seama că e un lucru pe care *ea* n-ar trebui să-l ştie."

Ce era oare ? Din nou o făcu să aştepte şi, în vreme ce aştepta, constrînsă, avu extraordinara impresie că simplitatea lui Owen era în eclipsă. Onestitatea lui naturală era ca parfumul unei flori şi, în acele clipe, nasul ei parcă i-ar fi fost atins de o floare fără mireasmă. Aluzia era neîndoios la mama lui ; dar ceea ce părea să gîndească el despre chestiunea cu pricina nu era oare în opoziţie cu ceea ce spunea — şi anume că ea de fapt *ar trebui* să ştie ? Ar fi fost pentru prima oară că afirma un lucru şi credea cu totul altceva, dar exista desigur o fascinaţie în acest fenomen, precum şi un motiv de uluire în ambiguitatea situaţiei.

„Am înţeles de la Mona, ştii", bîigui el ; „nu s-a jenat nici un pic să mă facă să pricep..."

Încercă să rîdă şi, în acest efort, se poticni iarăşi.

„Să te facă să pricepi... ?" îl încurajă Fleda.

Receptiv la îndemnul ei, dădu cărţile pe faţă.

„Că, dacă nu reuşesc să aduc lucrurile înapoi — fiecare lucruşor în parte, în afară de cîteva pe care ea le-ar selecţiona — nu va mai sta de vorbă cu mine."

Fleda, după o clipă, îl încurajă din nou :

„Nu va mai sta de vorbă cu dumneata ?"

„Adică, pur şi simplu nu se va mai mărita cu mine, nu înţelegi ?"

Picioarele lui Owen, ca să nu mai vorbim de vocea lui, tremurară în vreme ce vorbea, şi Fleda simţi cum strînsoarea mîinii lui slăbi, aşa încît era din nou liberă. Privirea ei atentă se dizolvă într-un hohot de rîs.

„A, fii pe pace, le vei redobîndi. Îţi spun eu ! Nu există nici un pericol ; nu-ţi face griji !"

După care se retrase din nou în casă, punînd mîna pe uşă.

„La revedere, la revedere."

Repetă salutul de mai multe ori, rîzînd brav, făcîndu-i semn cu mîna și, deoarece el nu se mișca, ea aflîndu-se de cealaltă parte a ușii, i-o închise în față, așa cum i-o închisese el pe cea de la salon. Nici o fată, sau cel puțin nici o fată atît de frumoasă ca a lui, nu avusese vreodată de înfruntat o asemenea ofensă. Ținu chiar ușa o clipă, ca nu cumva el să încerce să intre din nou. În cele din urmă, deoarece nu auzi nimic, o luă la fugă pe scări în sus.

CAPITOLUL 9

AFLÎND CU PUȚIN TIMP ÎNAINTE TOT CEEA CE îi era necesar să știe, Fleda nu aflase nici pe departe atît de mult ; așa încît odată aflată la etaj, în camera ei, cu presimțirea primejdiei și a necazului și cu senzația că epoca lui Louis Seize era lipsită de gust și rost, își dădu seama că acum înțelegea pentru prima oară ce înseamnă ispita. Owen i-o înfățișase cu o iscusință care întrecea orice închipuire a lui. Mona se va lepăda de el dacă nu va trece la măsuri extreme ; dacă negocierile cu mama lui nu vor avea rezultat, el va fi cu desăvîrșire liber. Acele negocieri depindeau de o tînără căreia îi înfățișase cu ardoare condiția libertății lui ; și, parcă, pentru a înrăutăți situația tinerei domnișoare, soarta vicleană o trimise pe doamna Gereth, după cum spusese jupîneasa, „pe drumul din dos". Aceasta îi oferea tinerei mai mult timp ca să decidă să nu iasă nimic din negocieri. Existau diverse moduri de a-i pune doamnei Gereth problema, și Fleda putea să-și consacre cu folos momentele dinaintea întoarcerii ei pentru a alege modalitatea care era cel mai sigur sortită eșecului. Alegerea nu necesita mare iscusință ; era clar că eșecul va fi recompensa unei prezentări nimerite a Monei. Dacă acel nume nesuferit va fi invocat așa cum merita, doamna Gereth va rezista pînă la moarte și, în fața unei rezistențe înverșunate, Owen va bate cu siguranță în retragere. Re-

tragerea lui va însemna celibat, şi Fleda reflectă că, plecînd, el era conştient că, practic, îi şi spusese aceasta. Nu putea decît să-şi zică, în vreme ce aştepta ca drumul din dos să-şi elibereze prada, că spera ca gîndul acesta să-l bucure. Ceva o bucura şi pe *ea;* dar era o cu totul altă chestiune. Conştiinţa că devenise pentru el o fiinţă dorită îi dădea aripi pe care şi le simţea fîlfîind în aer ; era ca năvala unui torent în propriile ei acumulări. Aceste tainice adîncimi fuseseră insondabile, şi totuşi, acum, timp de o jumătate de oră, în casa pustie, se extinseră pînă ce se revărsară. El îi arătase, după cîte se părea, că era bine să-şi destăinuie sieşi taina. Ciudat însă că, în schimb, nici o faptă de a lui nu putea să fie justificată de o asemenea destăinuire ! Cum putea justifica ideea de a o părăsi pe Mona pentru o altă femeie ? Atitudinea lui era o jalnică rugăminte adresată Fledei pentru a legitima aceasta. Dar nu credea nici el că e posibil, şi nu avea deloc curajul pe măsura sugestiei pe care o făcuse. Era lesne de văzut că toate lucrurile vor ieşi pe dos cînd unui bărbat în toată puterea cuvîntului îi lipsea curajul. Ea îl tulburase, cum s-ar zice, iar el îi vorbise deschis fiindcă rămăsese de-a dreptul năucit văzînd-o acolo. El de asemenea o tulburase, cerul o ştia, dar ea era o fiinţă care putea să-şi ţină firea. Avea realul avantaj, gîndi ea, de a-i fi putut ascunde că fusese înfrîntă.

Acum era din nou pe picioarele ei, deşi în intensitatea efortului depus pentru aceasta exista o vibraţie *în favoarea* unei imense îngăduinţe faţă de Owen. De unde putea ea să ştie cum ar fi evoluat pînă la urmă, în frămîntarea provocată de mama lui, relaţiile dintre el şi Mona ? Dacă şi-ar fi păstrat cugetul, atît cît avea, limpede, ar fi simţit probabil la fel de acut cum simţea şi ea — că atîta timp cît acele relaţii nu luaseră sfîrşit, el nu avea dreptul să spună nici puţinul pe care-l spusese. Nu avea dreptul să pară că vrea să implice în situaţia aceasta o altă fată, care să-l ajute să scape. Dacă era la strîmtoare, n-avea decît să se descurce singur ; să iasă din încurcătură mai întîi, şi orice ar fi avut de spus altcuiva trebuia amînat şi lăsat deoparte. Ea, în orice caz — şi tocmai situaţia ei era în joc — nu se putea gîndi să-l ajute, decît într-o direcţie care să salveze onoarea lor, a amîndurora. Ea nu putea fi niciodată fata care să fie implicată, şi n-ar fi putut să ridice măcar un deget îm-

potriva Monei. Ceva în natura ei îi spunea că ar fi fost o ruşine pentru toată viaţa să-şi datoreze fericirea unei intervenţii. I s-ar fi părut nespus de vulgar „s-o dea la o parte“ pe fata asta din familia Brigstock ; şi chiar de n-ar fi intervenit în nici un fel, n-ar fi avut certitudinea că procedează corect. Nimic în afara faptului de a-şi justifica, prin utilitatea ei, modesta-i prezenţă de invitată nu era cu adevărat corect ; iar acum, pornită fiind pe fapte eroice, nu-şi vedea utilitatea decît îndeplinind un act nobil şi gingaş. Nu putea, pe scurt, săvîrşi nici un lucru decît dacă îl săvîrşea cu un fel de mîndrie, şi n-avea de ce să fie mîndră dacă pregătea terenul pentru ca bietul Owen să scape uşor. Nimeni nu avea dreptul să scape uşor de legăminte atît de serioase, atît de sfinte. Cum ar fi putut să se îndoiască Fleda că fuseseră covîrşitoare, cînd ştia prea bine cum ar fi fost un legămînt de-al ei ? Dacă firea Monei îi îngăduia să nu pună mare preţ pe asemenea angajamente, era treaba ei. A-l fi iubit pe Owen, şi a-l fi iubit numai atît, numai în măsura în care putea să posede cîteva mese şi scaune, era un lucru pe care nici nu merita să încerce să-l înţeleagă. Era gata să dea o pildă despre un alt mod de a-l iubi, o pildă a cărei frumuseţe rămîne într-adevăr prea puţin cunoscută. Dată în vileag, ea nu va fi probabil îndeobşte înţeleasă, deoarece efectul stăruinţei pe care îşi propunea s-o depună va fi, în caz de succes, să-l ţină pe Owen legat de o afecţiune care murise subit şi în chip violent. Chiar în ardoarea meditaţiei, Fleda nu pierdea din vedere adevărul că generozitatea ei va avea un efect ciudat dacă îl va împiedica pe prietenul ei să se debaraseze de o femeie care îi displăcea. Dacă nu-i displăcea Mona, ce se petrecea cu el ? Şi dacă îi displăcea, se întreba Fleda, ce se petrecea în propria ei minte neroadă ?

Tînăra noastră înfruntă această latură a ispitei, pe care îi făcea sinceră plăcere s-o recunoască, zicîndu-şi că a încuraja o asemenea cruzime ar fi un act josnic şi ipocrit. Pe ea n-o priveau antipatiile lui. Pe ea o priveau doar bunătatea lui, şi bunul său nume. O bucura Owen aşa cum era el, dar tocmai acestea îi produceau cea mai intensă bucurie. Cea mai puternică aversiune şi cea mai vehementă reacţie

n-ar schimba faptul — deoarece avea de înfruntat fapte — că mai zilele trecute brațele lui puternice cuprinseseră probabil o fată nespus de frumoasă, atît de strîns cît îi îngăduise ea. Emoția Fledei în acele clipe era un amestec ciudat, în care îngăduințele Monei și frumusețea ei o ajutau din plin să reflecteze. Ea însăși nu era frumoasă, iar îngăduințele *ei* erau privirile de gheață pe care tocmai i le adresase în salon — o conștiință ce accentua în chip apreciabil acel sentiment de triumf care o făcea generoasă. Poate că nu diminuez prea mult meritul acelei generozități dacă menționez că își lua zborul în direcția pe care am arătat-o, deoarece într-adevăr, cu telescopul gîndului ei scrutător, Fleda întrezări cine ar putea s-o scoată din încurcătură. Mona însăși o va scoate ; cel puțin, Mona putea s-o facă. Îi încolți în minte gîndul că, și dacă ar realiza ceea ce îi făgăduise lui Owen, mai exista posibilitatea unei acțiuni independente a Monei. S-ar putea ca pînă atunci, sub impulsul mîniei sau al oricărui sentiment care o punea în mișcare acum, să spună sau să facă lucruri care nu se mai puteau îndrepta. Dacă despărțirea se va produce dinspre Waterbath, s-ar putea totuși să fie fericiți cu toții. Acesta era un calcul pe care Fleda nu l-ar fi așternut pe hîrtie, dar care afecta totalitatea sentimentelor ei. Avea totodată o natură atît de deosebită, încît în vreme ce refuza să profite de greșeala lui Owen, chiar în vreme ce o judeca și se grăbea s-o mușamalizeze, îi sorbea cu nesaț nectarul, ceea ce nu se prea potrivea cu dorința ei ca greșeala să nu fi fost săvîrșită. Dar nu era nici un rău în asta, deoarece știuse instinctiv, dragul de el, cu cine să facă greșeala ; și o compensație a faptului de a-l vedea necăjit era că n-o săvîrșise cu vreo fată răutăcioasă și meschină care l-ar fi tras pe sfoară neîntîrziat, săvîrșind o greșeală și mai mare. Eroarea lor ocrotită (deoarece îi făcea plăcere să se simtă și ea vinovată) era ca o vietate primejdioasă și drăgălașă pe care ea o prinsese și putea s-o păstreze — s-o păstreze vie și neputincioasă în colivia propriei pasiuni, s-o privească și să-i vorbească cît era ziua de lungă. O și ferecase acolo cînd, de la o fereastră, o văzu pe doamna Gereth din nou în grădină. Coborî ca s-o întîlnească.

CAPITOLUL 10

FLEDA HOTĂRÎSE CE ATITUDINE SĂ IA, ERA pregătită să vorbească ; așa că izbucni, pe terasa cu vase pictate, înainte ca interlocutoarea ei să poată pune o întrebare :

„Misiunea lui a fost cît se poate de simplă : a venit să vă ceară să împachetați imediat toate lucrurile și să le trimiteți cît mai rapid cu trenul."

Drumul din dos o ostenise, după cîte se părea, pe doamna Gereth ; apăru cam palidă și trasă la față după plimbare. Răzbătu o notă de epuizare tăioasă în exclamația ei : „Oh !" — după care căută cu privirea un loc ca să se așeze. Atitudinea era o critică a ordinii întîmplărilor, care ofereau asemenea vești unei doamne care se întorcea obosită ; dar Fleda își dădu seama că, reflectînd asupra posibilităților, la această anume primejdie meditase mai ales prietena ei în cursul ultimei ore. La sfîrșitul zilei scurte, cenușii, care fusese umedă și blajină, soarele dispăruse ; terasa dădea spre sud, și o bancă cu picioare și brațe din fier, reprezentînd ramuri încolăcite, era așezată lîngă zidul cel mai cald al casei. Stăpîna de la Ricks se lăsă pe bancă și îndreptă spre prietena ei expresia frumoasă a feței pe care și-o compusese pentru a auzi totul. Ciudat era că tocmai acest recipient fin al atenției doamnei Gereth o tulbură mai cu seamă pe fată în legătură cu ceea ce avea să-i spună.

„O adevărată *pretenție*, dragă, nu-i așa ?" întrebă doamna Gereth, strîngîndu-și mantia.

„Eu așa aș zice !" rîse Fleda spre propria ei surprindere.

„Vreau să spun, sub amenințarea legii și așa mai departe."

„În mod clar sub amenințarea legii — ceea ce s-ar numi constrîngere."

„Ce fel de constrîngere ?" zise doamna Gereth.

„Legală, nu vă dați seama ? — să vă dea pe mîna avocaților, cum se exprimă el."

„Așa s-a exprimat ?" întrebă ea cu o curiozitate parcă dezinteresată.

„Așa s-a exprimat el," adeveri Fleda.

Doamna Gereth rămase pe gînduri o clipă.
„A, avocații !“ exclamă ea cu nepăsare.
Așa cum stătea destinsă în amurgul sîngeriu de iarnă, doar cu capul puțin vîrît între umeri și strîngîndu-și mantia în jurul trupului de parcă ar fi înfiorat-o răcoarea, nu-i păruse niciodată Fledei atît de stăpînă pe sine, nici de a fi atît de puțin bănuitoare.
„Are de gînd să-i trimită aici ?“
„Am impresia că se gîndește că se va ajunge la asta.“
„Nu văd cum ar putea avocații să împacheteze“, remarcă doamna Gereth.
„Cred că va recurge la ei în primul rînd ca să încerce să vă convingă.“
„În primul rînd, nu-i așa ? Și ce are de gînd în al doilea rînd ?“
Fleda șovăi ; nu prevăzuse că un interogatoriu atît de simplu ar putea s-o descumpănească.
„Mi-e teamă că nu știu.“
„Nu l-ai întrebat ?“ zise doamna Gereth, de parcă ar fi spus : Dar atunci ce-ați făcut toată vremea acolo ?
„N-am întrebat prea multe,“ zise prietena ei. „N-a stat chiar atîta vreme. După cîte se părea, important era să se înțeleagă clar că nu se va mulțumi cu mai puțin decît a menționat.“
„Adică să restitui totul ?“
„Să restituiți totul.“
„Și dumneata, scumpa mea, ce i-ai spus ?“ se interesă cu blîndețe doamna Gereth.
Fleda șovăi iarăși, înfiorîndu-se la auzul apelativului dezmierdător, al înțelesului firesc al vorbelor, și împovărată de încrederea pe care acum urma s-o trădeze.
„I-am spus că vă voi transmite !“
Zîmbea, dar simțea că zîmbetul îi era gol și că doamna Gereth începuse într-un fel s-o privească atentă.
„Părea foarte supărat ?“
„Părea foarte trist. Îi vine foarte greu.“
„Dar cum îi vine *ei* ?“
„A, asta — asta m-am jenat să-l întreb.“
„Va să zică n-ai întrebat ?“
Vorbele sunară oarecum surprinse.
Fleda era stînjenită ; nu se hotărîse încă să mintă.

„Nu m-am gîndit că vă interesa."

Un neadevăr atît de mic se putea încumeta să rostească.

„Ei bine, nu mă interesează !" declară doamna Gereth ; și Fleda se simți mai puțin vinovată auzind-o, căci afirmația era la fel de inexactă ca a ei. „N-ai răspuns nimic ?" continuă imediat doamna Gereth.

„Ceva care să vă justifice ?"

„Nu mă gîndeam să te deranjez cu așa ceva. Justificarea mea", vorbi doamna Gereth, șezînd acolo tihnit și avînd cugetul lucid, deși o clipă șovăi cînd își lăsă privirile să-i coboare pe cărare, „justificarea mea a fost întregul trecut. Justificarea mea a fost cruzimea", și spunînd asta, cu un gest scurt, categoric, se opri. „E prea frumos din partea mea să vorbesc — acum."

Pronunță aceste propoziții cu răbdare și calm, de parcă s-ar fi adresat Fledei, în calitatea ei virtuală și reală de reprezentantă a lui Owen. Tînăra noastră se foia de colo pînă colo în fața băncii, încercînd să-și învingă senzația că acolo ședea un judecător ; își privea vîrfurile ghetelor, amintindu-și pe cînd făcea asta de Mona, și simțea cum trosneau ușor pietricelele sub picioare. Se mișca primprejur deoarece îi era teamă și amîna de la un moment la altul manifestarea curajului pe care fusese sigură că îl poseda. Curajul îi va reveni în întregime, numai de-ar putea să fie la fel de sigură că singurul lucru care i se va cere era să sufere pentru Owen. Se întreba, în vreme ce doamna Gereth vorbea, cum își va prezenta acea doamnă justificarea. O prezentase de parcă ar fi fost de o corectitudine ireproșabilă, de parcă i-ar fi dat adversarului a înțelege pericolul care îl pîndea și de parcă și-ar fi alungat apoi definitiv din minte chestiunea.

„Firește", continuă doamna Gereth, „dacă n-am reușit să-i arătăm la Poynton poziția pe care am adoptat-o, este numai pentru că Owen își închide pur și simplu ochii. Bănuiam însă că aveai să-i spui părerea dumitale, și anume că dacă am fost femeia care s-a afirmat cu atîta pregnanță, sînt de asemenea femeia care rămîne fermă pe poziție."

Fleda se opri în fața doamnei Gereth.

„I-am înfățișat părerea mea că sînteți foarte logică, foarte încăpățînată și foarte mîndră."

„Prea bine, draga mea : sînt o fanatică fără pereche — în această privință !" și doamna Gereth făcu semn din cap spre obiectele din casă. „N-am negat niciodată. Aș răpi — ca să îi salvez, ca să îi convertesc — copiii ereticilor. Cînd știu că am dreptate, sînt gata să mă las arsă pe rug. Oh, mă poate arde de vie !" exclamă cu o expresie fericită pe față. „A vorbit urît de mine ?" întrebă ea.

Fleda rămăsese nemișcată, încercînd să priceapă intenția ei.

„Cît de puțin îl cunoașteți !"

Doamna Gereth privi mirată, apoi spre surprinderea Fledei, izbucni în rîs.

„A, dragă, cu siguranță nu atît de bine ca dumneata !"

Auzind aceasta, fata se îndepărtă puțin — simțea că se intimidase prea mult ; și era conștientă că, în timpul acestei pauze, privirile doamnei Gereth o urmăriră, în vreme ce ea făcea cîțiva pași. Se întoarse din nou ca să le înfrunte, dar întîlni o întrebare care le investi cu mai multă forță.

„De ce *te-ai jenat* să-i vorbești de Mona ?"

Fleda se opri din nou în fața băncii și avu deodată o inspirație.

„Mă gîndeam că *dumneavoastră* știți," zise ea cu demnitatea cuvenită.

Fruntea doamnei Gereth rămase o clipă goală de expresie ; apoi se lumină — își aminti, evident, de scena din odaia unde luau dejunul, după ce Mona stătuse o noapte la Poynton.

„Pentru că te-am prezentat în contrast cu ea — i-am spus că *dumneata* erai cea potrivită ?" Ochii ei părură adînci. „Ai fost — și ești încă !"

Fleda izbucni într-un rîs dramatic, îndrăzneț.

„Mulțumesc, scumpă doamnă — și cu lucrurile cele mai bune la Ricks !"

Doamna Gereth stătu pe gînduri, încercînd, după cîte se părea, să deslușească vorbele ei ; dar în cele din urmă spuse deslușit :

„Pentru dumneata, știi, le-aș trimite înapoi !"

Inima fetei zvîcni cu putere ; întrezări calea cea dreaptă, într-o clipită. În momentul următor obscuritatea, ce-i drept, scufundă imaginea aceea, dar în cele cîteva

secunde de înfrigurare înţelesese totul. A trimite lucrurile înapoi „pentru ea“ — însemna, bineînţeles, să le trimită dacă exista cît de cît o şansă ca ea să devină posesoarea lor. Palpitaţia Fledei nu se potoli cînd se întrebă ce previziune a unei asemenea şanse putuse să aibă deodată doamna Gereth : acea previziune nu putea izvorî decît dintr-o bănuială — bănuise într-o clipă taina ei. Această bănuială, la rîndu-i, era consecinţa destul de directă a opiniei subînţelese că doamna Gereth trebuia să cedeze, opinie de care ea îşi dădea seama că nu se putea dezice. În primul rînd, simţi că dacă dorea să salveze comorile, dorea de asemenea să-şi salveze taina. Aşa încît luă un aer cît se poate de inocent şi zise foarte iute :

„Pentru mine ? Dar de ce oare pentru mine ?

„Fiindcă depui atîta zel.“

„Da ? Aşa vi se pare ? Ştiţi că nu-l pot suferi,“ continuă Fleda.

Avu impresia o vreme că doamna Gereth o priveşte cu detaşarea unui străin inteligent şi sever.

„Atunci ce s-a întîmplat ? De ce vrei să cedez ?“

Fleda şovăi ; simţi că se îmbujorează.

„N-am spus decît că este dorinţa fiului dumneavoastă. N-am spus că *eu* doresc.“

„Atunci spune aşa şi gata !“

Era îndemnul cel mai imperios din cîte îi adresase vreodată prietenei sale, deşi îi vorbise adesea pe un ton categoric. Parcă ar fi fost plesnitura unui bici, dar se mărgini cu un efort s-o considere o avertizare că trebuia să-şi păstreze cumpătul.

„Ştiu că are un legămînt de respectat.“

„Legămîntul de a se căsători ? Păi, este tocmai legămîntul pe care-l detestăm.“

„De ce ar trebui eu să-l detestez ?“ întrebă Fleda cu un zîmbet forţat. Apoi, înainte ca doamna Gereth să poată răspunde, continuă : „Mă gîndesc la planurile lui în general — să-i ofere ei casa aşa cum a văzut-o la început.“

„Să-i ofere casa !“ doamna Gereth rosti cuvintele din adîncurile inexprimabilului ; efortul sună ca geamătul unui vînt de toamnă şi tocmai o asemenea imagine avu forţa s-o facă să pălească.

„Mă gîndesc", continuă Fleda, „la simpla chestiune de a respecta o clauză a contractului său, indiferent dacă s-a încheiat cu o fată neroadă sau cu un monstru de inteligență. Mă gîndesc la onoarea lui și la bunul lui nume."

„Onoarea și bunul nume al unui om pe care îl detești ?"

„Bineînțeles," răspunse fata cu hotărîre. „Nu știu de ce trebuie să vorbiți de parcă aș fi meschină. Doar nu credeți așa ceva. O asemenea presupunere nu-și are locul în relațiile dintre dumneavoastră și mine. Pot să-i dau dreptate fiului dumneavoastră, așa cum mi-a expus situația lui."

„A, va să zică ți-a expus-o totuși !" exclamă doamna Gereth cu o notă de triumf. „Parcă adineaori spuneai că nimic important nu s-a petrecut între voi."

„Ceva se petrece întotdeauna cînd ai puțină imaginație," declară tînăra noastră.

„Doar nu vrei să spui că Owen ar avea o urmă de imaginație !" exclamă doamna Gereth rîzînd din inimă.

Fleda nu zise nimic cîteva clipe.

„Nu, nu vreau să spun că Owen ar avea o urmă de imaginație", replică ea în cele din urmă.

„Dar de ce îl detești atîta ?" întrebă brusc gazda ei.

„Să-l iubesc după ce v-a făcut să suferiți așa de mult ?"

Auzind aceasta, doamna Gereth se ridică încet și, traversînd aleea, o cuprinse în brațe pe prietena ei și o sărută. Apoi își trecu brațul pe sub cel al Fledei, într-o pornire capricioasă și imperioasă.

„Hai să ne mișcăm puțin", zise ea, ținînd-o strîns și tremurînd ușor de frig.

O porniră de-a lungul terasei, și deodată ea îi puse o nouă întrebare :

„A spus ce avea pe suflet, prin urmare, sărmanul de el — ți-a destăinuit povestea greșelilor lui ?"

Fleda îi zîmbi prietenei sale care, învăluită în mantie și vizibil adusă de spate, se lăsă cu greutate pe brațul ei, dîndu-i o impresie ciudată, neobișnuită de bătrînețe și șiretenie.

Își găsi scăparea într-o explicație evazivă :

„Nu putea să-mi spună nimic ce eu să nu fi știut prea bine."

„E foarte adevărat că știi totul. Nu, dragă, nu ești meschină ; ai o imaginație adorabilă și ești cea mai încîntătoare ființă din lume. Dacă ai fi fără minte ca majoritatea fetelor — ca toată lumea, de fapt — te-aș fi insultat, te-aș fi defăimat și atunci ai fi fugit de mine îngrozită. Nu, dacă mă gîndesc mai bine", urmă doamna Gereth, „n-ai fi fugit de mine : dimpotrivă, nimic nu te-ar fi putut urni. Te-ai fi cuibărit în colțișorul dumitale tihnit, dar ai fi fost rănită și martirizată, ai fi plîns și te-ai fi folosit de fiecare prilej ca să le spui oamenilor că sînt o sperietoare — așa cum, de fapt, aș fi fost !"

Se plimbară încolo și încoace și ea nu-i îngădui Fledei, care rîse și protestă, să atenueze prin vreo remarcă politicoasă acest tablou inspirat. Îi lăudă inteligența și răbdarea ; apoi zise că se făcea răcoare și se întuneca și că era vremea să intre în casă să ia ceaiul. Totuși, nu se grăbea să plece și reveni la ultimatumul lui Owen, în privința căruia mai puse o întrebare sau două ; mai ales dacă Fleda avea impresia că el își închipuia într-adevăr că ea se va supune somației lui.

„După părerea mea, el crede că dacă depun toate stăruințele, pot să vă înduplec ;" după care tînăra noastră eroină se opri brusc și o îmbrățișă și mai entuziast decît o făcuse prietena ei mai înainte.

„Și ai promis să încerci : văd bine. Nici asta nu mi-ai spune-o", adăugă doamna Gereth în vreme ce se plimbau. „Dar ești o hoțomană în stare de orice !"

În vreme ce Fleda se gîndea cum să-i explice de ce fusese o hoțomană destul de mare pentru a se preta la reticența astfel înfierată, însoțitoarea ei puse brusc o întrebare oarecum fără legătură cu cele discutate și, ca formă, întrucîtva neelegantă.

„Dar de ce dracu nu se face odată ?"

Fleda șovăi.

„Vreți să spuneți, căsătoria ?"

„Bineînțeles că vreau să spun căsătoria !"

Fleda șovăi din nou.

„Habar n-am."

„Nu l-ai întrebat ?"

„A, cum puteți să vă închipuiți una ca asta ?" spuse ea oarecum uluită.

„Să-mi închipui că ai pus o întrebare atît de delicată? Eu una aş fi pus-o — vreau să spun, dacă eram în locul dumitale ; dar eu sînt de-a dreptul bădărană, slavă Domnului !“

Fleda simţi în sinea ei că şi ea era bădărană sau, în orice caz, că în curînd va trebui să fie ; şi doamna Gereth, cu o intenţie care Fledei i se păru că se accentuează, continuă :

„Care trebuia *să fie* deci ziua ? Nu era una din zilele astea ?“

„Nu-mi amintesc.“

Era o dovadă a marii rupturi dintre ei şi un efect al caracterului doamnei Gereth faptul că, pînă atunci, ea fusese cu desăvîrşire şi în mod dispreţuitor indiferentă la acest detaliu. Acum însă avea un motiv vizibil să dorească să ştie. Chibzui puţin, iar apoi izbucni :

„N-a trecut ziua aceea ?“ Apoi, oprindu-se brusc, adăugă : „Pe cinstea mea că trebuie s-o fi amînat !“ Deoarece Fleda nu răspunse, continuă cu asprime : „Au *amînat-o ?*“

„Habar n-am“, zise fata.

Gazda îşi aţinti din nou privirile asupra ei.

„Nu ţi-a mărturisit — n-a zis nimic despre asta ?“

Fleda avu între timp răgaz să chibzuiască, ca o prelungire a gîndurilor ce o frămîntaseră între plecarea lui Owen şi întoarcerea mamei sale. Dacă ar reproduce acum vorbele lui, asta n-ar sluji defel împlinirii legămîntului ei solemn ; ar face doar jocul micii şi tainicei ei dorinţe oarbe. Putea foarte bine să aprecieze efectul pe care l-ar avea asupra doamnei Gereth destăinuirea că aflase chiar din gura lui Owen că Mona aştepta doar restituirea obiectelor şi că, în caz contrar, nu va face nici un pas. Problema era să ajungă la restituirea lucrurilor fără să-i împărtăşească ceea ce ştia. Singurul mod de a nu-i împărtăşi adevărul era de a nu spune absolut nimic despre el ; şi singurul mod de a împlini această condiţie era de a răspunde prietenei ei aşa cum şi făcu peste cîteva clipe :

„Nu mi-a spus absolut nimic ; n-a abordat subiectul.“

„În nici un fel ?“

„În nici un fel.“

Doamna Gereth o examină atent pe Fleda şi rămase pe gînduri.

„Nu ştii cumva dacă ei aşteaptă lucrurile ?"

„Cum aş putea să ştiu ? Nu-mi fac confidenţe."

„Cred că aşteaptă — mai bine zis Mona", reflectă doamna Gereth din nou ; apoi avu o idee strălucită : „Dacă nu cedez, să fiu a naibii dacă ea nu va strica logodna."

„N-o va strica niciodată, niciodată !" zise Fleda.

„Eşti sigură ?"

„Nu sînt sigură, dar aşa cred."

„Ai dedus-o din vorbele lui ?"

Fata ezită cîteva clipe.

„Am dedus-o din vorbele lui."

Doamna Gereth o privi lung pentru ultima dată, apoi se întoarse brusc.

„Mare păcat că n-ai aflat de la el ! Ei, hai acum la ceai", adăugă ea, pe un ton cam sever, păşind direct în casă.

CAPITOLUL 11

IMPRESIA SEVERITĂŢII ADVERSAREI EI, CARE prevestea ceva ce Fleda nu putea să desluşească, o determină ca, înainte de a se supune ordinului ei, să mai zăbovească puţin pe terasă ; simţea şi nevoia de a respira liber după o asemenea goană în atmosfera rece a negărilor. Cînd, în fine, o urmă pe doamna Gereth, o găsi stînd în picioare în faţa focului din salon. Măsuţa pentru ceai fusese aşezată în acelaşi colţ al încăperii şi stăpîna casei, pentru care prepararea ceaiului era în general o ocupaţie superioară, de neîncredinţat altcuiva, nu reacţionă în nici un fel auzind fîsîitul apei în ceainic. Pentru Fleda, această omisiune era un semn în plus că ceva avea să se întîmple, astfel încît, pentru ca să-şi ascundă presimţirile, imediat şi fără nici o scuză prelua ea îndeletnicirea ; dar numai pentru ca să i se amintească imediat că se încurca şi nu

număra bine călătoriile micii linguriţe de argint pe care o golea în ceainic.

„Nu cinci, dragă — trei ca de obicei", zise gazda cu aceeaşi severitate, urmărind-o apoi cu privirea în vreme ce ea îşi corecta cu stîngăcie greşelile.

Trecură cîteva minute pînă cînd ceaiul să fie gata şi doamna Gereth profită de prilej pentru a exclama brusc:

„Încă nu mi-ai spus, ştii, ce ai de gînd să faci ca să mă *înduplеci* !"

„Ca să restituiţi totul ?" Fleda se uita din nou în ceainic şi îşi rosti întrebarea cu o vioiciune care i se păru şi ei exagerată. „Păi, să vă prezint situaţia cît mai limpede, fiind atît de elocventă încît să vă conving, să vă influenţez; să vă fac să regretaţi că aţi mers atît de departe", urmă ea cu îndrăzneală ; „pe scurt, să vă cer simplu şi stăruitor să restituiţi lucrurile ; şi să vă amintesc în acelaşi timp că este primul lucru pe care vi l-am cerut vreodată. Ah, aţi făcut unele lucruri pentru mine — nenumărate şi frumoase lucruri", exclamă ea ; „dar le-aţi făcut pe toate din propriul dumneavoastră impuls generos. Nu v-am sugerat nici măcar să-mi împrumutaţi un timbru poştal."

„Dă-mi o ceaşcă cu ceai", zise doamna Gereth. Şi, după o clipă, luînd ceaşca zise : „Nu, nu mi-ai cerut niciodată un timbru poştal."

„Asta îmi dă un atu !" replică Fleda zîmbind.

„Îţi oferă posibilitatea de a te aştepta ca eu să restitui lucrurile doar ca să-ţi fiu pe plac ?"

Fata ezită :

„Aţi spus mai înainte că pentru mine aţi *face-o* totuşi."

„Pentru dumneata, dar nu pentru puterea dumitale de convingere. Înţelegi ce vreau să spun ?" o întrebă doamna Gereth, în vreme ce amesteca ceaiul cu linguriţa.

Fleda, pentru a amîna răspunsul, se uită împrejur la frumoasa încăpere, în vreme ce bea ceaiul.

„Nu-mi place deloc, ştiţi, că aţi luat atît de multe lucruri. Am rămas înmărmurită cînd am aflat, sosind aici, ce-aţi făcut."

„Mai dă-mi puţin ceai", zise doamna Gereth ; şi se lăsă tăcerea în vreme ce Fleda îi mai turnă o ceaşcă. „Dacă ai rămas înmărmurită, draga mea, trebuie să spun că ai reuşit să te ascunzi."

„Ştiu. Mi-a fost teamă să-mi dezvălui gîndurile."
Doamna Gereth dădu pe gît a doua ceaşcă.
„Şi acum nu-ţi mai este teamă ?"
„Nu, acum nu-mi mai este."
„Ce a intervenit între timp ?"
„Mi-am revenit." Fleda se opri ; apoi adăugă : „Şi l-am văzut pe domnul Owen."
„L-ai văzut pe domnul Owen" — întări doamna Gereth.
Puse ceaşca pe masă, se cufundă în fotoliu şi se lăsă pe spate, odihnindu-şi capul şi privind-o cu interes pe tînăra ei prietenă.
„Da, ţi-am spus într-adevăr că pentru dumneata le-aş restitui. Dar nu mi-ai spus încă ce vei face în schimb."
Fleda se gîndi o clipă.
„Orice pe lumea asta dacă mi-aţi cere !"
„Ah, *orice* nu înseamnă absolut nimic ! E prea uşor de spus."
Dînd capul mai mult pe spate, doamna Gereth închise ochii cu o expresie de dezgust, cu un aer care de fapt invita la somn.
Fleda se uită la faţa ei liniştită, pe care aparenţa somnului o făcea întotdeauna deosebit de distinsă ; observă cît de îmbătrînită era după suferinţele din ultimele săptămîni.
„Bine, puneţi-mă la încercare. Ce-mi cereţi ?"
Auzind aceasta, doamna Gereth deschise ochii şi sări drept în picioare.
„Desparte-l de ea !"
Fleda se minună : prietena ei redevenise într-o clipă tînără.
„Să-l despart de Mona ? Dar cum aş putea... ?"
„Renunţînd să mai faci pe neroada !" exclamă doamna Gereth foarte caustic.
O sărută totuşi imediat, ca s-o îmbuneze oarecum după acea vorbă cam aspră, şi îi luă iute pălăria pe care, intrînd în casă, tînăra noastră uitase să şi-o scoată din cap. Aranjă ca o adevărată prietenă părul fetei şi îi potrivi cu pricepere vesta.

„Îţi spun, nu te uita ca o proastă, fiindcă întîmplător nu eşti deloc. Eu una sînt o proastă ; şi sînt, după cum tocmai am descoperit, de cînd te-am cunoscut. Am fost o smintită fără pereche ; dar asta e cu totul altceva."

Fleda, de parcă ar fi aprobat-o cu umilinţă, nu încercă s-o contrazică în vreun fel ; rămase pur şi simplu pasivă în faţa vioiciunii spontane a prietenei ei.

„Cum aş putea oare să-l despart de ea ?" întrebă imediat.

„Dîndu-ţi drumul."

„Dîndu-mi drumul ?"

Repetă automat, iarăşi ca o neroadă, şi simţi că roşeaţa din obraji dezvăluia nesinceritatea întrebării. Din nou îi veni în minte, cu acuitate, cum trebuia s-o influenţeze pe doamna Gereth. Mişcările acestei doamne erau acum rapide ; se întoarse de la ea, la fel de iute cum o cuprinsese în braţe, iar Fleda se aşeză jos să se liniştească, să-şi limpezească gîndurile.

Gazda ei, fără să ia în seamă întrebarea ei, scormoni furioasă jarul şi apoi se întoarse din nou spre ea.

„Ai făcut prin urmare azi două lucruri — nu-i aşa ? — pe care nu le-ai mai făcut niciodată. În primul rînd, mi-ai cerut un serviciu, sau favoare, sau concesie — cum vrei să-i spui. În al doilea rînd, ai tras — bineînţeles că tot pentru prima oară — o minciună gogonată."

„O minciună gogonată ?"

Fledei i se muiară picioarele ; îi părea bine că se putea sprijini de scaun.

„O minciună cît toate zilele, atunci !" zise doamna Gereth, enervată. „Nici vorbă să-l *urăşti* pe Owen, scumpa mea. Ţii la el foarte mult. De fapt, draga mea, eşti îndrăgostită de el — asta e ! Nu-mi mai spune minciuni !" exclamă doamna Gereth, cu o voce şi o expresie în faţa cărora Fleda admise că n-avea altceva de făcut decît să se stăpînească şi să admită că aşa e.

Odată adevărul dat în vileag, era dat în vileag, şi ea îşi dădea seama cu fiecare clipă că aşa trebuia să fie. Acceptă prin urmare ceea ce trebuia să se întîmple. Dădu capul pe spate şi închise ochii, aşa cum făcuse prietena

ei mai înainte. Şi-ar fi acoperit faţa cu mîinile, dacă gestul acesta n-ar fi făcut-o să-i fie şi mai tare ruşine.

„A, eşti o minune, o minune", urmă doamna Gereth ; „eşti nemaipomenită, şi bine am făcut că din primul moment te-am ales şi m-am încrezut în dumneata !" Fleda închise ochii mai strîns, auzind aceste ultime cuvinte, dar prietena ei merse mai departe : „Nu mi-am putut închipui una ca asta pînă mai adineaori cînd, după ce el a venit şi a plecat, ne-am pomenit faţă-n faţă. Atunci, ceva a răzbătut din fiinţa dumitale ; m-a impresionat puternic şi, la început, n-am ştiut exact ce să cred. Adevărul este că tocmai stătuseşi de vorbă cu Owen şi nu te purtai natural. Cu *mine* nu erai naturală," adăugă ea zîmbind. „Mi-am ascuţit urechile şi am început să înţeleg ce putea să însemne atitudinea dumitale, cînd ai spus că n-ai întrebat nimic de Mona. Atunci am dibuit adevărul, dar nu m-am trădat cu nimic, nu-i aşa ? Mi-am dat seama că sentimentul acesta zace în adîncul sufletului dumitale şi că eu trebuie să-l scot la lumină. Ei bine, *l-am scos*, şi este o fericire. Ieri, pe cînd vărsai lacrimi la micul dejun, am fost grozav de mirată. Ce s-a întîmplat cu dumneata în tot acest timp ? Dar nu e o crimă, Fleda, nu ştii asta ?" exclamă femeia, încîntată. „În tinereţe eram mereu îndrăgostită, şi nu întotdeauna de oameni drăguţi ca Owen. Nu m-am purtat la fel de frumos ca dumneata ; în comparaţie cu dumneata, cred că am fost rea. Dar dacă eşti mîndră şi rezervată, te priveşte personal ; şi eu sînt mîndră, deşi nu sînt rezervată — asta strică totul. În primul rînd, sînt o proastă ; atît de mărginită, încît mi-e de-a dreptul ruşine. Totuşi nimeni în afară de dumneata n-ar fi putut să mă înşele. M-am încrezut în dumneata, tocmai fiindcă eşti mai deşteaptă decît mine. Acum trebuie să fii mai deşteaptă decît oricînd !"

Deodată Fleda îşi simţi mîinile apucate : doamna Gereth îi căzuse la picioare şi se sprijinea de genunchii ei.

„Salvează-l, salvează-l : dumneata *poţi !*" o rugă ea cu ardoare. „Cum ar putea să nu-ţi placă Owen, cînd este atît de drăguţ ! Este drăguţ cu adevărat, scumpa mea ; nu e nimic rău cu băiatul meu ! Poţi să faci ce vrei din el — ştii doar ! Pentru ce altceva ne oferă oare el acest

răgaz ? Desparte-l de ea ; parcă te-ar fi implorat s-o faci, nenorocitul de el ! Nu-l lăsa să aibă o astfel de soartă, şi nici eu nu te voi părăsi *pe dumneata*. Închipuie-ţi ce viitor îl aşteaptă alături de creatura aceea ! Dacă îl iei dumneata, renunţ la toate lucrurile. Uite, este o promisiune solemnă, cea mai sfîntă promisiune din viaţa mea ! Dă-o la o parte pe Mona, şi el va primi înapoi fiecare lucruşor pe care l-am adus aici. Dă-mi cuvîntul dumitale de onoare, şi eu am să-l accept. Am să trimit după ambalatori chiar astă-seară !"

Înainte ca doamna Gereth să termine, Fleda se agăţase de gîtul ei, şi amîndouă, ţinîndu-se una de cealaltă, se ridicară, în vreme ce tînăra se tînguia la pieptul femeii mai vîrstnice.

„Neteziţi calea fiindcă întrezăriţi mai mult decît ar putea să se întîmple vreodată ; dar, după oribilul meu joc dublu, cum veţi mai avea încredere în mine ?"

„Eu nu văd în situaţia asta decît ceea ce *trebuie* să se întîmple, dacă există în dumneata o licărire de milă. Unde oare ai văzut joc dublu, cînd te-ai purtat ca o sfîntă ? Ai fost nobilă, desăvîrşită, şi tot necazul nostru a luat sfîrşit."

Fleda, ştergîndu-şi ochii, clătină din cap cu tristeţe.

„Nu, doamnă Gereth, n-a luat sfîrşit. Nu pot să fac ceea ce îmi cereţi — nu pot să vă îndeplinesc condiţia."

Doamna Gereth o privi uimită ; faţa i se înnourâ din nou.

„Dar, pentru Dumnezeu, de ce, cînd îl adori ? Ştiu ce vezi în el," adăugă ea pe un alt ton. „Ai dreptate !"

Fleda avu un zîmbet răutăcios, abia vizibil.

„Ţine la ea prea mult."

„Atunci, de ce nu se căsătoreşte cu ea ? Îţi oferă un prilej extraordinar."

„Nici nu-şi închipuie că m-aş fi gîndit vreodată la el," zise Fleda. „Cum să-şi închipuie, cînd nici dumneavoastră nu v-aţi dat seama ?"

„Nu de mine ai fost îndrăgostită, puişorule." Apoi doamna Gereth adăugă : „Am să merg să-i spun."

„Dacă faceţi una ca asta, n-o să mă mai vedeţi niciodată — absolut şi literalmente niciodată !"

Doamna Gereth o privi sever pe tînăra ei prietenă, părînd să înţeleagă că trebuia într-adevăr s-o creadă.

„Înseamnă că ești încăpățînată și răutăcioasă. Juri că el nu știe ?“

„Bineînțeles că nu știe !“ exclamă Fleda indignată.

Interlocutoarea ei rămase tăcută o vreme.

„Și că nu există nici un sentiment, din partea *lui* ?“

„Pentru mine ?“ Fleda privi în gol. „Chiar înainte de a se căsători cu ea ?“

Doamna Gereth rîse ironic.

„Ar trebui măcar să-ți aprecieze spiritul. O, draga mea, ești cu adevărat o comoară ! El nu apreciază nimic ? N-a dat nici un semn — n-a existat nici o privire — nici o șoaptă ?“

„Situația,“ zise Fleda cu răceală, „se prezintă așa cum am avut onoarea să v-o arăt.“

„Atunci, e la fel de nerod ca și maică-sa ! Dar să știi că trebuie să dai o explicație pentru amînarea căsătoriei,“ observă doamna Gereth.

„De ce trebuie să dau eu ?“ întrebă Fleda după o clipă.

„Fiindcă ai stat aici singură cu el atîta timp. Nu poți pretinde acum că nu ești deloc șireată.“

Fata ezită o vreme ; își dădea seama că trebuia să aleagă între două riscuri. Avusese o taină, și taina se spulberase. Owen avea și el una, încă nespulberată, și riscul cel mare era că mama lui își va pune pe ea formidabila-i mînă. Întreaga duioșie pe care o simțea Fleda pentru el o îndemnă să-i protejeze taina ; așa încît deocamdată înfruntă pericolul cel mai mic.

„Amînarea“, se încumetă să răspundă, „e poate din pricina Monei. Vreau să spun, pentru că el nu-i mai poate oferi lucrurile.“

Doamna Gereth se repezi asupra posibilității :

„Așa că ea va renunța, dacă le păstrez ?“

Fleda se înfioră.

„V-am spus doar ceea ce cred. Va face scene, și va pune condiții ; are să-l chinuie. Dar nu-i va da drumul în nici un caz ; nu va renunța la el niciodată.“

Doamna Gereth chibzui o vreme.

„Ei bine, am să le păstrez, ca s-o pun la încercare,“ declară ea în cele din urmă ; la care Fleda simți că i se face rău, de parcă ar fi dat totul și n-ar fi obținut nimic.

CAPITOLUL 12

„SE CUVINE TOTUŞI SĂ-I DAU DE ŞTIRE CĂ AM discutat problema cu dumneavoastră“, îi zise doamnei Gereth în aceeaşi seară. „Ce răspuns doriţi să-i dau ?“

„Scrie-i că trebuie să-l vezi din nou,“ zise doamna Gereth.

Fleda rămase consternată.

„Dar pentru ce oare să-l mai văd ?“

„Pentru orice doreşti.“

Fata ar fi fost mirată de neseriozitatea răspunsului, dacă n-ar fi apucat să-şi dea seama, în ultima oră, ce schimbare uriaşă se produsese pe neaşteptate în relaţiile cu prietena ei — intervenită mai ales, după opinia acelei prietene, în legătură cu marea problemă. Efectul celor ce au urmat vizitei lui Owen a fost că acea legătură deveni tocmai cheia crizei. Cumplit o mai apăsase criza aceea, dar acum se părea că întindea braţe mari, cuprinzătoare — braţe care o strîngeau pînă ce simţea o durere şi trebuia să ţipe. Se părea că totul la Ricks fusese turnat într-un recipient comun, un ferment public al emoţiei şi ardoarei, din care era împărţit cu polonicul ca să fie gustat şi comentat ; totul, în afară de mica comoară a ceea ce ştia doar ea, şi pe care o tăinuia. Ar fi trebuit să-i placă asta, reflectă ea, pentru că însemna simpatie, însemna o legătură mai strînsă cu sursa care adusese atîta frumuseţe şi înnoire în viaţa ei ; dar avea intuiţii subtile care o avertizau să stea în rezervă. Trebuise — şi nu numai acum — să admită că existau lucruri la care flerul doamnei Gereth nu reacţiona la fel de prompt ca faţă de afaceri sau tîrguieli. Ea nu va sesiza probabil nici acum, pe baza informaţiilor pe care tocmai le primise, care era cea mai potrivită cale de urmat ; totuşi, deoarece din acest moment se aflau într-o şi mai mare intimitate, o persoană atît de îndatorată ei trebuia pur şi simplu să aştepte şi să facă faţă întîmplărilor viitoare. Existau modalităţi prin care ea putea să incomodeze foarte serios o asemenea persoană, şi nu numai cu cel mai curat cuget din lume, dar şi cu un fel de brutalitate a bunelor intenţii. Una din loviturile

cele mai directe de acest fel, își dădu seama Fleda, ar fi un dans de fericire pentru misterul pe care îl dezvăluise — bucuria sonoră, legitimă, lipsită de tact a exploratorului care pășește pe țărm. Ca orice alt descoperitor norocos, ea va pune stăpînire pe fericita insulă. Avea înainte de toate un spirit practic : aproape singurul aspect care o interesă în legătură cu gingașul secret al tinerei sale prietene era modul în care putea să-i fie ei de folos — un folos atît de mult pe gustul ei, încît refuză să simtă o piedică în calitatea materialului. Fleda învesti răspunsul doamnei Gereth cu o semnificație mai amplă decît i-ar fi trecut prin minte cu cîteva ore în urmă, însă presimți imediat că și o aluzie atît de clară va mai putea fi îmbogățită cu noi sensuri.

„Îmi sugerați să-i propun să vină iarăși aici ?“ întrebă ea numaidecît.

„Nici vorbă, dragă ; spune-i că te duci dumneata la Londra și că-l vei întîlni.“

Deci, aluzia clară era îmbogățită ; și Fleda fu și mai convinsă de asta cînd, revenind la subiect, înainte de a merge la culcare, prietena ei îi zise : „Ți-l predau, știi, pe de-a-ntregul, ca să faci ce vrei cu el. Tratează-l cu dibăcia care te caracterizează — nu-ți pun întrebări. Nu-ți cer decît să reușești.“

„Ideea este încîntătoare“, răspunse Fleda, „dar nu-mi indică deloc, judecați și dumneavoastră, ce anume să-i scriu. Și nici nu este un răspuns din partea dumneavoastră la mesajul pe care trebuia să vi-l transmit.“

„Răspunsul la mesajul lui e cît se poate de clar : va primi toate lucrurile în clipa cînd va spune că se însoară cu dumneata.“

„Mă credeți într-adevăr capabilă să-i transmit asemenea vești ?“

„Ce pot să mai fac, cînd ameninți să te lepezi de mine dacă i-o spun eu însămi ?“

„A, dacă i-o spuneți *dumneavoastră !*“ murmură fata foarte grav, dar bucuroasă să știe cel puțin că în această privință doamna Gereth se declară prevenită și neputincioasă. Apoi adăugă : „Cum pot să continui să stau la dumneavoastră în condiții pe care le dezaprob din tot su-

fletul ? Considerînd că l-aţi spoliat dincolo de orice justeţe sau îndurare — căci dacă mă aşteptam să luaţi ceva, nu m-am aşteptat deloc să luaţi totul — cum aş putea să mai rămîn aici fără să am sentimentul că vă susţin în cruzimea dumneavoastră şi că particip la această acaparare nemeritată ?"

Fleda hotărî că dacă, spre mîhnirea ei, taina îi fusese dezvăluită şi investigată, trebuia să aibă şi ea un folos de pe urma acestui fapt, iar dacă doamna Gereth se tot furişa în sufletul ei, putea să-şi permită şi ea anumite libertăţi.

„Am să urăsc, să ştiţi, peste o zi sau două, fiecare lucru care vă înconjoară — o să rămîn indiferentă la orice obiect de artă care înainte mă încînta. Să nu mă consideraţi aspră ; n-are rost să fiu acum sinceră cu dumneavoastră. Dacă vă părăsesc, totul s-a sfîrşit."

Doamna Gereth era însă imperturbabilă : Fleda trebuia să admită că avantajul ei devenise prea real.

„E minunat felul în care ţii la el ; e o muzică în urechile mele. Numai o asemenea pasiune te-ar putea determina să spui astfel de lucruri ; aşa aş fi fost şi eu, draga mea. De ce nu mi-ai spus mai curînd ? Te-aş fi susţinut din tot sufletul ; n-aş fi mişcat nici un sfeşnic de la locul lui. Nu rămîne cu mine, dacă asta te chinuie ; nu sta, dacă suferi, lîngă vechiturile astea. Du-te la Londra — du-te pentru scurtă vreme la tatăl dumitale. Numai pentru scurtă vreme ; în două sau trei săptămîni ajungem noi la liman. Tatăl dumitale te va primi şi va fi bucuros, numai de l-ai face să înţeleagă despre ce este vorba — că n-ai să mai fii niciodată dependentă de el. Eu una o să-l fac să înţeleagă, să ştii, dacă dumneata te sfieşti. Te-aş duce eu la Londra, te-aş însoţi ca să nu te plictiseşti ; am trage la un hotel şi ne-am putea distra puţintel. N-am prea avut parte de bucurii de cînd ne-am cunoscut, ce zici ? Dar nu s-ar potrivi cu planurile noastre. Eu aş fi o sperietoare pentru Owen — v-aş sta în cale. Şansa dumitale e acolo — dar numai dacă vei fi singură ; pentru numele lui Dumnezeu, foloseşte-o spre binele dumitale. Dacă nu ai bani, aş putea să-ţi ofer eu ceva, nu prea mulţi. Dar nu pun întrebări — nici o întrebare cît de mică !"

Doamna Gereth nu puse întrebări, dar lua de bune cele mai extraordinare lucruri. Fleda își dădu seama și mai bine de asta după cîteva zile. În a doua dintre aceste zile, tînăra noastră eroină îi scrise lui Owen ; emoția i se limpezise întrucîtva — exista ceva ce putea să exprime foarte concis. Dacă doamnei Gereth îi dăduse totul și încă nu obținuse nimic, reacționase pe de altă parte foarte rapid — nu-i trebuise decît o noapte — împotriva descurajării care o cuprinsese după primul ei eșec. Dorința ei de a-l ajuta era prea înflăcărată, sentimentul că el se bizuia pe ea prea mîngîietor : aceste lucruri o antrenară din nou, învestind-o cu o nouă răbdare și o nouă subtilitate. Nu se putea să nu primească o răsplată după ce dăduse atît de mult ; sufletul ei ardea de dorința să obțină ceva în schimb. Așa încît îi scrise lui Owen că între ea și mama lui avusese loc o adevărată scenă, dar că el trebuia să aibă răbdare și să-i acorde timp. Era dificil, după cum se așteptaseră amîndoi să fie, dar ea depunea cele mai mari eforturi pentru cauza lui. Făcuse oarecare impresie — se va strădui s-o întărească. Între timp el trebuia să rămînă foarte liniștit și să nu ia nici o măsură. Trebuia doar să aibă încredere în ea, să se roage pentru ea și să fie convins de perfecta ei loialitate. Nu făcu nici o aluzie la atitudinea Monei și nici la faptul că, în privința acelei domnișoare, el nu era stăpîn pe situație ; dar menționă într-un post scriptum, referitor la mama lui : „Este foarte mirată, bineînțeles, că nu are loc căsătoria". După ce expedie scrisoarea, regretă că folosise cuvîntul „loialitate", deoarece existau doi sau trei termeni mai atenuați pe care ar fi putut să-i utilizeze. Răspunsul pe care-l primi fără întîrziere de la Owen a fost o mică epistolă ale cărei deficiențe nu-i scăpară, spunîndu-și că era de o simplitate patetică, dar pe care, pentru a dovedi că doamna Gereth putea să pună oricîte întrebări vroia, i-o dădu numaidecît mamei lui s-o citească. Owen nu avea condei bun, nu se pricepea nici măcar să scrie, și epistola lui, o mărturisire a încrederii sale prietenești, consta doar din cîteva cuvinte familiare și insipide de confirmare și aprobare. Esențialul era că el, firește, la recomandarea domnișoarei Vetch, n-o va zori prea mult pe mămica. Deocamdată nu va fi trasă la răspundere de nimeni, însă el continua să spere că ea va avea

grijă să cedeze *neapărat.* „Dar să știi," adăuga el, „că nu pot aștepta la infinit. Transmite-i calde urări de bine și spune-i asta. Dacă lucrurile se pot rezolva în liniște, știu că ești persoana cea mai potrivită s-o realizezi."

Fleda așteptase răspunsul lui cu mari emoții ; atît își închipuise că el ar fi putut, după cum își zicea ea, să-și fi dat drumul sentimentelor cu creionul pe hîrtie, încît atunci cînd sosi scrisoarea, îi fu aproape frică s-o deschidă. Exista într-adevăr o primejdie distinctă, căci dacă i-ar fi trecut prin minte să-i trimită scrisori de dragoste, întreaga șansă de a-l ajuta s-ar fi anulat ; ar fi trebuit să le trimită înapoi, ar fi trebuit să refuze orice comunicare cu el : ar fi însemnat sfîrșitul. Imaginația Fledei era o facultate care cuprindea cu ușurință toate înălțimile, profunzimile și extremitățile lucrurilor ; ceea ce însemna că orice necesitate tragică sau disperată era concepută dintr-un singur avînt. A fost, poate, la început puțintel dezamăgită că nu a găsit în scrisoarea lui măcar o silabă care să se abată de la text ; dar privită în clipa următoare dintr-un alt punct de vedere, scrisoarea i se înfățișă drept o producție aproape inspirată prin simplitatea ei. Era simplă chiar și pentru capacitățile lui Owen, și ea se întreba ce anume îi indicase că era bine să se exprime astfel. Apoi își dădu seama că oamenii corecți fac lucrurile cele mai corecte. El nu era inteligent — modul în care scria o dovedea clar ; dar cel mai inteligent om din Anglia nu putea să aibă o mai fericită intuiție în împrejurările date, intuiția de a-i trimite o scrisoare care se preta de minune să fie arătată doamnei Gereth. Aceasta era un fel de deducție, deoarece el n-avea cum să știe ce atitudine luase doamna Gereth. În plus, se putea explica — și acesta era cel mai înduioșător aspect — prin dorința lui ca ea să observe cît de frumos se comporta el. Tocmai stilul lui incolor îi atrăgea ei atenția asupra virtuții lui ; și acestea erau roadele nobilei și teribilei ei admonestări. El rămînea fidel Monei ; își făcea datoria ; vroia să se asigure că nu i se putea reproșa nimic.

Dacă Fleda îi înmînă prietenei sale epistola, ca o garanție triumfătoare a inocenței din inima tînărului, bucuria ei nu dăinui decît o clipă după ce doamna Gereth se repezise asupra locului cu pricina din scrisoare.

„Atunci, de ce naiba," exclamă acea doamnă, „nu suflă nici o vorbă în ce privește ziua, *ziua*, ZIUA ?"

Repetase cuvîntul într-un crescendo al perspicacității superioare ; declară că nimic nu putea să fie mai semnificativ decît absența acelei zile — o absență care spunea mai mult ca orice. Ce altceva dovedea, la urma urmelor, decît că izbutise să producă efectul pentru care își dăduse toată osteneala — că Mona îi luase piuitul sau că i-l va lua foarte curînd ?

Acestei provocări tînăra fată trebui să-i facă față într-un fel.

„Poate că Monei i-ați luat piuitul", răspunse ea zîmbind, „dar nu pot s-o socotesc o dovadă că veți lua și piuitul iubitului Monei."

„Cum nu, de vreme ce a făcut o omisiune atît de studiată, ca să mascheze tensiunea dureroasă dintre ei — tensiune dureroasă pe care, cu ajutorul providenței, am reușit s-o produc ? Prin tăcerea lui îți aduce în mod clar la cunoștință că, de fapt, căsătoria nu va mai avea loc."

„Îmi vorbește despre singurul lucru care mă interesează. Îmi aduce la cunoștință foarte limpede că nu reduce nici cu o iotă din pretențiile lui."

„Atunci, n-are decît să facă uz de singura modalitate care există pentru a și le satisface."

Fleda n-avea nevoie să întrebe din nou care era acea modalitate, și nici încrederea nu i-a fost zdruncinată de perfecta siguranță de sine a doamnei Gereth, care se pricepea atît de bine să-și tragă spuza pe turta ei. Aceste zile, care se tot lungiră pînă se împliniră două săptămîni ciudate și incomode, aduseră mai multe mărturii în favoarea acelui fapt decît orice altă perioadă pe care cele două femei o petrecuseră împreună. Tînăra noastră eroină la început nu aprecie deloc o trăsătură pe care Owen însuși ar fi descris-o poate drept „tupeul" prietenei sale. Trăia acum într-un fel de baie a îndrăznelii, se simțea de parcă o lumină crîncenă s-ar fi năpustit asupra ei de la ferestre larg deschise ; și partea ciudată a acestui chin era că nu putea să protesteze deschis împotriva lui fără să-și atragă, chiar și din punctul ei de vedere, un reproș de nerecunoștință, o acuzație de meschinărie. Dacă aparenta hotărîre a doamnei

Gereth de a o împinge în brațele lui Owen era însoțită de impresia că nu punea mare preț pe demnitatea ei, aceasta era, la urma urmelor, doar consecința faptului că, în privința altor atribute, se bucura de o înaltă apreciere. Era o nouă versiune a vechii povești cu omul azvîrlit în sus pe scări. Minunata femeie era aceeași femeie care, în timpul verii, la Poynton, fusese uimită să constate că o fată atît de inimoasă nu făcuse mai mult pentru a le pune pe fugă pe reprezentantele familiei Brigstock — că nu fusese recunoscătoare nici chiar pentru felul cum o ridicase ea în slăvi pe Fleda Vetch. Numai că ardoarea ei era mai intensă, scrupulul mai absent ; lupta o solicitase mult, și combativitatea ei se confunda cu obiceiul constant de a folosi orice armă care-i stătea la dispoziție. N-avea imaginație cînd era vorba de viața oamenilor, decît în legătură cu aspectul de care se izbea. Fleda își dădea seama că, dacă n-ar fi fost așa, s-ar fi remarcat ca o ființă cu totul deosebită ; dar chiar așa i se păruse a fi la început o ființă deosebită. Doamna Gereth nu intuia natura nimănui — doar o singură întrebare punea despre oricine : dacă era deștept sau nerod. A fi deștept însemna să cunoști oamenii. Fleda îi cunoștea intuitiv și o constatare entuziastă a acestui fapt fusese tributul prietenei sale adus caracterului ei. Existau ceasuri în care avea dorința sumbră să nu mai vadă nimic bun de acum înainte : un asemenea gen de experiență nu era, evident, o sursă infailibilă de liniște. Ar fi mai liniștită în vreun locșor comun care să-și aibă amprenta din Tottenham Court Road. Existau destule orori drăguțe în West Kensington ; i se părea că îi făceau semn și o ademeneau să se întoarcă la ele. Își aducea aminte în tihnă de Waterbath, și forța motivelor ei de a continua să stea la Ricks se istovea pe zi ce trece. Unul din aceste motive era legămîntul ei către Owen — promisiunea să n-o slăbească pe mama lui cu stăruințele ; celălalt era faptul că, dintre două rele, acela de a fi îmboldită de doamna Gereth, și acela de a da impresia că fuge după altcineva, primul era deocamdată mai suportabil.

Pe măsură însă ce treceau zilele, își dădea seama tot mai limpede că singura ei șansă de succes era să se coboare la această ultimă alternativă. În cele din urmă, nemaiputînd

rezista tensiunii nervoase, alegerea a fost pur și simplu impusă de violentarea gustului ei — ceea ce mai rămăsese din acel principiu superior, după confruntarea liberă și nesăbuită, timp de luni de zile, cu chemări și proiecte mărețe. Era foarte bine că încerca să evite discuțiile : Owen Gereth se aștepta din partea ei la luptă, și nu însemna nici un fel de luptă să rămîi scîrbit și mut. Se afla într-o situație prea dificilă — aceea de a fi prezentat un ultimatum care i-a fost trîntit în față înapoi. Într-un asemenea caz, orice sol își vede de drum ; nu umblă niciodată gură-cască prin fața cetății. Doamna Gereth răsfoia în văzul tuturor *Morning Post*, singurul ziar pe care îl primea ; și, în fiecare dimineață, faptul că nu găsea nimic care s-o intereseze în el îl considera drept o nouă dovadă că totul s-a „terminat". Pentru ce altceva exista ziarul, dacă nu pentru ca să te anunțe că fiul tău făcea o căsătorie nenorocită ? — așa încît, dacă o asemenea sursă de necazuri seca, ce puteai să faci decît să deduci că de data asta ai scăpat ca prin minune ? Aproape îi spunea Fledei că fusese o bleagă fiindcă nu aflase ceva de la cineva — și în același timp o copleșea cu un gen de apreciere care fetei i se părea mai greu de suportat decît o învinuire. Doamna Gereth însăși se spălase bineînțeles pe mîini de întreaga afacere ; dar Fleda cunoștea persoane care o cunoșteau pe Mona și cărora cu siguranță că ea le făcea confidențe — oameni de neînchipuit care o admirau și aveau privilegiul de a fi primiți la Waterbath. Ce rost avea, prin urmare, să fie cea mai naturală și mai pricepută dintre scriitorii de epistole, dacă o asemenea ființă eminentă nu putea — găsind un pretext pentru corespondență — să scoată nici un fel de informații de la astfel de barbari ? Fleda nu era numai o ființă eminentă, dar se pomeni chiar lăudată în aceste zile pentru noi și ciudate atracții ; figura deodată, în curioasele conversații de la Ricks, drept o frumusețe cu totul aparte și periculoasă. Gestul zeloasei prietene cînd aflase secretul Fledei, de a-i retușa pieptănătura și toaleta, a fost, bineînțeles, de multe ori repetat. Avea simțămîntul nu numai că i se făcea reclamă și că era oferită, dar că era povățuită și inițiată asupra unor lucruri pe care nu prea le înțelegea — artificii obscure chiar și pentru o sărmană tînără care trebuia, nevoiașă și orfană de mamă și aflîndu-se

într-o societate bună, să privească realitatea în față și să-și dea singură răspunsuri.

Aceste artificii, cînd doamna Gereth era foarte bine dispusă, erau tratate cu un umor îndrăzneț și cinic, căruia fantezia Fledei nu putea să-i facă față ; se întreba doar la ce oare se aștepta doamna Gereth din partea ei. „Vreau să i-o iei înainte“ — aceasta era obișnuita și foarte elocventa expresie a doamnei Gereth în legătură cu procedeul pe care i-l recomanda. Punea la îndoială iarăși și iarăși imaginea, cum o numea ea (deși schița era prea sumară ca să merite numele), a indiferenței la care un atașament anterior îl condamnase pe proprietarul reședinței Poynton. „Vrei să zici că, fără Mona sau cu Mona, el ar fi putut să te vadă astfel zi de zi fără să nutrească sentimentele obișnuite ale unui bărbat ?“ Acesta era genul de interogatoriu la care era supusă Fleda din timp în timp, pe neașteptate. Se obișnuise aproape cu refrenul. „Vrei să spui că atunci cînd, mai deunăzi, ai stat cu el, marele nătăfleț, fiind el, chiar în acest loc, singur cu dumneata...“

În acest punct biata fată nu mai avea nici o îndoială despre ceea ce vroia să-i spună, însă putea fi sigură că doamna Gereth va izbucni din nou la altă oră și într-un alt loc. În cele din urmă Fleda îi scrise tatălui ei, rugîndu-l s-o găzduiască o vreme ; și cînd, spre bucuria prietenei ei, Fleda se întoarse la Londra, acea doamnă o conduse la gară și o lansă pe drumul ei. *Morning Post* tocmai sosise cînd ele plecau de acasă, și doamna Gereth îl luă cu ea ca să-l dea călătoarei, care în viața ei nu cheltuia un ban pe ziare. Pe peron totuși, după ce biletul tinerei a fost controlat, bagajele etichetate și ea se așezase la locul ei, doamna Gereth deschise ziarul la geamul vagonului, exclamînd ca de obicei, după ce îl examinase timp de cîteva clipe : „Nimic — nimic — nimic : e cum îți ziceam !“ Fiecare zi în care nu se anunța nimic era ca un cui bătut în sicriul căsătoriei. După cîteva momente trenul se puse în mișcare, dar, alergînd în dreptul lui, în vreme ce Fleda se apleca enigmatică peste geam, doamna Gereth o prinse de mînă și privi în sus spre ea, cu ochii ei minunați.

„Numai să-ți dai drumul, scumpa mea — numai să-ți dai drumul !“

CAPITOLUL 13

CĂ NU DOREA SĂ PUNĂ NICI O ÎNTREBARE, doamna Gereth o dovedi cu rigurozitate, ţinîndu-şi gura închisă după ce Fleda plecă la Londra. Nici o scrisoare nu sosi de la Ricks la Kensington, şi Fleda, neavînd nimic de comunicat care să fie pe placul vreuneia din părţi, se feri să pornească o corespondenţă. Dacă inima nu i-ar fi fost atît de împovărată, s-ar fi amuzat văzînd, datorită reticenţei de la Ricks, cît de lungă era sfoara care îi îngăduia să se mişte. Veşti bune pentru prietena ei nu avea decît, poate, în sensul că tăcerea ei nu aducea veşti rele. Nu era încă în situaţia să-i scrie că „i-o luase înainte"; dar nici nu strînsese material pe baza căruia să anunţe că Mona îşi ţinea strîns prada. Nu se slujise de arta scrisului, atît de mult elogiată de doamna Gereth, pentru a stîrni ecouri la Waterbath ; se abţinuse cu asiduitate să se intereseze ce anume se spunea, se sugera sau se presupunea pe meleaguri mai apropiate sau mai îndepărtate. Cheltui doar în fiecare dimineaţă cîte un bănuţ pe *Morning Post ;* văzu doar, cu fiecare ocazie, că acea foaie inspirată nu avea nimic de comunicat nici despre iminenţa unei anume căsătorii, şi nici despre abandonarea proiectului. Era totodată evident că, în aceste ocazii, doamna Gereth mai mult triumfa decît tremura şi, asemenea triumfuri tot repetîndu-se, pe viitor nu va mai tremura deloc. Ceea ce reieşea însă cel mai clar era că avusese o idee excepţională cu privire la împrejurările care ar favoriza-o pe Fleda, în cazul că ar fi dispusă să i-o ia lui Owen înainte. Fleda îşi dădu seama că aceste împrejurări ar fi deosebit de prielnice intervenţiei sale ; recunoscu pe dată în sinea ei importanţa lor. Unul din efectele intimităţii cu doamna Gereth era că pierduse complet sentimentul intimităţii cu oricine altcineva. Doamna de la Ricks crease un deşert în jurul ei, stăpînind-o şi absorbind-o atît de mult, încît oricine altcineva dispăruse. Nu fusese ea admonestată, cu luni înainte, că oamenii considerau că o pierduseră şi se împăcaseră în general cu această absenţă ? Situaţia ei actuală în marele şi insen-

sibilul oraş se definea drept obscură ; îl privea, în orice caz, cu ochi ce căutau bănuitori semnele acestei lecţii. Nici nu trimitea şi nici nu primea scrisori ; nu-şi îngăduia să amintească unor persoane anumite lucruri şi nici nu bătea la uşi ; rătăcea prin pustietate sau cultiva forme timide ale acelei „arte casnice“ căreia îi purtase respect înainte de a gusta din pomul amar al cunoaşterii. Planul ei era să tacă chitic şi, cînd eşua în încercarea de a uita de sine în suburbia searbădă, se simţea ca o muscă singuratică tîrîndu-se peste o hartă prăfoasă.

De unde ştiuse doamna Gereth că, dacă va hotărî să fie „netrebnică“ (astfel se exprima Fleda), tot ceea ce se va întîmpla îi va fi spre ajutor — mai ales faptul că sărmanul ei tată, după dejun, se îndrepta tremurînd din toate mădularele spre club, părînd de şaptezeci de ani cînd el avea de fapt cincizeci şi şapte, şi lăsînd-o complet singură cît era ziua de lungă ? El se întorcea pe la miezul nopţii, privind-o foarte aspru şi fără a risca să spună prea mult — făcînd-o doar să simtă prin aluzii inimitabile că prezenţa familiei lui îl obliga să-şi schimbe toate orele. În salonaşul comun, Fleda se afla în compania obiectelor pe care tatăl ei ţinea mereu să spună că el le colecţionase — obiecte ponosite şi ciobite care n-o impresionau defel pe fiică-sa : sticle de brandy şi cutii vechi de chibrituri, calendare şi manuale vechi, amestecate cu un sortiment de ştergătoare de peniţe şi scrumiere achiziţionate la bazare de duzină. Era inconştient cu candoare de acea latură a naturii Fledei pe care doamna Gereth o îndrăgise atîta şi îl auzise adesea spunînd că tare şi-ar fi dorit să aibă şi ea o preocupare ieşită din comun. De ce nu încerca să colecţioneze ceva ? — indiferent ce. Îşi va da seama că aceasta conferea vieţii un sens nou, şi existau nenumărate mici curiozităţi de care se putea foarte bine ocupa. Era convins că avea gust pentru lucruri rafinate, gust pe care din nefericire copiii săi nu-l moşteniseră. Aceasta arăta cît de sumară era cunoştinţa dintre ei şi tatăl lor, fapt care, înţelese acum Fleda foarte clar, nu putea decît să-l facă să se întrebe ce boroboaţă o fi făcut ea de se afla acolo. Şi fiindcă ea însăşi îşi repeta tocmai această întrebare, nu era în situaţia de a clarifica misterul. N-ar fi putut să dea un nume misiunii ei în oraş,

sau s-o explice, decît prin aceea că trebuia să plece de la Ricks. Totul era foarte provizoriu, dar ce se va întîmpla după aceea ? Nimic nu putea să se întîmple decît o stare de și mai adîncă neliniște. Nu avea nici casă, și nici o perspectivă — nimic pe lume decît sentimentul chinuitor al așteptării.

Avea bineînțeles o datorie — datoria ei către Owen — o acțiune fermă, reafirmată după vizita ei la Ricks, cu iscălitură și pecete proprie ; dar sentimentul posesiunii nu avea nimic de a face cu asta ; sălășluia în sufletul ei doar o groaznică senzație de privațiune. Părăsise definitiv aripa ocrotitoare a doamnei Gereth ; iar acum, că se afla printre ștergătoare de penițe și scrumiere, sufletul îi era pustiit, la gîndul întregii frumuseți pe care o repudiase, de scurte și vijelioase accese de disperare. Dacă prietena ei va păstra într-adevăr comorile, nu se va mai întoarce nicodată la ea. Dacă prietena ei, pe de altă parte, se va despărți de ele, la ce oare să se mai întoarcă ? Se cutremură cînd și-o închipui pe stăpîna de la Ricks rămînînd, cum era vorba în popor, doar cu hainele de pe ea ; o asemenea imagine nu se putea compara cu nimic altceva decît cu ideea ei despre Maria Antoaneta la Conciergerie, sau poate cu viziunea vreunei păsări tropicale, vietate de junglă fierbinte și încîlcită, lăsată să-și ducă zilele pe meleaguri sterpe, înghețate. Putea s-o vadă într-adevăr cu ochii minții pe doamna Gereth doar în ambianța ei densă, plină de culoare ; era nevoie de întreaga lumină a comorilor ei, pentru ca să devină concretă și distinctă. Îi apăru o clipă în vreo casă obișnuită, cu înfățișare uscățivă și nefirească; apoi dispăru, înghițită parcă de nisipuri mișcătoare. Fleda se pierdu în închipuirea bogată despre felul în care, dacă *ea* ar fi stăpînă la Poynton, i-ar oferi acolo un cămin întreg ca reședință augustei regine-mame. S-ar întoarce atunci din campania ei cu eșalonul de bagaje și cu prada de război, iar palatul și-ar deschide obloanele, și holurile s-ar umple iar de strălucirea dimineții. În cazul unei capitulări, sărmana femeie n-ar mai fi în stare niciodată să colecționeze : era acum prea vîrstnică și prea lipsită de bani, vremurile se schimbaseră, iar lucrurile de valoare erau extraordinar de scumpe. O capitulare, totuși, în fața oricărei nurori, în afară doar de o ființă ciudată ca Mona,

nu trebuia să fie o abdicare de fapt ; orice altă fată destul de drăguţă, pe care Owen ar fi luat-o de soţie, ar fi fost într-adevăr bucuroasă să aibă, pentru muzeu, un custode ca un adevărat catalog ambulant, înţelegînd ca nimeni altul în întreaga Anglie igiena şi temperamentul pieselor rare. O fată destul de drăguţă ar fi fost o mare parte din timp plecată şi ar fi considerat, în asemenea ocazii, că era o binefacere s-o ştie pe doamna Gereth la postul ei.

Fleda recunoscuse din primele zile că, deşi n-ar fi vrut pentru nimic în lume să-l anunţe pe Owen unde se afla, se cuvenea totuşi să-i dea un semn de viaţă : ar fi şi urît, şi semn de slăbiciune, să se eschiveze de la această amabilitate, doar din pricină că doamna Gereth agăţase de ea un clopoţel. Existenţa unei relaţii sincere cu el era doar superficial discreditată : se cuvenea, spre liniştea lui, să-i trimită un cuvînt de îmbărbătare. Astfel judecă ea în repetate rînduri, dar tot de atîtea ori amîna să-i scrie : dacă planul ei general era să tacă chitic, o întrevedere ca aceea de la Ricks ar fi o ciudată contribuţie la acel ideal. De aceea, avînd o preferinţă confuză pentru practică în locul teoriei, lăsa să treacă zilele ; simţi că nimic nu era atît de imperativ ca faptul de a cîştiga timp preţios. Nu va fi posibil să rămînă definitiv la tatăl ei, dar acum putea măcar să se bucure de binefacerea de a-şi vedea sora măritată. Căsnicia lui Maggie fusese făurită împrejurul unei mici odăi libere. Ascunsă în această încăpere, ea ar putea să încerce din nou să picteze şi, instigată de recunoscătoarea Maggie — căci Maggie cel puţin era recunoscătoare — putea încerca să-şi plaseze tablourile. Nu mai pusese mîna pe penel de la vizita pe care o făcuse la Waterbath, unde mîzgălelile celor de acolo o puseseră foarte mult în gardă. La Poynton fusese imposibil să mai facă ceva : nici o artă activă nu putea să înflorească în locul acela, care predispunea doar la contemplaţie budistă. Îi răpise stăpînei lui absolut orice înzestrări secundare ; mîinile nu-i erau mînjite nici cu cerneală, nici cu acuarele. În apropierea locuinţei de acum a Fledei, se afla prăvălioara unui om care monta şi înrăma tablouri, oferind totodată cu modestie materiale pentru pictură. Fleda se oprea uneori în faţa ei, ca să se uite la cîteva încercări timide, cărora vitrina îmbîcsită le făcea publicitate, mici studii

așezate acolo pentru vînzare, ca niște semne de avertizare pentru o tînără fără avere și fără talent. Vreo tînără ca și ea ajunsă la ananghie le adusese pentru a fi vîndute ; vreo tînără ca și ea trecuse și iar trecuse pe acolo, la fel de neajutorată ca și ea, ca să vadă dacă cineva catadicsea să le cumpere. Nu fuseseră, și nu vor fi niciodată cumpărate ; totuși, depășeau categoric producțiile altor tinere domnișoare. Pentru Fleda era o chestiune de disciplină să tragă din cînd în cînd învățăminte de la aceste creații ; în plus, cînd pleca de acasă, trebuia să caute motive de îndată ce ieșea din casă. Singurul loc unde le afla erau vitrinele. O făceau să se simtă ca o servitoare care își avea „după-amiaza“ liberă, dar asta n-avea importanță : poate că într-o bună zi va semăna și mai mult cu o astfel de persoană. Situația se prelungi astfel timp de două săptămîni, la capătul cărora starea aceasta de spirit a fost pe neașteptate risipită. Se oprise ca de obicei în fața micilor tablouri; apoi, cînd dădu să plece, se pomeni față în față cu Owen Gereth.

La vederea lui, două valuri proaspete trecură iute prin inima ei, unul imediat după celălalt. Primul a fost impresia imediată că această întîlnire nu era o simplă întîmplare ; al doilea, conștiința la fel de promptă că cel mai potrivit loc al întîlnirii era pe stradă. Ea știu, înainte ca el să-i spună, că trecuse pe la ea pe acasă ; iar lucrul următor pe care îl știu era că Owen primise unele vești de la mama lui. Fleda pricepu toate acestea, în vreme ce el îi spunea zîmbind :

„Te-am văzut doar din spate, dar am fost sigur că erai dumneata. Eram peste drum. Am fost la dumneata acasă.“

„Cum de știi unde locuiesc ?“ întrebă Fleda.

„Asta-i bună !“ rîse el. „Cum de nu m-ai anunțat că ești aici ?“

Auzindu-l, Fleda socoti că era mai bine să rîdă și ea.

„Din moment ce nu te-am anunțat, de ce-ai venit ?“

„Nu mă lua așa !“ exclamă Owen. „Să nu mă necăjești și mai tare. De ce oare nu mi-ai spus ? Am venit fiindcă am dorit neapărat să te văd.“ Ezită, apoi adăugă : „Am aflat de la mama : mi-a scris, închipuiește-ți !“

Rămăseseră în locul unde s-au întîlnit. Intuiția Fledei îi dicta să-l țină acolo ; cu atît mai mult cu cît își închipuia că Owen era sigur că vor porni fără întîrziere spre ușa ei. Avea acum altă expresie : arăta mai puțin tulburat și nenorocit decît atunci cînd s-au întîlnit la Ricks, ca și cum și-ar fi recăpătat prospețimea. Dar poate că ei i se părea astfel, deoarece aproape că nu-l văzuse încă în formă londoneză, cum s-ar fi exprimat el — „dichisit", așa cum se dichisea cînd venea la oraș. La țară, înfierbîntat după vînătoare și stropit cu noroi, avea întotdeauna ceva din pitorescul unui țăran în costum național. Acest costum, așa cum îl purta Owen, se schimba de la o zi la alta ; era la fel de abundent ca garderoba unui actor ; dar întotdeauna îi sugera glia și vremea, gardurile vii și șanțurile, animalele și păsările. În anumite zile, avea impresia că este întreaga natură într-o pereche de cizme. Era însă neschimbat, deși se îmbrăcase cu rafinament, strălucea și era splendid — deși avea o pălărie înaltă și mănuși deschise la culoare, tivite cu negru, și o umbrelă de forma unei lănci ; părea, hotărî ea foarte curînd, într-adevăr mai chipeș, și acest fapt la rîndu-i — niciodată nu se putea gîndi la el, sau chiar la alte lucruri, fără să apeleze la vocabularul lui — te făcea pur și simplu praf. Da, acesta era deocamdată, în vreme ce el o privea, marele fapt al situației lor — farmecul lui te făcea pur și simplu praf. Încercă să-și stăpînească tremurul din glas, provocat de această impresie, în timp ce îi spunea cu o mirare exagerată :

„Ai reluat deci legătura cu ea ?"

„Ea a fost aceea care a reluat-o. Am primit scrisoarea ei azi dimineață. Mi-a spus că ești aici și că ținea s-o știu. N-a scris prea multe ; mi-a dat doar adresa dumitale. I-am răspuns : Îți mulțumesc din suflet. Voi merge chiar azi. După cum vezi, corespondăm *iarăși*. Am înțeles însă că ai avea ceva să-mi spui din partea ei, așa-i ? Dar dacă e așa, de ce oare nu mi-ai comunicat ?" Nu așteptă răspuns, căci avea atîtea de zis : „Mai adineaori am aflat, la dumneata acasă, de cît timp ești aici. N-ai știut în tot acest interval că eu număram orele ? Ți-am lăsat vorbă — că mă voi întoarce la șase. Dar îmi pare grozav de bine că te-am găsit mult mai devreme. Doar nu vrei să-mi spui

că nu te duceai acasă !" exclamă el dezamăgit. „Tînăra de acolo mi-a spus că ai plecat devreme."

„Sînt de foarte puţin timp prin oraş," zise Fleda, care se codea cu scopul de a-i complica lui situaţia. Strada i-o va complica, neîndoielnic ; putea să se bizuie pe stradă. Îşi zise însă la timp că, dacă i-ar mărturisi că îi era teamă să-l lase în casă, i-ar produce mai degrabă o impresie a facilităţii. În clipele următoare păşea alături de Owen, lăsîndu-l pe el să aleagă drumul spre casă, că la urma urmelor nu era poate o lovitură atît de neaşteptată faptul că se afla la Londra de mai mult timp, fără să-i fi dat lui de ştire. Ar fi dorit ca el să simtă că ea se comporta absolut natural, dar în situaţia de acum nu exista nici o naturaleţe. Cu toate acestea pe treptele casei, deşi avea cheia, sună la uşă ; şi în vreme ce aşteptau împreună, ea îşi întoarse faţa şi privi direct în adîncurile a ceea ce intenţionase doamna Gereth cînd îl anunţase. Doamna Gereth săvîrşise un lucru perfid, monstruos, şi Fleda se întrebă dacă scrisoarea ei conţinea numai ceea ce spusese Owen.

CAPITOLUL 14

CÎND OWEN ŞI FLEDA INTRARĂ ÎN MICA LOCUINŢĂ a tatălui ei şi, printre sticle de brandy şi ştergătoare de peniţe, încă şi mai deconcertaţi şi separaţi, fata — pentru a-şi găsi o îndeletnicire, deşi în felul acesta l-ar îndemna să mai rămînă — porunci să se pregătească ceaiul, el îi puse scrisoarea în faţă, de parcă i-ar fi ghicit gîndul.

„Mai este şi acum pornită — imaginează-ţi !"

Îi înmînă bileţelul pe care îl scosese din buzunar şi din plic. „Fleda Vetch", scria ea, „se află pe Raphael Road la nr. 10, West Kensington. Du-te s-o vezi şi încearcă şi tu, pentru numele Domnului, să fii puţin mai isteţ." Cînd, restituindu-i-o, îi examină o clipă faţa, ea înţelese că îmbujorarea lui se datora faptului că ea citise aluzia doamnei Gereth la lipsa lui de agerime. Fleda ştia la ce se făcea aluzie şi, observînd aerul lui patetic după ce primise acest

bobîrnac, cu toate că îi apărea în același timp impunător, distins și amabil, își dădu seama că nici ea nu se pricepea să-și ascundă gîndurile. Timp de un minut nu zise nimic, supărată că i se jucase o festă. Era o festă, deoarece Fleda considera că încheiaseră un acord ; iar festa consta în aceea că doamna Gereth încălcase înțelegerea dintre ele în spirit, deși i se conformase în literă. Sub amenințarea fetei că va urma o despărțire definitivă, îi fusese teamă să-i folosească secretul, deși ardea de nerăbdare s-o facă ; dar în aceste zile de separație, își luă inima în dinți încercînd o trădare indirectă. Fleda chibzui asupra ezitărilor doamnei Gereth, și pornirea căreia îi dădu în cele din urmă ascultare și pe care continua temporizare de la Waterbath o încurajase, o făcu să devină irezistibilă. Dacă prin manevra ei cutezătoare nu numise lucrul ascuns, numise totuși ascunzătoarea. În timp ce cugeta la acest rău, buzele Fledei se închiseră strîns : îi era teamă că își agrava situația printr-o exclamație care îl va face pe Owen să-și ciulească urechile. Însă un efort mare, rapid, o ajută să evite primejdia ; stăpînită de ideea permanentă de a-și păstra cumpătul și înăbușind o frămîntare vizibilă, ajunse să-și poată alege vorbele. Între timp el exclamase, cu un rîs jenat :

„Strașnică afacere pentru mine, domnișoară Vetch, nu-i așa ?

„Știi prea bine că mama dumitale e tare șireată," zise Fleda.

„Cred că pot să înțeleg destul de bine, cînd știu ce este de înțeles", declară tînărul. „Dar dumneata, nu te supăra, m-ai ținut în beznă. Am așteptat, și am tot așteptat ; atît de multe lucruri depindeau de veștile dumitale. Dacă ai lucrat pentru mine, mi se pare că efortul a rămas nerăsplătit. Ea nu poate să spună ce are de gînd, într-un fel sau altul ? Habar n-am cum stau, să știi. N-am aflat de la dumneata, de cînd te-am întîlnit acolo, nici măcar cum stă *ea*. Mi-ai scris să am răbdare, și pe cuvîntul meu că am avut. Dar teamă îmi este că nu-ți dai seama nici dumneata pentru ce să am răbdare. La Waterbath — nu știi oare ? — trebuie să răspund și să dau seama pentru blestematele acelea de lucruri. Mona mă privește și așteaptă,

iar eu, pe onoarea mea, te privesc pe dumneata şi fac acelaşi lucru."

Fleda cîştigă o mai mare încredere în sine pe măsură ce el continua ; era atît de clar că izbutise să nu-i strecoare în minte scînteia care putea să producă licărul de inteligenţă invocat de mama lui. Dar, cu toată această subtilă asigurare, se înfioră cînd, după o pauză imploratoare, el continuă :

„Sper că, la urma urmei, nu-mi ascunzi nimic."

Venindu-i în minte tot ceea ce ea îi ascundea, o asemenea speranţă nu putea decît s-o înfricoşeze ; dar era gata să dea explicaţii, în măsura în care simţea că el nu era receptiv la ele. Servitoarea cam şleampătă intră cu serviciul de ceai, iar Fleda, mutînd diverse obiecte, era bucuroasă să-şi găsească de lucru, făcîndu-le loc pe una din mese.

„Am încercat s-o înfrîng pe mama dumitale, fiindcă mi se părea că am unele şanse. De aceea te-am lăsat să aştepţi. E prea mîndră pentru ca să vireze brusc, dar cred că nu exagerez cînd afirm că am avut o influenţă asupra ei."

Deşi comandase ceaiul, nu-l invită să se aşeze ; ea însăşi rămase în picioare, înadins. El începu să umble de colocolo pe lîngă fereastra care dădea în Raphael Road ; ea rămase în partea opusă a odăii ; slujnicuţa sfrijită, căscînd ochii la frumosul domn şi aducînd, fie din nerozie fie din viclenie, doar cîte un obiect, făcea curse între tava cu ceaiul şi uşa deschisă.

„Chiar aşa de tare ai strîns-o cu uşa ?" întrebă Owen.

„I-am explicat pe larg situaţia dumitale şi i-am înfăţişat, cu mai multă tărie decît i-ar fi plăcut, ceea ce mi s-a părut că este datoria ei."

Owen aşteptă puţin.

„Şi, după ce ai făcut asta, ai plecat ?"

Fleda simţi nevoia stringentă de a prezenta motivul plecării ei ; dar deocamdată zise doar cu sinceritate voioasă :

„Am plecat."

Owen din nou o privi în tăcere.

„Credeam că te-ai dus să stai mai multe luni la ea."

„Ei bine", răspunse Fleda, „n-am putut să rămîn. Nu mi-a plăcut deloc — n-am putut suporta", continuă ea. „În mijlocul acelor trofee de la Poynton, să trăiesc alături de ele, să le ating, să le folosesc, mă simţeam de parcă aş fi susţinut-o pe doamna Gereth. Şi cum nu eram deloc părtaşă, fiindcă detest ceea ce a făcut, nu voiam să fiu, nici măcar să par — cum li se zice oamenilor acestora ? — o tăinuitoare."

Exista ceva ce ea ascundea cu atîta putere, încît bucuria de a exprima celelalte lucruri era dublă. Simţi nevoia acută de a-i face cunoscut întregul adevăr. Într-o anumită privinţă îl înşelase, şi într-o altă privinţă o înşelase şi pe doamna Gereth, dar neplăcerea de a înşela o simţi doar acum din plin. Îşi găsi de lucru cu ceaiul şi, pentru a prelungi ocupaţia, strînse de pe masă toate lucrurile, ca să aşeze apoi ceştile şi farfurioarele ordinare ale serviciului de ceai. Îşi dădu seama că producea mai degrabă dezordine decît simetrie, şi se simţi în acelaşi timp stăpînită de o puternică emoţie. Owen încercă s-o ajute la ceva, dar încurcă lucrurile şi mai rău.

„Motivul pentru care nu ţi-am scris," continuă ea, „a fost că speram să am mai multe veşti de la Ricks. Am aşteptat de pe o zi pe alta."

„Dar n-ai nici o veste ?"

„Nici una."

„Atunci, după cîte înţeleg", zise Owen, „dumneata şi mămica de fapt v-aţi certat. Şi ai făcut-o — dumneata personal, vreau să zic — pentru *mine*."

„A nu, nu ne-am certat deloc !" Apoi, cu un zîmbet : „Am fost doar în dezacord."

„Aţi fost prea mult în dezacord !" rîse şi Owen la rîndul lui.

Fleda, cu obiectele oribile de ceramică şi colecţiile tatălui ei, putea să-şi închipuie că aceste piese, în percepţia musafirului ei mai mult decît într-a ei însăşi, măsurau lungimea depărtării de Poynton şi Ricks ; îşi dădu seama totodată că înaltele ei criterii îi erau destul de clare şi lui Owen în simplitatea lui, pentru a-l face să reflecteze că West Kensington însemna o teribilă decădere. Decăzuse, pentru că acţionase în favoarea lui. Îi părea cu atît mai

bine dacă el se convingea singur că ea *acționase*, deoarece prețul atitudinii ei, în ochii lui, reieșea de la sine.

„După cîte se pare“, exclamă el, „ai avut o ceartă cu ea, și totuși n-ai reușit s-o clintești.“

Fleda rămase o clipă pe gînduri ; era stăpînită de impresia că, lăsînd la o parte ajutorul ei firav, el își vedea calea mai clar decît o văzuse la Ricks. Se putea să aibă în vedere multe lucruri ; dar dacă acele multe lucruri însemnau, la rîndul lor, unul singur ?

„Dificultatea este, înțelegi, că ea de fapt nu pricepe care este situația dumitale.“ Fleda șovăi, și adăugă : „Nu înțelege pentru ce n-a avut încă loc căsătoria.“

Owen privi în gol.

„Ei, pentru motivul pe care ți l-am spus : că Mona nu mai face nici un pas pînă ce mama nu cedează. Totul trebuie să fie acolo. Înțelege, te rog, totul *a fost* acolo în ziua vizitei fatale.“

„Da, am înțeles asta de la dumneata la Ricks“, zise Fleda. „Dar nu i-am repetat-o mamei dumitale.“

Nu-i plăcuse, la Ricks, să discute cu el despre Mona, dar acum scrupulele erau spulberate. Dacă el putea să spună că vizita Monei fusese fatală, ea cel puțin nu trebuia să pretindă că observă aceasta. Conta foarte mult faptul că ea încercase să-l ajute, și dăduse greș : pentru a-i insufla încredere în serviciile ei, trebuia să-i înfățișeze toate motivele, cu excepția unuia. Trebuia să-i prezinte, cu alte cuvinte, făcînd omisiunea respectivă, toate motivele doamnei Gereth.

„Poți să vezi foarte ușor că, deoarece căsătoria dumitale nu-i este pe plac, orice fapt care ar putea s-o facă mai puțin sigură lucrează în favoarea ei. Fără să-i fi spus ceva, ea are bănuieli și păreri sugerate doar de amînarea căsătoriei. De aceea nu mi s-a părut potrivit să le accentuez și eu. Refuzînd să-ți dea ascultare o vreme destul de îndelungată, crede că poate să pună capăt logodnei. Dacă Mona așteaptă, crede că pînă la urmă poate să epuizeze răbdarea Monei.“

Și Fleda, cinstit vorbind, consideră că acest fapt era destul de limpede.

Tînărul, urmărind-o cu atenție, părea să creadă la fel.

„Adevărul este“, declară el prompt, „că pînă la urmă a epuizat într-adevăr răbdarea Monei.“

Rosti vorbele acestea cu o ciudată nuanță de ilaritate.

Surprinsă de ceea ce auzise, Fleda rămase o clipă cu ochii ațintiți asupra lui. „Căsătoria deci nu va mai avea loc ?“

Owen răspunse pe un ton disperat și totuși voios :

„Știe doar Dumnezeu, domnișoară Vetch, unde sau cînd sau cum este căsătoria mea ! Dacă nu este „contramandată“, categoric că, așa cum stau lucrurile, nici nu e pe cale să aibă loc. N-am văzut-o pe Mona de zece zile și de o săptămînă n-am mai primit vești de la ea. Obișnuia să-mi scrie săptămînal, nu știi ? Nu se urnește din Waterbath, iar eu nu m-am urnit din oraș.“ Apoi izbucni pe neașteptate : „Dacă ea mă lasă baltă, mama renunță ?“

Fleda, auzind aceasta, simți că eroismul îi era pus la grea încercare — simți că, spunîndu-i adevărul, va ridica o mînă pentru a-i da la o parte piedica. Știind că un asemenea gest îl va scăpa probabil definitiv de Mona, putea ea să cedeze ideii de a-i mai oferi toate șansele la care era îndreptățită ? Acea idee era eroică, dar amintindu-i Fledei de locul pe care îl deținuse în planul ei, îi amintea și de pretențiile nu mai puțin presante ale adevărului. Ah, adevărul — exista o limită a impunității cînd jonglai cu el ! Nu trebuia mai ales să-și aducă aminte că Owen avea dreptul la proprietatea lui și că ea jurase să-l susțină în efortul de a o recăpăta ? Cum îl susținea dacă îi ascundea singura modalitate sigură de a o recăpăta ? O clipă, care i se păru cea mai lungă din viață, chibzui.

„Da“, zise în cele din urmă, „dacă se contramandează căsătoria, va renunța la tot ceea ce a luat.“

„Tocmai asta o face pe Mona să ezite !“ exclamă cu sinceritate Owen. „Vreau să spun, posibilitatea ca eu să recapăt lucrurile numai dacă ea renunță la mine.“

Fleda rămase pe gînduri.

„Adică o face să ezite să te păstreze — nu să ezite să renunțe la dumneata ?“

Owen păru puțin încurcat.

„Nu vede ce rost are să persiste de vreme ce eu n-am luat încă măsuri juridice. Ține morțiș la asta și e teribil de dezamăgită că n-o fac. Zice că e singurul procedeu

nimerit şi crede că mi-e frică să mă folosesc de el. Mi-a tot acordat timp. Zice că-i dau mămicii prea mult. Zice că sînt un bleg că-mi mai irosesc vremea. De aceea se cramponează cu atîta încăpăţînare, înţelegi ?"

„Nu înţeleg foarte clar. Fireşte că trebuie să-i dai ceea ce i-ai oferit ; fireşte că trebuie să-ţi respecţi promisiunea. În *această* privinţă nu trebuie să se facă nici o greşeală!" declară fata.

Zăpăceala lui Owen crescu vizibil.

„Crezi deci, aşa după cum crede şi ea, că *trebuie* să trimit poliţia la Ricks ?"

Observînd amestecul de silă şi dependenţă în starea lui de spirit, îşi dădu seama cît de puţin putea să-l ajute. Avea impresia că şi ea „îl lasă baltă".

„Nu, nu, încă nu !" zise ea, deşi nu avea de recomandat nici o altă cale mai nimerită. „Nu-ţi trece prin minte," întrebă după o clipă, „că dacă Mona, aşa cum spui, se retrage, s-ar putea să aibă, procedînd astfel, un motiv cu adevărat nobil ? Cunoaşte valoarea imensă a tuturor obiectelor deţinute de mama dumitale şi, pentru restituirea comorilor de la Poynton, e gata — asta trebuie să fie ! — să facă un sacrificiu. E vorba să sacrifice un legămînt pe care l-a făcut din inimă."

Owen fusese consternat cu cîteva clipe înainte, dar urmări această argumentare cu succes — un succes atît de instantaneu, încît îi dădu posibilitatea să declare hotărît :

„A, nu e genul ! Le vrea pentru ea," adăugă apoi ; „vrea să simtă că sînt ale ei ; puţin îi pasă dacă eu le am sau nu ! Şi, dacă nu poate să le aibă, nu mă vrea nici pe *mine.* Dacă nu poate să le aibă, nu mai vrea absolut nimic."

Vorbele lui erau categorice ; Fleda le sorbi înţelesul.

„Chiar atît de mult ţine la ele ?"

„Aşa se pare."

„Atît de mult, încît sînt *totul,* şi poate lăsa ca orice altceva să depindă în mod absolut de ele ?"

Owen chibzui asupra întrebării, de parcă şi-ar fi asumat responsabilitatea răspunsului. Dar răspunsul veni într-o clipă şi, după cîte observă Fleda, dintr-o bogăţie de amintiri.

„Nu le-a vrut în mod deosebit decît atunci cînd au părut să fie în pericol. Acum are o idee despre lucrurile acestea ; și cînd își vîră în cap o idee — ah, Doamne !"

Se întrerupse, făcu o pauză și privi în gol, de parcă și-ar fi dat seama că n-avea rost să mai vorbească : era pentru prima oară că Fleda îl auzea explicînd o problemă cu atîta fermitate, sau lansîndu-se în generalizări. Era uimitor, era înduioșător să-l vadă cum se poticnește, părînd doar pe jumătate capabil să ducă generalizarea pînă la capăt. Fata însă era în stare să completeze golul creat de el, în măsura în care dedusese, cu ocazia vizitei pe care o făcuse Mona la Poynton, ce s-ar întîmpla în cazul că ar avea loc accidentul spre care se îndreptau privirile lui acum. O văzuse acolo cu ochii ei pe logodnica lui Owen, vîrîndu-și în cap o idee.

„Ascultă, dă-mi puțin ceai, te rog !" schimbă el brusc vorba, pe un ton familiar.

Pregătirile ei migăloase rămăseseră în tot acest interval fără urmare și, rîzînd într-un fel care i se păru penibil, se grăbi să-l servească.

„E groaznic, după cum vezi," zise ea ; „n-avem lucruri mai de soi."

Îi oferi de asemenea pîine cu unt, din care el luă și ținînd ceașca și farfurioara pentru ceai în cealaltă mînă, începu să umble de colo pînă colo prin încăpere. Își turnă și ea o ceașcă, dar nu ca s-o bea ; după care, fără să vrea, începu să muște dintr-un mic biscuit rîncezit. Se miră că nu mai simțea, ca la Ricks, împotrivirea de a jongla, aruncînd de la unul la celălalt, numele sărmanei Mona ; și, sub această influență, reluă curînd :

„Să înțeleg deci că a vrut să se mărite cu dumneata fără să te iubească ?

Owen privi afară spre Raphael Road.

„Ține foarte mult la mine. Dar nu poate suporta încordarea."

„Ce fel de încordare ?"

„Încordarea acestei mizerabile situații."

„Întreaga situație este într-adevăr mizerabilă și pot să-mi închipui ce efecte a avut asupra ei," zise Fleda.

Musafirul se întoarse brusc spre ea.

„*Poți* într-adevăr ?" și în privirea lui se aprinse o lumină. „Poți să înțelegi că îi denaturează firea și că ajunge să mă facă pe mine de ocară ? Se poartă de parcă n-aș mai conta deloc pentru ea."

Fleda șovăi.

„O roade nedreptatea care i s-a făcut."

„Dar, mă rog, *eu* sînt acela care am comis nedreptatea ? Nu fac tot ce-mi stă în putere ca să rezolv lucrurile?"

Prin intonația acestei întrebări, supărarea lui față de Mona ajunse să semene o clipă cu o supărare față de Fleda; și această asemănare, la rîndu-i, o făcu pe tînăra noastră eroină să observe cît de frumos era el în timp ce vorbea, pentru prima dată în auzul ei, cu o astfel de înflăcărare, folosind de asemenea pentru prima oară un termen cum ar fi „a comite". În plus, revolta lui îi arăta și mai limpede cît de șubred era propriul ei ajutor.

„Da, ai fost fără cusur", zise ea. „Ai avut un rol cît se poate de ingrat. A trebuit să dai dovadă de tact și răbdare, cît și de fermitate față de mama dumitale, și le-ai avut pe toate cu prisosință. Eu sînt aceea care, fără să vreau, te-am înșelat. Nu te-am ajutat deloc să găsești remediul."

„Nu cumva ai încetat să ții la mine ?" întrebă Owen, fiind, evident, important pentru el să știe dacă ea justifica atitudinea Monei. „Vreau să spun, bineînțeles, dacă *ai ținut* la mine — dacă ai ținut, așa cum a ținut *ea* la mine," explică el.

Fleda înfruntă această întrebare destul timp pentru a recunoaște că, în stînjeneala ei, trebuia să-și afle refugiul imediat într-un ton superior :

„Aș putea să răspund mai bine dacă aș ști cît de bun ai fost cu ea. Ai fost într-adevăr bun cu ea ?" întrebă cît putu de simplu.

„Cum să nu, domnișoară Vetch !" declară Owen. „Am făcut absolut tot ce dorea. Am dat fuga la Ricks, după cum ai văzut, trecînd prin foc și sabie, și în ziua următoare m-am dus s-o văd la Waterbath."

În punctul acesta se opri, deși era exact momentul în care curiozitatea ei crescu. Fața lui își schimbă expresia în timp ce așeza pe masă ceașca de ceai goală.

„Dar la ce-mi foloseşte să-ţi spun aceste lucruri ? Bănuiesc că nu-mi poţi sugera altceva decît să-i cer avocatului meu să treacă la acţiune. Să-i cer să treacă la acţiune ?"

Fleda parcă nici nu auzea ce-i spune ; ceva nou îi veni deodată în minte.

„Cînd ai fost la Waterbath, după ce m-ai întîlnit pe mine", întrebă ea, „i-ai spus totul ?"

Owen încercă să priceapă.

„Totul ?"

„Că ai avut o lungă discuţie cu mine, fără s-o întîlneşti pe mama dumitale ?"

„A, da, i-am spus întocmai şi că ai fost extraordinar de binevoitoare, şi că am lăsat întreaga problemă pe seama dumitale."

Fleda nu zise nimic o clipă.

„Poate că asta nu i-a convenit," sugeră ea în cele din urmă.

„I-a displăcut teribil," adeveri Owen, cu o expresie ciudată a feţei.

„Teribil ?" îi scăpă de pe buze fetei, dar rostind cuvîntul, se înspăimîntă.

„Vroia să ştie ce drept aveai să te amesteci. A spus că nu eşti cinstită."

„Oh !" exclamă Fleda cu o tînguire prelungă ; apoi se controlă. „Înţeleg."

„Te-a vorbit de rău, iar eu te-am apărat. Te-a acuzat..."

Ea îl opri cu un gest.

„Nu-mi spune ce-a făcut !" Se îmbujorase pînă-n albul ochilor şi, în aceeaşi clipă, de parcă ar fi primit o lovitură drept în faţă, simţi cum îi dau lacrimile. Era o cădere bruscă în marele ei zbor, o lovitură dată încercării ei de a veghea asupra drepturilor Monei. Şi pe cînd ea îşi dădea aproape sufletul în încercarea aceasta, obiectul generozităţii ei o declarase „necinstită". Înţelese cum stau lucrurile şi, după cîteva clipe, reuşi să zîmbească. N-ar fi fost însă deloc mirată să afle că zîmbetul ei era ciudat.

„Adineaori spuneai că mama dumitale şi cu mine ne-am certat din pricina dumitale. Adevărul este că dumneata şi Mona v-aţi certat din pricina *mea*."

Owen şovăi, dar în cele din urmă dădu glas gîndului său :

„Mona, înţelege-mă şi nu te supăra că o spun, e geloasă."

„Înţeleg", zise Fleda. „Ei bine, şi eu cred că discuţiile noastre au părut cam ciudate."

„Au părut minunate şi au fost minunate. Ah, i-am spus ce fel de fiinţă eşti !" continuă tînărul.

„Asta, bineînţeles, n-a determinat-o să mă iubească mai mult."

„Nu, şi nici să mă iubească pe mine," zise Owen. „Dar ea, ştii, zice că mă iubeşte."

„Şi dumneata spui că o iubeşti ?"

„Nu spun nimic altceva — o spun tot timpul. Am spus-o mai deunăzi de zeci de ori."

Fleda nu găsi de cuviinţă să dea un răspuns imediat şi, înainte de a putea găsi unul, el îşi repetă întrebarea :

„Să-i spun avocatului să treacă la fapte ?"

Ea alungase din minte această soluţie, tocmai fiindcă văzuse în ea marea şansă a secretului ei. Dacă l-ar determina s-o adopte, ar putea să întindă mîna şi să-l ia pe Owen. Aceasta ar închide în faţa doamnei Gereth uşa deschisă a cedării : s-ar înverşura şi ar lupta, agitînd flamura unei apărări înflăcărate, eroice. Soluţia ar fi, evident, împotriva firii ei, dar procedura ar dura mai mult decît răbdarea Monei sau decît buna-cuviinţă a lui Owen. Rupînd logodna, el ar fi la largul său ; iar ea nu trebuia decît să apuce strîns şnurul care ar înălţa cortina, dezvăluind acea scenă.

„Îmi mărturiseşti că *spui* că o iubeşti, dar nu există nimic mai mult în afară de faptul că o spui ? N-ai spune că o iubeşti, nu-i aşa, dacă n-ar fi adevărat ? Ce s-a ales, într-o perioadă atît de scurtă, din sentimentele dumitale care te-au determinat să te logodeşti ?"

„Naiba ştie ce s-a ales, domnişoară Vetch !" exclamă Owen. „Se pare că totul s-a dus de rîpă cînd s-a ivit conflictul acesta îngrozitor."

Se afla acum chiar lîngă ea şi, în timp ce faţa îi era din nou luminată de mîngîierea acestor clipe, în ochii Fledei se oglindi toată povestea lui tristă.

„Pe măsură ce te-am văzut şi te-am observat mai bine, pe măsură ce te-am cunoscut mai îndeaproape, sentimen-

tele mele slăbeau — nu puteam altfel — față de orice și oricine altcineva. Aș fi dorit să te fi cunoscut mai devreme — știam că aș fi ținut la dumneata mai mult decît la oricine pe lume. Dar nu dumneata ai provocat schimbarea“, continuă el cu ardoare, „și eram cu totul hotărît să rămîn alături de Mona pînă la moarte. Ea singură a provocat schimbarea, pe onoarea mea, prin toanele ei, prin îmbufnarea ei, prin felul cum judecă lucrurile și prin ceea ce am avut eu de pătimit din toate astea. A distrus perspectivele noastre și fericirea noastră, crede-mă. Le-a distrus așa cum ar fi răsturnat cu piciorul masa aceea pentru ceai. Dorea să știe tot timpul ce se petrece între noi, între dumneata și mine ; și nu vroia să dea crezare asigurării mele solemne că nimic altceva nu se petrecea decît ceea ce s-ar fi putut petrece direct între mine și mămica. Zicea că o fată atît de drăguță ca dumneata era bună să-mi fie mămică ; și, dacă mă crezi, așa te și numea. Să mă ia naiba dacă n-am fost bun ! Nu ți-am suflat o vorbă, nu-i așa ? M-ai fi luat la zor dacă aș fi făcut-o, nu-i așa ? Chiar și așa mă iei la rost, după cîte mi se pare, nu ? Dar nu-mi pasă ce zici acum sau ce zice Mona și nu dau două parale pe ce-ar zice lumea : mi-a dat în cele din urmă, prin comportamentul ei afurisit, dreptul de a vorbi deschis, de a spune exact ceea ce simt în situația asta. Ceea ce simt eu, știi bine, este că ar fi mai bine să se termine totul. Mă întrebi dacă o iubesc și cred că e firesc s-o faci. Dar mă întrebi exact în momentul cînd doresc cu disperare să-ți spun că există o singură persoană pe lume pe care o iubesc *cu adevărat*, și că acea persoană...“

Aici Owen se întrerupse brusc, și Fleda se întrebă dacă din pricină că interceptase, prin ușa închisă, sunetul unor pași și voci pe scară. Ea însăși percepu acel sunet, cu mirare și o vagă neliniște ; nu era ora la care tatăl ei venea acasă și nu exista nici un motiv ca să aibă vreun musafir. Fu cuprinsă de o teamă care, după cîteva secunde, se accentuă : un musafir era la ușă ; musafirul nu putea fi decît doamna Gereth, care dorea să vadă mai îndeaproape consecințele scrisorii ei către Owen. Fleda își redobîndi stăpînirea de sine la gîndul că, dacă acesta era lucrul pe care îl urmărea doamna Gereth, îl va afla într-o formă cum nu se putea mai limpede. Pauza făcută de Owen a fost

o chestiune de moment, dar în acel moment tinerii noştri se priviră în ochi unul pe celălalt, atenţi totodată la murmurul unei conversaţii din hol, care se desluşea prin uşa închisă. Fleda dădu să curme situaţia, cînd Owen o opri, prinzînd-o de braţ. „Eşti în stare fără îndoială să ghiceşti", zise el cu vocea coborîtă şi strîngîndu-i braţul, o şoaptă şi o strîngere cum Fleda nu mai pomenise, „eşti în stare fără îndoială să ghiceşti care e singura persoană din lume pe care o iubesc ?"

Clanţa uşii se mişcă, şi Fleda avu timp doar să se smucească uşor :

„Mama dumitale !"

Uşa se deschise şi servitoarea cea şleampătă, strecurîndu-se în odaie, anunţă :

„Doamna Brigstock !"

CAPITOLUL 15

DOAMNA BRIGSTOCK, DIN PRAGUL UŞII, SE uită de la unul la celălalt ; apoi observară că privirile ei se aţintiseră asupra unui mic obiect care pînă atunci zăcuse neobservat pe covor. Era biscuitul din care, în vreme ce îl servea pe Owen cu ceai, Fleda ciugulise în neştire : îl aşezase imediat pe masă şi faptul ca după aceea, cu o mişcare repezită, îl măturase de acolo, era neîndoielnic un semn al agitaţiei care pusese stăpînire pe ea. Doamna Brigstock desluşi, dincolo de ceea ce sesiza ochiul, un înţeles mai adînc în acest fapt. Owen îl culese în orice caz, şi Fleda avu impresia că înlătura urmele unei scene pe care ziarele ar fi caracterizat-o drept palpitantă. Doamna Brigstock observă cu atenţie ceştile şi farfurioarele lăsate în dezordine pe masă şi semnele unui apogeu pe feţele preocupate ale tinerilor ei prieteni. Aceste elemente făceau din mica odaie un tablou viu al intimităţii. Un minut a durat simţămîntul de uşurarea al Fledei la descoperirea că musafira nu era doamna Gereth, şi un timp mai înde-

lungat impresia că exista ceva şi mai compromiţător în actuala apariţie. Îi încolţi în minte gîndul că doamna de la Ricks scrisese şi la Waterbath. Nu numai că doamna Brigstock n-o vizitase niciodată, dar Fleda nici nu şi-o putea închipui făcînd aşa ceva. Cu un an înainte, fata petrecuse o zi în casa ei, dar niciodată nu avusese impresia că pentru doamna Brigstock aceasta însemnase înnodarea unei prietenii. Nu locuise timp mai îndelungat în vreo altă casă în afara aceleia de la Poynton, unde predomina ideea că, într-un fel sau altul, se legase totuşi o prietenie. După uimirea din primele clipe, se repezi veselă spre musafiră, poftind-o înăuntru şi mirîndu-se cum de se ştia la Waterbath unde locuia ea. Nu-şi părăsise oare doamna Brigstock reşedinţa tocmai pentru a pune mîna pe părtaşa la fapta reprobabilă a doamnei Gereth ? În ce spirit acea mînă avea să coboare asupra ei, tînăra noastră încă nu ştia ; dar era în stare să se gîndească la zece lucruri în acelaşi timp — o capacitate care, chiar dacă situaţia prezentă ar fi luat o întorsătură foarte gravă, îi oferea un mare avantaj asupra unei persoane care avea nevoie de condiţii ideale pentru a se gîndi chiar şi la un singur lucru. Dar însăşi vibraţia aerului îi spunea că, indiferent în ce stare s-ar fi aflat iniţial doamna Brigstock, ea fusese puternic tulburată de prezenţa lui Owen. El însemnase categoric o surpriză : la multe se aşteptase din partea lui, dar nu să-l găsească acolo. La această realitate cugeta doamna Brigstock acum, într-o tăcere penibilă, după cum observă Fleda, în vreme ce, stîngace, se îndrepta, cu ajutor prietenesc, spre sofa şi se aşeza pe ea. Owen era probabil de prisos, era deplorabil : Fleda înţelesese şi acest aspect al situaţiei. Un alt aspect era acela că el o va admira, o va adora, exact în măsura în care ea îşi va dovedi cu graţie superioritatea. Fleda se simţi pentru prima oară liberă să-şi „dea drumul", după cum spusese doamna Gereth, şi era stăpînită de ideea că a-şi „da drumul" însemna acum să urmărească direct a-l impresiona pe Owen pînă la extaz, prin simplitatea şi tactul ei. Impresia ei era că el nu simţea o aversiune categorică faţă de mama Monei ; dar, în acelaşi timp, nu putea să nu intuiască faptul că nutrea o aversiune categorică faţă de fiica doamnei Brigstock. Mama Monei refuză ceaiul, refuză un loc mai bun, refuză

o pernă, refuză să-şi scoată eşarfa de pene : Fleda deduse că ea nu venise cu intenţia de a se purta glacial, dar că vocea camerei invadate în sine îi sugerase să se poarte astfel.

„Am trecut întîmplător," zise ea. „Mona a găsit ieri, pe undeva, invitaţia la nunta sorei dumitale, pe care ne-ai trimis-o, sau pe care tatăl dumitale a trimis-o, cu cîtăva vreme în urmă. N-am putut participa — ne-a fost imposibil ; dar fiindcă adresa era scrisă pe invitaţie, mi-am zis că s-ar putea să te găsesc aici."

„Îmi pare foarte bine că m-aţi găsit acasă," răspunse Fleda.

„Da, asta nu se întîmplă prea des, nu-i aşa ?" şi doamna Brigstock din nou îşi lăsă privirile să rătăcească prin cameră.

„A, m-am întors de la Ricks săptămîna trecută. Voi rămîne aici nici eu nu ştiu pînă cînd."

„Ne-am gîndit noi că te-ai întors. Ştiam, bineînţeles, că ai fost la Ricks. Dacă nu te găseam pe dumneata, probabil că l-aş fi găsit pe domnul Vetch," continuă doamna Brigstock.

„Regret că este plecat. E tot timpul plecat — cît e ziua de lungă."

Ochii rotunzi ai doamnei Brigstock se făcură şi mai rotunzi.

„Cît e ziua de lungă ?"

„Cît e ziua de lungă," zîmbi Fleda.

„Şi te lasă absolut singură ?"

„Mult mai singură, dar astăzi, după cum vedeţi, puţin şi cu domnul Gereth", şi fata se uită la Owen, ca să-l atragă şi pe el în conversaţie.

Pentru doamna Brigstock, el se aşezase imediat ; dar mişcarea aceasta nu corectase sumbra rigiditate care pusese stăpînire pe el, cînd dăduse cu ochii de ea. Înainte ca el să afle un răspuns la apelul ce-i fusese adresat, Fleda îşi îndreptă din nou atenţia spre musafiră.

„Există vreun motiv pentru care doriţi ca tata să treacă pe la dumneavoastră ?"

Doamna Brigstock recepţionă întrebarea de parcă nu s-ar fi putut răspunde fără o oarecare prudenţă ; după care Owen interveni, abătîndu-se uşor de la subiect :

„I-am scris Monei azi dimineaţă că domnişoara Vetch este în oraş ; dar cu siguranţă că scrisoarea nu sosise cînd aţi plecat de acasă."

„Nu, nu sosise. Eu o să rămîn şi peste noapte — am mai multe treburi de rezolvat." Apoi, uitîndu-se cu înţeles de la unul la celălalt, zise : „Mi se pare că v-am întrerupt conversaţia."

Vorbise fără vreun tîlc anume, ca şi cum ar fi constatat doar un fapt. Fleda încă nu fusese confruntată cu problema genului de persoană căruia îi aparţinea doamna Brigstock ; fusese confruntată numai cu problema dispreţului pe care doamna Gereth îl avea faţă de genul acela de persoană. Dar într-un fel ea nu aparţinea, cu adevărat, nici unui gen de persoană şi îşi dădu seama că doamna Gereth ar dispreţui-o mai mult decît oricînd dacă ar putea s-o vadă acum. Avea o faţă despre care nu puteai spune altceva decît că era trandafirie, şi o minte care se putea descrie numai dacă ai fi fost în stare s-o caracterizezi într-un mod similar. Şi deoarece natura nu colorase acest organ nici în verde, nici în albastru, nici în galben, nu exista nici un semn prin care să-l deosebeşti : o lua razna şi behăia ca o oaie nemarcată cu fierul roşu. Fleda simţi faţă de mintea aceasta mult din bunăvoinţa compasiunii, deoarece doamna Brigstock adusese cu ea mintea pentru a-i face un serviciu pe care îl socotea delicat. Fleda era gata să-i sară în ajutor să-şi realizeze intenţia, dacă ar fi putut să deducă ce anume vroia să facă. Dar deduse cu tot mai multă claritate că vroia să facă ceva diferit de ceea ce îşi propusese atunci cînd plecase de la Waterbath. Numai că nu exista nimic care să-i dea lămuriri mai exacte în felul cum continuă musafira ei.

„Probabil că eşti foarte ocupată. Cred că te-a acaparat cu totul conflictul acesta îngrozitor."

Fleda ezită întrucîtva.

„Conflictul acesta îngrozitor ?"

„În legătură cu obiectele din casă. Nu te ocupi dumneata de problema aceasta ?"

„Doamna Brigstock ştie cît de binevoitoare ai fost faţă de mine," zise Owen.

Păru atît de încurcat, încît se dădu într-adevăr de gol ; iar Fleda se pomeni oscilînd între speranţa că el îşi va lua

rămas bun şi dorinţa ca el să vadă tot ceea ce ocazia îi îngăduia să realizeze în folosul lui.

Îi explică doamnei Brigstock :

„Doamna Gereth m-a rugat acum cîteva zile la Ricks să-l întîlnesc anume din partea ei."

„Te-a mai rugat şi să-l întîlneşti anume aici în oraş ?"

Boneta odioasă a doamnei Brigstock părea să demonstreze un adevăr simplu ; iar Fleda era mai-mai să răspundă că aceasta fusese într-adevăr dorinţa doamnei Gereth. Dar se înfrînă şi, înainte de a putea spune altceva, Owen se adresă el musafirei :

„Am dorit neapărat s-o anunţ pe Mona că voi fi aici, înţelegeţi ? Tocmai asta i-am scris azi dimineaţă."

„Probabil că nu s-a îndoit nici o clipă că vei fi aici, dacă vei avea ocazia," replică doamna Brigstock. „Dacă scrisoarea dumitale ar fi sosit, m-ar fi avertizat că te găsesc aici la ceai. În cazul acesta, cu siguranţă că n-aş fi venit."

„Îmi pare bine, atunci, că n-a sosit. N-ar fi mai bine ca el să plece ?" întrebă Fleda.

Doamna Brigstock se uită la Owen şi chibzui : nimic nu se văzu pe faţa ei decît că deveni şi mai trandafirie.

„Aş dori să plece cu *mine.*" Nu era nici o ameninţare în tonul ei, dar era limpede că ştia ce vrea. Deoarece Owen nu răspunse, Fleda se uită la el ca să-l îndemne să consimtă ; apoi, de teamă că n-o va face, agravîndu-şi astfel situaţia, îşi asumă răspunderea de a declara că, neîndoielnic, el va fi foarte bucuros să-i îndeplinească această dorinţă. Dar abia termină ce avea de spus, că simţi imediat efectul negativ de intimitate pe care-l produseseră cuvintele ei : răspunsese în locul lui de parcă i-ar fi fost soţie. Doamna Brigstock continua să-l privească, ca şi cum n-ar fi observat nimic, şi se adresă Fledei :

„Nu l-am văzut de multă vreme — am anumite lucruri să-i spun."

„Şi eu am anumite lucruri să vă spun, doamnă Brigstock !" exclamă Owen.

Cu aceasta îşi luă pălăria, de parcă ar fi vrut să plece imediat.

Între timp musafira se întoarse spre Fleda.

„Ce are de gînd să facă doamna Gereth ?"

„Aţi venit ca să-mi puneţi întrebarea asta ?" întrebă Fleda.

„Asta, şi alte cîteva."

„Atunci, ar fi mai bine să-l lăsaţi pe domnul Gereth să plece şi să rămîneţi singură, pentru o vizită plăcută. Puteţi discuta cu el cînd doriţi, dar este prima oară că veniţi acasă la mine."

Acest apel produse, evident, un anumit efect ; doamna Brigstock avu o ezitare vizibilă.

„Nu pot să discut cu el cînd doresc," răspunse ea ; „n-a mai fost pe la noi de nu mai ştiu cîtă vreme. Dar există anumite lucruri care m-au adus aici."

„Nu sînt lucruri importante", afirmă Owen, deodată, spre surprinderea Fledei.

Nu ţinuse seama la început de dorinţa doamnei Brigstock de a-l lua de acolo : Fleda îşi dădu seama că, la baza acestei atitudini se găsea impulsul de a o susţine, de a nu părea că o abandonează. Dar brusc, cu sufletul plin de mîhnire, el realiză că ar abandona-o într-adevăr dacă ar lăsa-o la dispoziţia musafirei.

„Daţi-mi voie să spun, mă înţelegeţi, doamnă Brigstock, că nu cred că e cazul s-o luaţi la zor pentru ceva. E foarte frumos din partea ei că se interesează cît de cît de noi şi de ciorovăiala noastră oribilă. Dacă vreţi să discutaţi despre conflict, discutaţi cu *mine*", urmă el, emoţionat de ideea de a o apăra pe Fleda, de a-şi manifesta respectul faţă de ea. „Nu-mi place s-o supuneţi unui interogatoriu, înţelegeţi ? Este cum nu se poate mai corectă : *eu* am să vă spun totul despre ea !" declară el rîzînd surescitat. „Vă rog să veniţi cu mine şi s-o lăsaţi în pace."

Auzind acestea, doamna Brigstock se învioră deodată ; Fledei i se păru că avea o expresie cu totul neobişnuită. Se ridică drept în picioare, vădind o ciudată relaxare a întregii ei fiinţe şi a trăsăturilor feţei, cu excepţia gurii pe care o strînse într-un orificiu mic, înţepenit. Fleda se simţi chinuitor de împărţită : în străfundurile sufletului era bucuroasă, dar nu se cuvenea să pară că încurajează tonul de familiaritate cu care i se adresa Owen unei doamne ce fusese, şi poate mai era încă, pe cale să-i devină soacră. Ea îşi puse pe braţul doamnei Brigstock o mînă, încercînd

s-o calmeze. Doamna Brigstock însă exclamase, avînd o apărătoare atît de vajnică :

„El vorbeşte, pe cuvîntul meu, de parcă aş fi venit aici ca să te jignesc !"

Auzind aceasta, Fleda o apucă strîns şi rîse ; apoi se încumetă chiar să-i dea o delicată sărutare.

„Nu mi-e teamă deloc să rămîn singură cu dumneavoastră, fiindcă n-o să mă sfîşiaţi în bucăţi. O să răspund la absolut orice întrebare pe care mi-o veţi pune."

„Eu sînt cel potrivit să răspund la întrebările doamnei Brigstock", interveni iarăşi Owen, „şi sînt gata să le fac faţă."

Era mai ferm decît îl văzuse ea vreodată ; nici nu şi-ar fi închipuit că ar putea să fie atît de categoric.

„Dar doamna Brigstock este aici doar de cîteva minute. Ce fel de vizită e asta ?" exclamă Fleda.

„A durat destul de mult pentru scopul pe care l-am urmărit. Am vrut să aflu ceva, dar cred că acum am aflat."

„Aş putea să vă spun orice lucru pe care nu-l cunoaşteţi !" remarcă Owen, în vreme ce îşi netezea nervos pălăria cu mîneca hainei.

Fleda dorea acum foarte mult s-o reţină pe musafiră, dar îşi dădu seama că putea face aceasta numai cu riscul de a provoca din partea lui o nouă manifestare a atitudinii protectoare, pe care o exagera tocmai pentru că era primul lucru de cînd începuse să „ţină" la ea, pe care, la drept vorbind, putea să-l facă pentru ea. Nu era în interesul ei ca doamna Brigstock să fie încă şi mai frapată de acea bunăvoinţă.

„S-ar putea să existe lucruri pe care dumneavoastră le cunoaşteţi şi eu nu", îi zise ea imediat, zîmbind. „Dar am impresia că vă frămîntaţi sub influenţa unei grave erori."

Auzind acestea, doamna Brigstock o privi în ochi mai adînc şi mai implorator decît putea fi ea bănuită a fi în stare ; licărea în ochii ei dorinţa de a-i acorda o şansă. Owen însă rată imediat totul.

„Se prea poate ca doamna Brigstock să se afle în situaţia de care ai pomenit ; dar nu există om pe lume căruia

să-i fii datoare cu vreo explicaţie. Poate că eu datorez cuiva o explicaţie — cred că îi datorez ; dar dumneata nu !"

„Dar dacă există una pe care pot s-o dau fără nici o dificultate ?" întrebă Fleda. „Sînt sigură că este singura explicaţie pe care doamna Brigstock a venit s-o ceară, dacă are vreo intenţie de acest gen."

Din nou buna doamnă se uită neclintit la tînăra ei gazdă.

„Am venit, cred, Fleda, doar ca să te înduplec."

Fleda, cu faţa voioasă, ezită o clipă.

„Ca şi cum aş fi una din femeile pierdute dintr-o piesă de teatru ?"

Remarca a fost dezastruoasă. Doamna Brigstock, care nu observă voioşia fetei, consideră că Fleda îşi permitea din cale afară de mult. Întoarse capul, evitînd parcă o prezenţă care se dovedise supărătoare, şi Fleda avu impresia dezolantă că gluma ei, care avea un tîlc, fusese luată drept impertinenţă, sau cel puţin drept o manifestare de frivolitate. Aluzia ei era necuviincioasă, chiar dacă ea însăşi nu era ; emoţia doamnei Brigstock se simplifică : însemna în fond acelaşi lucru.

„Sînt gata," i se adresă lui Owen acea doamnă, blajină şi îndurerată. „Doresc foarte mult să-ţi vorbesc."

„Sînt cu totul la dispoziţia dumneavoastră", şi Owen îi întinse Fledei mîna. „La revedere, domnişoară Vetch. Sper să te revăd mîine."

Deschise uşa doamnei Brigstock, care trecu pieziş pe lîngă fată şi o salută băţos. Owen şi Fleda, cît timp el rămase la uşă, se priviră unul pe celălalt cu feţele întunecate, fără să-şi spună o vorbă. Se priviră încă o dată îndelung şi ea simţi că în ochii ei sălăşluia ceva ce nu fusese stins de întunecime, ceva ce el nu mai zărise pînă acum şi probabil nu va mai zări niciodată. El zăbovi destul de mult ca să absoarbă înţelesul din privirea ei — să-l absoarbă cu ochi înneguraţi în care mijeau zorii unei uimiri ; apoi plecă în urma doamnei Brigstock.

CAPITOLUL 16

OWEN ÎŞI EXPRIMASE SPERANŢA S-O VADĂ ÎN ziua următoare, însă Fledei îi veni uşor să reflecteze că el n-o va vedea dacă ea nu va fi acolo ca s-o vadă. Dacă îşi dorea ceva pe lume în acele clipe, era ca ziua următoare să nu semene cîtuşi de puţin cu ziua care tocmai s-a terminat. Prin urmare simţea nevoia să fie absentă : va pleca imediat la Maggie. Dădu fuga în seara aceea şi îi telegrafie surorii ei, iar dimineaţa plecă din Londra cu un tren timpuriu. Pentru pasul pe care îl făcu nu avea nevoie de un alt motiv în afara sentimentului că era necesar. Era o puternică necesitate personală ; vroia să interpună între ei doi ceva, şi nu putea să interpună decît distanţa, decît timpul. Dacă doamna Brigstock trebuia să stea de vorbă cu Owen, îi va oferi doamnei Brigstock acest prilej. A fi acolo, a fi în miezul lucrurilor era ceea ce nu dorea : fusese şi aşa în miezul lucrurilor mai mult decît îşi propusese vreodată să fie. În orice caz, renunţase la planul ei ; alt plan în afară de planul despărţirii nu avea acum. Îl va abandona pe Owen, va renunţa la nobila misiune de a-l ajuta să-şi recapete ceea ce îi aparţinea ; căci atunci cînd a purces la acea acţiune, n-a prevăzut că doamna Gereth o va zădărnici printr-o manevră atît de simplă. Scena din casa tatălui ei pusese capăt oricărei misiuni din partea ei, şi scena din casa tatălui fusese provocată de doamna Gereth. Owen trebuia acum, în orice caz, să acţioneze singur ; avea obligaţii de îndeplinit, satisfacţii de oferit, şi Fleda dorea din tot sufletul ca el să fie la înălţime. Nici nu ştiuse cîtă duioşie nutrea faţă de el pînă acum, cînd deveni conştientă de forţa năvalnică a dorinţei ei ca Owen să fie superior, să fie poate chiar sublim. Îşi dădea seama într-un fel obscur că superioritatea, caracterul sublim puteau la urma urmelor să nu fie fatale. Închise ochii şi trăi o zi sau două animată de frumuseţea încrederii. O însoţise în acea scurtă călătorie ; o însoţise cît timp rămase la Maggie ; încrederea aceasta investea cu farmec căsuţa modestă din orăşelul anost. Owen se înălţase în ochii ei : va face, aşa cum îi stătea bine unui bărbat, tot ceea ce trebuia să facă.

Nu va fi slab — nu va fi ca ea : ea era din cale afară de slabă.

Aşezîndu-şi puţinele-i obiecte în şi mai puţinele receptacole din casa lui Maggie, constată aspectul îmbucurător al faptului că vechiturile ei nu constituiau o problemă ca cele ale doamnei Gereth. Făcîndu-şi drum alături de Maggie printre băltoacele locale, afundîndu-se împreună cu ea prin căsuţe rău mirositoare şi ajutînd-o cu nădejde în prăvălii şi mai rău mirositoare, la aprecierea cărnii şi la gustatul brînzei, taina ei n-o părăsea nici o clipă. În băltoace, în căsuţe şi prăvălii, se simţea atît de bine alături de ea ; sentimentul acesta mîngîietor predomină chiar în timp ce, la cină, cumnatul ei căută să-i atragă atenţia asupra unei diagrame, desenate de el cu furculiţa pe o faţă de masă prea soioasă, reprezentînd canalizarea scandaloasă de la sanatoriul de convalescenţi. Ca să fie singură cu taina ei, plecase de la Ricks ; iar acum ştia că, pentru a fi singură cu acea taină, plecase şi de la Londra. Avantajul acesta a fost bineînţeles ameninţat, dar nu şi nimicit pe dată, de sosirea, în cea de a doua zi, a scrisorii pe care fusese sigură că o va primi de la Owen. Fusese în West Kensington şi, aflînd că ea plecase, luase adresa de la slujnicuţă şi se dusese în mare grabă la club, de unde îi scrise. „De ce m-ai părăsit cînd aveam cea mai mare nevoie de dumneata ?“ întreba el. Următoarele cuvinte, ce-i drept, erau mai liniştitoare în privinţa statorniciei lui.

Nu ştiu care poate fi motivul [continua el] *şi nici de ce nu mi-ai lăsat cîteva rînduri ; dar nu-mi închipui că ai socotit că aş fi făcut ieri ceva ce nu se cuvenea. Cît despre doamna Brigstock, am procedat aşa cum am simţit că era corect. N-avea nici un drept să te atace în felul acela şi mi-ar fi fost ruşine dacă aş fi lăsat-o acolo să te necăjească. Nu vreau să te necăjească nimeni ; nimeni nu are voie să fie dezagreabil cu dumneata în afară de mine. N-am vrut să fiu dezagreabil ieri, şi nici astăzi nu vreau să fiu; dar acum sînt absolut liber să-ţi duc dorul, şi te doresc mult mai mult decît mi-ai permis să ţi-o spun. O să vezi că am dreptate dacă îmi dai voie să vin la dumneata. N-ai teamă — n-am să te supăr şi n-am să te deranjez. Îţi dau cuvîntul de onoare că n-am să supăr pe nimeni. Dar*

trebuie *să te întîlnesc în legătură cu ceea ce o să-i spun doamnei B. A fost mai urîcioasă decît mi-o închipuiam, dar eu mă port ca un înger. Te asigur că procedez bine — tocmai asta vreau să înţelegi. Îmi datorezi ceva, ştii, privitor la ceea ce spuneai că ai să faci şi n-ai făcut ; privitor la ceea ce plecarea dumitale fără o vorbă îmi dă să înţeleg — nu-i aşa ? — că desigur nu poţi să faci. Nu mă părăsi. Întîlneşte-te cu mine chiar dacă o faci pentru o singură dată. N-am să aştept nici o permisiune — am să vin mîine. M-am interesat şi am aflat că este un tren care soseşte imediat după prînz şi altul foarte convenabil care să mă aducă înapoi. N-am să stau mult. Pentru numele lui Dumnezeu, aşteaptă-mă.*

Scrisoarea aceasta sosi dimineaţa, dar Fleda ar mai fi avut timp să trimită o telegramă de protest. Stătu pe gînduri asupra alternativei ; reciti scrisoarea şi găsi într-o frază formularea exactă a propriei ei datorii. Simplitatea lui Owen o exprimase, iar subtilitatea ei nu avea nici un răspuns. Ea îi datora ceva pentru eşecul ei clar, şi îi datora o întîlnire. Dacă ştiuse într-adevăr că el va face această încercare, s-ar fi putut zice că nu avusese nimic de cîştigat prin fuga ei. Ei bine, cîştigase ceea ce cîştigase — cîştigase timp. Nu avea mustrări de cuget pentru supărarea şi mai mare pe care avea să i-o pricinuiască tînărului ; era acum, fără îndoială, drept ca el să aibă cît mai multe supărări cu putinţă. Maggie, care se considera confidenta ei fără să fie de fapt, îi reproşase că o părăsise pe doamna Gereth, şi Maggie a fost în aceeaşi măsură mulţumită să audă despre musafirul alături de care, dupămasă devreme, va trebui să-i ceară permisiunea să rămînă singură. Lui Maggie îi plăcea să privească departe, şi acum putea să stea la etaj şi să cerceteze întreg viitorul. Ştiuse, şi o afirma cu dezinvoltură, că se întîmplase ceva cu Fleda, şi valoarea acestei constatări a fost subliniată de faptul că, după cît se vedea, se întîmplase ceva şi cu domnul Gereth.

Fleda, la parter, află curînd ce anume se întîmplase. Adevărul era că, aşa după cum o anunţă în clipa cînd i se înfăţişă, Owen pusese acum lucrurile la punct. Cînd îl întrebă ce înţelegea prin aceasta, el îi răspunse că, de acum

înainte, putea practic să se considere un om liber : avusese în West Kensington, imediat ce ajunseseră în stradă, o scenă îngrozitoare cu doamna Brigstock.

„Știam ce voia să-mi spună : de aceea eram hotărît s-o scot din casă. Știam că n-o să-mi convină deloc, dar eram pe de-a-ntregul pregătit“, zise Owen. „A început imediat ce am dat colțul ; m-a întrebat deschis dacă sînt îndrăgostit de dumneata.“

„Și ce ai răspuns ?“

„Că nu e treaba ei.“

„Ah“, zise Fleda, „nu sînt chiar atît de sigură !“

„Ei bine, *eu* sînt, și problema mă privește pe mine în primul rînd. Bineînțeles că n-am folosit chiar aceste cuvinte ; am fost cît se poate de politicos, la fel de politicos ca și ea. Dar i-am spus că nu consideram că avea dreptul să-mi pună o asemenea întrebare. Am spus că nu eram sigur nici că Mona avea vreun drept, ținînd seama, știi, de comportamentul neobișnuit pe care îl are. În orice caz, întreaga chestiune, în felul în care am pus-o *eu*, ne privește pe mine și pe Mona ; și între mine și Mona, dacă nu se supără, va și trebui să rămînă.“

Fleda nu zise o vreme nimic.

„Toate astea n-au fost un răspuns la întrebare.“

„Crezi, prin urmare, că ar fi trebuit să-i spun ?“

Din nou tînăra noastră eroină stătu pe gînduri.

„Mai degrabă îmi pare bine că nu i-ai spus.“

„Știam eu ce fac“, zise Owen. „Nu mi s-a părut că avea vreun drept să ne ia la rost în felul acesta și să ceară explicații.“

Fleda avea o expresie foarte gravă, chibzuind în fel și chip.

„Cred că atunci cînd a pornit, cînd a ajuns, nu avea intenția să *ne ia la rost.*“

„Și-atunci ce intenție avea ?“

„Aceea pe care a spus-o chiar înainte de a pleca ; vroia să mă înduplece.“

„A, am auzit-o !“ zise Owen. „Dar să te înduplece, pentru ce anume ?“

„Pentru dumneata, bineînțeles — să mă implore să renunț la dumneata. Mă consideră teribil de intrigantă — că am pus un fel de stăpînire pe dumneata.“

Owen o privi uimit.

„Dar n-ai ridicat nici măcar un deget! Eu sînt acela care am pus stăpînire pe dumneata."

„Foarte adevărat, totul a venit din partea dumitale." Fleda vorbea grav și blînd, fără pic de cochetărie. „Dar acestea sînt nuanțe pe care ea, probabil, nu este obligată să le distingă. Pentru ea este destul să vadă că sîntem foarte intimi."

„Eu sînt, dar dumneata nu ești !" exclamă Owen.

Fleda zîmbi ușor.

„Mă faci să cred că încep să te cunosc foarte bine, cînd te aud spunînd un asemenea lucru. Doamna Brigstock a venit să mă convingă, să mă implore", continuă ea, „dar faptul că te-a găsit acolo, că te simțeai ca acasă și îmi făceai o vizită amicală, dînd la o parte ceștile și farfuriile de ceai de pe masă — toate acestea au scos-o din sărite. Ea nu știe, vezi dumneata, că eu sînt la urma urmelor o fată corectă. A ajuns imediat la concluzia că sînt o netrebnică."

„N-am putut să suport felul în care te trata și a trebuit să i-o spun," replică Owen.

„E simplă și cam înceată la minte, dar nu e o neroadă : consider că m-a tratat, în general, foarte bine."

Fleda își aminti cum a tratat-o doamna Gereth pe Mona, cînd familia Brigstock venise la Poynton.

Owen o socoti dureros de îndărătnică.

„Dumneata ai scos-o la capăt ; te-ai comportat de minune. La fel și eu, cred. De-ai ști ce greu mi-a fost ! I-am spus că ești cea mai nobilă și cinstită persoană din lume."

„Asta nu cred că i-a schimbat impresia că eu te-am montat în fel și chip."

„N-a schimbat-o", zise Owen cu sinceritate. „A spus că relația noastră, cea dintre dumneata și mine, nu este nevinovată."

„Ce înțelege prin asta ?"

„După cum bănuiești, am întrebat-o și eu. Știi ce a avut neobrăzarea să-mi răspundă ?" întrebă Owen. „A spus-o pe șleau : zicea că relația noastră este extrem de nefirească."

Fleda rămase din nou pe gînduri.

„Ei bine, este !" exclamă ea în cele din urmă.

„Atunci, pe onoarea mea, din pricina dumitale este așa." I se păru ca îndărătnicia ei întrecea orice măsură.

„Vreau să spun că este nefiresc, pentru că mă ții la distanță."

„Te-am ținut la distanță astăzi ?" Fleda clătină din cap cu tristețe, înălțînd puțin brațele și lăsîndu-le apoi să cadă.

Gestul ei de resemnare îi dădu lui Owen un motiv ca s-o ia de mînă, dar înainte de a reuși să i-o apuce, Fleda și-o duse la spate. Ședeau pe singura canapea din locuința lui Maggie și, odată cu mișcarea pe care o făcu, Fleda se ridică în picioare, în vreme ce Owen, privind-o cu reproș, se lăsă pe spate descurajat.

„Ce rost mai are să fiu aici, cînd văd că ești ca o stană de piatră ?"

Ea îi întîlni privirile cu întreaga duioșie căreia nu-i dăduse încă glas, și de fapt nici ea nu știuse pînă în acest moment cîtă duioșie simțea pentru el.

„Poate că, la urma urmelor", se încumetă să spună, chiar și o stană de piatră te mai poate ajuta puțin."

Owen o privi uimit timp de un minut. „Ah, ești minunată, mai minunată decît oricine altcineva", izbucni el, „dar să mă ia naiba dacă te pot înțelege vreodată ! Marți, la tatăl dumitale acasă, ai fost minunată — atît de minunată în clipele dinaintea plecării mele, cum ești acum. Dar în ziua următoare, cînd m-am întors, mi-am dat seama că îmi făcusem iluzii în zadar ; și acum iarăși, după ce mi-ai îngăduit să vin aici și îmi pare că strălucești ca un înger, nu spui nici pe departe ceea ce aș vrea să spui." Mai rămase o clipă în aceeași poziție ; apoi, cu o smucitură, se ridică în picioare. „Vreau să-mi spui că îți plac — vreau să-mi spui că ți-e milă de mine." Dintr-o săritură fu alături de ea. „Vreau să-mi spui că mă vei *salva.*"

Fleda stătu în cumpănă.

„Pentru ce ai nevoie să fii salvat dacă, așa cum mi-ai spus adineaori, ești liber ?"

El de asemenea stătu în cumpănă, dar nu-și înfrînă vorbele.

„Tocmai pentru motivul că sînt liber. Nu înțelegi ce vreau să spun, domnișoară Vetch ? Doresc să te căsătorești cu mine."

La care, Fleda îi întinse mîna, de milă ; îi ţinu mîna, iar el i-o strînse iute o clipă, şi dacă spusese că ea străluceşte, se poate bănui că acum strălucea şi mai mult, cu zîmbetul ei profund, liniştit.

„Întîi aş vrea să aud mai multe despre libertatea dumitale“, zise ea. „Deduc că doamna Brigstock n-a fost întru totul mulţumită de felul în care ai răspuns întrebării ei.“

„Cred că n-a fost. Dar cu cît e mai puţin mulţumită, cu atît sînt mai liber.“

„Dar ce importanţă au sentimentele *ei*, mă rog ?“ întrebă Fleda.

„Păi, Mona este şi mai înverşunată decît mama ei. Ea doreşte mult mai mult să mă părăsească.“

„Atunci, de ce n-o face ?“

„Are s-o facă de îndată ce mama ei ajunge acasă şi-i spune.“

„Îi spune — ce ?“ întrebă Fleda.

„Păi, că sînt îndrăgostit de *dumneata !*“

Fleda se gîndi puţin.

„Eşti chiar atît de sigur că îi va spune ?“

„Bineînţeles că sînt sigur, ţinînd seama de toate dovezile pe care le am. Asta are s-o sfîrşească !“ declară Owen.

Din nou ea rămase pe gînduri.

„Eşti chiar atît de fericit că are s-o *sfîrşească* pe sărmana fată de care ai fost cîndva îndrăgostit ?“

Owen aşteptă destul ca să reflecteze asupra întrebării ; apoi cu o seninătate surprinzătoare pentru felul lui de a fi, zise :

„Ştii, nu cred că am iubit-o *cu adevărat.*“

Fata izbucni într-un rîs care lui îi stîrni o mirare la fel de vizibilă ca şi emoţia pe care o dezvăluia.

„Atunci, de unde să ştiu cînd iubeşti *cu adevărat* — pe oricine altcineva ?“

„A, am să-ţi dovedesc !“ zise Owen.

„Trebuie s-o cred pe cuvînt“, urmă fata. „Dar dacă Mona nu renunţă la dumneata ?“ adăugă ea.

Owen rămase descumpănit doar cîteva clipe ; se gîndise la toate :

„Păi, tocmai acesta e rostul dumitale.“

„Să te salvez ? Înţeleg. Vrei adică să te scap eu de ea.“

Starea lui de consternare arătă cîteva clipe că logica ei rece îi străpunsese inima ; dar, aşteptînd răspunsul lui, ea ştia pe care din ei doi îl costa cel mai mult. El respiră cu greutate timp de un minut, şi ea avu timp să spună :

„Vezi, domnule Owen, cît este de imposibil să vorbim acum de asemenea lucruri !"

Cu iuţeala fulgerului, o apucă de braţ.

„Să înţeleg deci că *vrei* totuşi să vorbeşti cu ele ?" Apoi în vreme ce receptă valul de consimţire din ochii ei, zise : „*Vrei* să mă asculţi ? Ah, scumpa mea, scumpa mea, cînd oare, cînd ?"

„Atunci cînd ceea ce-mi spui nu va aduce numai supărare !"

Dăduse drumul cuvintelor într-un ţipăt brusc, iar în clipa următoare se simţi tulburată de chiar sunetul durerii ei. Se auzi pe sine spunînd adevărul ; îşi întoarse brusc ochii de la el ; peste o clipă izbucni în plîns ; în momentul următor se simţi cuprinsă de braţele lui, după aceea îşi dădu frîu liber în aşa măsură, încît chiar şi doamna Gereth ar fi putut s-o vadă. El o strînse în braţe, iar ea se abandonă — îşi vărsă lacrimile la pieptul lui ; ceva ce fusese zăgăzuit şi înăbuşit ţîşni acum într-un şuvoi ; ceva profund şi gingaş se revărsă într-un adevărat torent — ceva ce venea din mari profunzimi şi depărtări, ceva ce începuse la vederea lui Owen, în nepăsarea lui, şi nu se mai ostoise de atunci. Abandonarea a fost de scurtă durată, dar uşurarea a fost îndelungă : îi simţi buzele pe obraji şi braţele strînse în jurul ei, acum că îi descoperise taina. Ce a făcut, ce *făcuse*, nici ea nu mai ştia : îşi dădu seama doar cînd se depărtă de el de ceea ce se petrecu în sufletul lui zbuciumat. Se întîmplă că deodată, de parcă ar fi pocnit un resort, el înţelese. Trecuse peste zidul înalt dintr-o săritură ; erau faţă-n faţă, cu vălul dat la o parte. Nu mai rămăsese nici o fărîmă din taina ei ; se părea că trecuse pe acolo un vifor, distrugînd faţada mare şi falsă pe care ea o clădise piatră cu piatră. Ciudată era însă impresia momentană de devastare.

„Ah, în tot acest timp ai *ţinut* la mine ?"

Owen desluşi adevărul cu o atît de adîncă uimire, încît era vizibilă aproape o tristeţe, o groază, pricinuită de perceperea bruscă a tărîmului în care imposibilitatea nu

exista. Aceasta îi arăta că ea sălăşluia probabil numai în altă parte.

„Am ţinut, am ţinut, am ţinut !“ se tîngui Fleda cu sfidare în glas, de parcă ar fi mărturisit o faptă rea. „Cum să nu fi ţinut ? Dar nu trebuie, nu trebuie niciodată, niciodată să întrebi ! Nu trebuie să discutăm despre asta !“ stărui ea. „Să nu vorbeşti despre asta, să nu vorbeşti !“

Era într-adevăr uşor să nu vorbeşti, cînd era atît de greu să-ţi găseşti cuvintele. El îşi împreună mîinile în faţa ei, de parcă le-ar fi împreunat în faţa unui altar ; palmele lui strînse laolaltă tremurau, în vreme ce el îşi ţinea respiraţia şi în vreme ce ea se linişte în efortul de a reveni la ceea ce era real şi corect. El se alătură acestui efort, aşezînd-o mîngîietor într-un scaun şi atingînd-o atît de uşor, de parcă ea ar fi fost cu adevărat o făptură sacră. Ea se lăsă în scaun, iar el căzu în genunchi în faţa ei ; Fleda dădu capul pe spate cu ochii închişi, iar el îşi îngropă faţa în poala ei. Nu se putea să-i mulţumească altfel decît prin acest act de prosternare, care dură, în tăcere, pînă cînd ea îşi lăsă mîinile aprobatoare asupra lui, îi atinse capul, i-l mîngîie şi i-l cuprinse cu toată duioşia ei, pînă ce el îşi recunoscu îndelunga-i opacitate. Mărturisirea păru să vină doar din partea lui — o făcu pe ea, cînd se ridică, să-l ridice şi pe el, încetişor, ca din umilinţa ruşinii. Dacă fiecare din ei văzu însă în ochii celuilalt adevărul, acest adevăr i se păru Fledei mai neîndurător chiar decît înainte — cu atît mai neîndurător cu cît, în clipa cînd îl recunoscu, el îi murmură extaziat, în vreme ce îi lua din nou mîinile şi i le înălţa la pieptul lui, ţinîndu-le apoi strîns într-ale lui :

„Sînt salvat, sînt salvat — *sînt !* Sînt gata să fac orice. Am promisiunea ta. Hai, spune !“ exclamă el, de parcă ar fi întrezărit un răspuns mai greu de dat decît cel de care avea nevoie, vorbindu-i pe tonul său binecunoscut de băiat mare care e pus pe fapte mari.

Ea se eliberă iarăşi, sperînd că el n-o va mai atinge. Totul se petrecuse îngrozitor de devreme — această impresie o covîrşi din nou.

„Nu trebuie să discutăm, nu trebuie să discutăm ; trebuie să *aşteptăm !*“ insistă ea cu putere. „Nu ştiu ce înţe-

legi prin libertatea ta ; eu n-o văd. N-o simt. Unde este ea încă, unde, libertatea ta ? Dacă e reală, avem atît de mult timp ; iar în caz contrar, avem încă şi mai mult. N-aş vrea, în ruptul capului", protestă Fleda, „să spun ceva despre ea : este ca şi cum i-aş aştepta moartea ! Ce mă priveşte ce face ea ? Îşi are necazurile şi planurile ei. E de-a dreptul hidos s-o pîndim și să contăm pe ea !"

Auzind acestea, faţa lui Owen exprimă o groază renăscută, teama de vreun proces întunecat din mintea ei.

„Dacă vorbeşti în ceea ce te priveşte, înţeleg, dar de ce să fie hidos din partea *mea* ?"

„Ah, mă gîndesc la mine !" zise Fleda nerăbdătoare.

„*Eu* unul o urmăresc şi contez pe ea : ce altceva aş putea face ? Dacă mă bizui pe faptul că mă va anunţa clar cum stăm, nu fac absolut nimic decît strict ceea ce a dorit ea. Nu m-am gîndit niciodată să-ţi cer *să mă scapi de ea,* și nu ţi-aş fi vorbit niciodată dacă n-aş fi sigur că eu am scăpat de ea, că ea s-a retras din toată povestea. Nu asta a făcut din clipa cînd a început să amîne căsătoria ? Făcusem deja demersuri pentru aprobare ; chiar jumătate din invitaţii erau adresate. Ea a fost aceea care, dintr-o dată, a propus o amînare nefirească. Nu *eu* am fost de vină ; nici nu mi-a trecut prin gînd altceva decît să fiu om de onoare." Owen devenea din ce în ce mai lucid și mai încrezător în efectul lucidităţii sale. „Ea a spus să *luăm poziţie,* ca să vedem ce va face mama. I-am spus că mama va face ceea ce am s-o determin eu să facă ; a răspuns că mai întîi vroia să vadă că o determin. I-am zis că voi rezolva lucrurile, la care a răspuns că prefera să le rezolve ea. A refuzat deci categoric să aibă cît de cît încredere în mine. De ce atunci a pretins cu atîta violenţă că ţine la mine ? Iar în prezent, bineînţeles", zise Owen, „are în mine și mai puţină încredere, dacă e posibil aşa ceva."

Fleda onoră afirmaţia lui cu o muţenie de un minut.

„În această privinţă, are, natural, motive."

„De ce naiba are motive ?" Apoi, deoarece Fleda îndepărtîndu-se, îşi înălţă mîinile, continuă : „Nu m-am uitat la tine — fiindcă nu se poate spune că m-am uitat — pînă ce nu m-a adus ea în situaţia s-o fac. Ştiu eu ce am de făcut. Te asigur că am perfectă dreptate !"

„Ba nu ai perfectă dreptate — greşeşti profund !" exclamă Fleda, disperată. „Să nu mai rămîi aici, nu trebuie !" repetă ea cu fermitate. „Mă faci să spun lucruri înfiorătoare şi mă simt de parcă te-aş fi obligat eu pe *tine* să le spui. De ce, dacă totul s-a schimbat, n-ai rupt logodna ?"

„Eu..." Întrebarea se părea că îl uluise. „Eşti în stare să-mi pui o asemenea întrebare, cînd eu n-am dorit decît să-ţi fac ţie pe voie ? Nu păreai să-mi arăţi, în felul tău nemaipomenit, că aşa trebuie să procedez ? N-am rupt logodna, anume ca s-o las pe *ea* s-o facă. N-am rupt-o pentru ca să nu mi se poată reproşa absolut nimic."

În clipa următoare, Fleda din nou se acuza singură.

„*Nu* ţi se poate reproşa absolut nimic, şi nu ştiu ce aiureli mă mai faci să rostesc ! Mi-ai făcut într-adevăr pe voie, ai fost drept şi bun, şi aceasta e singura mea mîngîiere, dar acum trebuie să pleci. Totul trebuie să vină din partea Monei şi dacă nu vine, înseamnă că noi am spus şi aşa prea mult. Trebuie să mă laşi în pace — pentru totdeauna."

„Pentru totdeauna ?" rosti, cu sufletul la gură, Owen.

„Vreau să spun, dacă situaţia nu se schimbă complet."

„Dar situaţia s-a şi schimbat complet — o *ştiu* prea bine !"

Fleda se înfioră la gîndul a ceea ce ştia el, şi făcu un gest disperat, ce păru să izgonească ştiinţa aceea afară din încăpere. Simpla aluzie era ca o nouă îmbrăţişare.

„Nu ştii nimic — trebuie să pleci şi să aştepţi ! Nu trebuie să te pierzi cu firea în această fază."

El aruncă o privire împrejur şi apoi îşi luă pălăria : se părea că, în ciuda frustrării, înţelegea acum esenţa problemei şi putea să-şi permită să fie de acord cu Fleda că trebuiau respectate convenienţele. O învălui în surîsul lui simplu şi generos, dar nu se mai apropie de ea.

„Ah, sînt atît de fericit !" exclamă el.

El şovăi : va rămîne impecabilă, chiar dacă va trebui să fie sentenţioasă.

„Vei fi fericit dacă te vei comporta perfect !" se încumetă ea să-i spună.

El rîse auzind aceasta şi ea se întrebă dacă nu cumva, cu noua lui acuitate, îşi dădea seama de absurditatea vor-

belor ei, şi că nimeni nu era fericit tocmai pentru că nimeni nu putea să fie aşa cum stipula ea cu atîta uşurinţă.

„Nu pretind că sînt perfect, dar voi găsi o scrisoare astă-seară !“

„Cu atît mai bine, dacă este scrisoarea pe care o doreşti.“

Mai mult de atîta nu putu să spună şi, după ce rosti vorbele acestea cît mai sec cu putinţă, se cufundă într-o tăcere atît de semnificativă, încît îi dădu a înţelege că nu mai exista nici un pretext ca să nu plece. Cu toate acestea el rămase pe loc, jucîndu-se cu pălăria şi umplînd golul îndelung al tăcerii cu un zîmbet forţat şi plin de îngrijorare. Dorea să-i urmeze porunca întocmai, să pară că nu mizează pe nici un avantaj cîştigat datorită ei ; dar mai exista, evident, ceva ce-şi dorea din toată inima. În vreme ce-şi dezvăluia intenţia, zăbovind, ea se gîndi la alte două lucruri. Unul din ele a fost că expresia lui, în fond, nu confirma fericirea de care pomenise. În privinţa celui de al doilea fapt, numai ce îi trecu prin minte că se şi pomeni, în ciuda hotărîrii ei, cu el pe buze, sub forma unei întrebări inconsecvente :

„Cînd spuneai că urma să se întoarcă doamna Brigstock ?“

Owen privi în gol.

„La Waterbath ? Trebuia să rămînă peste noapte în oraş, nu ştii ? Dar cînd, după discuţia avută, ne-am despărţit, mi-am zis că va lua un tren de seară. Ştiu că am făcut-o să-şi dorească să plece acasă.“

„Unde v-aţi despărţit ?“ intrebă Fleda.

„La staţia West Kensington — ea mergea spre gara Victoria. Am însoţit-o în direcţia aceea iar discuţia am purtat-o pe drum.“

Fleda medită cîteva clipe.

„Dacă s-a întors în seara aceea, pînă acum ai fi avut veşti de la Waterbath.“

„Nu ştiu,“ zise Owen. „Mă gîndeam că s-ar putea să primesc veşti în dimineaţa asta.“

„Nu cred că s-a întors,“ declară Fleda. „Mona ţi-ar fi scris neîntîrziat.“

„A, da, ar fi scris cît ai clipi din ochi !“ aprobă voios Owen.

Fleda căzu din nou pe gînduri.

„Prin urmare, chiar în eventualitatea că mama ei nu s-a întors acasă pînă dimineață, ai fi primit scrisoarea cel mai tîrziu astăzi. După cum vezi, a avut timp berechet.“

Owen șovăi ; apoi spuse, rîzînd :

„Va face așa cum îți spun ! Mă bizui pe influența precisă a doamnei Brigstock asupra ei — influența nemulțumirii pe care a manifestat-o bătrîna doamnă cînd ne-am despărțit. Știi ce m-a întrebat ?“ continuă el voios. „M-a întrebat pe un ton răutăcios dacă îmi închipuiam că tu ții *cu adevărat* la mine. Am răspuns, firește, că nu-mi închipuiam că ții — nici măcar un pic. Cum puteam să-mi închipui că ții, cu felul tău nemaipomenit de a fi ? Dar nu contează ; după cîte mi-am dat seama, mă considera mincinos.“

„Ar fi trebuit să-i spui, știi, că te întîlnisem în oraș doar de data aceea,“ zise Fleda.

„Pe toți sfinții că am făcut-o — pentru tine ! Am făcut-o numai pentru tine.“

Ceva în cuvintele lui o emoționă pe fată atît de adînc, încît o clipă nu cuteză să vorbească.

„Ești un om cinstit,“ zise în cele din urmă ; apoi se duse la ușă și o deschise. „La revedere.“

Dar chiar și acum, el nu se grăbea ; și ea își aminti cum, după vizita de o oră la Ricks, fusese obligată să-l scoată din casă. Manifesta în general o încetineală amestecată cu voioșie care îl scotea din încurcătură în asemenea situații, deși putea să vadă cum pumnul lui puternic mototolea mănușile mari, țepene, de parcă ar fi fost de hîrtie.

„Dar chiar și dacă nu va fi nici o scrisoare...“ începu el ; începu, dar se lăsă păgubaș.

„Vrei să spui, chiar dacă ea nu-ți dă drumul ? Ah, ceri prea mult de la mine !“ vorbi Fleda, din holul mititel unde se refugiase între vechiul barometru și vechiul impermeabil. „Există lucruri care vă privesc numai pe voi. Ce pot eu să spun ? Ce știu eu ? La revedere, la revedere ! Dacă nu-ți dă drumul, înseamnă că *este* cu adevărat atașată de tine.“

„Nu este, nu este : nici vorbă de aşa ceva ! N-o cunosc eu ?... numai *pe tine* nu te cunosc !“ adăugă Owen mîhnit.

Cu aceasta ieşi din odaie, coborîndu-şi vocea ca s-o implore tainic, s-o roage stăruitor să-l întîlnească, deoarece Mona nu mai conta. Tocmai mărturisirea nevoii de a fi încurajat şi aprobat o determină să se retragă — să se îndîrjească în efortul de a salva ceea ce putea să rămînă din tot ce dăduse ea, şi dăduse probabil în van. Tocmai imaginea lui pe cînd se crampona astfel din punct de vedere moral de ea era imaginea unei slăbiciuni, undeva în miezul înfloririi lui, o binecuvîntată şi bărbătească slăbiciune de care, de-ar fi avut dreptul, s-ar fi îngrijit cu toată duioşia. Dar o trecu un fior la gîndul că, deocamdată, sărmanul Owen nu putea să-i ofere dreptul.

„Te rog să mă crezi pe cuvînt de onoare,“ şopti el, „că ea mă detestă.“

Fleda strîngea cu putere balustrada mică şi vopsită a scării din casa lui Maggie ; se dădu un pas înapoi pe scară.

„De ce atunci n-o dovedeşte în singurul mod clar ?“

„A dovedit-o doar. Ai să crezi cînd vei vedea scrisoarea ?“

„Nu doresc să văd nici o scrisoare,“ zise Fleda. „Ai să pierzi trenul.“

Stînd în faţa lui, făcîndu-i cu mîna semn de rămas bun, mai urcă o treaptă ; dar el se repezi lîngă scară şi îi cuprinse cu putere, deasupra balustradei, încheietura mîinii.

„Vrei să spui că trebuie să mă căsătoresc cu o femeie pe care o urăsc ?“

De pe scară ea se uită în jos, la faţa înălţată spre ea.

„Ah, vezi, nu e adevărat că eşti liber !“ şi zicînd aceasta părea aproape să se bucure. „Nu-i adevărat, nu-i adevărat !“

La auzul acestor vorbe, ca un înotător care luptă cu valurile, el clătină doar din cap şi repetă întrebarea :

„Vrei să spui că trebuie să mă căsătoresc cu o asemenea femeie ?“

Fleda şovăi ; dar el o ţinea strîns.

„Nu. Orice este mai bine decît asta.“

„Atunci, pentru numele lui Dumnezeu, ce trebuie să fac ?“

„O să hotărîţi împreună. Nu trebuie să-ţi calci promisiunea. Orice este mai bine decît asta. Trebuie, în orice caz, să fii absolut sigur. *Nu se poate* să nu te iubească — e imposibil ! *Eu* nu aş renunţa la tine !" zise Fleda ; vorbea întretăiat, răsuflînd din greu. „Important este să-ţi respecţi cuvîntul. Ce se alege de un bărbat dacă nu şi-l respectă ? Dacă nu şi-l respectă, poate să devină atît de crud. Atît de crud, atît de crud, atît de crud !" repetă Fleda. *„În această problemă,* eu nu pot să mă amestec : asta e poziţia mea — punctul meu de vedere. Ai cerut-o în căsătorie : este un fapt extraordinar pentru ea." Apoi, privindu-l încă o clipă : *„Eu* nu aş renunţa la tine," zise din nou.

El încă o ţinea de mînă ; ea îi urmărea groaza împietrită. Aplecîndu-şi iute obrazul, ea ajunse cu buzele la mîna lui, apăsîndu-le pe dosul ei cu forţa vorbelor pe care tocmai le rostise.

„Niciodată, niciodată, niciodată !" exclamă ea ; şi, înainte ca el s-o poată ajunge, se întoarse şi, urcînd în fugă scările, îl părăsi mai iute chiar decît îl părăsise la Ricks.

CAPITOLUL 17

DUPĂ ZECE ZILE, FLEDA PRIMI VEŞTI DE LA doamna Gereth — o telegramă compusă din şapte cuvinte, în afara semnăturii şi a datei. „Vino imediat şi stai aici cu mine" — era caracteristic de categoric, după cum spuse Maggie ; dar, după cum adăugă tot Maggie, era de asemenea caracteristic de binevoitor. „Aici" însemna un hotel la Londra, iar Maggie adoptase un mod de viaţă care începea să-i trezească dorul de hotelurile din Londra. Maggie ar fi răspuns imediat chemării, şi rămase mirată că sora ei părea să ezite. Ezitarea Fledei, care nu dură decît o oră, s-a întrupat în mintea acelei tinere doamne prin reflexia că, urmînd porunca prietenei ei, cine ştie „de ce bucluc mai dădea". Porunca prietenei ei nu era însă decît o altă

expresie a rugăminţii prietenei ei ; iar generozitatea doamnei Gereth îi crease obligaţii mai bine conturate decît orice putinţă de refuz. În cele din urmă — adică după o oră — îşi dovedi recunoştinţa luînd trenul şi lăsînd totodată bagajele la Maggie. Plecă de parcă ar fi urmat să se întoarcă în aceeaşi zi. În tren însă rămase pe gînduri timp de încă un ceas, în care neîncrederea ei se accentuă. I se păru că zece zile stătuse în întuneric, privind spre răsărit în aşteptarea unor zori care încă nu se iviseră. În ultima vreme nu se mai gîndise atît de mult la doamna Gereth ; se gîndise incomparabil mai mult la Mona. Dacă ceea ce se va întîmpla avea să justifice previziunea lui Owen cu privire la influenţa doamnei Brigstock asupra fiicei sale, acea influenţă rămînea şi după o săptămînă tot un mister. Liniştea care o împresura era exact ceea ce îşi dorise Fleda, dar deocamdată îi dădu o puternică impresie de eşec, impresia unei prăbuşiri neaşteptate din înălţimi de la care toate lucrurile îi apăreau undeva jos. Acum nu mai avea nimic dedesubt ; ea însăşi se prăbuşise în prăpastie. Nu primise nici un semn de viaţă de la Owen — sărmanul Owen care, evident, nu avea nici o ştire de transmis despre preţioasa scrisoare de la Waterbath. Dacă doamna Brigstock se grăbise să plece înapoi pentru ca acea scrisoare să fie scrisă, doamna Brigstock ar fi putut să-şi cruţe oboseala. Owen tăcuse dintr-un motiv bine întemeiat — din motivul că nu avusese absolut nimic de spus. Dacă scrisoarea nu fusese scrisă, el nu trebuia decît să introducă o notă de rezervă substanţială în prezentarea libertăţii sale. Plecase de la tînăra lui prietenă cu refuzul ei de a-i da ascultare, înainte ca el să fie în stare, dimpotrivă, să extindă acel tablou ; şi tăcerea lui de acum era în deplină concordanţă cu onestitatea rigidă pe care tînăra lui prietenă o stipulase.

Pe acest fond, figura Monei se proiecta larg ; Fleda avea destulă imaginaţie şi o capacitate destul de nuanţată de a sesiza lucrurile, pentru ca să fie impresionată de un asemenea tablou al imobilităţii victorioase. Fata voinică de la Waterbath era într-adevăr victorioasă, din moment ce îşi trata resentimentele de parcă ar fi fost rude sărace pentru care nu era nevoie să facă cheltuieli. Ea era de o magnifică insensibilitate. Exista ceva ferm şi prevestitor

de rău în liniştea Monei. „Ce joc fac toţi aceşti oameni ?" se întreba sărmana Fleda ; deoarece avea convingerea intimă că Owen se afla acum sub acoperişul logodnicei sale. Faptul era uluitor dacă o ura pe Mona cu adevărat ; iar dacă n-o ura cu adevărat, ce l-o fi determinat să vină în Raphael Road, în casa lui Maggie ? Fleda nu avea nici un indiciu clar, dar simţea că pentru a explica lipsa oricărei urmări a ultimei lor întrevederi, trebuia să se aibă în vedere faptul că tocmai ea îi propusese sacrificiul deplin în numele milei. Se dusese probabil la Waterbath pentru că trebuia s-o facă. Ea îi spusese limpede că va trebui să meargă ; că era un incident inevitabil dacă vroia să-şi respecte cu stricteţe legămîntul — un legămînt atît de ferm, încît cel mai mic subterfugiu va însemna pentru el întotdeauna un reproş. Cînd încercă să-şi aducă aminte că pentru ea lua el acest risc, avea impresia că faptul acesta era doar o jalnică modalitate de a afirma supremaţia Monei. Nu va fi nevoie să-i insufle curaj, dacă nu va avea pentru ce să fie încurajat. Privirile i se voalară pe cînd ghicea, în aerul impenetrabil, că imaginea densă a Monei nu se clintea nici un pic. Se întreba, din cînd în cînd, cum interpreta doamna Gereth situaţia, şi îşi zise cu o ciudată bucurie că nisipul pe care stăpîna de la Ricks clădise un triumf de moment se cutremura din străfunduri. Deoarece ziarul *Morning Post* încă nu anunţa nimic, era fireşte mai încrezătoare ; dar se apropia ora cînd Owen va trebui să hotărască într-un fel sau altul. A-şi respecta întru totul legămîntul însemna s-o denunţe pe mama lui, şi în clipa cînd va auzi poliţia la uşă doamna Gereth se va trezi la realitate. Cît de mult se înşela doamna Gereth, Fleda putea să deducă din faptul că, timp de o lună, fusese la fel de vicleană şi de închisă ca şi Mona. O lăsase pe tînăra ei prietenă în pace din cauza certitudinii, cultivată la Ricks, că Owen procedase invers. Procedase într-adevăr invers, şi ce mare scofală ! Că o chemase acum, se gîndea Fleda, era din acest punct de vedere absolut firesc ; o chemase ca să-i arate în cele din urmă cîte puncte cîştigase. Dar dacă Owen era într-adevăr la Waterbath, motivele de exultare puteau fi lesne dezminţite.

Fleda o găsi pe doamna Gereth într-o încăpere modestă, cu un aer de oboseală pe faţa ei distinsă — un semn, cum

observă în sinea ei, al efortului de a fi discretă, de care ea însăşi beneficiase. O trăsătură constantă a relaţiei lor era că această doamnă putea s-o facă pe Fleda să bată puţin în retragere şi că acest efect se datora presiunii intense a încrederii ei. Dacă încrederea fusese apăsătoare chiar şi atunci cînd fata, în avînturile de început ale devotamentului, simţea că este deosebit de receptivă, o speria de moarte acum cînd avea rezerve şi condiţii de pus, acum cînd nu era în stare să simplifice lucrurile cu acelaşi gest cutezător ca şi protectoarea ei. În chiar înviorarea privirii obosite şi în clipa îmbrăţişării, Fleda simţi că povara revenise pe umerii ei, aşa încît se pierdu cu firea de-a binelea, în vreme ce se întreba ce adusese cu ea din izolarea ei plină de speranţe pentru ca s-o susţină. Doamna Gereth, cu felul ei de a fi degajat, părea întotdeauna să ia în zeflemea slăbiciunea, şi un asemenea bun venit avea o generozitate, un fel de nobleţe familiară, în faţa cărora o conştiinţă chinuită se ruşina. Ceva se întîmplase, putea ea să deslușească, în curajul doamnei Gereth, care părea să anunţe că faptul acela schimbase totul, formidabila presupunere că ceea ce se întîmplase era pe placul unei tinere cu judecată sănătoasă. Absenţa bagajului o făcuse pe această tînără să se simtă penibil chiar şi în faţa prietenei sale, care observă din a doua ochire această lipsă, scoase o exclamaţie şi în mod indirect o dojeni. Se aşteptase, bineînţeles, să rămînă mai mult cu ea.

Fleda socoti că era bine să se arate şi ea bravă, şi să se arate astfel de la bun început.

„Tocmai ca să aflu la ce v-aţi aşteptat, dragă doamnă Gereth, am venit eu aici. Mi s-a părut că este bine să fac asta mai întîi. Adică să aflu, fără să fac pregătiri."

„Atunci o să ai bunătatea să le faci pe loc !" Doamna Gereth era nemaipomenit de fermă. „Vii în străinătate cu mine."

Fleda se miră, dar zîmbi totodată.

„Astă seară... mîine ?"

„Peste cît mai puţine zile posibil. Doar asta mi-a mai rămas acum."

Inima Fledei zvîcni cu putere ; se întreba la ce anume schimbare în situaţia doamnei Gereth, aşa cum o cunoştea ea, era aceasta o aluzie.

„Mi-am făcut planul," continuă prietena ei ; „plec pentru cel puțin un an. Mergem direct la Florența ; avem din ce trăi acolo. Nu mă gîndesc, bineînțeles," adăugă ea, „că ai să stai tot timpul cu mine. Vom mai vedea noi. Owen va trebui să ni se alăture cît mai curînd ; s-ar putea să nu fie gata de plecare odată cu noi. Dar sînt convinsă că e locul cel mai potrivit. Schimbarea o să ne priască ; va fi un interludiu convenabil."

Fleda asculta : era complet năucită.

„Ce bună sînteți cu mine !" adăugă ea apoi.

Situația sugera atîtea întrebări, încît nu știa cu ce să înceapă. Întrebă la întîmplare :

„Știți de la domnul Gereth că ne va însoți ?"

Dacă doamna Gereth zîmbi în loc de răspuns, Fleda înțelese că zîmbetul ei era o critică față de o asemenea formă de referire la fiul ei. De obicei Fleda îi spunea domnul Owen, dar vigilența ei de acum o determina să pară că a renunțat la acel drept. Atitudinea doamnei Gereth confirma impresia că pretențiile ei depășeau realitatea ; chiar primele ei cuvinte exprimară această tendință și îi amintiră Fledei de cutezanța bine studiată prin care, în urmă cu săptămîni, doamna Gereth răspunsese privirii uluite a musafirei sale în fața comorilor de la Poynton. Obiceiul ei era să considere împlinită orice dorință pe care o avea.

„A, dacă dai răspunsul și pentru el, este la fel de bine !" zise ea.

Apoi își așeză mîinile pe umerii fetei și o ținut astfel la distanța brațelor, ca și cum ar fi scuturat-o nițeluș, în vreme ce în adîncurile ochilor ei strălucitori Fleda descoperi ceva obscur și neastîmpărat.

„Ființă rea și nesinceră, de ce nu mi-ai spus ?"

Tonul îndulcea severitatea cuvintelor, și musafira nu simțise niciodată atît de profund indulgența ei. Doamna Gereth știa să fie răbdătoare : atitudinea ei era parte din darul general pe care i-l făcea, dar în același timp aducea și cu înmînarea unei note de plată încărcate, în fața căreia Fleda nu putea decît să scotocească într-un buzunar în care nu avea un ban.

„Probabil că ai știut foarte bine la Ricks, și totuși ai negat. De aceea spun că ești rea și nesinceră !"

Din acelaşi motiv, aparent, o sărută din nou aproape cu duritate.

„Cred că înainte de a vă răspunde, ar fi mai bine să ştiu despre ce vorbiţi," zise Fleda.

Doamna Gereth o privi cu o uşoară accentuare a severităţii.

„Ai făcut absolut tot ce trebuie din modestie, scumpa mea ! Dacă e mort după tine, nu era nevoie să aştepţi să ţi-o spun eu."

Fleda ezită.

„*Dumneavoastră* v-a spus-o el, dragă doamnă Gereth ?"

Draga doamnă Gereth zîmbi dulce.

„Cum putea, cînd situaţia noastră e de aşa natură, încît el comunică cu mine doar prin tine, şi tu eşti atît de întortocheată încît ascunzi totul ?"

„N-a răspuns la biletul prin care i-aţi adus la cunoştinţă că eram în oraş ?" întrebă Fleda.

„A răspuns destul de clar pornind ca vîntul să te întîlnească."

Doamna Gereth întîmpină acea aluzie cu o fermitate promptă, prin care aproape că lua în rîs cu insolenţă orice motiv de jeluire ; şi propriul sentiment de responsabilitate al Fledei era acum atît de viu, încît toate aversiunile păliră prin comparaţie. N-o lăsa inima să-şi spună păsul ; nu putea, rămînînd cu mica ei taină în suflet, să se descurce decît punînd după cîteva clipe o întrebare :

„Atunci, de unde ştiţi că fiul dumneavoastră s-a gîndit vreodată..."

„Că ar da orice ca să te cîştige ?" o întrerupse doamna Gereth. „Doamna Brigstock mi-a făcut o vizită."

Fleda făcu ochii mari.

„A venit la Ricks ?"

„În prima zi după ce l-a găsit pe Owen la picioarele tale. Ea ştie totul."

Fleda clătină din cap cu tristeţe ; era mai uimită decît ar fi dorit să arate. Tocmai această ciudată călătorie a doamnei Brigstock pe care, cu o simplitate de data aceasta egală cu cea a lui Owen, n-o prevăzuse, i se păru acum că a pricinuit tăcerea din ultimele zece zile.

„Sînt lucruri pe care ea nu le cunoaşte !" exclamă ea numaidecît.

„Ştie că el ar face orice ca să se căsătorească cu tine.“

„El nu i-a spus asta,“ zise Fleda.

„Nu, dar ţi-a spus-o ţie. Cu atît mai bine !“ rîse doamna Gereth. „Draga mea copilă,“ continuă ea într-un fel pe care fata îl socoti un fel de profanare, „nu încerca să te consideri mai bună decît eşti. Ştiu cum eşti. Nu degeaba am stat împreună atîta timp. Nu eşti chiar o sfîntă din cer. Doamne, ce fel de fiinţă ai fi socotit că sînt eu, în zilele mele bune ! Dar, din fericire, îţi place şi ţie ! Eşti palidă de atîta iubire, scumpă copilă. Tocmai asta vroiam să văd. Nici în ruptul capului nu pot să-mi dau seama ce e ruşinos în asta.“ Apoi, cu un tîlc mai adînc, cu o privire care Fledei i se păru stranie, adăugă : „E totul în regulă.“

„Nu l-am văzut decît de două ori,“ zise Fleda.

„Numai de două ori ?“ spuse doamna Gereth zîmbind încă.

„Acasă la tata o dată, după cum ştiţi de la doamna Brigstock, şi încă într-o zi, la locuinţa lui Maggie.“

„Ei bine, lucrurile astea vă privesc pe voi, dar amîndoi îmi păreţi nişte bieţi copii, în cel mai bun caz.“ Doamna Gereth vorbea cu un umor copios, străbătut o clipă însă de o licărire de convingere reală : „Parcă n-ai avea pic de vlagă în tine : ai exagerat în mod absurd dificultăţile. Dar şi aşa e bine şi, din moment ce vă iau pe amîndoi în străinătate... !“

Se întrerupse de parcă ar fi luat-o gura pe dinainte ; ce se va întîmpla cînd vor fi amîndoi în străinătate, se putea deduce doar din felul în care îşi freca încet mîinile.

Gestul însă investea promisiunea cu atîta fermitate, încît o clipă prietena ei se lăsă aproape amăgită. Dar nimic nu putea încă să motiveze certitudinea deplină a doamnei Gereth : vizita doamnei de la Waterbath părea s-o explice doar pe jumătate.

„Îmi e îngăduit să mă mir,“ întrebă Fleda foarte reverenţios, „cum de şi-a închipuit doamna Brigstock că ar putea obţine ceva venind la dumneavoastră ?“

„Nu este niciodată îngăduit să te mire aberaţiile unor neghiobi,“ zise doamna Gereth. „Dacă o vacă ar încerca să gîndească, asemenea idei minunate i-ar trece prin minte. A venit la mine să mă înduplece.“

Fleda căzu pe gînduri.

„De aceea a venit şi la *mine*", spuse ea cu sinceritate, după o vreme. „Dar ce spera să obţină de la dumneavoastră, cînd se ştie că v-aţi opus cu atîta tărie de la început ?"

„Ea nu ştia că te vreau pe tine, draga mea. E de mirare — avînd în vedere înverşunarea mea şi publicitatea grosolană pe care am făcut-o opiniilor mele. Dar e proastă ca noaptea — nu-ţi sesizează farmecul."

Fleda simţi că se îmbujorează uşor, dar încercă să zîmbească.

„I-aţi spus totul ? Aţi făcut-o să priceapă că mă vreţi ?"

„Drept cine mă iei ? N-am fost atît de neroadă."

„Ca să n-o mîhniţi pe Mona ?" sugeră Fleda.

„Ca să n-o mîhnesc pe Mona, fireşte. N-a fost uşor să ne descurcăm, dar slavă Domnului că am ieşit la liman !"

„Ce înseamnă liman, doamnă Gereth ?" întrebă Fleda. Apoi, fiindcă cealaltă stătea la îndoială, îi zise : „Ştiţi unde se află acum domnul Owen ?"

Doamna Gereth privi mirată.

„Vrei să spui că este la Waterbath ? Ei bine, asta pe tine te priveşte. Pot să suport situaţia, dacă *tu* poţi."

„Pot s-o suport, indiferent unde s-ar afla," spuse Fleda. „Dar habar n-am unde este."

„În cazul acesta, ar trebui să-ţi fie ruşine !" izbucni doamna Gereth cu o schimbare de ton care arăta cîtă ardoare punea la baza tuturor lucrurilor pe care le spusese. Sărmana femeie, apucînd-o de mînă pe tînăra ei prietenă în clipa următoare, de parcă ar fi vrut să retracteze ceva din duritatea ei, spuse însă cu mai multă răbdare : „Nu înţelegi, Fleda, că m-am încrezut în tine enorm, din tot sufletul ?"

Tonul ei era într-adevăr o implorare.

Fleda era de-a dreptul zguduită : nu zise nimic o vreme.

„Da, înţeleg. A venit la dumneavoastră ca să se plîngă de mine ?"

„A venit ca să vadă ce putea să facă. A fost grozav de tulburată în ziua precedentă de ceea ce s-a petrecut la locuinţa tatălui tău, şi a pornit în grabă la Ricks, sub un impuls de moment. N-a avut această intenţie cînd a plecat de acasă ; văzîndu-te acolo, atît de aproape de Owen, s-a hotărît numaidecît. Întreaga poveste, spunea ea, era scrisă

pe fețele voastre : vorbea de parcă așa ceva nu mai văzuse niciodată. Owen era la marginea prăpastiei, dar mai este timp ca să fie salvat, și cu acest gînd a pășit în vizuina leului. Ce nu face o mamă, nu-i așa ? — spunea ea. Ce nu face într-adevăr o mamă ? Credeam că i-am demonstrat destul eu ! Încerca să mă impresioneze, apelînd la sufletul meu bun, cum se exprima ea, și din clipa cînd a început să te atace, din clipa în care a denunțat falsitatea lui Owen, am fost într-adevăr tare bună la suflet. Am înțeles că era un apel la clemență, că tu și cu el o ucideați pe copila ei. Eram încîntată, bineînțeles, că Mona era ucisă, dar îmi dădeam silința să fiu amabilă cu doamna Brigstock. În același timp eram onestă. Nu mă prefăceam. Am întrebat-o de ce nu avusese loc căsătoria cu luni în urmă, cînd Owen era gata să se căsătorească ; și i-am arătat cît de mult l-a eliberat de orice responsabilitate acea greșeală neroadă a Monei. Ea a fost aceea care i-a distrus afecțiunea, iluziile. Și îl vroia acum, cînd era înstrăinat, cînd era dezgustat, cînd era adînc jignit ? Ea mi-a amintit că și Mona era adînc jignită, dar a recunoscut că n-a venit la mine ca să vorbească despre asta. A venit nu pentru a primi înapoi obiectele pe care le-am luat, ci ca să-l recapete pe Owen. Vroia ca eu, pur și simplu din milă, să joc cinstit. Owen a fost scos din minți — n-a spus așa, ci *derutat* — dar tu ai fost aceea care l-ai scos din minți. Însă lucrurile se vor putea îndrepta dacă eu voi avea grijă să te dau la o parte din cale. M-a întrebat direct dacă doream cumva ca Owen să se căsătorească cu tine."

Fleda asculta cu o durere insuportabilă în suflet și cu o groază crescîndă, de parcă interlocutoarea ei ar fi înălțat, piatră cu piatră, o zidărie fatală pe pieptul ei. Avea impresia că era îngropată de vie, sufocată prin expansiunea unei alte voințe ; și acum nu mai rămăsese decît o mică deschidere pentru aer. O singură vorbă, simți ea, putea s-o blocheze și, odată cu întrebarea pe care o puse în vreme ce doamna Gereth rămase tăcută, i se păru că își cercetează, înmărmurită, soarta :

„Ce i-ați răspuns ?" întrebă ea.

„Am fost stînjenită, căci mi-am dat seama de primejdie — primejdia ca ea să meargă acasă și să-i spună Monei că te susțin. A fost o fericire să aflu că Owen și-a îndreptat

atenţia spre tine, dar totuşi am rămas în gardă. Am reflectat intens cîteva minute ; după aceea am găsit o ieşire."

„O ieşire ?" murmură Fleda.

„Mi-am amintit cum m-ai legat de mîini, pentru ca să nu-i suflu o vorbă lui Owen."

Fleda era uimită. „Şi v-aţi amintit de scrisorica pe care, deşi cu mîinile legate, aţi reuşit să i-o scrieţi ?"

„Absolut ; scrisorica mea era un model de reticenţă. Mi-am amintit de ceea ce mi-am interzis să exprim în acele cîteva cuvinte. Am fost un înger al discreţiei — m-am dat la o parte ca o sfîntă. Nu sînt genul care să facă toate acestea, ca apoi să apar în faţa unei asemenea femei de parcă aş fi făcut tocmai dimpotrivă. Şi apoi, nu e treaba ei."

„Aşa i-aţi spus ?" întrebă Fleda.

„I-am spus că întrebarea ei dovedea o interpretare complet eronată a relaţiilor mele prezente cu fiul meu. I-am spus că între noi relaţiile s-au întrerupt şi că n-am mai comunicat cu el de luni de zile. I-am spus că nu l-am îndemnat în nici un fel să-ţi facă curte. I-am spus că am luat de la Poynton ceea ce aveam dreptul să iau, dar că altceva nimic pe lumea asta nu făcusem. Doream cu tot dinadinsul ca, silită să-mi muşc limba pentru ca să-ţi fac pe voie, cel puţin să fiu privită cu dreptul pe care mi-l conferă sacrificiul."

„Şi doamna Brigstock a fost mulţumită cu răspunsul pe care i l-aţi dat ?"

„A fost vizibil uşurată."

„Din fericire pentru dumneavoastră", zise Fleda, „ea nu şi-a dat seama, după cîte văd, de modul în care, chiar sub nasul ei, îmi făceaţi reclamă la Poynton pentru el."

Doamna Gereth păru să-şi aducă aminte de scena aceea ; zîmbi cu o seninătate care dezvălui din plin că nu se mai sinchisea de aluziile răutăcioase la acel episod.

„Cum ar putea să ştie ?"

„Ar şti dacă Owen i-ar fi descris Monei răbufnirea dumneavoastră."

„Da, dar el n-a descris-o. Din instinct, nu i-a destăinuit Monei. Nu-şi dădea seama, dar era deja îndrăgostit de tine !" declară doamna Gereth.

Fleda clătină din cap, amărîtă.

„Nu... numai eu eram îndrăgostită de el !"

Era o mică lămurire care stîrni imediat înflăcărarea doamnei Gereth. „Ești o ștrengăriță și jumătate !“ exclamă ea ; și din nou, năvalnic, o îmbrățișă pe tînăra ei prietenă.

Fleda se supuse ca un animal bolnav ; s-ar fi supus la orice acum.

„Și ce s-a mai întîmplat ?“

„Altceva nimic, decît că m-a lăsat cu impresia că a obținut ceva.“

„Și ce a obținut ?“

„Nimic... decît prînzul. Dar *eu* am obținut totul !“

„Totul ?“ se miră Fleda.

Doamna Gereth, frapată de ceva în tonul ei, o privi de la o foarte mare înălțime.

„Să nu mă lași acum !“

Suna atît de mult ca o amenințare, încît, ghicind pînă la urmă ce se întîmplase, sărmana fată se lăsă sfîrșită într-un scaun.

„Ce Dumnezeu ați făcut ?“

Doamna Gereth stătea înaintea ei, învăluită în gloria deplină a unei mari lovituri de teatru. „Ți-am făurit un viitor.“ Și cuprinse încăperea, spre groaza Fledei, cu privirea cruntă a mărinimiei sale : „Am trimis totul înapoi.“

„Totul ?“ zise Fleda pe nerăsuflate.

„Pînă la ultima scrumieră. Ultima încărcătură a plecat ieri. Aceiași oameni au transportat lucrurile. Biata căsuță de la Ricks e goală.“ Și, ca într-o splendidă încununare, pentru a împiedica orice fel de denigrare a faptei sale : „Sînt ale tale, gîsculițo !“ încheie doamna Gereth, înălțîndu-și capul impunător și frecîndu-și mîinile albe. Fleda văzu lacrimi în ochii ei adînci.

CAPITOLUL 18

GREU ÎI VENI SĂ-ȘI CREADĂ URECHILOR, DAR cînd pricepu cum stăteau lucrurile, simți că paharul amărăciunilor ei se umpluse pînă la refuz. Amărăciunea izvora din neliniștea ei, care deodată îi făcu

rău. Ce devenise ea pe neașteptate, decît o trădătoare a prietenei sale ? Trădarea se amplifica pe măsură ce reflecta la motivul prietenei sale, un motiv magnific ca prinos adus valorii ei. Doamna Gereth vroise să fie sigură de ea și socotise că cea mai bună cale era să facă un apel puternic la onoarea ei. Dacă este adevărat, după cum declară bărbații, că simțul onoarei este mai slab în cazul femeilor, unele din implicațiile acestei lovituri s-ar putea să fi lămurit întrucîtva chestiunea. Fledei îi era deocamdată clar că doamna Gereth a vrut să fie sigură de ea, căci o cedare atît de magnifică impunea o obligație la fel de mare. Exista o expresie pe care o auzise la tinerii cu care dansase : singura formulare care se potrivea intenției doamnei Gereth era că doamna Gereth își propusese s-o „dea gata". Era o mituire calculată, zdrobitoare ; o privea drept în ochi și îi spunea : „Asta fac pentru tine !" Ceea ce trebuia să facă Fleda, în schimb, nu era nevoie să fie arătat. Avea simțămîntul că făcuse foarte puțin și îi venea acum aproape să țipe de durere ; dar, în fața acestui fapt, se strădui din răsputeri ca țipătul să nu ajungă la urechile prietenei sale. Cît de puțin făcuse, doamna Gereth încă nu știa, și poate că mai exista vreo posibilitate să întoarcă roata înainte ca ea să descopere. Fleda însăși făcuse aproape o descoperire : știuse că era dorită, dar nu-și închipuise cît de magnific de mult. Apăruse, prin gestul prietenei sale, ca o ființă conștientă că este rîvnită, dar ceea ce o făcea să devină astfel conștientă era numai puterea pe care gestul însuși i-o atribuia. Ca diplomație de înaltă clasă, cutezătoare, procedeul doamnei Gereth o uluia, o făcea să i se taie picioarele. Admiră riscul nobil al gestului, un risc pe care doamna Gereth îl înfruntase pentru o sărmană creatură ca ea. Schimbarea pe care o produse imediat în sufletul ei a fost extraordinară ; transformă dintr-o dată emoția ei în privința concesiilor. Cu cîteva săptămîni în urmă își asumase cu entuziasm obligația de a pleda pentru ele, certîndu-se practic cu doamna de la Ricks, deoarece refuzase să dea înapoi ceea ce luase. Suferise pentru nedreptatea ce i se făcuse lui Owen, sîngerase din cauza rănilor Poynton-ului ; acum însă, auzind că golul care o obsedase atîta fusese umplut la loc, era gata să dea alarma, de parcă de pe puntea unui vas ar fi zărit pe cineva drag

sărind în mare. Într-o clipită victima devenise doamna Gereth ; biata căsuță de la Ricks fusese devastată într-o noapte. Dacă sentimentele Fledei față de obiectele acelea ar fi luat în pripă o formă, forma ar fi fost o poruncă frenetică. Și, într-adevăr, doar din pricină că nu mai avea suflare, nu țipă : „Ah, opriți-le — n-are rost ; aduceți-le înapoi — e prea tîrziu !“ Și rămînea fără suflare mai ales din cauza măreției prietenei sale. Fleda desluși, ca niciodată pînă acum, puritatea unei asemenea pasiuni ; făcea ca doamna Gereth să apară augustă și aproape sublimă. Era total dezinteresată — n-o mai interesa cîtuși de puțin posesiunea, ca atare. Se gîndea doar, în chip incoruptibil, ce era bine pentru acele lucruri ; le predase în grija prezumtivă a singurei persoane dintre cunoștințele ei care nutrea aceleași sentimente față de ele ca și ea însăși și care, întrucît avea încă mult de trăit, era ca și cum le-ar fi încredințat unui muzeu. Acum într-adevăr știa Fleda ce îndatoriri avea ; acum parcă aprecia pentru prima oară și concepția doamnei Gereth despre influența firească a unei achiziții rare. Adoptase ideea de a spulbera și ultima îndoială cu privire la ceea ce avea tînăra ei prietenă de cîștigat și de a-și respecta cuvîntul dat cu săptămîni în urmă, încă și mai mult decît era obligată s-o facă. Un lucru era să audă că într-un anumit caz lucrurile vor fi restituite ; dar altceva să vadă cum condiția, cu o nobilă încredere, era considerată cu anticipație ca îndeplinită și să fie în stare să simtă că nu avea decît să deschidă o ușă, pentru a găsi fiecare piesă antică în fiecare colț vechi. Jucînd o asemenea carte, doamna Gereth în fond cîștigase jocul. Fleda trebui să recunoască, bineînțeles, că din punct de vedere teoretic jocul fusese cîștigat. Ah, doamna Gereth era sigură de ea acum !

Nu reuși însă prea multe minute să-și ascundă frămîntarea. „De ce n-ați așteptat, scumpă doamnă ? Ah, de ce n-ați așteptat?“ — dacă acea întrebare fără noimă îi flutură pe buze doar pentru a fi retezată înainte de a-i da glas, aceasta se petrecu numai deoarece umilința recunoștinței o ajuta să cîștige timp, îi dădea posibilitatea să fie, la drept vorbind, prea copleșită pentru a ști ce face. Sărută mîinile prietenei sale, îi căzu la picioare, murmură gingașe frînturi

de elogii ; şi totuşi, în toiul tuturor acestora era conştientă că dădea în vileag mai ales palida disperare din sufletul ei. Văzu că doamna Gereth desluşi deodată această disperare, auzi tonul tăios al glasului ei sfîşiind curajul fals al mîngîierilor.

„Vrei să spui tocmai în ceasul acesta că l-ai pierdut ?"

Tonul întrebării făcea ca ideea să devină o posibilitate, care din acest moment pe Fleda o îngrozi.

„Nu ştiu, doamnă Gereth, cum aş putea ?" întrebă ea. „Nu l-am văzut de atîta vreme ; după cum vă spuneam adineaori, nici măcar nu ştiu unde se află. Dar nu este vina lui," se grăbi să adauge ; „ar fi fost alături de mine în fiecare zi, dacă aş fi consimţit. Dar l-am făcut să înţeleagă, ultima dată, că am să-l primesc din nou numai cînd va putea să-mi demonstreze că eliberarea lui e deplină şi definitivă. Dar, ah, nu poate încă, vedeţi dumneavoastră, şi de aceea nu s-a întors. E mult mai bine decît să vină şi să fim amîndoi mîhniţi. Cînd va veni, însă, va fi într-o situaţie mai bună. Fapta dumneavoastră splendidă îl va impresiona extraordinar. Ştiu că doriţi să-mi dau seama că aţi săvîrşit-o la fel de mult pentru mine cît şi pentru Owen, dar tocmai faptul că aţi făcut-o pentru mine o să-l încînte nespus de mult ! Cînd va afla," urmă Fleda în optimismul ei disperat, „cînd va afla..."

Aici însă, regretînd anticipaţia, se împotmoli. Îi era cu neputinţă să spună ce va face Owen cînd va afla.

„Cum o să vă mai slăvească şi cum are să vă îmbrăţişeze !" se mulţumi ea să declare, cu sfială.

O făcu pe doamna Gereth să se aşeze pe canapea, în dorinţa ei vagă de a o împăca şi de a mai cîştiga, în fond, timp ; dar era o situaţie în care marea ei binefăcătoare, înşelată, ameninţător de răbdătoare în timpul acestei demonstraţii, nici pe departe nu invita la o „îmbrăţişare". Fleda se pomeni că ornamentează situaţia cu flori false, căutînd să se convingă chiar pe sine că Owen, al cărui nume îl rostea acum simplu şi suav, putea să dea peste ele în orice clipă. Simţi o imensă nevoie de a fi înţeleasă şi justificată ; îşi întorcea faţa de la groaza faptelor pentru care va trebui poate să fie iertată. Strîngea braţul prietenei sale de parcă ar fi vrut s-o liniştească, pînă cînd va afla adevărul ; iar

apoi, după un minut, dădu în vileag esenţa limpede a ceea ce fusese, în zile mai fericite, „taina ei“.

„Să nu credeţi că nu-l ador, căci i-am spus-o în faţă. Îl iubesc atît de mult, că aş muri pentru el — îl iubesc atît încît este de-a dreptul îngrozitor. Să nu mă priviţi, prin urmare, ca şi cum n-aş fi fost înţelegătoare, ca şi cum n-aş fi fost atît de duioasă încît cu duioşia mea l-aş fi putut salva dacă ar fi fost pe moarte. Priviţi-mă ca şi cum m-aţi crede, ca şi cum aţi simţi ce am pătimit eu. Scumpă doamnă Gereth, aş fi gata să sărut pămîntul pe care calcă el. Nu mai am în mine pic de mîndrie ; aveam înainte, dar a pierit. Aveam o taină, dar acum toată lumea o ştie, şi oricine se uită la mine poate să spună, cred, ce se întîmplă cu mine. Nu e chiar atît de frumos secretul meu, şi cu cît vorbim mai puţin de el, cu atît e mai bine ; dar vreau să-l ştiţi de la mine, fiindcă am fost atît de băţoasă înainte. Vreau să vedeţi că am ajuns să fiu cum nu se poate mai umilă. Aşa-mi trebuie“, rîse Fleda, „dacă am fost vreodată trufaşă şi nesuferită cu dumneavoastră ! Nu ştiu ce-aţi fi dorit să fac, în zilele acelea la Ricks, dar e imposibil să fi dorit să fac mult mai mult decît am făcut. Mai deunăzi, la Maggie, am făcut lucruri care după aceea mi-au adus aminte de dumneavoastră ! Nu ştiu ce sînt în stare fetele să facă ; dar dacă el nu ştie că nu există părticică din mine care să nu-i aparţină... !“

Fleda suspină, de parcă îi era cu neputinţă să mai dea glas gîndurilor ei ; sufletul îi era prea încărcat, cum ar fi spus ea ; se uita la doamna Gereth cu ochii dilataţi, de parcă ar fi vrut să descopere efectul vorbelor ei.

„E o nerozie“, zîmbi ea, sleită de putere ; „e atît de ciudat, încît sînt aproape mînioasă, dar şi mai ciudat mi se pare că nici măcar nu e fericire. E un chin — aşa a fost de la început ; de la început am simţit amărăciune şi un fel de spaimă. Dar sînt datoare să vă spun tot adevărul. Nici pe el nu-l apreciaţi cum se cuvine : e atît de drăguţ ! Vă asigur că e foarte drăguţ. M-aş încrede în el pînă la ultima suflare : nu cred că-l cunoaşteţi cu adevărat. E mult mai deştept decît pare ; e remarcabil în felul lui sfios de a fi. Mi-aţi spus la Ricks că doriţi să-mi dau drumul sentimentelor, şi «mi-am dat drumul» destul de mult ca să descopăr asta, precum şi alte lucruri minunate

despre el. O să-mi spuneţi că mă cred mai rea decît sînt în realitate", zise fata, simţind tot mai mult în atitudinea prietenei ei că trata vorbele ei ca pe o sporovăială disperată, şi poate chiar ca o adevărată lipsă de modestie. Vroia să se creadă „rea" — era parte din justificarea ei ; dar deodată îi trecu prin minte că o asemenea descriere a exagerărilor ei îl învinovăţea pe tînăr de lipsă de curtenie.

„Nu-mi pasă ce credeţi despre mine," declară ea, „fiindcă Owen, ştiţi, mă vede aşa cum sînt. El este atît de bun, încît prin asta compensează absolut totul !"

Încercarea de a părea voioasă era zadarnică ; tăcerea prin care, timp de un minut, oponenta ei salută pledoaria aceasta zbuciumată îi aminti din nou că era doar în defensivă.

„Faptul că nu mai vine pe la tine se cheamă bunătate ?" întrebă doamna Gereth, în cele din urmă. „Că te lasă în situaţia de a nu şti unde se află, vrei să zici că e tot bunătate ?"

Se ridică iarăşi din locul unde o ţintuise Fleda ; părea să domine în grandoarea răului pe care deducea că-l săvîrşise.

„Se cheamă bunătate faptul că, după ce am trudit aşa cum am trudit timp de şase zile, cu propriile mele mîini nevolnice pe care nu le-am cruţat, pentru ca să vă cedez lucrurile mele, în aşa măsură încît nu mi-a rămas decît haina de pe mine, cum se spune — se cheamă bunătate din partea lui că nici măcar nu poţi să-l aduci în faţa mea ?"

În vorbele acestea era un mare dispreţ şi faţă de Owen, şi de aceea Fleda simţi că strădania ei de a face ca lucrurile să pară plauzibile a fost doar ca o tîrîre în genunchi. Se ridică de pe sofa, cu simţămîntul umilitor că se ridica din genunchi fără rost. Dar stinghereala dură doar o clipă : a fost dată la o parte, într-o pornire năvalnică de loialitate faţă de cel absent. Ea putea să îndure dispreţul mamei lui ; dar pentru a-l abate de la dulcea lui nevinovăţie, izbucni cu repeziciune, printr-un gest care aducea cu ridicarea unui braţ.

„Nu-l acuzaţi pe el — nu-l acuzaţi pe el : ar face orice pe lume pentru mine ! Eu am fost aceea", spuse Fleda cu ardoare, „care l-am trimis înapoi la ea ; eu l-am silit să se

ducă ; l-am izgonit. Am spus că voi sta de vorbă cu el numai în alte condiţii."

Doamna Gereth rămase încremenită, ca în faţa unei cumplite devastări materiale. „În alte condiţii ? Ce alte condiţii ?"

„Acelea pe care vi le-am mai explicat : să ştiu negru pe alb, cum s-ar spune, din partea ei că renunţă la el de bună voie."

„Prin urmare, crezi că minte cînd îţi spune că şi-a recăpătat libertatea ?"

Fleda şovăi o clipă ; după care zise cu o anume trufie neînduratoare :

„E destul de îndrăgostit de mine ca să facă orice !"

„Orice, se pare, în afară de a acţiona ca un bărbat şi de a-şi impune raţiunea şi voinţa asupra incredibilei tale nebunii. Să facă orice, în afară de a pune capăt, cum ar fi procedat orice bărbat demn de acest nume, îndărătniciei tale sistematice şi neroade. Cine eşti tu, la urma urmelor, draga mea, aş vrea să ştiu, pentru ca un bărbat care îţi oferă ceea ce îţi oferă Owen să trebuiască să înfrunte asemenea pretenţii nemaipomenite, să ia asemenea măsuri extraordinare de precauţie în legătură cu prea frumoasele tale scrupule ?"

Indignarea ei se preschimbă într-o ciudată insolenţă, pe care Fleda o înfruntă din plin şi care, deocamdată cel puţin, poseda forţa cumplită de a-i înfăţişa în chip răzbunător o latură bătătoare la ochi a adevărului. Îi arătă într-o străfulgerare orbitoare alternativele pierdute.

„Nu ştiu ce să cred despre el," continuă doamna Gereth : „nu ştiu cum să-l calific : îmi este atît de ruşine de ceea ce a făcut, încît nu-mi vine să-ţi vorbesc nici *ţie* despre el. Dar îmi este într-adevăr atît de ruşine de felul cum v-aţi comportat amîndoi, încît nu ştiu, pe onoarea mea, încotro s-o apuc." Se opri pentru ca Fleda să beneficieze din plin de această remarcabilă afirmaţie ; apoi exclamă : „Oricine, în afară de un nătărău, te-ar fi luat de braţ şi te-ar fi dus direct la ofiţerul stării civile !"

Fleda se minună ; cu imaginaţia ei bogată putea să se minuneze chiar în timp ce obrazul o ustura de lovitura unei palme.

„La ofiţerul stării civile ?"

„Asta ar fi fost măsura sănătoasă, normală şi imediată pe care trebuia s-o luaţi. Dacă aţi fi fost cît de cît întreprinzători, v-aţi fi dat seama pe loc. Eu una aş fi găsit o cale să te duc, ştii, dacă aş fi fost ceea ce Owen se presupune că este. Eu una, întîi şi întîi aş fi rezolvat problema ; restul avea să vină singur ! Doamne Dumnezeule, fată, tu trebuia să stai acum în faţa mea ca femeie măritată în lege. Cînd pun mîna pe tine, nu ştiu ce ating şi, nu te supăra că ţi-o spun, dar îmi este pur şi simplu neplăcut să te văd în situaţia în care te afli. Atunci am fi putut sta de vorbă, şi lui Owen, dacă ar fi avut cît de cît simţul umorului, puţin i-ar fi păsat de rafinamentele tale."

După aceste cuvinte aţîţătoare, tînăra noastră eroină se simţi mişcată ca de scuturătura unei tamburine transmise pînă la ea de un dans ţigănesc : parcă se învîrtea încăperea cu ea, şi deodată simţi în picioare patima dansului. Emoţia însă i-a fost palid exprimată în tonul plat pe care se auzi spunînd numaidecît :

„Am să merg la ofiţerul stării civile acum."

„Acum ?" Magnific a fost sunetul căruia doamna Gereth îi dădu glas, pronunţînd acest cuvînt scurt. „Şi, mă rog, cine o să te conducă ?" Fleda zîmbi vag, şi prietena ei continuă : „Vrei să spui că nu poţi într-adevăr să pui mîna pe el ?" Strîmbătura abia schiţată de Fleda păru s-o irite ; făcu un gest scurt, imperios. „Găseşte-l, neroado — *găseşte-mi-l !*"

„Ce doriţi de la el," întrebă trist Fleda, „cu asemenea sentimente faţă de noi amîndoi ?"

„N-are importanţă ce sentimente am ; şi ce spun cînd sînt furioasă", adăugă doamna Gereth pe un ton şi mai incisiv. „Fireşte că sînt alături de voi, nenorociţilor, căci altfel n-aş suferi aşa cum sufăr. Vreau să fiu sigură că te ia ; vreau să te însoţesc eu însămi pînă acolo. Asta vreau de la el."

Îşi roti privirile prin încăpere, de parcă în febra grabei căuta o mantie pe care să şi-o pună ; dădu fuga la fereastră, ca pentru a găsi o trăsură : vroia să aranjeze totul într-o jumătate de oră. Cu boneta pe cap, apucă în grabă de pe

sofa o haină de ieşit în oraş : se lupta să şi-o tragă pe ea, în vreme ce se întorcea spre Fleda.

„Găseşte-l, găseşte-l“, repetă ea ; „hai cu mine în oraş, ca să încerci măcar să dai de el !“

„Cum pot să dau de el ? Va veni, cînd va fi gata,“ răspunse Fleda.

Doamna Gereth îi zise tăios :

„Gata pentru ce ? Gata să mă vadă ruinată fără motiv sau răsplată ?“

Fleda rămase tăcută ; era cît se poate de rău că un lucru rămăsese nespus. Nici una nu îndrăznea să-l rostească, dar influenţa lui răzbătu din tonul fetei, cînd răspunse în cele din urmă cu o mare blîndeţe :

„Nu fiţi aspră cu mine — sînt foarte nefericită.“

Vorbele produseră o impresie vizibilă asupra doamnei Gereth care îşi ţinea faţa întoarsă, privind pe fereastră de parcă urmărea lunga caravană a comorilor ei. Fleda ştia că o urmăreşte şerpuind pe drumul spre Poynton — avea şi ea în ochi aceeaşi imagine ; aşa încît, după puţin timp, cel mai consolator lucru pe care putu să-l spună a fost :

„Nu înţeleg de ce sînteţi atît de sigură că el e, după cum spuneţi, *pierdut*.“

Doamna Gereth continua să privească neclintit pe fereastră şi liniştea ei denota că izbutea totuşi să se stăpînească.

„Dacă nu e pierdut, de ce eşti nefericită ?“

„Sînt nefericită fiindcă vă chinuiesc, şi dumneavoastră nu mă înţelegeţi.“

„Nu, Fleda, nu te înţeleg“, zise doamna Gereth, întorcîndu-se în cele din urmă din nou spre ea. „Nu te înţeleg deloc, de parcă tu şi cu Owen aţi face parte din altă rasă şi aţi fi alt soi de fiinţe. Mă faceţi să mă simt foarte demodată şi proastă şi rea. Dar trebuie să mă luaţi aşa cum sînt, din moment ce luaţi atîtea alte lucruri împreună cu mine !“ Indignarea i se mai potolise întrucîtva şi vorbea acum cu calmul sec al epuizării. „Ar fi fost mai bine să nu te fi cunoscut niciodată,“ continuă ea, „şi bineînţeles să nu te fi simpatizat atît de mult. Dar şi asta a fost inevitabil ; totul,

cred eu, este inevitabil. Eu port toată vina — n-ai fugit tu după mine : eu te-am înhățat și nu ți-am mai dat drumul. Ești tare încăpățînată, micuța de tine, în ciuda bunelor maniere pe care le ai ; da, ești înfiorător de derutantă. Sper că îți dai seama ce frumos este din partea mea că-ți recunosc independența de caracter. Totul se datorește atașamentului tău rafinat — faptului că ai știut să apreciezi atît de mult deșertăciunile alea blestemate. Ai înțeles mai bine ce însemnau decît oricine altcineva pe care l-am cunoscut, și acesta a fost un lucru căruia n-am putut să-i rezist. Și acum", conchise sărmana doamnă după o pauză, „vezi bine unde am ajuns din pricina asta !"

„Dacă mergeți să-l căutați, eu vă aștept aici", zise Fleda.

Doamna Gereth, ținîndu-și mantia cu mîinile, păru să chibzuiască o vreme.

„Vrei să spui, la club ?"

„Nu acolo stă cînd e în oraș ? În prezent nu are o altă adresă la Londra," zise Fleda. „Acolo i se trimit scrisorile."

„De unde să știu, cînd relațiile mele cu el sînt atît de mizerabile ?" întrebă doamna Gereth.

„Ale mele n-au fost chiar atît de rele," zîmbi Fleda cu disperare. Apoi adăugă : „Tăcerea lui, tăcerea *ei*, faptul că nu auzim nimic — ce sînt toate acestea decît elementele pe care, la Poynton și la Ricks, se baza convingerea dumneavoastră că totul s-a sfîrșit între ei doi ?"

Doamna Gereth părea întunecată și cu sufletul pustiit. „Da, însă atunci încă nu aflasem de la tine că n-ai găsit altceva mai bun de făcut decît, așa cum spui, să-l trimiți înapoi la ea."

„A, dar pe de altă parte ați aflat de la ei ceea ce nu știați — ați aflat, odată cu vizita doamnei Brigstock, că el ține la mine."

Fleda se pomeni că invocă argumente optimiste pe care înainte le repudiase ; o contrazicea acum pe prietena ei de pe o poziție cu totul schimbată.

Se afla într-o febră a inventivității, dureros conștientă, în strădania ei de a izbîndi, că febra aceasta era vizibilă.

Putea chiar s-o vadă reflectată în licărul din privirea mohorîtă a doamnei Gereth.

„Mă uluiești de-a dreptul“, spuse acea doamnă, „și în același timp mă înspăimînți. Ceea ce îmi povestești despre Owen este de neînchipuit, și totuși nu știu ce să mai cred. Ține la tine, se pare, dar totodată mă informezi că este foarte posibil să-și petreacă zilele acestea la Waterbath. Scuză-mă dacă sînt prea grea de cap pentru ca să mă orientez în întunecimea asta. Dacă se află la Waterbath, nu ține la tine. Dacă ține la tine, nu se află la Waterbath.“

„Atunci, unde este ?“ se tîngui Fleda disperată.

Se stăpîni însă ; încercă din răsputeri să fie bravă și cu mintea limpede. Înainte ca doamna Gereth să poată răspunde, cu ostentația cuvenită, că era o întrebare pe care ea nu trebuia s-o pună, ci la care trebuia să răspundă, avu îndrăzneala să urmeze :

„Simplificați prea mult lucrurile. Așa ați făcut întotdeauna, și așa veți face și de acum încolo. Firele vieții sînt mult mai încîlcite decît ați simțit, cred eu, vreodată. Le tăiați,“ exclamă Fleda înflăcărată, „cu foarfeci prea mari ; le retezați de parcă ați fi una din Parce ! Dacă Owen se află la Waterbath, este acolo pentru a pune capăt întregii afaceri.“

Doamna Gereth clătină încet din cap, cu gravitate.

„Nu crezi un cuvînt din ceea ce spui. Te-am înspăimîntat, după cum m-ai înspăimîntat și tu : fără îndoială, dacă a simplifica înseamnă a nu pricepe nebunia unei pasiuni care, ba impunînd niște bariere de coșmar, ba niște sacrificii hidoase și monstruoase, îl zăpăcește pe un nătărău tînăr. Nu pot decît să repet că mă depășești. Îmi vine să urlu cînd mă gîndesc la îndărătnicia ta. Totuși,“ reluă biata femeie, dar glasul i se frînse ; urmă o lungă pauză și apoi, cu o notă de triumf sec al voinței, zise : „N-am să ți-o mai spun niciodată ! Pe Owen îl înțeleg ; fiindcă Owen este un nătărău. Owen e un nătărău,“ reluă ea cu o finalitate calmă, tragică, privind-o pe Fleda drept în ochi. „Nu înțeleg de ce cauți să maschezi atîta faptul că Owen este dezgustător de slab.“

Fleda rămase pe gînduri ; în cele din urmă, pironită de privirea prietenei sale, își coborî ochii.

„Fiindcă îl iubesc. Tocmai pentru că e slab are nevoie de mine," adăugă.

„De aceea tatăl lui, căruia îi seamănă atît, avea nevoie de mine. Și l-am ajutat pe tatăl lui," zise doamna Gereth.

O lăsă pe Fleda o clipă să cumpănească ; după care continuă :

„Mona Brigstock nu e slabă ; e mai tare decît tine !"

„Niciodată nu m-am gîndit că e slabă," replică Fleda.

Se uită vag prin încăpere, căutînd parcă ceva : nu-și mai vedea umbrela.

„Am spus să-ți dai drumul, dar e limpede că n-ai făcut-o," declară doamna Gereth. „Dacă Mona a pus mîna pe el..."

Fleda găsi obiectul căutat ; interlocutoarea ei se opri.

„Dacă Mona a pus mîna pe el... ?" repetă fata, strîngînd umbrela.

„Ei bine," zise doamna Gereth cu tîlc, „e destul de limpede că Mona a făcut-o."

„Și-a dat drumul ?"

„Și-a dat drumul", spuse doamna Gereth, parcă ar fi văzut situația în detalii.

Fleda sesiză tonul și își termină pregătirile de plecare ; apoi merse să deschidă ușa.

„Îl vom căuta împreună", îi zise prietenei sale care rămase o clipă înaintea ei, examinîndu-i chipul. „S-ar putea să se știe ceva despre el la colonel acasă."

„Vom merge acolo."

Doamna Gereth își luă mănușile și poșeta.

„Dar mai întîi," continuă ea, „îi voi trimite o telegramă la Poynton.

„De ce nu la Waterbath direct ?" întrebă Fleda.

Prietena ei ezită.

„În numele *tău ?*"

„În numele meu. Poșta e aici, la colț."

În vreme ce Fleda ținea ușa deschisă, doamna Gereth își puse mănușile.

„Iartă-mă," zise apoi. „Și sărută-mă," adăugă.

Fleda, în prag, o sărută ; apoi ieșiră amîndouă.

CAPITOLUL 19

LA POȘTA DIN COLȚ, ÎN SPERANȚA DE A CÎȘTIGA timp, Fleda scrise telegrama — o scrise în tăcere, sub ochii doamnei Gereth, și apoi tot în tăcere i-o înmînă.

„Trimit telegrama la Waterbath, gîndindu-mă că s-ar putea să fii acolo, ca să te rog să vii la mine."

Doamna Gereth o ținu o clipă în mînă, o citi de mai multe ori ; apoi, păstrînd-o și cu ochii ațintiți asupra Fledei, păru să chibzuiască. Era o licărire de bunătate în ochii ei. Fleda observă, de parcă ar fi fost răsplata supunerii totale, o ușoară relaxare a severității ei.

„N-ar fi în fond mai bine," întrebă ea, „ca înainte de a o trimite, să vedem dacă nu putem afla precis unde se află ?"

„De ce ? Nu strică s-o trimitem," zise Fleda. „Deși sînt săracă," adăugă zîmbind, „nu-mi pasă că dau un șiling."

„Șilingul este al *meu*."

Fleda îi opri mîna.

„Nu, nu — sînt superstițioasă."

„Superstițioasă ?"

„Ca să reușesc, trebuie să fie al meu !"

„Bine, dacă asta aduce reușita !"

Doamna Gereth își luă înapoi șilingul, dar mai păstră telegrama.

„Fiindcă e foarte posibil să nu fie acolo..."

„Dacă totuși nu e acolo", întrerupse Fleda, „nu facem nici un rău că o trimitem."

„Dacă *totuşi* nu e acolo !" exclamă doamna Gereth. „Doamne Dumnezeule, neîncrezătoare mai eşti !"

„Mă aştept la orice. Familia Brigstock va trimite pur şi simplu telegrama mai departe."

„Unde o vor trimite ?"

„Bănuiesc că la Poynton."

„Mai întîi o vor citi," zise doamna Gereth.

„O vor citi ?"

„Da, Mona are s-o citească. O va deschide pe motivul că o retransmite ; şi, după aceea, probabil că nu va mai face nimic. O va păstra ca o dovadă a lipsei tale de bună-cuviinţă."

„Şi ce dacă ?" întrebă Fleda.

„Nu-ţi pasă că o vede ?"

Visătoare şi cam indiferentă, Fleda clătină din cap. „Nu-mi pasă de nimic."

„Atunci, e foarte bine," zise doamna Gereth, de parcă ar fi dorit să se asigure doar că dovedise o prudenţă ireproşabilă.

După aceea se arătă şi mai blîndă, dar mai avea o chestiune de lămurit :

„De ce ai dat, pentru răspuns, adresa surorii tale ?"

„Fiindcă, dacă se hotărăşte totuşi să vină la mine, trebuie să vină acolo. Dacă expediez telegrama," zise Fleda, „trebuie să mă întorc la Maggie astă-seară."

Doamna Gereth păru surprinsă.

„N-o să-l primeşti aici, în prezenţa mea ?"

„Nu, n-am să-l primesc aici, în prezenţa dumneavoastră. Numai acolo unde l-am primit ultima oară — numai acolo."

Îi arăta prietenei sale că, în această privinţă, hotărîrea ei era neclintită.

Dar doamna Gereth avea acum, evident, o oarecare experienţă în a urma hotărîri ciudate dictate de sentimente ciudate. Se resemnă, deşi mai răsuci hîrtia o vreme. Părea nehotărîtă ; apoi se pronunţă :

„N-ai putea deci, dacă îţi dau dezlegare, să accentuezi mesajul ?"

Fleda zîmbi uşor.

„Va veni dacă va putea."

Doamna Gereth înţelese ce vroia Fleda să spună ; cu un gest ferm, predă telegrama. Dar luă grabnic un alt formular şi, cu o fermitate şi mai pronunţată, scrise încă un mesaj.

„De la *mine,* asta", îi zise Fledei cînd termină, „ca să-l prindă eventual la Poynton. Vrei s-o citeşti ?"

Fleda îşi întoarse privirile.

„Nu, mulţumesc."

„Este mai categorică decît a ta."

„Nu-mi pasă," zise Fleda, îndreptîndu-se spre uşă.

După ce doamna Gereth plăti a doua telegramă, o ajunse din urmă şi plecară cu trăsura la clubul lui Owen, unde coborî numai mama lui. Din trăsură, Fleda urmări prin uşile de sticlă conversaţia ei cu portarul din hol şi, la întoarcere, primi în tăcere vestea că acesta nu-l văzuse pe Owen de două săptămîni şi că îi păstra corespondenţa pînă va apare. Au fost ultimele dispoziţii ale lui Owen ; acum îl aşteptau o mulţime de scrisori. Alte informaţii nu avea de dat, dar poate că vor afla mai multe la colonelul Gereth acasă. Fleda însă refuză să mai fie implicată în aceste cercetări, iar prietena ei, chibzuind mai bine, trebui să admită că într-adevăr nu era cazul să dea de ştire diverselor rude mai îndepărtate că stăpînul de la Poynton nu le mai acorda încredere. Scrisorile care îl aşteptau la club dovedeau cu prisosinţă că nu se afla la Londra, şi acest fapt le preocupa acum. Nimic altceva nu putea să le mai preocupe pînă ce nu vor sosi răspunsurile la telegrame. Doamna Gereth se urcase din nou în trăsură unde, aflîndu-se încă în faţa clubului, şedeau amîndouă gîndindu-se că vor trebui să aibă răbdare. Ochii Fledei zăboveau, în strada mare şi neînduplecată, asupra siluetelor trecătoare ce îi păreau a fi marionete trase de sfori. După o vreme vizitiul le întrebă prin deschizătura din partea de sus :

„În ce direcție, doamnelor ?"

Fleda se hotărî :

„La Euston, te rog."

„Nu vrei să aștepți ca să aflăm vești ?" întrebă doamna Gereth.

„Indiferent ce vești am afla, eu trebuie să plec." În vreme ce trăsura pornea, adăugă : „Dar nu e nevoie să vă tîrăsc și pe *dumneavoastră* pînă la gară."

Doamna Gereth rămase tăcută o clipă ; apoi spuse tăios :

„Copilării !"

În ciuda acestei asprimi, se simțeau acum amîndouă aproape la fel de blînde și cu sufletele tremurîndu-le ; însă blîndețea lor se transpunea mai ales în sentimentul inevitabil că nu mai aveau nimic să-și spună. Tocmai ceea ce nu-și spuneau le preocupa — faptul acela care de peste o oră se tot învîrtea în jurul lor, fără a fi numit. Ajungînd mult prea devreme, avură de așteptat o lungă jumătate de ceas în gară. Fleda nu-i mai sugeră în nici un fel doamnei Gereth s-o părăsească ; muțenia lor, pe măsură ce minutele treceau, deveni în sine o legătură restabilită. Pășiră agale pe peronul mare și cenușiu, iar doamna Gereth luă numaidecît brațul fetei, de care se rezemă ca și cum ar fi avut neapărată nevoie de sprijin. Fledei i se păru că nu-i era greu nici uneia din ele să știe la ce se gîndește cealaltă — să știe, de fapt, că întrezăreau două alternative, dintre care una, în anumite clipe, le făcea ca printr-un impuls comun să se oprească. Această din urmă alternativă era fixă ; cealaltă ocupa în anumite clipe întreg spațiul, ca apoi să fie dată la o parte cu putere. Owen și Mona priveau crunt din spațiul tenebros și dispăreau, însă reînzestrarea Poynton-ului producea o lumină constantă și strălucitoare. Vechea splendoare se instaurase din nou, lucrurile antice erau la locurile lor. Prietenele noastre le priveau cu același nesaț ; față-n față pe peron, le urmăreau fiecare din ele în ochii celeilalte. Fleda se întoarse la ele pe un drum la fel de bizar ca acela pe care îl luaseră ele

însele. Minunea marilor călătorii pe care le făcuseră, miracolul celei de acum — constituiau o problemă care o îndemna uneori să se oprească. De mai multe ori dădu glas uimirii, întrebă cum s-a făcut faţă ba uneia din dificultăţi, ba alteia. Doamna Gereth răspundea cu o vagă luciditate — era, fireşte, persoana care cunoştea cel mai bine adevărul că ceea ce întreprindea era întotdeauna oarecum împlinit. Dacă făcea un lucru, îl făcea — era magnifică în multe privinţe. Mărturisi cu destulă trufie că dispunea de un fel de aroganţă a energiei, iar Fleda, păşind iarăşi, după ce întrebările ei primiseră răspuns cu vîrf şi îndesat şi în vreme ce braţu-i oferea sprijin, se înroşi gîndindu-se cît de mică era ea în comparaţie cu măreţia doamnei Gereth.

„Vreţi să spuneţi literalmente totul, pînă la ultima miniatură de pe ultimul panou ?"

„Vreau să spun literalmente totul. Ia-le pe rînd din catalog."

Fleda le luă pe rînd, în vreme ce se plimbau ; nu avea nevoie de catalog. În cele din urmă zise :

„Chiar şi crucea malteză ?"

„Chiar şi crucea malteză. De ce să n-o fi dat împreună cu celelalte lucruri ? Mai ales că mi-am amintit cît de mult îţi plăcea."

După o vreme fata exclamă :

„Dar numai cînd mă gîndesc la oboseala, la sfîrşeala după o asemenea ispravă ! Vă trag după mine pe aici, şi dumneavoastră cădeţi din picioare."

„Sînt foarte, foarte obosită", şi clătină încet din cap, într-un fel tragic. „N-aş mai putea s-o iau de la început."

„Nici obiectele n-ar mai suporta aşa ceva !"

„Asta e o altă chestiune : ar suporta dacă eu aş putea suporta. Însă nici de data asta nu se va sparge şi nu se va zgîria nimic. Dar sînt prea istovită — aproape că nici nu mă mai interesează."

„Staţi jos atunci, pînă ce plec," zise Fleda. „Trebuie să găsim o bancă."

„Nu. *Ele* m-au istovit ; tu nu mă oboseşti. Acum poţi să vezi şi singură cît de mult mă sprijin pe tine."

Fleda avea mustrări de cuget, întrebîndu-se în timp ce continua să se plimbe dacă era bine s-o părăsească. Crezu însă că, dacă flacăra ardea deocamdată molcom, nu însemna nicidecum că se va stinge ; o impresie confirmată numaidecît de felul în care doamna Gereth continuă :

„Dar oboseala nu contează. Ideea în numele căreia am trudit mi-a dat putere. Pentru tine *am fost* în stare — aş mai fi încă. Nimic nu mă mai deranjează dacă *ea* nu e acolo."

Afirmaţia aceasta stîrni o întrebare, dar la început Fleda nu avu tăria s-o rostească : era întrebarea care, de la sosirea ei, le bîntuise gîndurile cu atîta stăruinţă. În cele din urmă reuşi să şoptească :

„Dar dacă este totuşi acolo — dacă este acolo deja ?"

Răspunsul doamnei Gereth întîrzie să vină ; cînd veni — din ochi trişti şi din buze care de abia se mişcară — a a fost neaşteptat de îndurător.

„Va fi foarte greu."

Atîta tot deocamdată ; şi era dureros de simplu. Trenul pe care urma să-l ia Fleda trăsese la peron ; fata o sărută de rămas bun. Doamna Gereth îi răspunse la sărut şi după cîteva clipe zise : „Dacă noi am pierdut totuşi..."

„Dacă noi am pierdut... ?" repetă Fleda, oprindu-se din nou.

„Vei veni şi atunci cu mine în străinătate ?"

„Mi s-ar părea curios că mă vreţi cu dumneavoastră. Dar voi face întotdeauna tot ceea ce cereţi, tot ceea ce doriţi."

„Voi avea nevoie de compania ta," zise doamna Gereth.

Fleda se întrebă o clipă dacă aceasta nu era practic o cerere de supunere penală — o predare care, în umilinţa ei deplină, va fi ca o îndelungă ispăşire. Dar nu exista nimic din fiorul latent al răzbunării în felul în care doamna Gereth continuă :

„Vom putea întotdeauna, cu trecerea timpului, să discutăm amîndouă despre ele."

„Despre obiectele antice ?“

Fleda alesese un compartiment de clasa a treia : se uită o clipă înăuntru, la o femeie cu un coș, care își și ocupase locul.

„Întotdeauna ?“ întrebă ea, întorcîndu-se iarăși spre doamna Gereth. „Niciodată !“ exclamă apoi.

Intră în vagon, urmată de doi bărbați care cărau valize și cufere, astupînd ușa și geamul atît de mult timp, încît atunci cînd putu să privească din nou afară, doamna Gereth plecase.

CAPITOLUL 20

LA SORA EI ACASĂ NU-I SOSISE NICI UN răspuns la telegramă : restul acelei zile și toată ziua următoare se scurseră fără vreun semn de viață de la Owen sau de la mama lui. Dar se simțea scutită, spre imensa ei ușurare, de orice intervenție directă pentru a curma așteptarea și era conștientă, spre surprinderea ei, că nu-și trăda prin nimic, sieși ori lui Maggie ori cumnatului ei, frămîntarea. Frămîntarea ei era compusă din pulsații fine și iuți precum rotațiile unui titirez : presupunea că se învîrtește, dar se învîrtea atît de repede încît nici nu simțea că se mișcă. Emoția ei ocupa un colțișor al sufletului care își închisese ușile în fața zilei și chiar în fața propriei ei conștiințe ; poate că ar fi auzit ceva dacă și-ar fi lipit urechea de peretele despărțitor. În loc de asta, ședea răbdătoare într-o odaie răcoroasă și liniștită, de unde putea să privească afară în cu totul altă direcție. Aceasta însemna că dobîndise un echilibru căruia n-ar fi putut să-i dea nume ; indiferență, resemnare, disperare — erau termenii unui grai uitat. Nici timpul petrecut astfel nu părea lung, căci etapele călătoriei se confundau cu obiectele capitulării doamnei Gereth. Tocmai detaliile acelui spectacol, care ocupa pe de-a-ntregul scena, le avea acum Fleda înaintea

ochilor. În închipuirea ei, aportul pierderii sale consta în reconstituirea splendorii Poynton-ului. O impresiona cel mai mult tocmai frumuseţea — tonele de frumuseţe — pe care o pierduse, frumuseţea încărcată în camioane, şerpuind încetişor spre căminul ei. Dar pierderea era un cîştig spre cinstirea memoriei şi a iubirii ; un cîştig totodată spre cinstirea ei era şi faptul că, lăsînd la o parte actul ei trădător, obiectele antice plecaseră agale înapoi la casa lor. Ea le salută cu braţele deschise; se gîndi la ele ceas de ceas; formau o companie ce dădea căldură solitudinii şi un tablou care, în această criză, se extindea peste puţinele piese de mahon din casa lui Maggie. Îi reînviase pasiunea istovită şi, odată cu ea, o imensă aprobare a felului în care doamna Gereth o apreciase pe ea însăşi de timpuriu. Era şi ea, îşi dădea seama, adeptă a aceleiaşi religii, şi ca orice fervent înflăcărat, putea să se închine chiar şi în pustiu. Da, sufletul ei era împăcat ; oricîte ocolişuri făcuse, îşi păstrase tăria de spirit : iubirea ei închisese în ea toate comorile sustrase. Nu avea într-adevăr nevoie de catalog ca să le numere ; erau la depărtare de mile, în număr complet ; fiecare piesă, la rîndu-i, îi apărea perfectă ; ar fi putut să scrie catalogul din memorie. Astfel trăia din nou în preajma lor şi se gîndea la ele fără să-şi pună defel problema vreunui drept personal. Ideea că ar fi putut să fie, că ar mai putea încă să fie ale ei, că erau poate ale altcuiva — nu-i mai spunea nimic. Nu aparţineau absolut nimănui — prea mîndre, spre deosebire de umilele dobitoace şi de oameni, pentru a se preta la ceva atît de meschin. Poynton-ul însă era al lor ; redobîndiseră pur şi simplu ceea ce le aparţinea. Bucuria acestei redobîndiri era sursa ciudatei linişti în care se pomeni tînăra noastră învăluită.

Liniştea i-a fost întreruptă în cea de a treia zi de o telegramă din partea doamnei Gereth. „Sosesc la 11.30 — nu mă aştepta la gară." Fleda se gîndi în fel şi chip ce s-o fi întîmplat, dar era suficient de prudentă pentru a nu încălca porunca. Avea la dispoziţie doar o oră pentru a da de tîlcul telegramei, dar acea oră a fost mai lungă decît întreaga perioadă anterioară. Dacă Maggie se străduise să-i creeze o situaţie convenabilă cu ocazia vizitei lui Owen, se arătă şi în acest moment critic un miracol de

subtilitate. Indusă în eroare tot mai mult şi simţindu-se în acelaşi timp jignită, deşi fata o asigura de contrariul, de impresia că Fleda mai mult suferea decît avea de cîştigat din grandoarea familiei Gereth, dorea cu tot dinadinsul să dea o pildă despre distincţia mai autentică poate a casei Vetch. Ea nu era, ca biata Fleda, la cheremul tuturor, şi musafirei nu avea să i se înfăţişeze decît cu zgîrcenia îngăduită de masa de prînz. Maggie îi declară că şi înţelegerea dintre ea şi soţul ei, ca el să rămînă de asemenea invizibil, era menită să fie pe drept cuvînt o provocare. Drept urmare, Fleda o aşteptă singură pe destinatara atîtor manevre — o perioadă care a fost uşor prelungită chiar şi după ce uşa salonului, la 11.30, a fost dată în lături cu putere. Doamna Gereth îşi făcu apariţia cu o faţă cît se poate de grăitoare, dar nu scoase nici un sunet înainte de retragerea servitoarei ce-şi găsise pe dată de lucru la o jaluzea şi care părea, foindu-se pe acolo, să contribuie la tăcerea încărcată de înţelesuri ; dar văzînd că tăcerea durează, se retrase cu o privire jignită.

„A făcut-o", zise doamna Gereth, rotindu-şi privirile care parcă evitau şi observau în acelaşi timp, astfel că-şi făcu pe dată o opinie asupra puţinelor obiecte din încăpere.

Fleda, pe de altă parte, în tăcerea ei, o urmări cum, în mod caracteristic, se uita la posesiunile lui Maggie, înainte de a se uita la sora lui Maggie. Fata înţelese, şi la început nu avu nimic de spus ; rămase tăcută, în timp ce doamna Gereth alese, după o ezitare, un loc mai puţin nesuferit decît acela care, întîmplător, se afla la îndemîna ei. Aşezată pe canapeaua de lîngă fereastră, biata femeie dezvălui în sfîrşit urmele pe care cele două zile le lăsaseră pe faţa-i îmbătrînită. În cele din urmă ochii ei îi întîlniră pe ai Fledei.

„S-a sfîrşit."

„S-au căsătorit ?"

„S-au căsătorit."

Fleda se apropie de canapea, din dorinţa de a se aşeza alături ; apoi se opri în faţa ei, în vreme ce doamna Gereth înălţă spre ea o mască cenuşie de mort. Şedea acolo o femeie bătrînă şi ostenită, cu mîinile goale în poală.

„N-am auzit nimic," zise Fleda. „N-am primit nici un răspuns."

„Acesta e singurul răspuns. Este un răspuns la absolut totul."

Așa gîndea și Fleda ; timp de un minut privi peste capul doamnei Gereth, în depărtări.

„El nu era la Waterbath ; doamna Brigstock ți-a citit probabil telegrama și a păstrat-o. Dar a mea, pe care am trimis-o la Poynton, a adus ceva vești. *Sîntem aici — ce dorești ?*"

Doamna Gereth se opri, de parcă i-ar fi pierit glasul ; la care Fleda se așeză pe canapea și încercă să-i ia mîna. Dar doamna Gereth nu i-o întinse ; nu exista alinare. Fleda așteptă ; stăteau față-n față ca două străine.

„Vroiam să mă duc pînă la Poynton", continuă doamna Gereth numaidecît. „Ei bine, am fost."

Întreg efortul fetei se concentră un timp asupra unui singur scop — acela de a privi faptul cu aparentă detașare, vorbind despre el ca și cum i s-ar fi întîmplat lui Owen și mamei lui, și nicidecum ei. Ceva din strădania aceasta răzbătu în felul încurajator în care zise :

„Ieri dimineață ?"

„Ieri dimineață l-am văzut."

Fleda șovăi.

„Pe *ea* ați văzut-o ?"

„Nu, slavă Domnului."

Fleda își așeză mîna afectuoasă pe brațul ei, dar doamna Gereth nu luă în seamă gestul.

„Ați fost în stare, numai pentru ca să-mi spuneți, să faceți călătoria asta nenorocită și să-mi acordați o considerație pe care n-o merit ?"

„Sîntem împreună, sîntem împreună," murmură doamna Gereth.

Părea neputincioasă, în timp ce ședea acolo cu privirea pierdută asupra unui orologiu vechi, de tip olandez, dar destul de prăpădit, pe care Maggie îl primise ca dar de nuntă și care scotea în evidență sărăcia încăperii.

Fledei, în situaţia dată, i se părea că tocmai împreună nu erau : ultima bucăţică din terenul comun pe care se întîlniseră în relaţia lor anterioară le fugise parcă de sub picioare. Dar nobleţea doamnei Gereth ieşi din nou la lumină, în felul cum o trata pe ea. Doamna Gereth nu putea să se conducă după principii mărunte, nu putea, în comportamentul ei, să facă discriminări mărunte.

„Sînteţi magnifică !“ exclamă tînăra ei prietenă. „Există o rară măreţie în generozitatea dumneavoastră.“

„Sîntem împreună, sîntem împreună,“ repetă fără vlagă doamna Gereth. „Numai asta mai sîntem ; atît ne-a mai rămas.“

Cuvintele îi evocară deodată Fledei imaginea căsuţei goale de la Ricks ; poate că şi doamna Gereth întrezărea aceeaşi imagine pe cadranul orologiului oprit. Dar era limpede totodată că nu-şi va manifesta amărăciunea ; se debarasase de ea, lăsase ultima picătură de resentiment ceasurilor înfiorătoare petrecute la Londra. Îi pierise şi ardoarea, iar îngăduinţa ei întărea doar forţa cu care privea ultima deşertăciune a tuturor lucrurilor.

Fleda se simţea atît de departe de dorinţa de a triumfa, încît îi era pur şi simplu ruşine să mai aibă ceva de spus în ceea ce o privea ; exista un lucru, totuşi, pe care era imposibil să nu-l spună.

„Faptul că a făcut-o, că *n-a putut* să n-o facă, arată că am avut dreptate.“

Îşi lămurea astfel definitiv atitudinea, dar vorbise ca pentru propriul ei cuget ; la scurtă vreme însă adăugă, pentru doamna Gereth :

„Arată, vreau să spun, că era legat de ea printr-un angajament pe care, oricît de mult ar fi dorit, onoarea nu l-a lăsat să-l încalce.“

Albă la faţă ca varul şi posomorîtă, doamna Gereth se uită la ea.

„La ce angajament te referi ? Nu mai există absolut nici un angajament între un bărbat şi o femeie, cînd a intervenit ură din partea unuia. A sfîrşit prin a o urî, şi acum o urăşte mai mult decît oricînd.“

„El v-a spus-o ?“ întrebă Fleda.

„Nu. Nu mi-a spus nimic; mi-a comunicat numai prostia pe care a făcut-o. L-am văzut doar trei minute.“

Tăcu din nou, iar Fleda, de parcă ar fi avut înaintea ochilor imaginea lugubră a acelei întrevederi, nu scoase o vorbă.

„Vrei să pari că nu-ţi pasă ?“ întrebă numaidecît doamna Gereth.

„Încerc să nu mă gîndesc la mine.“

„Atunci, dacă te gîndeşti la Owen, cum poţi *să înduri ?*“

Tristă şi supusă, Fleda clătină din cap ; ochii i se umplură încet de lacrimi.

„Nu pot. Nu înţeleg — nu înţeleg !“ izbucni ea.

„Eu însă înţeleg“, şi doamna Gereth rămase cu ochii ţintă la podea. „Nu avea nici o obligaţie atunci cînd l-ai văzut ultima dată — cînd l-ai trimis înapoi la ea, urînd-o din tot sufletul.“

„Faptul că s-a dus,“ întrebă Fleda, „nu dovedeşte oare că-şi recunoştea o obligaţie ?“

„Recunoştea pe naiba ! Ştii ce cred *eu* despre el.“

Fleda ştia ; nu dorea să provoace din nou opinia doamnei Gereth. Şi-o exprimase deja — singura dată cînd se aprinsese de mînie — în sensul că el era prea jalnic de slab pentru a merita numele de bărbat. Parcă Fledei îi păsa ! — iubea la el tocmai slăbiciunea.

„Ciudat ţi-a mai făcut pe voie ! N-a avut nici o obligagaţie pînă ce, dintr-o dată, mai zilele trecute, situaţia s-a schimbat.“

Fleda întrebă mirată :

„Mai zilele trecute ?“

„Mona a prins de veste — şi n-aş putea să-ţi spun cum, dar a prins de veste — că lucrurile pe care le-am trimis înapoi începeau să sosească la Poynton. Eu le trimisesem pentru tine, dar am impresionat-o pe ea.“ Doamna Gereth se opri ; Fleda era atît de absorbită, încît nu putu decît să primească fără a cîrti suflul rece al explicaţiei, drept în faţă : „Erau acolo şi asta a determinat-o.“

„Ce a determinat-o ?“

„Să acționeze, să ia măsuri.“

„Să ia măsuri ?“ repetă Fleda.

„Nu pot să spun ce măsuri a luat, dar au avut efect. A știut ea ce să facă“, încheie doamna Gereth.

Fleda primi cu același stoicism implicația imensă a acestei aluzii la ființa care nu știuse ce să facă. Dar o îndemnă să se gîndească puțin, iar gîndul își află expresia, fără voie ironică, în întrebarea simplă : „Mona ?“

„De ce nu ? E o netrebnică !“

„Dar dacă el știa asta atît de bine, ce șansă mai putea avea Mona ?“

„De unde să știu ? Cum pot să explic asemenea oroare ? Nu pot să-ți spun decît ceea ce văd. El știa, da. Dar fiindcă ea nu putea să-l facă să uite asta, a încercat să-l facă să-i placă. A încercat și a reușit : asta a făcut. Nu e nici pe departe atît de neghioabă ca el. Și ce altceva crezi că i-a plăcut lui la început ?“ Doamna Gereth strînse din umeri. „Ea a făcut ceea ce tu n-ai vrut să faci !“

Chipul Fledei se întunecă, uimit, însă mîinile goale ale prietenei ei nu oferiră nici un balsam durerii întipărite pe el.

„Numai asta a trebuit să fie. Nimic altceva nu explică nenorocirea. Apoi, a acționat rapid. Înainte de a se putea dezmetici, el s-a și pomenit însurat.“

Fleda, ca și cum și-ar fi ținut răsuflarea, suspină ca un copil care ascultă atent.

„Acolo la Londra unde spuneați ?“

„La ofițerul stării civile, ca niște atei mîrșavi.“

Fata șovăi.

„Ce spun oamenii despre asta ? Vreau să zic, *lumea.*“

„Nimic, fiindcă nimeni nu știe. Căsătoria religioasă va avea loc pe șaptesprezece, la biserica din Waterbath. Dacă se află ceva, nimeni nu se va mira. Va trece drept o stratagemă diplomatică, o mișcare în cadrul jocului, care să mă păcălească pe mine. Se știe că m-am certat cu ei.“

Fleda era derutată.

„Oamenii de la Poynton cu siguranță știu," obiectă ea, „dacă așa cum spuneți, ea se află acolo."

„Era acolo alaltăieri, doar pentru cîteva ore. S-au întîlnit la Londra și au plecat la Poynton ca să vadă lucrurile."

Fleda își aminti că ea le văzuse doar o dată.

„*Dumneavoastră* le-ați văzut ?" se încumetă ea să întrebe.

„Totul."

„Sînt în stare perfectă ?"

„Da. Sînt neasemuite," zise doamna Gereth.

Auzind-o, Fleda îi luă mîna și i-o sărută, întocmai cum făcuse la Londra.

„Mona a plecat chiar în seara aceea ; ieri nu mai era acolo. Owen a rămas pe loc," adăugă ea.

Fleda o privi uimită.

„Prin urmare, ea nu va locui acolo ?"

„Ba bine că nu ! Dar nu înainte de căsătoria publică."

Doamna Gereth căzu pe gînduri ; într-un tîrziu spuse : „Va sta acolo singură."

„Singură ?"

„Va avea casa numai pentru ea."

„El nu va sta cu ea ?"

„Niciodată ! Dar ea este totuși soția lui, și tu nu ești," zise doamna Gereth, ridicîndu-se. „Singura noastră șansă este ca ea să moară."

Fleda păru să cugete : aprecie folosirea mărinimoasă a pluralului de către musafira ei.

„Mona nu va muri," spuse ea.

„Eu însă voi muri, slavă Domnului ! Pînă atunci..." și spunînd aceasta, pentru prima oară, doamna Gereth îi întinse mîna — „te rog, nu mă părăsi."

Fleda îi luă mîna și, strîngîndu-i-o, întări o promisiune pe care i-o mai făcuse. Nu zise nimic, dar tăcerea era o acceptare la fel de sigură ca jurămîntul unei călugărițe. În clipa următoare îi veni ceva în minte :

„Nu trebuie să stau în calea fiului dumneavoastră."

Doamna Gereth izbucni într-un rîs sec.

„Ești nemaipomenită ! Cum ai putea să te ții mai departe ? Owen și cu mine..." dar nu-și termină fraza.

„Asta vă place dumneavoastră să credeți despre *el,*" zise Fleda. „Dar ce oare, după cele întîmplate, ar putea să creadă și el despre dumneavoastră ?"

Doamna Gereth șovăi.

„De unde știi ce s-a întîmplat ? Nu știi ce i-am spus."

„Ieri ?"

„Ieri."

Se priviră una pe alta lung și cu înțeles. Apoi, cînd doamna Gereth dădu să vorbească, fata, închizînd ochii, făcu un gest de interdicție categorică.

„Să nu-mi spuneți !"

„Doamne, cum îl adori !" se tîngui, mirată, doamna Gereth.

Pentru Fleda a fost picătura care făcu paharul să se reverse. Așteptă cîteva momente, ca un copil căruia îi trebuie un timp ca să-și dea seama că va reacționa dureros la un accident ; apoi, lăsîndu-se din nou pe canapea, izbucni în plîns. Nu se mai putea stăpîni, lacrimile curgeau însoțite de suspine prelungi pe care, o clipă, doamna Gereth, aproape cu un aer de indiferență, le ascultă și le urmări din priviri, stînd în picioare. În cele din urmă se așeză și ea, și se porni pe un plîns tăcut, de om sfîrșit.

CAPITOLUL 21

„SEAMĂNĂ FOARTE BINE CU WATERBATH-UL ; dar, la urma urmelor, l-am suportat tot împreună" — aceste cuvinte erau parte dintr-o epistolă în care, înaintea datei de șaptesprezece, doamna Gereth scriindu-i din desfiguratul Ricks, îi fixă Fledei ziua cînd va fi așteptată pentru cea de

a doua vizită a ei acolo. „Nu voi putea, mult timp de acum înainte," continua scrisoarea, „să primesc pe nimeni căruia s-ar putea să-i *placă* aici, care ar încerca să netezească asperitățile Ricks-ului și, totodată, ale dispoziției mele ; dar există întotdeauna lucruri pe care tu și cu mine le putem detesta pe deplin, căci ești singura persoană care înțelege pe deplin. Nu înțelegi chiar orice, dar dintre toate cunoștințele mele, ești cea mai puțin neroadă. Nu te pricepi deloc să acționezi ; dar eu am terminat-o definitiv cu acțiunea, iar tu vei avea meritul de a ști, cînd sînt îngrozitor de tăcută, la ce mă gîndesc. Fără să pretind că îți sînt egală, cred că și eu voi ști la ce te gîndești. Și, cum nu mai am nimic decît pereții, vei fi în orice caz ca o mobilă. Căci puțintel așa te-am considerat întotdeauna — drept una din cele mai reușite achiziții ale mele. Vino deci, pe data de cincisprezece."

Ipostaza de mobilă era una pe care Fleda putea s-o accepte cu sufletul împăcat, dar nu stărui nicidecum să ocupe un loc atît de însemnat pe listă. Această veste o mai liniști, prin simpla confirmare a faptului că prietenei ei îi mai rămăsese ceva : recunoștea încă în mod implicit principiul proprietății. Ceva ce să urască și să urască „pe deplin", măcar nu denota mizeria totală spre care, după ultima lor întrevedere, i se păruse îngrozită că o vede îndreptîndu-se pe doamna Gereth. Își aduse aminte într-adevăr că, în starea în care l-a văzut prima dată, ei însăși îi „plăcuse", refugiul binecuvîntat de la Ricks; și se întreba acum dacă tactul pentru care era lăudată o ajutase să-și tăinuiască simpatia. Acum se rușina de perfidia ei și hotărî că, dacă această fericită impresie, stinsă în comorile de la Poynton, ar reînvia pe loc, i-ar transmite-o prietenei sale fără nici o rezervă. Da, de atîta „acțiune" era și ea capabilă : cu atît mai mult cu cît, deocamdată cel puțin, gazda ei părea demoralizată. Cele trei minute în care doamna Gereth stătuse de vorbă cu Owen fuseseră o lovitură dată oricărui plan de călătorie și, după jalnicul ceas petrecut la Maggie, se îndreptase, ca o pasăre mare, gemînd rănită, și cu aripi obosite înapoi spre cuibul pe care știa că îl va găsi gol. Fleda, în acea zi cumplită, nu putuse nici s-o rețină, nici s-o părăsească ; insistase să se întoarcă împreună cu ea, dar doamna Gereth, în ciuda teoriei că durerea comună constituia o

legătură, refuzase să fie însoţită chiar şi pînă la gară, conştientă după cîte se părea de jalnica ei prăbuşire şi evitînd aproape cu furie, de parcă i-ar fi fost ruşine, să fie observată. Tot ceea ce îi spusese Fledei a fost că se va întoarce la Ricks în noaptea aceea, iar tînăra trăise zile în şir, după aceea, cu imaginea îngrozitoare a situaţiei ei mizerabile. O vedea ba culcată cu faţa în jos pe un pat în dezordine, ba păşind pe podeaua goală, ca o leoaică lipsită de puii ei. În anumite clipe urechea i se ascuţea în imaginaţie pentru a percepe cine ştie ce sunet al durerii, destul de sălbatic pentru a răzbate din depărtări. Dar primul sunet care răzbătu după o săptămînă a fost o scrisoare, anunţînd foarte simplu că planul călătoriei în străinătate fusese abandonat. „Am aflat pe căi ocolite, părînd însă a fi adevărat, că *ei* pleacă — pentru o perioadă nedefinită. Situaţia mea e clară, deci ; voi rămîne unde mă aflu şi, de îndată ce-mi revin, te caut." A doua scrisoare a sosit cu o săptămînă mai tîrziu, iar pe data de cincisprezece Fleda era în drum spre Ricks.

Sosirea acolo i-a provocat o surpriză la fel de violentă ca şi aceea de data trecută. Elementele erau diferite, dar efectul, ca şi rîndul trecut, o ţintui în prag : rămase uluită şi încîntată de minunăţia unei pasiuni al cărei tablou o reprezenta acum la posibilităţi minime. Sincer extaziată şi trecînd rapid dintr-o cameră într-alta, Fleda izbucni înainte de a se aşeza :

„Chiar dacă m-aţi izgoni din casă, pentru ce vă spun, dragă doamnă, eu tot vă voi spune că nu există femeie în Anglia pentru care n-ar fi un privilegiu să locuiască aici."

Doamna Gereth era acum sincer uimită, în măsura în care pe vremuri îşi păstrase prefăcută calmul. Se uită în jur la cele cîteva catrafuse pe care, după cum se exprimă ulterior, reuşise să le culeagă, iar apoi neclintit la musafira ei, de parcă ar fi vrut să se apere de o glumă destul de necruţătoare. Inima fetei zvîcni, deoarece această privire aţintită asupra ei era semnul unei şanse. Doamna Gereth habar n-avea ; nu ştia cîtuşi de puţin ce realizase, şi numai Fleda putea să-i spună, căci era persoana care ştia cel mai bine. Faptul acesta trecea deocamdată drept un privilegiu uriaş ; aproape că îi conferea o altă poziţie. Ceea

ce o contraria însă era prezenţa vie a unei concepţii artistice.

„Cum de aţi pus mîna pe lucruri atît de frumoase ?“

„Lucruri frumoase ?“ şi doamna Gereth se întoarse din nou spre piesele uzate şi decolorate de vreme, cu adorabile picioare zvelte. „Sînt lucrurile nenorocite pe care le-am găsit aici — ale bătrînei aceleia neroade şi muritoare de foame.“

„Ale mătuşii domnişoare, ale celei mai drăgălaşe şi mai scumpe dintre bătrînele care au existat vreodată pe lume ? Credeam că v-aţi descotorosit de mătuşa domnişoară.“

„Era depozitată într-un şopron gol — pusă acolo pentru vînzare ; lucru pe care, din fericire, n-am avut nici timpul şi nici dispoziţia să-l fac. Pînă la urmă, pur şi simplu am pescuit-o de acolo.“

„Pînă la urmă, aţi făcut pur şi simplu o minune.“

Fleda se arătă fermă şi autoritară şi, pe cînd doamna Gereth, căutînd să-i mai taie din entuziasm, aruncă a privire goală la lucrurile din casă, ea se lăsă purtată de o vrajă firească, apreciind în acelaşi timp privilegiul de a fi în stare s-o simtă. Se mişca, întocmai ca şi rîndul trecut, de la o piesă la alta, cu priviri apreciative şi mîini care stăruiau blînd, dar pe cît era de înflăcărată în bucuria ei de acum, pe atît fusese odinioară de temătoare şi tăcută.

„Ah, lucruşoare melancolice, gingaşe şi vorbăreţe : cum se face că *n-au* reuşit să vă spună nimic sau să vă înduioşeze ? Nu e marele cor de la Poynton ; dar dumneavoastră nu sînteţi, sînt sigură, nici atît de trufaşă şi nici atît de zdrobită sufleteşte, încît să nu mai fiţi impresionată de nimic altceva. E o voce atît de blîndă, atît de umană şi de feminină — o voce firavă, îndepărtată, din care răzbate un suspin de durere. Aţi ascultat-o fără să vă daţi seama ; căci aranjamentul şi efectul obiectelor — în comparaţie cu ceea ce am găsit în prima zi cînd am venit aici — dezvăluie, chiar dacă a operat în mod mecanic şi sfidător, admirabilul, infailibilul dumneavoastră gust ; este vorba de geniul dumneavoastră extraordinar ; faceţi ca lucrurile să *se compună,* chiar fără să vreţi. Să fiţi numai o zi sau două într-un loc cu patru vechituri la îndemînă, şi tot scoateţi ceva din ele !“

„Atunci, dacă am scos ceva aici, am scos exact din patru vechituri. Mai mult, după inventar, nici nu există !" zise doamna Gereth.

„Dacă ar exista mai multe lucruri, s-ar şterge impresia în care sălăşluieşte jumătate din frumuseţe — impresia că s-a visat la ceva care e însă pierdut, ceva redus, părăsit, abandonat : e poezia a ceva care simţi că *s-a dus.*" Impresia aceasta, Fleda reuşea s-o redea triumfător şi cu ingeniozitate : „A, există ceva aici ce nu va fi niciodată inclus în inventar !"

„Îţi stă cumva în putere să-l numeşti ?"

Pe chipul doamnei Gereth se desluşi licărirea vagă a unui amuzament, pomenindu-se aşezată la picioarele elevei sale.

„Pot să-l numesc în multe feluri. E oarecum a patra dimensiune. E o prezenţă, un parfum, o atingere. E un suflet, o poveste, o viaţă. Există mai mult aici decît dumneavoastră şi cu mine. Sîntem de fapt chiar trei !"

„A, dacă numeri şi stafiile !"

„Fireşte că număr şi stafiile. Mie mi se pare că stafiile ar trebui să fie numărate de două ori — pentru ceea ce au fost, şi pentru ceea ce sînt. La Poynton, într-un fel, nu existau stafii," continuă Fleda. „Acesta este singurul lui cusur."

După ce stătu o vreme pe gînduri, doamna Gereth păru să savureze umorul fin al fetei.

„Prea minunată era fericirea la Poynton."

„Prea minunată era fericirea la Poynton," repetă numaidecît Fleda.

„Dar s-a lecuit acum de cusurul ăsta," adăugă doamna Gereth.

„Da, de acum înainte va fi bîntuit de una sau două stafii."

Doamna Gereth din nou căzu pe gînduri : o găsea pe prietena ei deosebit de expresivă.

„Numai că *ea* n-are să le vadă."

„Nu, ea n-are să le vadă." Apoi Fleda adăugă : „Însă dacă scumpa noastră bătrînică de aici a avut (şi *ştiu* că a avut ; se simte în atmosferă) o mare durere acceptată..."

Se opri o clipă, iar doamna Gereth reluă firul :

„Dacă a avut... ?“

Fleda încă şovăia :

„Ei bine, a fost mai cumplită decît a dumneavoastră.“

Doamna Gereth reflectă :

„Se prea poate.“ Apoi, şovăind : „Întrebarea este dacă a fost mai cumplită decît a ta.“

„A mea ?“

Fleda părea nedumerită.

„Exact. A ta.“

Auzind aceasta, tînăra noastră zîmbi :

„Da fiindcă a fost o dezamăgire. Ea a fost atît de sigură.“

„Înţeleg. Iar tu n-ai fost niciodată sigură.“

„Niciodată. Şi-apoi sînt fericită,“ zise Fleda.

Doamna Gereth se uită în ochii ei.

„Gîsculiţo !“ remarcă ea în linişte, îndreptîndu-şi privirile în altă parte.

Fusese o exclamaţie abruptă ; totuşi sugera un element important al bazei pe care se înălţa noua lor viaţă.

În ziua de optsprezece, *Morning Post* comunica în fine un mesaj limpede, o scurtă notiţă despre ceremonia căsătoriei, la reşedinţa mamei miresei, a domnului Owen Gereth din Poynton Park cu domnişoara Mona Brigstock din Waterbath. Oficiaseră doi preoţi, fuseseră şase domnişoare de onoare şi, după cum spuse ulterior doamna Gereth, încă o sută de paparude; angajaseră şi un tren special dinspre Londra : proporţiile întregii ceremonii dovedeau destul de clar că pregătirile se făcuseră cu săptămîni în urmă. Fericita pereche, scria ziarul, plecase la locuinţa domnului Gereth, renumită pentru colecţia unică de obiecte de artă. Ziarele şi scrisorile, rodul primei poşte de la Londra, i-au fost aduse stăpînei de la Ricks în grădină ; şi zăbovi acolo multă vreme după ce le primi. Fleda se ţinu departe ; îşi închipuia ce se întîmplase, căci de la una din ferestre o văzu pe doamna Gereth, ţeapănă în scaun, cu privirea ciudată şi fixă, cu ziarul deschis pe jos, iar scrisorile neatinse în

poală. Înainte de sfîrşitul dimineţii doamna Gereth dispăru, pentru ca în restul zilei să rămînă în camera ei : îi aminti Fledei, care luase ziarul de jos, de ziua, cu luni în urmă, cînd Owen venise la Poynton ca să anunţe logodna lui. Se lăsase atunci în casă aceeaşi tăcere şi, la fel ca şi acum, fata aşteptase, rătăcise încetişor ore în şir ; mai era însă şi o deosebire destul de mare, subliniată poate şi de prietena ei cu oarecare pregnanţă prin absenţa sa. Acesta era înţelesul pe care Fleda, plină de fervoare în bucuria de a fi singură, îl dădu prilejului. Singura aluzie a doamnei Gereth, în ziua următoare, la subiectul gîndurilor lor, a fost deja pomenită : era constatarea uimită că pasul liniştit al Monei nu s-a încetinit de fapt nici o clipă.

Fleda se declară întru totul de acord.

„Am spus despre prietena noastră moartă de aici că a suferit în măsura în care a fost sigură. Dar aceasta nu este întotdeauna o sursă de suferinţă. Mona a fost probabil foarte sigură !"

„A fost sigură de *tine !*" replică doamna Gereth.

Dar remarca nu atenuă satisfacţia Fledei de a-i arăta prietenei sale cu cîtă seninătate şi luciditate era în stare să discute.

CAPITOLUL 22

RELAŢIA EI CU MINUNATA-I PRIETENĂ, DEVENind într-un fel nouă, începu să se contureze mai ales prin întreruperi şi omisiuni. Ceva pierise cu totul şi între ele două se punea întrebarea, căreia timpul îi va răspunde, dacă schimbarea le transformase în străine una faţă de cealaltă, sau în colege de suferinţă. Se părea că, în cele din urmă, spre bine sau spre rău, aveau să se cunoască într-o atmosferă mai limpede, lipsită de falsităţi. Fleda se

mira cum de doamna Gereth n-o ura ; în anumite ceasuri i se părea că o asemenea tactică ar putea păstra o mică rezervă de viitoare accidente. Ieşea însă în evidenţă acum, în toată simplitatea lui, faptul că, în actuala situaţie modestă, doamna de la Ricks era capabilă să se ridice deasupra nedreptăţilor pe care le suferise. Pe de altă parte, tînăra fată hotărîse că simţămintele ei nu aveau nici o legătură cu situaţia dată. Pretindea că ele nici măcar nu ieşiseră încă din ascunzişul în care, după vizita prietenei sale acasă la sora ei, am văzut că se retrăseseră foarte repede : dacă le-ar întîlni totuşi pe neaşteptate într-un convoi răzleţit pe drumuri, va şti cum să se descurce cu ele. Erau înmănuncheate acolo toate, preferinţe şi antipatii, amintiri şi temeri ; şi ca să nu se gîndească la ele, avea excelentul motiv că era prea ocupată cu lucruri de actualitate. Actualitatea nu era că Owen Gereth îşi înţelesese obligaţiile în sensul indicat de ea ; ci că spaţiile goale ale mamei lui reclamau întreaga tapiţerie pe care recipienta generozităţii ei putea să i-o ofere. În următoarea lună au fost clipe cînd doamna Gereth i se păru încă şi mai bătrînă şi şubrezită, şi foarte uşor de amuzat.

Într-o zi către sfîrşitul lunii, ziarul londonez aduse din nou veşti : „Domnul şi doamna Owen Gereth, care au sosit în oraş săptămîna trecută, pornesc în dimineaţa aceasta spre Paris.“ Nu schimbară nici o vorbă despre aceasta pînă seara, şi nici atunci nu s-ar fi spus nimic dacă doamna Gereth n-ar fi izbucnit din senin :

„Cred că te miri de ce am afirmat mai zilele trecute cu atîta certitudine că el nu va trăi cu ea. Se pare că trăieşte totuşi cu ea.“

„Este lucrul cel mai nimerit pe care ar putea să-l facă.“

„Oamenii aceştia mă depăşesc — nici nu mai ştiu ce să zic,“ declară doamna Gereth.

„Ba eu ştiu ce să zic — şi am ştiut întotdeauna,“ replică Fleda.

„Atunci, cum interpretezi aversiunea lui faţă de ea?“

„Oh, Mona a risipit-o !“

Doamna Gereth nu zise nimic timp de un minut.

„Ești nemaipomenită în felul cum îți alegi cuvintele !" exclamă apoi.

Dar Fleda continuă radioasă, din nou încîntată că era stăpînă pe subiect :

„Cred că atunci cînd m-ați vizitat la Maggie acasă, vedeați prea multe lucruri, aveați prea multe idei."

„Tu nu aveai nici una," zise doamna Gereth : „erai complet năucă."

„Da, nu prea înțelegeam — dar acum cred că înțeleg. Situația e simplă și destul de logică. Ea e genul de persoană pe care eșecul o întoarce pe dos, dar care înflorește și prinde aripi cînd izbîndește. A ținut morțiș la ceva, a ținut cu dinții — și anume la casă, exact așa cum a văzut-o."

„Niciodată n-a văzut-o, niciodată nu s-a uitat la ea !" exclamă doamna Gereth.

„Ea nu se uită cu ochii ; se uită cu urechile. În felul ei, a pătruns totul ; a știut, a simțit doar atingînd. Acest lucru a determinat-o probabil să adopte o atitudine care era extrem de dezagreabilă. Dar atitudinea a durat doar atît cît a durat motivul ei."

„Continuă — acum pot să suport orice," zise doamna Gereth.

Fleda făcu o pauză bine marcată.

„Știu că puteți, căci de n-ar fi așa, nici nu mi-ar trece prin minte să vorbesc. Cînd tensiunea a dispărut, a redevenit iarăși ea. Din clipa în care casa a fost ceea ce trebuia să fie, farmecul ei natural s-a afirmat din nou."

„Farmecul ei natural !" Doamna Gereth de-abia putea să articuleze.

„E foarte mare ; toată lumea e de aceeași părere ; trebuie să fie. Și farmecul a operat așa cum operase și mai demult. N-are rost să ne imaginăm ceva foarte monstruos. Revenirea bunei dispoziții, splendida ei frumusețe, sensibilitatea și generozitatea domnului Owen, explică totul destul de bine. Marele și strălucitorul lui soare a răsărit din nou !"

„Și marea și strălucitoarea lui iubire față de o altă persoană a apus. Explicația ta s-ar potrivi de minune dacă el nu te-ar iubi."

Fleda nu zise nimic o vreme.

„Ce știți dumneavoastră despre *iubirea lui pentru mine ?*"

„Știu ceea ce mi-a spus chiar doamna Brigstock."

„Nu v-ați luat după spusele ei în nici o altă privință."

„Dar nici după tine să nu mă iau ?" întrebă doamna Gereth. „Nu mi-ai spus chiar tu că ține la tine ?"

Fleda păli, dar o privi drept în față pe prietena ei și zîmbi.

„Greșiți, doamnă Gereth, confundați lucrurile. N-ați auzit de la mine decît că *eu* îl iubesc !"

A fost neîndoielnic o aluzie în contradicție cu această afirmație (care la acea vreme o făcu pe Fleda doar să plece capul, cuprinsă parcă de o ciudată și zadarnică reverie) aceea pe care doamna Gereth o rosti o zi sau două mai tîrziu :

„Să știi că n-am să fiu cîtuși de puțin impresionată cînd va veni aici să-ți facă curte."

„Nu va face una ca asta," răspunse fata. Apoi adăugă zîmbind : „Dar dacă se face totuși vinovat de atîta prost gust, nu v-ar sta bine să nu fiți dezamăgită."

„Nu vorbesc de dezamăgire ; vorbesc tocmai de contrariul ei," zise doamna Gereth.

„De contrariul ei ?"

„De orice bucurie renăscută pe care ar putea s-o simtă cineva în fața unei asemenea manifestări. Nu voi simți absolut nimic. Poți să crezi acum ce dorești ; căci ce folos ar mai putea să aducă ?"

Fleda rămase mirată.

„Mie să-mi aducă ?"

„La naiba, ție ! Folos pentru ceva despre care, din dorința ta doar, nu discutăm niciodată."

„Obiectelor de artă ?" Fleda chibzui din nou. „Nu va fi de nici un folos nici unui obiect și nici unei persoane. Asta e o altă problemă, despre care prefer să nu discutăm, vă rog," adăugă ea blînd.

Doamna Gereth strînse din umeri.

„Bineînțeles că nici nu merită !“

Ceva în felul ei de a fi o îndemnă pe prietena ei, nu fără oarecare inconsecvență, să vorbească din nou :

„Acesta a fost, în parte, motivul pentru care m-am întors la dumneavoastră, știți — pentru ca să nu mai existe, dacă e posibil, nici o durere.“

„Nici o durere ?“ doamna Gereth o privi mirată. „Ce durere aș mai putea eu să simt acum ?“

„Mă gîndeam la ceva dureros pentru mine,“ explică Fleda ușor enervată.

„A, înțeleg.“

Prietena ei tăcu timp de un minut.

„Folosești uneori expresii atît de ciudate. Ei, eu o s-o mai duc o vreme, dar n-o să trăiesc la infinit.“

„Veți trăi atît timp...“

Dar aici Fleda șovăi deodată.

Doamna Gereth îi răspunse cu un zîmbet rece, care părea să fie avertismentul experienței la orice hiperbolă.

„Cît timp, mă rog ?“

Fata stătu pe gînduri o clipă; apoi făcu față dificultății, adoptînd, ca un amendament, același ton :

„Atît timp cît va exista și pericolul ridicolului.“

Deocamdată era suficient ; și în plus se mai bucura, cu trecerea lunilor, de protecția aluziilor suspendate. Această protecție era foarte marcată cînd, în noiembrie, primi o scrisoare, și i-a fost de ajuns să arunce o privire rapidă asupra scrisului, pentru a ezita s-o deschidă. Nu suflă o vorbă, nici atunci, nici după aceea ; dar o deschise, din motive care îi veniră în minte, a doua zi. Era o scrisoare de o pagină și jumătate de la Owen Gereth, datată la Florența dar fără alte preliminarii. Ea știa că în timpul verii se întorsese în Anglia împreună cu soția sa și că, după cîteva luni, plecaseră din nou în străinătate. Știa, de asemenea, fără să i se comunice, că doamna Gereth, căreia Ricks-ul îi devenise în umilința lui nespus de drag, interpreta într-un mod personal contribuția nurorii ei la această a doua migrație. Era un act de insolență calculată — o lovitură odioasă menită să arate persoanei in-

teresate că, acum cînd avea Poynton-ul, îi era indiferent dacă trăia acolo sau nu. *Morning Post* a fost din nou o sursă de informaţii la Ricks : se putea citi în acel ziar că domnul şi doamna Gereth urmau să-şi petreacă iarna în India. Exista o persoană căreia îi era limpede că îl ducea de nas pe nenorocitul de soţ. În această lumină îi era înfăţişată Fledei istoria contemporană pînă cînd, în camera ei, noaptea tîrziu, ea rupse sigiliul şi citi scrisoarea :

Doresc nespus de mult să ai ca amintire ceva din partea mea — un lucru cu adevărat valoros. Ceva de la Poynton, asta aş prefera. Cunoşti toate lucrurile de acolo, şi mult mai bine decît mine ce are valoare şi ce nu. Există o mulţime de disproporţii, dar nu sînt unele dintre obiectele mai mici deosebit de remarcabile ? Vreau să spun, pentru experţi şi pentru ceea ce reprezintă ele. Aş vrea să iei de la mine şi să alegi singură lucrul cel mai frumos şi de preţ din toată casa, „perla colecţiei", mă înţelegi ? Dacă va putea să intre imediat în posesia ta — să-l iei cu tine numaidecît — cu atît mai bine. Va fi al tău, indiferent ce ţi-ai alege. Te rog din suflet să te duci şi să vezi. Oamenii de acolo au primit instrucţiuni complete din partea mea : îţi vor face orice serviciu şi îţi vor pune toată casa la dispoziţie. Există un obiect căruia mămica îi zicea crucea malteză şi despre care cred că am auzit-o spunînd că este o minunăţie. Acela este perla colecţiei ? Poate că pe el o să-l iei, sau orice alt obiect care-ţi place. Dar doresc neapărat să iei un obiect după pofta inimii. Aş vrea să fiu convins că, în această privinţă, pot să am încredere în tine. Nu vei refuza, dacă te vei gîndi un pic la ceea ce mă îndeamnă să te rog.

Fleda citi ultima frază de mai multe ori chiar decît restul scrisorii ; era uluită — habar n-avea ce putea să fie. Şi aceasta din pricină că putea să însemne unul dintr-o mulţime de lucruri. Deocamdată nu răspunse ; îşi imagina încetul cu încetul cam ce formă va trebui să ia în cele din urmă răspunsul ei. O singură formă era posibilă — forma împlinirii, la vremea potrivită, a dorinţei lui. Va merge la Poynton, aşa cum ar merge un pelerin într-un loc sacru, şi în privinţa aceasta va trebui să găsească pri-

lejul. Trăi alături de scrisoare, înainte de a se ivi prilejul, o lună, şi chiar după o lună ea conţinea mistere pe care nu le putea desluşi. Ce înţeles avea, şi cărui fapt îi corespundea în imaginaţia sau în sufletul lui ? Ce era în dosul ei, ce era în afara ei, ce era în adîncul adîncurilor acestei scrisori ? Îşi zise că nu era obligată să-şi bată capul cu aceste probleme. Exista o explicaţie care, din punct de vedere practic, era la fel de nimerită ca şi oricare alta : aflase în căsătoria lui o fericire mult mai mare decît aceea la care, în suferinţa nehotărîrii lui, îndrăznise să viseze, astfel încît acum simţea că îi datorează un semn al gratitudinii pentru că i-a îndreptat paşii pe calea cea dreaptă. Explicaţia aceasta, după cum spuneam, Fleda putea s-o dea la o parte ; dar nici o explicaţie nu mai conta : ceea ce o hotărî a fost simpla forţă a impulsului de a răspunde. Pasiunea pentru care tot ceea ce se întîmplase nu avea nici o importanţă, pasiunea care ţinuse cont de aceasta înainte şi după aceea, găsi aici o ieşire pe care nimic pe lume n-o putea astupa. Află chiar o mîngîiere la care imaginaţia ei contribui enorm. Să răspundă la oferta lui ? Va răspunde cuprinsă de un tainic extaz. A avea ceva splendid dăruit de el, ceva hărăzit ei din propria lui dorinţă exprimată, va fi o bucurie mai mare decît cea mai mare bucurie care-şi imaginase că i-a mai rămas în viaţă ; şi simţi că, înainte de a înţelege aceasta, nici ea nu ştiuse ce mocnea în tăcerea ei victorioasă. Era un ceas la care să visezi, pe care să-l aştepţi cu înfrigurare ; a fi răbdătoare însemna a savura fericirea. Simţea că era un ceas al triumfului, triumful acelor lucruri din existenţa ei recentă care se sfiiseră să-şi ţină capetele sus. Se plimba cu gîndul acolo — prin marile odăi pe care le cunoştea ; putea să-şi spună că, măcar o dată, posesiunea ei era deplină ca a oricăruia dintre ceilalţi pe care îi umpluse doar de amărăciune. Şi de o mie de ori, da — alegerea ei nu va cunoaşte nici un scrupul : lucrul pe care se va duce să-l aleagă va fi la înălţimea privilegiului ei. Casa toată o avea înaintea ochilor şi îşi petrecu săptămîni în şir, în ceasurile de singurătate, într-o bogăţie a comparaţiei şi dezbaterii. Va trebui să fie unul din obiectele cele mai mici, pentru că va trebui să fie mereu alături de ea ; şi va trebui să fie unul dintre cele mai desăvîrşite, deoarece în obiectul

cel mai desăvîrşit vedea ea simbolul lui. Îşi zise că despre ceea ce simboliza acel obiect se mulţumea să nu ştie mai mult decît îi va spune faptul de a-l avea. În fundul sufletului, înclina spre crucea malteză — faptul că el i-o indicase fiind un motiv în plus. Dar va privi din nou şi va aprecia iarăşi ; la faţa locului va mînui şi va cîntări în aşa fel, încît să nu existe nici umbra unei erori.

Înainte de Crăciun i se ivi o ocazie firească de a se duce la Londra ; trebuia să facă vizita periodică la tatăl ei, precum şi să respecte o promisiune dată lui Maggie. În prima noapte rămase în West Kensington, cu gîndul de a duce la îndeplinire a doua zi misiunea, avînd motivul cel mai întemeiat. Afecţiunea tatălui ei nu manifesta curiozitate, dar cînd îi pomeni că avea unele treburi de rezolvat la ţară şi că va prinde un tren timpuriu, el o dezaprobă din cauza vremii ameninţătoare. Se pregătea o furtună ; erau în aer toate semnele unei viforniţe. Ea răspunse că va vedea ce va aduce dimineaţa ; şi aduse, de fapt, ceea ce la Londra părea o ameliorare. Urma să se ducă la Maggie a doua zi şi, acum că pornise la drum, ardoarea ei deveni deodată suferinţă. Se imagina întorcîndu-se seara cu trofeul ei sub pelerină ; aşa încît, după ce privi din prag în sus şi-n jos pe strada întunecoasă, se decise, cuprinsă de o nouă nerăbdare ; şi se îndreptă spre cea mai apropiată staţie a metroului. Zorii zilei de decembrie erau mohorîţi, dar nici nu ploua, nici nu ningea ; nu era nici măcar frig, iar atmosfera din West Kensington, purificată de vînt, era ca un palton vechi şi murdar periat puţin. După aproape o oră ajunse la gară şi apoi îşi ocupă locul într-un compartiment de clasa a treia ; avea perspectiva unei călătorii de optzeci de minute pînă la Poynton. Era un tren rapid, iar aleea nu prea lungă pînă în parc, din locul unde va coborî, îi era cunoscută.

Ajunsă la ţară, văzu într-adevăr că tatăl ei avea dreptate : viscolul de decembrie se stîrnise cu o forţă de care labirintul londonez o apărase. Cîmpurile verzi erau negre, iar vîntul învîrtejea norii ; se întrebă, îngrozită de stihiile naturii, ce se putea întîmpla — o amintire a grijilor de

odinioară cînd pleca pe continent, care pe atunci îi tulburau gîndurile, noaptea, în timpul cumplitelor traversări cu vapoare ieftine pe marea dezlănțuită. Ceva în această ultimă oră începuse să-i împovăreze sufletul ; era, dintr-o dată, imaginea unui dezastru sau cel puțin a unei opreliști, înainte ca misiunea ei să fie îndeplinită. Își zicea că s-ar putea întîmpla ceva, și dorea să zboare mai iute decît trenul. Dar nimic altceva nu se putea întîmpla decît să descopere cu groază că, printr-o întîmplare cu totul neașteptată, stăpînul și stăpîna casei se întorseseră la Poynton. In acest caz, însă, ar fi fost probabil avertizată, iar teama provenea doar dintr-un exces al speranței. Tocmai faptul că era fiecare acolo unde era — conferea o anume calitate vizitei sale. Peste mări și țări și de-a pururea înstrăinați, îi întăreau și ei impresia, în felul lor particular, că ea se apropia acum de Poynton cum nu se mai apropiase niciodată. În sfîrșit, ajunse acolo, dar cerul se întunecase ; trecură în goană pe lîngă Chater-Chater, stația dinaintea aceleia unde trebuia să coboare. Pe acolo ploua tare, cu o strălucire însă ce era culoarea interiorului vast prin care hoinărise mintea ei. Viziunea ei se contura clar — casa însemna totul ; și cînd trenul intră în gară, se ridică în modestul ei compartiment, dreaptă și semeață la gîndul că numai pentru Fleda Vetch se înălța casa din Poynton.

Dar cînd deschise ușa, o izbi ceva, cu toate că în acel moment n-ar fi putut să spună ce este ; în următoarea clipă își dădu seama că senzația îi fusese sugerată de chipul omului care se apropia de ea ca să-i deschidă ușa, un hamal bătrîn și șchiop care lucra la gară încă de pe vremea doamnei Gereth, și care o recunoscu numaidecît. O privi atît de necruțător, încît se sperie și, înainte de a coborî, îi strigă :

„S-au întors ?“ Avea impresia confuză, absurdă, că și el trebuia să știe că, în acel caz, ea n-avea ce căuta acolo. El șovăi și, în acele cîteva clipe, spaima ei își schimbă complet forma : parcă sărind iute din vagon odată cu ea, ar fi descins la izvorul privirii lui ațintite asupra Fledei. „Fum ?“ Se afla pe peron și adulmeca înfricoșată aerul: i-a trebuit un minut ca să-și dea seama de acel miros ex-

traordinar. Aerul era plin de el şi apăruseră cîteva capete la geamurile trenului, uitîndu-se la ceva ce ea nu putea să vadă. Cineva. singurul călător cu aceeaşi destinaţie, coborî dintr-un alt vagon, şi bătrînul hamal se duse şontîcăind să închidă uşa. Fumul învăluise ochii Fledei, dar ea observă că de la capătul peronului o recunoscuse şi şeful gării, care veni direct la ea. O sperie ceva mai puţin decît hamalul, şi în timp ce se apropia, auzi o voce la geamul trenului spunînd că ceva era „destul de departe — la o milă de oraş". Chiar acolo se afla Poynton-ul. Sufletul îi îngheţă, observînd mirarea lividă de pe chipul şefului de gară.

„Aţi şi venit, domnişoară ?"

Auzind aceasta, Fleda înţelese totul.

„Poynton-ul arde ?"

„Distrus, domnişoară — cu vîntul ăsta cumplit. N-aţi primit telegrama ? Fiţi atentă !" exclamă el deodată, apucînd-o de braţ ; trenul pornise din gară, iar ea se împiedică încît era gata să cadă sub el. Cînd trenul se îndepărtă, simţi mai tare fumul pătrunzător pe care vîntul parcă îl rostogolea drept în faţa ei.

„Distrus ?"

Omul o ţinea strîns ; şi ea se agăţă de el.

„Mai arde încă. E îngrozitor. A luat foc dis-de-dimineaţă — toată lumea e acolo."

În groaza ei năucă, încerca să înţeleagă.

„Au venit înapoi ?"

„Înapoi ? Vor fi acolo toată ziua !"

„Vreau să spun, domnul Gereth — şi soţia lui ?"

„Nu, nici mama dumnealui, domnişoară — nici unul din *ei*. Numai o grămadă de servitori — dar nu cei de pe vremea doamnei bătrîne. Mare pacoste pentru îngrijitori! Vreun horn putrezit ori vreun felinar aşezat la un loc greşit. S-a întîmplat din cauza nopţii ăsteia cumplite, cumplite."

Iar apoi, deoarece un val gros de fum îi îneca aproape, o conduse cu forţa spre mica sală de aşteptare.

„Tare greu v-o fi, domnişoară — îmi dau seama !"

Fleda simţi că i se face rău ; se lăsă într-un scaun, privindu-l neclintit.

„Vrei să spui că marea casă e *nimicită ?*“

„Era aproape nimicită, după cîte mi s-a spus, acum o oră — flăcările s-au stîrnit nebuneşte. Şi eu am fost acolo pe la şase, imediat ce-am aflat. Oamenii se luptau cu focul, dar nu s-ar putea spune c-au reuşit să-l stingă.“

Fleda se ridică brusc.

„Au salvat lucrurile ?“

„Tocmai asta era, domnişoară — să ajungă la lucrurile alea minunate. Şi nu era cine să dea ajutor ca lumea — îmi venea să mor cînd vedeam cum se încurcă unii pe alţii. Pe aici nu e pic de organizare. Nu se poate face faţă cînd e cu *adevărat* urgent.“

Cînd Fleda ieşi pe uşa care dădea spre sat, o învălui un miros înţepător. Auzi în depărtare zgomot de vijelie, care în spaima ei i se păru a fi vuietul flăcărilor la depărtarea de o milă, acţionînd în primul moment asupra ei ca o chemare năvalnică.

„Trebuie să mă duc acolo.“

Nu termină bine de spus, că acelaşi simţămînt se şi preschimbase într-o cumplită oprelişte.

Prietenul plin de zel ieşise înaintea ei ; suferea, evident, din pricină că trebuia s-o împiedice.

„Nu faceţi asta, domnişoară — n-o să vă placă deloc.“ Apoi, deoarece ea rămînea pe loc nehotărîtă : „Nu e un loc pentru o domnişoară tînără ; şi nici, credeţi-mă, o privelişte pentru cei care sînt în vreun fel afectaţi de cele întîmplate.“

Fleda ştia acum în ce fel era afectată : iarăşi devenea infirmă şi slabă ; simţi că renunţă la totul. Alături de groază, de bunăvoinţa şefului de gară, de mirosul cenuşii şi de vîjîitul vîntului, se amesteca amărăciunea proaspătă a unei speranţe că nu va mai trebui în viaţa ei să renunţe la atît de mult, într-un răgaz aşa de scurt. Se auzi repetînd automat, de parcă ar fi întrebat pentru prima oară :

„Poynton-ul e *distrus ?*

Omul şovăi.

„Cum s-ar putea zice altfel, domnişoară, dacă de fapt nu e salvat ?“

Un minut mai tîrziu, ea se întoarse împreună cu el în sala de aşteptare unde, în vălmăşagul lucrurilor, i se păru că desluşeşte cadranul unui orologiu.

„Pleacă vreun tren spre oraş ?“ întrebă ea.

„Peste şapte minute.“

Ieşi pe peron : fumul se răspîndise peste tot. Îşi acoperi faţa cu mîinile.

„Plec înapoi.“
